

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎN E

Yıl 10 / Sayı 110 / Şubat 1991 / 3.- DM

EMPERYALİST SAVAŞTAN KÜRDİSTAN'DAKİ DEVRİMCİ SAVAŞA

Körfez savaşında yeni aşama:

SAVAŞ YENİ BAŞLIYOR!

Dünya tarihinin en ilginç "kurtuluş savaşı" 28 Şubat 1991 günü sabaha karşı "resmen" sonuçlandı! ABD Başkanı Bush, Orta Avrupa saatiyle sabaha karşı 03.00'te yaptığı televizyon konuşmasında "Kuveyt'in kurtuluşu"nu müjdelerken; aynı saatlerde Bağdat Radyosu da kahramanlık marşları eşliğinde Iraklı askerlere "ateş açmama" emrinin verildiğini duyuruyordu.

Savaşı kim kazandı? Şimdi ne olacak? Kuveyt kimden kurtarıldı? Kuveyt kurtarıldı mı?

Ağustos'tan bu yana birçok senaryo çizildi. Dünya kamuoyu aylardır Körfez sorunuyla birlikte yaşadı. Emperyalist haber kaynakları yoğun propaganda bombardımanıyla kamuoyunu belli bir hedefe yöneltmeye çalıştı. Savaş, askeri cepheden çok propaganda sahasında verilir gibiydi. Ama elbette bu propaganda savaşında, askeri saldırıların insan ve doğa üzerindeki yıkıcı sonuçları hemen hiç yer almıyordu. Oysa her türlü silah için bir deney tahtası olmuştu Irak. Körfez şehri Basra bir harabeye dönmüş, Bağdat yıkılmış, Musul, Kerkük, Erbil ve Süleymaniye gibi Güney Kürdistan kentleri İncirlik, Erhaç, Batman ve Pirinçlik üslerinden kalkan ABD ve Türk uçaklarının bombardımanlarıyla enkaz kentler haline gelmişti. Ölen ve yaralanan yüzbinlerce insan sanki hiç yaşamamıştı. Emperyalist haber kaynaklarına, TV, radyo ve basına bakılacak olursa atılan bombalar ve füzeler sadece tekniğin üstünlüğünü kanıtlıyorlardı.

Oysa aynı kaynaklar, Irak üzerine atılan bombaların 2. Dünya Savaşı boyunca atılan toplam bomba sayısından daha fazla olduğunu da söylemekteydiler. Buna rağmen saldırının sivil halka yönelik olmadığı ve tümüyle Kuveyt'i Irak "işgalinden" "kurtarma" amacını taşıdığı iddiası da onlara aitti.

Şüphesiz her savaşın bir bedeli olur. Mücadeleye giren güçler bunun hesabını da yaparlar. Ama, bu son savaşta kimler, niçin, hangi bedeli ödediler?

Ateşe verilen petrol kuyularından yükselen dumanlar, enkaz haline gelmiş şehirler, ölen ve yaralanan yüzbinlerce insan, katledilen doğa ve sonuç: (?!)

Bölgede bütün dengeler altüst olmuş durumda. Bir enkaz üzerinde

Devamı 3. sayfada

ŞIRNAK'TA SERÎHILDAN!

28 Şubat 1991 günü, Şırnak'ta meydana gelen olaylarda iki kişi öldü, çok sayıda kişi de yaralandı.

Olay kömür ocağında başladı. Şırnak kömür ocaklarında toz halindeki kömürleri toplayarak geçimlerini sağlayan köylülerle sömürgeci askeri güçler arasında çıkan çatışmalar daha önce de basına yansımıştı. Şırnak kömür ocaklarını Ali Xan Tatar gibi hain feodal-kompradorlar ve korucu başları işletmekteler. Ocaklardan köylülerin yararlanması devlet ve korucu zoruyla önlenmektedir. Aldığımız bilgilere göre, baskılar son dönemlerde daha da arttı ve kömür ocaklarında yakalanan köylülerin çırıl-çıplak soyularak, bu halde şehir merkezine gitmeye zorlanmasına kadar pervasızlaştı. O-lay günü de köylüler aynı uygulamayla karşılaştılar. Sömürgeci askerler köylülerin 200 katırını vurarak telef ettiler. Emrindeki 100 askerle birlikte kömür ocağında terör estiren Bölük komutanının emri üzerine askerler köylüleri taramaya başladılar. İlk gelen haberlerde, burada iki kişinin öldüğü söylendiyse de, bu daha sonra doğrulanmadı. Ancak, Fahrettin Tepe adlı bir yurtseverin ağır yaralandığı tespit edildi. Bu saldırılar, biriken yüzlerce köylünün büyük tepkisine yol açtı. Köylüler, olayı protesto etmek için Şırnak-Uludere (Üçyol kavşağı) kavşağında biriktiler. Yürüyüşçüler, özel tim, asker ve polisin oluşturduğu barikatı aşarak şehir merkezine girmeyi başardılar. Halkın barikatları ezerek geçmesi üzerine paniğe kapılan özel tim ve askeri güçler, ateş etmeye başladılar ve göz yaşartıcı bombalarla saldırılarını sürdürdüler. Esnafın dükkan kapatması ve katılımıyla gösteri tam bir ayaklanmaya dönüştü. Halk önce PTT binasına saldırdı, bina tümüyle tahrip edildi. Burada Şırnak Lisesi öğrencileri de gösteriye katıldı, öğrenciler lise binasını tahrip ettiler. Halk, ANAP'lıların buluşma yeri olarak kullanılan A-navatan kahvesine saldırdı, lokali yerlebir etti. Buradaki Atatürk büstü parçalandı. Göstericiler daha sonra şehir merkezine yönelerek buradaki Atatürk heykelini de paramparça ettiler. Halk askerlik şubesine yöneldi ve hem burayı hem de Ziraat Bankası'nı tahrip etti. Göstericiler, ardından valilik ve hükümet konağına yönelerek buraları da tahrip ettiler.

Ayaklanma süresince halk, **"Yaşasın Kürdistan"**, **"Yaşasın PKK"**, **"Kahrolsun Türk Devleti"**, **"Kahrolsun ANAP Hükümeti"**, **"Kahrolsun Özal"** vb. sloganları attı. Slogan atarak hastanenin önüne gelen göstericiler buradaki resmi araçları da tahrip ettiler. Ayaklanma korucuların bulunduğu mahalleye doğru gelişince, korucular ateş açmaya başladılar. Özel tim, asker ve polisler de doğrudan halkın üzerine ateş etmeye devam ettiler. Bazı korucuların olaylar içinde saf değiştirdiği ve halka katıldığı görüldü. Göstericilerin elinde hiç bir ateşli silah yoktu, sadece slogan atıyor ve ellerindeki kazma-kürekle kendilerini savunuyorlardı.

Ortalık kan gölüne dönüştüğü halde, kimsede korku yoktu. Gösteride en az yirmi bin kişi vardı. Esnaf kepenk kapatmış, öğrenciler okulu boykot etmişti ve yaşlı-genç-kadın-çocuk bütün halk eyleme katılmıştı.

Şırnak valisi hoparlörle konuşma yapmaya çalıştı, ancak halk tarafından sürekli yuhalandı.

Ölü ve yaralı sayısı henüz ke-

Devamı 2. sayfada

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş değerlendiriyor:

Körfez savaşı ve Kürdistan'daki devrimci savaş üzerindeki olası etkileri

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde yeni bir döneme yol alırken içinden geçtiğimiz sürecin özellikleri ve mücadelemiz üzerindeki olası etkilerini irdelemek ve bilince çıkarmak önem taşımaktadır. Bu amaçla, sıkça yaptığımız durum değerlendirmelerinden birini daha yapacağız. Özellikle Ortadoğu alanında yoğunlaşan savaş bunu gerekli kılmaktadır. Parti taktik hattımızın içinden geçeceği, uygulama gücü olacağı yakın bölgesel gelişmeler ve özellikle de Kürdistan'daki gelişmelerin olası yönü nedir? Savaş içinde mücadelemizin gelişme olasılığı nedir? Bütün bu sorulara cevap aramak amacıyla içinden geçtiğimiz süreci kısaca da olsa ele almayı yararlı görüyoruz. Aynı şekilde, TC, Irak tehditi bahanesiyle Güney Kürdistan hudutları üzerinde yoğun bir askeri yığınak geliştirmiş bulunmaktadır. Bu yığınağın amacı, "Irak tehditini karşılamak" değil, Kürdistan üzerindeki devrimci savaşımı, onun gelişmesi ve başarıya ulaşmasını engellemektir. Bunun da daha iyi kavranabilmesi için, Körfez'de hızlanan savaşımı kısaca değerlendirmek gerekiyor.

Körfez savaşı, uluslararası alanda ABD ve Sovyetler Birliği yaklaşımlarının oldukça içiçe geçtiği ve neredeyse ortak bir dünya barışı planını geliştirmeye yoğun çaba harcadıkları, bir yandan Doğu-Batı blokları arasında ve diğer yandan bütün önemli bölgeler üzerinde kendilerine göre bir dünya barışı politikasını esas almaya çalıştıkları ve böylece yeni dönemden bahsettikleri, bunun için peşpeşe zirveler düzenledikleri, bunu ikili kılmaktan da çıkarıp, özellikle Avrupa çapında AGİK Zirvesi adı altında daha da somut bir ifadeye kavuşturdukları ve bunu peşpeşe dünyanın birçok bölgelerine yaymaya çalıştıkları bir dönemde patlak verdi. Tüm dünyanın "yumuşama", "uzlaşma", "dünya barışı" tartışmalarıyla uğraştırılması, bunun dünyanın temel kaygısı haline getirilmesi ve halkların bakış açılarının böylesi zirvelerle sınırlandırılması ne kadar gerçekçidir? Bunlar halkların, barışın, gelişmenin çıkarına ne kadar uygundur? İşte, yeni dönemin bu temelde değerlendirmesi yapılırken, Körfez krizi ve ar-

Devamı 7. sayfada

PKK IV. Ulusal Kongresi'nde onaylanan

Politik Rapor

"İnsanlığın gelişim sorunlarına dayatılan 'çözümler' çokça ileri sürüldü ve 'uygulandı'. Ama, bugün varmış olduğumuz noktada, insanlığın oldukça çözümsüz bir devreyi yaşadığından söz ediliyor. Bunun bir gerçeği ifade ettiği inkar edilmez bir durumdur. Bunun nedenleriyle en fazla ilgilenmek zorunda olanlar hiç kuşkusuz, üyelerinin özgür ve karşılıklı hak eşitliği içinde olduğu bir dünya toplumu yaratma hedefinin sahipleri olan biz sosyalistleriz."

Yazısı 12. sayfada

PKK IV. Ulusal Kongresi belgelerinden

- Ülke İçi Pratik Merkez Raporu Yazısı 16. sayfada
- Özeleştiriler
  "Tek seçeneğimiz kazanmaktır. Kazanmak da ancak PKK gerçeğini tüm yanlarıyla yaşamak ve yaşatmaktan geçmektedir." Yazısı 23. sayfada
- Kongre Kararları /Yazısı 25. sayfada

Kürtçe konuşma yasağının kaldırılması girişiminin ardındaki gerçekler

Yazısı 6. sayfada

Kadın sorunu üzerine düşünceler

Yazısı 28. sayfada

ŞIRNAK'TA SERÎHILDAN!

Baştarafı 1. sayfada

sinleşmiş değildir. Şehir merkezinde öldürülen yurtseverlerden ikisinin adı tespit edildi. Bunlar; **Salih TALAYHAN** ve **Şehmus YORGA** (19) adındaki yurtseverler. Bir ARGK savaşçısının kardeşi olan **Şehmus YORGA** ambülansla Diyarbakır'a götürülürken yolda yaşamını yitirdi. Kimliği tespit edilen yaralıların ise, **Bahattin Külter, Sıddık Bayram, M. Emin Ateş** ve **Fahrettin Tepe** olduğu öğrenildi. **Fahrettin Tepe**'nin kömür ocağında yaralandığı ve yaralılar arasında bir de kadının bulunduğu bildirildi.

Olay tanıkları ölü ve yaralı sayısının daha fazla olabileceğini belirtiyorlar. Zaten ilk gelen haberlerde 20'ye yakın ölü ve 100'e yakın yaralıdan bahsediliyordu. Çok sayıda insanın hala kayıp olduğu ve akibetleri hakkında bilgi edinilemediği öğrenildi. Halk kayıp yakınlarını arıyor. Yaralılara önce müdahale edilmedi ve halkın yaralılara yardımı da askerler tarafından önlendi. Ancak daha sonra cankurtaran ve helikopterle yaralılar Diyarbakır'a götürüldüler.

Olaylar sırasında, askerlerin açtığı ateş sonucu bir merminin isabetiyle kopan elektrik telinin üzerine basan bir asker öldü. Kömür ocağı ve şehir içinde de çok sayıda asker, polis ve özel tim elemanı yaralandı.

AYIN BİLANÇOSU

1- 24 Ocak günü Çolamerg (Hakkari)'e bağlı Çel (Çukurca) ilçesinin kırsal kesiminde Serê Çaliya mıntıkasında ARGK gerillalarının bir düşman birliğine kurdukları pusu sonucu 4 düşman askeri öldürüldü, 2 başçavuş yaralandı, 2 başçavuş da sağ olarak gerillaların eline geçti.

2- 1 Şubat 1991 tarihinde Wan (Van) şehir merkezinde ajanlık yapan Celal Yalvaç adlı bir müteahitin arabası, ERNK bölge komitesine bağlı yurtseverlerce uyarı amacıyla yakıldı.

3- 2 Şubat 1991 günü Midyat ilçe merkezinde Haci Sabriyê Cumo (Sabri Aslan) adlı ajan, ARGK gerillaları tarafından kurşuna dizilerek ölümle cezalandırıldı. Sabri Aslan, bu alanda sömürgecilerin en önemli ajanı olarak biliniyordu.

4- 3 Şubat gecesi Cizîra Botan (Cizre)'ın Güney Kürdistan sınırına yakın Tildarê ve Bazîftê köyleri arasında sömürgeci güçlerin pususuna düşen Nusrettin IŞIN ve Ahmet BİLGE adlı yurtseverler şehit düştüler.

5- 4-5Şubat gecesi Sêrt (Siirt)'in Çakmak mahallesinde sömürgeci güçlerin bir eve yaptıkları baskın sonucu meydana gelen çarpışmada ARGK savaşçısı Yıldız ŞİNGÜL (Sultan, Zozan) şehit düştü. Bir ihbarın ardından çıkan çatışmada yüzlerce kişilik düşman gücüne karşı tek başına saatlerce direnen ve düşmanın eline sağ geçmemek için son kurşunu kendine sıkan kahraman ARGK savaşçısı Yıldız ŞİNGÜL'ün şahadeti, halkta çok büyük etki yarattı.

Çatışmada iki sömürgeci polis de yaralandı.

6- 5 Şubat günü Bismil'e bağlı Xanoferê köyü yakınlarında köy korucularıyla bir ARGK birliği arasında çıkan çatışmada Servet YILMAZ adlı ARGK gerillası şehit düştü.

7- 5 Şubat günü Mêrdîn (Mardin)'e bağlı Qurdisê (Yayladere) köyünü basan sömürgeci köylülere işkence yaptılar. Bunun üzerine Qurdisê köylüleri, köylerini basan sömürgeci askerlerle çatıştı, çok sayıda köylü ile düşman askeri yaralandı.

8- 14-15 Şubat gecesi Hezex (İdil)'in Xuzikê (Kuzluk) köyüne giden ARGK gerillaları, köy toplantısı yaptıktan sonra çevrede Kurtilo lakabıyla tanınan ve yıllardır sürdürdüğü ajan faaliyetiyle halka büyük zarar veren Ahmet Tan adlı haini halkın da katılımıyla yargılayıp sonra ölümle cezalandırdı.

9- 16 Şubat günü Wan'ın Altköprü mahallesinde oturmakta olan aslen Farqin (Silvan)'li Halit isimli bir düşman ajanı gerillalar tarafından ölümle cezalandırıldı.

10- Şubat ayı ortalarında ARGK gerillaları, Pazarcix (Pazarcık)'ın Sarıuşağı köyü yakınlarındaki demiryolu raylarını sökerek Kürdistan'a askeri cephane taşıyan yük trenine sabotaj yaptılar. Sabotaj sonucu devrilen trenin makinisti ölürken, içindeki askeri malzemeler ve vagonlar da tahrip oldu. Cephaneyi korumakla görevli olarak trende bulunan sömürgeci askerlerden birçoğu da yaralandı.

11- Dilok (Antep) E Tipi Cezaevi'nde bulunan çoğu PKK'li savaş esiri ve tutuklular, son aylarda giderek yoğunlaşan keyfi tutuklamalar, işkence ve cezaevi ile karakollardaki işkencelerden dolayı ölüm olaylarını protesto etmek amacıyla 25,26 ve 27 Şubat günlerini kapsayan üç günlük açlık grevi yaptılar.

12- 28 Şubat günü Müş'ün Milazgir (Malazgirt) ilçesi Okçiyan köyünde sömürgeci ordu birlikleriyle 2 ARGK gerillası arasında çıkan çatışma 16 saat sürdü. Çarpışmada 2 özel tim elemanı ve 4 asker öldürüldü, aralarında subayların da olduğu 10'un üstünde düşman askeri de yaralandı.

Bu kahramanca direnişte Ferhat YÖYLER (Agit) adlı ARGK gerillası şehit olurken, Çiya adlı gerilla da ağır yaralı olarak düşmana esir düştü.

Ayrıca, çevrede bulunan küçük bir kız çocuğu ile bir köylü kadın da yaşamını yitirdi.

13- 28 Şubat 1991 tarihinde Şirnex (Şırnak) kömür ocaklarındaki köylülere sömürgeci ordu askerlerince ateş açıldı. Köylülere ait 200 katır öldürüldü. Binlerce köylü özel tim, polis, asker barikatını aşarak şehir merkezine yürüdü. Esnaf kepenk kapattı, öğrenciler okulları boykot etti. 20 bin kişilik kitle eyleme geçti. Sömürgeci güçler halka ateş açtı. Salih TALAYHAN ve Şehmus YORGA adlı yurtseverler şehit oldu. Halk Valilik, Askerlik Şubesi, PTT, Ziraat Bankası, ANAP il teşkilatı binası gibi devlete ait binaları ve Atatürk büstlerini tahrip etti. Çok sayıda yurtsever yaralandı, onlarcası da gözaltına alındı.

Kitleler, gösteri boyunca "Kahrolsun Türk devleti", "Yaşasın Kürdistan", "Kahrolsun ANAP Hükümeti", "Yaşasın PKK" vb. sloganlar attı.

14- Şubat ayı boyunca başta Amed (Diyarbakır), Wan, Sêrt (Siirt), Mêrdin, Êlih (Batman), Cizîra Botan, Girgê Amo (Silopi), Şirnex olmak üzere çok sayıda Kürdistan şehrinde ve Mersin, İzmir, İstanbul gibi metropol kentlerinde PKK, ERNK ve ARGK bildirileri dağıtıldı.

15- Son bir ay içinde Kürdistan genelinde yüzlerce yurtsever gözaltına alındı, tutuklandı ve vahşi işkencelerden geçirildi.

Şırnak, Newroz'u serîhildanla karşıladı!

Kürdistan halkı bahara topyekun ayaklanmaların işaretlerini vererek girdi. Zaten hemen herkes baharı nefesini tutmuş vaziyette bekliyordu. Bir ayaklanmalar dönemine girileceği bilinen bir gerçekti. Halk da, düşman da kendisini buna göre hazırlıyordu.

26-31 Aralık 1990'da IV. Ulusal Kongresini gerçekleştiren PKK, Kongre sonuçlarını açıklarken, 1991'in ayaklanmalar yılı olacağını ilan etmiş, Cephe ve Ordu güçlerini buna hazırlıklı olmaya çağırmıştı.

PKK'nin çağrıları somut tespitlere dayanıyordu. PKK IV. Ulusal Konresi'nin bir gerilla kongresi özelliğini taşıdığı bilinmektedir. Uluslararası, bölgesel ve ulusal koşulların gerçekçi tahlili temelinde ulaşılan sonuç, 1991'le başlayan yeni süreçte bütün güç ve olanakların zafer için seferber edilmesi gerekliliğini ortaya koyuyordu. 1991 baharı 1990 baharının bir tekrarı da olmayacak, ona yol açan ve ulusal kurtuluş mücadelesine yeni bir aşama yaptıracak özellikte olacaktı. Bu, mevcut gelişmelerin beklenen doğal bir sonucuydu. Gerilla ve Cephe güçlerinin siyasal ve eylemsel atılımı döneme damgasını vuracaktı. Halk buna hazırdı ve bunu bekliyordu.

Düşman da bekliyordu. Türk sömürgecileri, 1990 bahar ayaklanmaları ardından kendileri için Kürdistan'ın kaybedilmiş olduğunu kabul etmek zorunda kalmışlardı. Bu konuda yaptıkları itiraflar hatırlardadır. Onlar da, 1991'e Kürdistan'ın fiili kopuşunu her ne pahasına olursa olsun önleme kararlılığıyla hazırlandılar. Uluslararası, bölgesel ve iç zemindeki bağlantılarını bu temel amaç etrafında düzenlemeye ve güçlendirmeye çalıştılar.

1990 bahar ve yazı, hem Kürdistan'da ve hem de bölgede gelişmelerin olağanüstü hızda yaşandığı bir süreçti. Sarsılan dünya dengesinin Ortadoğu'ya yansıyışının şiddetli olacağı herkes tarafından kabul ediliyordu. Nitekim Ağustos ayına gelindiğinde Irak'ın Kuveyt'i kendine katışı gündeme geldi. Bu, bölge statükosunun meşruiyetinin dünya çapında tartışılmasını da birlikte getirdi. Aslında güçler hazırlıksızdı. Türkiye ise hepsinden çok daha kötü bir durumdaydı.

Ancak Türkiye açısından, bölgede gündeme gelen uluslararası kapışma, Kürdistan üzerindeki planlarını uygulamada belli bir fırsat da yaratıyordu. Başta ABD olmak üzere emperyalist güçlerin bölgeye asker ve askeri malzeme yığdıkları, açık savaş düzenine geçtikleri bir süreçte, Kürdistan üzerindeki imha savaşını gerisine aldığı böyle bir destekle ve karmaşaya getirerek sonuca götürme olanağı doğabilir miydi?! Türkiye bunun hesabına yattı ve dört elle Körfez savaşına sarıldı. Başta herhangi bir zamanda yapamayacağı rahatlıkta Kürdistan'a müthiş bir askeri yığınak yaptı. Eski gücün yanısıra resmen açıklandığı kadarıyla 200 bin askeri daha Kürdistan'a kaydırdı. Bölgeye ısrarla NATO Çevik Kuvvet birliklerini çağırdı. Irak'a yönelik bombardıman saldırıları için üsleri açarak ve kendi uçaklarıyla da bombardıman saldırısına katılarak, hem Güney hem de Kuzey Kürdistan'da direniş güçleri ve mevzilerini ezme işini başka bir ad altında gerçekleştirmeye çalıştı. Yapılan devlet propagandalarında, sınıra yığılan askerlerin Irak'tan gelebilecek tehlikeye karşı olduğu işleniyordu. Oysa gerçek çok farklıydı. Türkiye'nin bütün NATO güçlerini de kendisine ortak ederek halletmeye çalıştığı sorun; Kuzey Kürdistan'daki ulusal kurtuluşçu gerilla ve halk hareketiydi. Bu amaçla, toplumun nüfus dağılımı üzerinde oynamaktan yerleşim alanlarını bombalamaya, kitlesel tutuklamalardan katliamlara kadar her yöntemi denedi. Sınır boylarında binlerce köy boşaltıldı. 1990 baharının serîhildan kentleri olan Cizre, Nusaybin, Silopi'nin bile boşaltılması çabaları gündeme geldi. Hem askeri tehdit ve hem de psikolojik savaş yöntemleriyle sonuç alınmak istendi. Bu kentler tam bir askeri abluka altına alındılar. Ancak, "Irak tehditi" propagandasının uluslararası alanda en revaçta olduğu günlerde bile, halk, esas tehlikenin Türkiye'den geldiğini yabancı basın mensuplarına açıktan söylüyor ve dünyaya bir mesaj iletiyordu. Halk, Türk sömürgecilerinin savaşı fırsat bilerek katliamlara girişebileceğini ve yapılan bunca yığınağın başka hiç bir anlamı olmadığını deneylerden çıkardığı sonuçlarla anlatıyordu.

PKK de kendi hazırlıklarını yaptı. Mayıs 1990'da gerçekleştirdiği II. Ulusal Konferansıyla nasıl bir döneme girilmekte olduğunu ve bu dönemin nasıl karşılanması gerektiğini ortaya koymuştu. Yaz ayları süresince, Parti ve gerilla güçlerini buna göre hazırladı. Öncü kendini gözden geçirdi, yeni döneme hata ve zaaflarından kurtulmuş olarak girmeyi hayati bir sorumluluk olarak gördü. Bu hazırlıkların zirvesi ise Aralık ayı sonunda gerçekleşen IV. Ulusal Kongre oldu. PKK dayandığı zemine, yani halkı güçlü kılma ve bu güce dayanmayı, bu zemin üzerinden ittifaklarını güçlendirmeyi temel çalışma yöntemi olarak, daha da yetkinleşmiş biçimde sürdürdü. Saptanan hedefler ve yapılan çalışmalar halkın talep ve beklentileriyle tam bir uygunluk oluşturuyordu.

Bahara girerken düşmanın siyasal ve askeri manevralara girişeceği bekleniyordu. Beklendiği gibi de oldu. Ama, Türkiye için işler hesapladığı gibi yürümedi. O, Körfez savaşının süresinin en azından bahara yayılabileceğini düşünüyordu. Öyle anlaşılıyor ki, hesaplarını da bunun üzerine kurmuştu. Bölgenin savaş içine çekildiği bu süreçte, Türkiye'nin Kürdistan üzerinde girişeceği yeni askeri harekatlar daha rahatlıkla yürütülebilecekti. Böyle olmadı, Irak erken teslim oldu. Kürdistan'a aşırı ölçüde yığılan Türk askeri ve konumlanan Çevik Kuvvet birliklerinin ana işlevinin üstüne çekilen "Irak perdesi" kalktı. Avrupa, bunun yarattığı zorlamayı daha erkenden hissetti. Bu aşamadan itibaren, Avrupa Çevik Kuvvet'i niçin Kürdistan'da bulundurduğu konusunda dünya ve kendi kamuoyuna kabul edilebilir hiç bir cevap bulamazdı.

Türk sömürgecileri, baharla birlikte ayaklanmaların kapıya dayanacağını, gerilla atılımlarının hızlanacağını biliyor ve bekliyordu. Askeri yığınak ve konumlanışını buna göre yapmıştı. Mevcut gücü geri çekmesi için baskıların yoğunlaşması tehlikesi de ayrıca düşünülmeliydi. TC, buna fırsat vermeden beklediği gelişmeleri hızlandırmaya ve halkı zaten kaçınılmaz olan isyana kendisinin istediği bir zamanda zorlamaya çalıştı. Bunun en belirgin örneği Şırnak'ta yaşandı. Boş bekleyen bir ordunun uzun süre bir zeminde tutulması, o ordu içinde çözülmeyi kendiliğinden getirir. Üstelik bu ordu, yabancı bir toprak üzerinde, o ülkenin insanlarına düşmanlık ruhuyla tutuluyorsa, burada ortaya çıkacak olan şey Şırnak'ta da görüldüğü gibi doğrudan doğruya katliam amaçlı saldırıların peş peşe yaşanmasıdır. Bu ordu, o halkın canına, malına, namusuna, onuruna, her şeyine kasteder. Çünkü, işleri budur. Çünkü, bu politikayla yönlendirilmektedir.

Şırnak serîhildanı, Türk sömürgecilerinin Kürdistan halkının baharından duydukları korkunun ortaya çıkardığı gelişmelerdir.

Ancak, görülmüştür ki, Türk sömürgecilerinin beklentilerinin tersine halk hazırlıksız değildir. Düşmandan yönelecek her türlü saldırıyı göğüsleme ve güçlü bir karşılıkla cevaplama kararlılığındadır. Düşmanın her türlü yönelimini örgütlü, bilinçli, soğukkanlı ve militanca karşılama yeteneğindedir. Şırnak serîhildanının ortaya çıkardığı en önemli gerçek budur. Kürdistan halkı onurunun çiğnenmesine asla izin vermeyecektir. Kürdistan halkı, sloganlarıyla da ifade ettiği gibi öncüyle birlikte ve onun komutası altındadır. Her şeyini öncünün emrine vermiş ve mücadeleye ölümüne hazır olduğunu bir kez daha göstermiştir. Şırnak ayaklanması, her zaman ve her koşulda halkın direnişi örgütleyebileceğini, düşmanın hesaplarını tersine çevirebileceğini, küçük bir kıvılcımın her an bir yangına dönüşmeye açık olduğunu kanıtlamıştır. Ayaklanmanın gelişim sürecinin de gösterdiği gibi, Şırnak serîhildanı, asla kendiliğinden değil, düşmanın dayattığı şiddetle kendiliğinden başlayan bir hareketin örgütlü bir halk ayaklanmasına dönüştürülmesidir. Bu nokta gerçekten çok önemlidir. Çünkü, en zor olan şey bunun başarılmasıdır. Bunu gerçekleştiren bir önderlik, sürece ve halkın nabzına hakimiyeti bütünüyle eline almış demektir.

Bağımsızlık ve özgürlük ağacını ayaklanmalarla güçlendirecek, halkımızın zafer umutlarını daha da büyütecek ve elle tutulacak kadar zaferi yakınlaştıracak yeni bir bahara, Newroz'a giriyoruz. Newroz isyan demektir. Newroz'u adına layık olarak karşılayacağız. Şırnak, Newroz'u müjdeledi. Kürdistan baharı Kürdistan halkına kutlu olsun.

- Serîhildanla gelen Newroz kutlu olsun!

Körfez savaşında yeni aşama:

SAVAŞ YENİ BAŞLIYOR!

Baştarafı 1. sayfada

yoğun pazarlıklar sürüyor. Ama bu görünüşteki gibi Irak'ın değil, eski statükonun enkazıdır. Mevcut durum gösteriyor ki, bir tarafta Irak, diğer tarafta başını ABD'nin çektiği "koalisyon güçleri" kendilerini aşan ve hükmedemedikleri bir gelişmenin orta yerindedirler.

Şu anda, Körfez savaşına bir noktanın konulmakta olduğu söyleniyor. ABD "zafer sloganları" atıyor. Gerçek böyle midir?

Saddam'ın köşeye sıkıştığı, Irak ordusunun teslim olduğu doğru olabilir. ABD'nin "başardım" dediği de zaten budur. Peki ya, Ortadoğu kendisine layık görülen "yeni elbise"yi giyecek midir? Bu soruya emperyalizm açısından hiç bir olumlu cevap verilememiştir. Tam tersine, Ortadoğu bugün dünden daha çok çelişkilerin derinleştiği, tarihsel hesaplaşmaların kendisini dayattığı, bölgesel ve uluslararası güçlerin kendilerini konuşturmak istedikleri bir zemin haline gelmiştir.

Körfez savaşını hem bir sonuç ve hem de bir başlangıç olarak değerlendirmek mümkündür. Emperyalist ve sosyalist bloklar arasındaki ilişkinin aldığı boyut ve Doğu Avrupa'daki gelişmeler ardından, taşıdığı tarihi sorunlarla birlikte Ortadoğu'nun uluslararası bir hesaplaşma alanına dönüşeceği biliniyor ve bekleniyordu. Adına "yeni dünya düzeni" dedikleri bir biçimlenmeye uğratılmak, büyük güçlerin bir kez daha tornasından geçirilmek isteneceği aşikardı. Küba lideri Castro, kurulacağı söylenen "yeni dünya düzeni" için "zengin büyüklerin dünyası", deyimini kullanıyor ve bu "büyükler"in Üçüncü Dünya'nın yoksul halklarının boğazını daha çok sıkacaklarından söz ediyordu. Soğuk savaş yıllarında güçlerin oturduğu denge bozulmuştu. Bunun, tarihsel bir sorun yumağı olan Ortadoğu'da çelişkilerin çatışmaya dönüşmesi biçiminde yansımasını bulması beklenen bir sonuçtu. 2 Ağustos'ta Irak, Kuveyt'e girip, burayı Irak'ın doğal bir parçası olarak ilan ettiğinde, bunun çatlayan statükodan dışa doğru bir sızma olduğu hemen herkesin birleştiği bir tespit oldu. Ama bilindiği gibi, Irak'ın bu girişimi başta ABD olmak üzere dünya emperyalist güçleri, bölge güçleri ve SSCB tarafından büyük bir tepkiyle karşılık buldu. Irak Birleşmiş Milletler kararıyla ambargoya tabi tutuldu, ablukaya alındı. Kuveyt'ten çıkması için başvurulan tüm bu uygulamalar "sonuç vermeyince", 17 Ocak'ta sabaha karşı havadan bombardıman saldırısı başladı.

Irak, egemen bir devletin (Kuveyt) varlığına kast suçuyla "yargılanıyor"du. Ama aynı zamanda, eski statükonun devam edemeyeceği söyleniyor ve bölgenin siyasal yapılanmasını düzenleyen yeni haritalar çiziliyordu. Bush'un deyimiyle "koalisyon güçlerinin" yoğun bombardıman saldırılarıyla Irak kentleri kısa zamanda harabeye dönüşüyor, Saddam'ın tüm keskin sözlerine rağmen Irak ciddi bir mukavemet gösteremiyordu. Arap ve islam dünyasına yaptığı "cihad" çağrıları da, Saddam'ın beklediği karşılığı bulamıyordu.

Saddam rejiminin emperyalist devlerle objektif olarak karşı karşıya gelmesi, bölgedeki "taraf" kavramında nasıl bir değişikliğe yol açacaktı? Bazıları Saddam'a anti-emperyalizm elbisesini giydirmekte, hatta taraf olmakta bir sakınca görmüyorlardı. Çünkü, bunun uzun erimli olmayan, hiç bir tıkanıklığı açmaya güç yetiremeyecek soluksuz bir çıkış olduğunu göremiyorlardı. Bölgede emperyalizme karşı halklara soluk aldıracak bir çıkış, halkların çıkarını ifade eden bir sınıf temeline dayanmak zorundadır. Saddam rejimi gibi miyadını doldurmuş ve ancak kendini yaşatma mücadelesi veren ve "anti-emperyalistliği" de ancak bu çerçeve ile sınırlı olan bir yapının bölge halklarının iradesini temsil yeteneği ve onları harekete geçirme gücü söz konusu olamaz. Nitekim olanlar da bunu doğrulamaktadır.

28 Şubat sabahı Saddam, beyaz bayrağı çekti. Kuveyt'in "kurtuluşu" kutlanmaya başlandı. Saddam ise, Arap onurunun "kurtuluşu"ndan bahsediyordu.

Esas soru şimdi ortaya çıkmış gibi. Şimdi ne olacak? Görülüyor ki, Irak açısından buna verilen bir cevap yok. Ama, emperyalistler de bu soruyu çözümlemiş değillerdir.

Açığa çıkan olgular var: Emperyalizm eski işbirlikçi rejimlerle artık daha fazla yol alma şansını görmüyor. Arap dünyasında tabandan gelen hareket üstteki işbirlikçileri, eski işbirliklerini zorluyor. FKÖ örneğinde görüldüğü gibi, reformist-teslimiyetçi önderlikler tabanı tutamıyor ve bunlara dayandırılmak istenen çözümler daha baştan iflasa mahkum. Bölgenin ulusal ve sınıfsal sorunları artık kesinlikle çözüm dayatıyor, çözümü getirecek çıkışlar kapıda. Son Körfez savaşında bir kez daha görüldüğü gibi, emperyalist güçler de eskiden olduğu gibi tam bir blok halinde hareket edemiyorlar. Çıkar ve egemenlik çatışması artık daha belirgin bir keskinliğe ulaşıyor. Hepsinin üzerinde hemfikir olduğu bir elbise biçmek ve bunu Ortadoğu'ya giydirmek pek mümkün görünmüyor. Kısacası, Ortadoğu'nun üzerindeki yer kabuğu çatlamış, her şey yerinden oynamış ve hiç bir şey oturmamış durumda. Bunun doğuracağı tehlikeleri, dünyaya yeniden biçim vermek isteyen güçler de görüyor ve bunun telaşını iliklerine kadar yaşıyorlar.

Körfez savaşı etrafında son yılların en büyük diplomasi savaşı yaşandı. İşlevini yitirmiş Bağlantısızlar Bloku, işlevini yitirmiş sosyalist blok, işlevini yitirmiş Arap Birliği, eski işlevini yitirmiş NATO bloku, Körfez'de çözüm arama adına kendi işlevini aradılar. Takvim yaprakları geriye doğru çevrilip son bir ayın gelişmelerine bakılırsa bu arayış çok net olarak görülecektir. Müthiş hızda bir diplomasi trafiği var. Şubat ayının ikinci haftasında Bağlantısızlar Bloku'na dahil 15 ülkenin dışişleri bakanları ile FKÖ heyeti Yugoslavya'nın başkenti Belgrad'da Körfez savaşına çözüm arayışı için toplanırken, aynı günlerde Gorbaçov'un özel temsilcisi Yevgeni Primakov Bağdat'ta temaslarını sürdürüyor; Irak Başbakan Yardımcısı Sadun Hammadi Tunus'tan Cezayir'e geçiyor; Yaser Arafat Amman'a giderek Ürdün Kralı Hüseyin'le görüşüyor; ABD eski başkanlarından Jimmy Carter'ın Adalet Bakanı Ramsey Clark bir hafta süren Bağdat ve Basra ziyaretleri ardından hava saldırılarının 6-7 bin sivilin ölümüne yol açtığı, hava saldırılarının uluslararası yasaları ihlal ettiği açıklamalarını yapıyordu. Fas, Cezayir ve Tunus'ta büyük sokak gösterileri yapılıyordu ve söz konusu bu devletlerin hükümetleri sokaktan gelen baskıya dayanamayarak hava saldırılarına karşı protestolarını daha yüksek sesle ifade ediyorlardı.

13 Şubat günü Alman Savunma Bakanı Gerhard Stoltenberg Türkiye'ye uçuyor ve Erhaç'taki Alman birliklerini denetliyordu. Aynı gün yapılan açıklamalarda, Körfez savaşının başlamasından sonra İncirlik üssüne gönderilen ABD piyadelerinin sayısının 10 binin üzerine çıkması nedeniyle askerlerin bir bölümünün Batman üssüne sevkedildiği ve Batman'daki Amerikalı sayısının 1200'ü bulduğu söyleniyordu. Aynı gün, Türk Dışişleri Bakanı A. Kurtcebe Alptemoçin Suriye'den Kahire'ye geçiyor, Kaddafi de aynı tarihte Mısır'a geliyordu.

14 Şubat günü Alman Savunma Bakanı henüz Türkiye'deyken, ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Güneş Taner, Türkiye'nin Körfez politikasıyla ilgili olduğu söylenen temaslarda bulunmak için önce Brüksel'e, sonra da Bonn'a gidiyordu. Ama, burada da Alman Başbakanı Kohl Fransa gezisinin hazırlığı içinde ve Dışişleri Bakanı Genscher de Ürdün'de idi.

Aynı tarihte, Perez de Cuellar'ın, hava saldırılarının başlaması öncesinde Irak'a "oyun oynadığı" tartışmaları gündeme geliyor, hava saldırılarından birkaç gün önce Saddam'la yaptığı gizli görüşmede, Filistin sorununu uluslararası gündeme getirdiği için Irak Devlet Başkanı'nı övdüğü, Saddam'ın ise Cuellar'a Kuveyt konusunda uzlaşmaya hazır olduğunu bildirdiği ve "Nereye kadar çekilmeliyiz" diye sorduğu söyleniyordu. Artık genel çoğunluk Körfez'de "hedefin saptığı"nı, "müttefik operasyonu"nun "meşruiyeti"nin önemli oranda zedelendiğini söylemeye başlıyordu. Sivil yerleşim alanlarının vahşice bombalanması, 15 Şubat'ta bir sığınağa yapılan bombardıman saldırısıyla 500 sivilin birden katledilmesi tepkileri tırmandırıyordu. Irak'ı oyuna getirmede araç olarak kullanıldığı söylenen BM Genel Sekreteri Perez De Cuellar, Körfez savaşı için "Bu savaşta Birleşmiş Milletler'in bayrağı ve mavi bereli askerleri yok" sözlerini kullanıyordu. Aynı rahatsızlık Sovyetler'de de görülüyordu. Sovyetler'de, dış politikada ABD'nin kuyruğuna takılındığı ve ABD oyununa gelindiği eleştirileri yükseliyor, Irak'ın imhasını amaçlayan saldırıların durdurulması gereğinden bahsediliyordu.

"Ortadoğu Güvenlik Sistemi", "Ortadoğu Konferansı" vb. gibi plan ve girişimler üzerinde tartışmalar sürer ve "Savaş Birleşmiş Milletler kararlarının boyutlarını aşmaya başladı" görüşü giderek daha çok taraftar bulurken, Irak 15 Şubat günü, Irak Devrim Konseyi'nin Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 660 sayılı kararını kabul ettiğini ve Irak Silahlı Kuvvetlerinin Kuveyt'ten çekileceklerini duyuruyordu. Irak'ın geri çekilme için ileri sürdüğü şartların; 1) Ortadoğu'daki tüm yabancı güçler ve silahların ve İsrail'e gönderilen silahların geri çekilmesi; 2) İsrail'in 1967 yılında işgal ettiği Filistin topraklarını kayıtsız-şartsız geri vermesi; 3) Kuveyt'te El Sabah ailesi dışında yeni bir hükümetin kurulması; 4) Kuveyt sorununun çözümü için yapılacak toplantıya tüm ulusal ve islami güçlerin katılması; 5) Irak'ın yeniden yapılanma masraflarını ABD ve müttefik güçlerin karşılaması ve Irak'tan savaş tazminatı talep edilmemesi olduğu belirtiliyordu. Aynı tarihte, Gorbaçov'un özel temsilcisi Saddam'la yaptığı görüşme ardından Moskova'ya dönmüş, Irak Dışişleri Bakanı Tarık Aziz'in Moskova ziyareti programa alınmış ve Kuveyt Dışişleri Bakanı Şeyh Ahmed el Sabah Sovyet Dışişleri Bakanı Aleksandr Bessmertnik ve Sovyet Devlet Başkanı Gorbaçov'la görüşmeler yapmaktaydı. Irak'ın Kuveyt'ten çekileceği yolundaki açıklamalar da, Moskova'nın girişimlerine bağlanıyordu.

ABD'nin başını çektiği "koalisyon"un bu diplomatik girişimlere yaklaşımı farklıydı. Aynı günlerde New York'ta toplanan BM Güvenlik Konseyi, Irak'ın "Kuveyt'ten geri çekilme" açıklamasını ciddi bulmadığı ve Tarık Aziz'i Moskova'ya göndererek zaman kazanmaya çalıştığı değerlendirmelerini yapıyordu. Ama elbette bu, toplantının ortak görüşü değildi. Tersine, BM Güvenlik Konseyi onbeş yıldan bu yana ilk kez yeniden kapalı olarak toplanıyor ve sonuçsuz dağılıyordu. Toplantının kapalı yapılması, ABD ve İngiltere'nin "Güvenlik Konseyi'nin bütünlüğünün bozulduğu yolunda sinyaller vermesinin engellenmesi amacıyla" yaptıkları baskılar sonucu idi. Çünkü, Küba, Yemen, Moritanya, Fas, Tunus, Cezayir, Libya ve Sudan'ın Irak'a zaman kazandırma ve bir ateşkes önerisi getirme amaçlarından söz ediliyordu. Oysa ABD, bir ateşkes değil, Bush'un *"Bu herif Arap dostlarına bile yalan söylüyor. Ona inanmam için hiçbir neden yok. Saddam sürekli yalan söyleyen bir o... çocuğu"* dediği Saddam'ın burnunun iyice sürtmesini istiyordu. Nitekim ABD gazeteleri, ABD yönetiminin üst düzey bir yetkilisinin "Bush Körfez savaşının sona ermesi fikrine kendini pek alıştırmadı" dediğini yazıyorlardı.

Irak-İran ve Sovyetler arasında, Körfez'de "barış" sağlanması yolundaki diplomatik trafik hız kazanırken ve Saddam Kuveyt'ten çekileceğini açıkladığı halde hava saldırıları hızından hiçbir şey yitirmeden devam etti. Askeri sevkiyata daha da hız verildi, USS America uçak gemisi Körfez sularına girdi ve kara savaşının her an başlayacağı yolunda açıklamalar birbirini takip etti. Oysa Irak, saldırıların karadan da yapıldığını açıklıyordu.

17 Şubat günü gazetelere yansıyan haberlerde, Mısır, Suriye ve Körfez İşbirliği Konseyi üyesi altı Arap ülkesinin dışişleri bakanlarının, Körfez'de savaş sonrası kurulacak yeni düzenin yapısı hakkında görüşmek üzere Kahire'de toplandıkları yazılıyordu.

17 Şubat günü Moskova trafiği en yoğun anını yaşıyordu. İran Dışişleri Bakanı Velayeti ile Gorbaçov görüşmesi yapılırken, Avrupa Topluluğu'nu temsil eden Avrupa ülkelerinden üç dışişleri bakanı da Gorbaçov'la görüşmek üzere Moskova'daydılar. Tarık Aziz Moskova'ya bekleniyordu. Gorbaçov, ABD, İngiltere ve Fransa'dan bir kara harekatına girişmeden Tarık Aziz'le Moskova'da yapılacak görüşmelerin sonucunu beklemelerini istiyordu.

Aynı tarihte, Almanya, güven vermemekle birlikte Irak'ın Kuveyt'ten çekileceği yolundaki açıklamasının dikkate alınması gerektiğini belirtiyor ve Alman Sosyal Demokrat Parti onur başkanı Willy Brand, "Ortadoğu'da barış ve güvenlik için" 7 maddelik bir plan öneriyordu. Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı (AGİK)'na paralel bir "Ortadoğu Güvenlik ve İşbirliği Konferansı" (OGİK) önerisiyle çıkan Brand, bu konferansta Filistinliler ve Kürtlerin de temsil edilmesi gereğinden söz ediyordu.

19 Şubat'ta, ABD Başkanı Bush, "İşgale ve Kuveyt halkının acılarına çok, hem de çok yakında son vereceğiz. Bu işi bitirmekte kararlıyız" derken, Fransa Dışişleri Bakanı Roland Dumas da kara savaşının tarihinin belirlendiğini ve Fransa'nın bu tarihi bildiğini söylüyordu.

Aynı gün Moskova'da Gorbaçov-Tarık Aziz görüşmesinde dört maddelik bir barış planı çıkıyordu. Bu plana göre; 1) Irak Kuveyt'ten şartsız geri çekilecek; 2) Irak'ın devlet yapısı ve sınırları korunacak; 3) Sovyetler Birliği, savaştan sonra Irak'ın kalkınmasına karşı uygulanacak her türlü ambargoya karşı çıkacak ve Saddam Hüseyin'in Batılı güçler tarafından ölümle cezalandırılmasını engelleyecek; 4) Başta Filistin sorunu olmak üzere, Ortadoğu'daki tüm sorunlar uluslararası platformlarda ciddi şekilde ele alınacaktı.

Bu plan, ABD ve İngiltere tarafından reddedildi, 22 Şubat'ta Irak,

Bağdat Radyosu'ndan yayınlanan askeri bildiride kara savaşının başladığını öne sürdü ve *"Barış şansını sona erdirecek bu vahim gelişmeden ABD ile müttefikleri ve ajanları sorumludur"* deyimini kullandı. Sovyet Genelkurmay Başkanı Dimitri Yasov da Pravda'ya yaptığı açıklamada, *"Güvenlik Konseyi'nin aldığı karar, Kuveyt'in kurtarılması şeklinde. Oysa ABD, bu kararları hiç dikkate almadan Saddam Hüseyin'i ölümle tehdit ediyor. Irak'a atılan bombalar, sivil halkla birlikte tarihi yerleri de hedefliyor. Bu tür saldırılara kesinlikle müsade edilmemeli"* diyordu.

24 Şubat tarihli gazetelerin başlıkları beklenen haberi veriyor ve kara savaşının başladığını duyuruyordu, Oysa, aynı gece planın ABD tarafından kabul edilmemesi üzerine Irak ve Sovyetler Birliği'nin 6 maddelik yeni bir plan oluşturduğu söylenmekteydi. Buna rağmen Bush, *"Saddam Hüseyin'in kendisine tanınan sürecin bitiminde herhangi bir girişimde bulunmamasına üzüldük. Güvenlik Konseyi kararlarını uygulamak azmindeyiz. Askeri harekat cephede önceden planlandığı gibi devam edecektir"* diyordu. Fransız birliklerinin komutan yardımcısı General Daniel Gazzau da, aynı doğrultuda görüş belirtiyordu.

24 Şubat tarihli gazeteler 36 yıllık Varşova Paktı'nın 1 Nisan 1991'den itibaren işlevsizliğini resmen ilan edeceğini duyuruyorlardı.

Cumhuriyet gazetesinin AFP'den aldığı habere göre, Beyaz Saray sözcüsü Marlin Fitzwater, kara savaşı tarihinin iki hafta önce belirlendiğini açıklamıştı. Kara saldırısının başlaması ardından Moskova Radyosu, *"Körfez'de daha fazla kan dökülmesini önlemek için yürütülen çabaların sonuçsuz kalması, büyük üzüntü yarattı. Irak, Kuveyt'ten çekilmeye ikna edilmişti. Ama müttefikler Sovyet planını kabul etmedi"* açıklamasını yapıyordu. Sovyet Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Vitaly Çurkin de yaptığı açıklamada, Irak'ın BM kararlarına uyarak koşulsuz ve hemen çekilmeyi kabul etmesine karşın, kara savaşının başlatılmasını dikkat çekici bulduklarını söylüyordu.

Kara savaşının başladığı saatlerde BM Güvenlik Konseyi, Sovyet barış planını görüşmek üzere toplantı halindeydi. Harekatın başlaması üzerine, yapılacak bir şey olmadığına karar vererek dağıldı.

Kara savaşının başlaması dünyada değişik tepkilerle karşılandı. ABD'de "beklenen gelişme" yorumu yapılırken, İngiltere, Fransa, Almanya ve İtalya kara savaşının zorunlu olduğunu belirten görüşler ifade ettiler. Son saldırının Arap dünyasındaki etkileri de farklı farklı oldu.

Saddam Hüseyin, 26 Şubat sabahı Bağdat Radyosu'ndan yaptığı konuşmada geri çekilme emrini bizzat veriyordu. *"Kafirlere karşı ilk kez Cihad'ı Irak gerçekleştirdi. Bu tarihe geçecek ve hiç bir zaman akıllardan çıkmayacak bir savaş oldu. İnsanlık bu savaşı hiç bir zaman unutmayacak"* diyen Saddam Hüseyin, *"İmansızların yarattığı Filistin sorununu başka bir zamanda çözeceğimize inanıyorum. Bu savaştan Irak halkı zaferle çıkmıştır. Kuveyt anayasamıza uygun bir şekilde 8 Ağustos günü Irak'ın bir parçası olmuştur. Bu tutumumuzda haklıydık. Ancak 30 ülkenin saldırganlığı karşısında Kuveyt'ten askerlerimiz tamamıyla çekilmeye başlayacaktır"* şeklinde konuşuyordu.

Bu açıklamaya rağmen saldırı 28 Şubat sabahına kadar devam etti.

Şimdi, uluslararası ve bölgesel her güç için geçerli olmak üzere, açıklanmış politikalarla açıklanmamış niyetlerin çelişkisi üzerinde kafa yoruluyor. Ortadoğu'ya nasıl bir elbise? Irak Saddam'lı mı Saddam'sız mı olmalı? Irak'ta kurulacak yeni yönetim hangi güçlere dayanmalı? Kimler ne kadar etkin olmalı?

Hürriyet gazetesinde yazan Sedat Ergin, "Kara harekatının sonucunda belirsizlikler ağır basıyor" başlığını taşıyan 26 Şubat tarihli makalesini şöyle bitirmiş: *"Bir diğer senaryo savaş sonrasında Irak'ın parçalanması ya da çözülerek ülkede federal bir yapıya gidilmesidir. Kuzeyde federal bir yapı içinde özerk bir Kürt varlığının sahneye çıkması, bölgede bir Kürt devletinin kurulması özlemlerine cesaret verecek ve uzun dönemde Türkiye'nin başını ağrıtacaktır.*

Bütün bu olasılıklar, Irak'ta Türkiye'nin çıkarları açısından güçlü bir merkezi hükümete dayalı bir yapının tercih nedeni olacağını göstermektedir. Arzu edilen, 'Saddam Hüseyin'in saldırgan çizgisini tekrarlamayan, ancak merkezkaç kuvvetlerin ortaya çıkmasını önleyecek kadar da güce sahip bir merkezi hükümetin ortaya çıkmasıdır."

ABD'nin istediği de önemli oranda budur: Tıpkı Türkiye gibi efendisine karşı başını kaldıramayacak, havlayamayacak kadar uysal, emperyalizmin çıkarları için saldıracak kadar azgın ve keskin dişli yönetimlerin oluşturulması. Elbette yeni bir makyaj altında.

ABD Başkanı'nın ikinci elden bir basın sözcüsü gibi hareket eden Özal, ABD'nin bölgede doğrudan denetiminin gerekliliğinden ve belli bir süre daha askeri güç bulundurulmasının zorunluluğundan söz ederken, ABD'nin yerleştiği askeri güçle bölgede oturma kararlılığında olduğunu söylüyordu.

Türkiye'nin bu tutumuna tam karşıt bir yaklaşım İran'ın tutumuydu. İran, baştan itibaren sürdürdüğü "tarafsız" tutumunu "ateşkes" ardından da vurgulu bir şekilde ifade etti. ABD'nin elde ettiği bir zaferin olmadığını, zaten takatten düşmüş bir Irak'ın üzerine leş kargaları gibi gelmenin zaferle değil, olsa olsa güçsüzlük ve siyasi tükenmişlikle ifade edilebileceğini söyledi. İran'a göre, "Saddam Irak halkının kara yazgısı"ydı ve "hiç bir ülkeyi yönetme yeteneğinde olmayan Saddam"ın emperyalistler karşısında da yapacağı bir şey zaten yoktu. Esas mücadele şimdi başlıyordu ve emperyalist güçler, eğer islam dünyasının intikamcı saldırılarından kurtulmak istiyorlarsa bir an önce bölgeden çekilmeliydiler.

Türkiye rolünü arıyor

Körfez savaşı boyunca bir kez daha görüldü ki, Türkiye, bölgede rahatsızlıkları ve çıkmazı en derin olan devlet. Türkiye baştan beri savaş kışkırtıcılığı rolüne soyundu, ABD Başkanı Bush'un bile "vur" dediği yerde, "öldür" demeyi bir politika olarak ısrarla sürdürdü.

Bunu yaparken, Türkiye'nin kendi gerçeğinden kaynaklanan amaçları vardı. Her şeyden önce, Kürdistan üzerinde sürdürdüğü savaşta devlet olarak yıkılışını görme durumu vardı. 1984 temel alınırsa yedi yıldır süren sıcak savaşın içinde devlet, ordusu, ekonomisi, bürokrasisi ve ideolojik ve politik yapılanmasıyla tam bir iflas konumunu yaşamaktaydı. Özellikle 1990 bahar ayaklanmaları ardından, politikacısından generaline kadar devleti temsil edenler de dahil hemen herkes Kürdistan'ın artık kaybedildiği düşüncesinde hemfikirdi. Değişen dünya dengeleri içinde Türkiye eski konumunu yitirmiş, dayandığı zemin bir de bu nedenle kaymıştı. Yani iç ve dış ortam Türkiye açısından kelimenin tam anlamıyla "felaket" olarak adlandırılabilirdi. Nitekim bunun yarattığı büyük umutsuzluk burjuva kalemşörlerinin dizdiği köşe yazılarında hemen her gün okunabiliyordu.

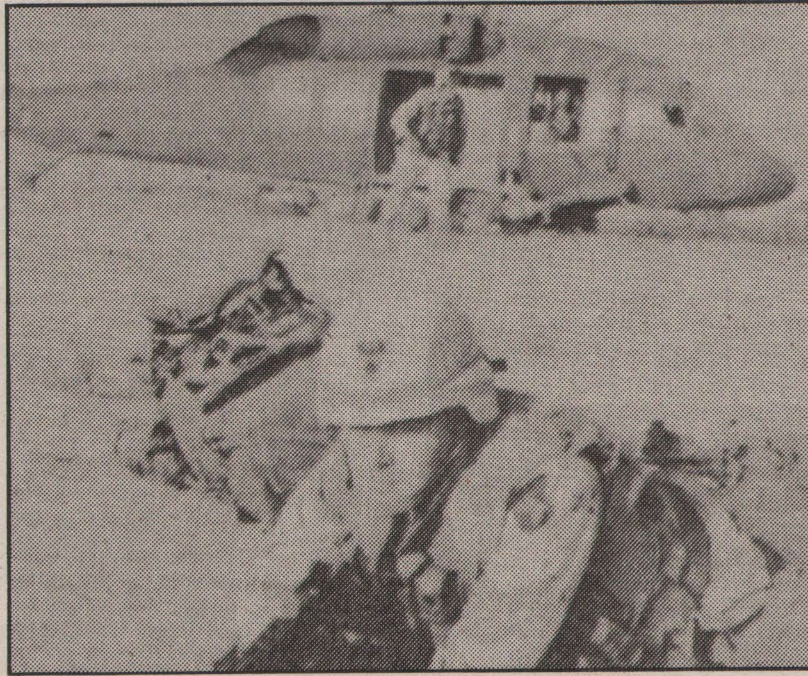
Saddam'ın çıkışı, Türkiye tarafından büyük bir sevinçle karşılandı. Avrupa tarafından itilen, Arap dünyasında güvenilemeyen ve ABD için de eski önemi kalmayan Türkiye, içteki sorunlarıyla boğuşurken kendisini boşlukta ve güvensiz hissediyordu. Körfez krizi, Türkiye'ye "eski önemini" yitirmediği,tam tersine Ortadoğu gibi sorunlarla dolu bir alanda emperyalizmin Türkiye'ye mutlak suretle ihtiyacı olduğu propagandası için adeta bir fırsat yarattı. Ama Türkiye açısından sorun sadece "itibar iadesi" değildi. Esas olarak, emperyalist askeri gücün bölgedeki varlığını kendi varlığı açısından mutlak bir güvence olarak görmekteydi. Artık altından kalkamayacağını anladığı Kürdistan sorununu emperyalizme devrediyor, kendi varlığını güvenceye alması koşuluyla emperyalizmin yeni reçetelerine razı olmaktan başka şansı olmadığını görüyordu. Emperyalizm, bölgede Türkiye'den daha iyi, daha sadık bir uşak bulabilir miydi?! Türkiye en sadık müttefik olmanın bütün gereklerini yerine getiriyordu. O halde, sadakatinin bir karşılığı da mutlaka olmalıydı. Türkiye, efendisi istediği kadar "demokrat", efendisi istediği kadar "cengaver", efendisi istediği kadar "her şey" olabileceğini her zaman ortaya koymuş bir ülkeydi.

Türk egemen sınıflarının kendi uşaklık rollerini bile efendilerine benimsetirken nasıl bir provokatör rolü oynadıkları tarihsel belgelerle kanıtlıdır. Hatırlanacağı üzere Türkiye, NATO'ya girerken "Sovyet tehditi" propagandasını yaygara düzeyinde kullanan, bunun için provokasyonlar hazırlamaktan çekinmeyen bir ülkedir. Yine, NATO'ya girebilmek için Kore'ye asker göndererek ölümüne sadık olduğunu kanıtlama çabasının sahibi olduğu bilinmektedir. Emperyalist blokta "Sovyet tehditi" propagandası revaçta olduğu sürece, bu "tehditi" kendisi açısından en iyi kullanan ve kendisini bu temelde pazarlayan ülke Türkiye olmuştur. Dünya dengelerindeki değişme ve bunun Ortadoğu'ya yansıyışı emperyalizm açısından "tehdit" kavramını değiştirdiğinde, Türkiye bunun sancısını da en fazla yaşayan ülke oldu. Ama, hem Kürdistan sorunu ve hem de emperyalizmin törpülemek istediği Saddam gibi yapılar Türkiye açısından bu yeni "tehdit" kavramı içinde de önde bir rol almasının ortamını yaratıyordu. Türkiye, Kürdistan sorununun çözümü için emperyalizmin doğrudan müdahalesine zaten ihtiyaç duymaktaydı, üstelik Kürdistan'daki gelişmeler salt Türkiye için değil, sistemin bütünü açısından tehlike oluşturuyordu.

Türkiye, Körfez kriziyle birlikte dünya güçlerini şaşırtan bir "atak"ta bulundu. Her türlü barış girişiminin sonuçsuz olduğunu, savaşsız çözüm olamayacağını, emperyalizmin askeri müdahalesinin gerekliliğini, Türkiye'nin bunun için üzerine düşeni yapacağını duyuruyor, Özal'ın deyimiyle "bir koyup yirmi almak"tan söz ediyordu. Gerçekten de, Irak'a uygulanan ambargoya ilk katılan, savaş sloganlarını ilk atan Türkiye oluyor ve NATO Çevik Kuvvet birliklerini adeta davetiyeyle kabul ediyordu. Sözde bu Çevik Kuvvet birlikleri, Irak'tan gelebilecek saldırılara karşı bölge halkını koruyacaklardı. Oysa, Çevik Kuvvet birliklerinin komutanları daha açık sözlüydüler ve Türkiye'ye gelirken amaçlarının Irak'a yönelik olmadığını kamuoyu önünde söylemekteydiler.

Türkiye'deki "usta taktisyenler" de birçok senaryo çizdiler. Güney Kürdistan üzerindeki eski emeller yeniden depreşti. Hesaplara göre Türkiye, ABD'nin yanında savaşa girerek, kurulacak "yeni düzen"de önde bir yer kapabilir ve Kürdistan problemini de çözmekle kalmaz üstelik egemenlik alanını bile genişletebilirdi. Gazetemizin bir önceki sayısında da belirttiğimiz gibi, bu noktada önemli bir kriz yaşanmaya başlandı. Tümüyle ABD politikasına yatan Özal kliğine karşıt olarak, bu politikayı oldukça riskli bulan ve "Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olma"ya benzeten kesim ordu ve sivil politik çevreler içinde muhalefet göstererek devleti bu riskten geri çekmeye çalıştılar. Bunlar açısından da, Kürdistan sorunu çözümlenmeliydi, ama bu daha "temiz ve kestirme" bir yol olan "kökünü kazıma" yöntemiyle olmalı, eğer NATO destek verecekse bunu onaylamalıydı. Genelkurmay eski başkanının ve iki savunma bakanının peş peşe istifaları devleti yöneten güçler arasındaki çelişkinin hiç de küçümsenemeyecek boyutlarda olduğunu gösteriyordu.

Artık aşılmış olan eski politikalarla yol alınamayacağını bilen ve bölgeye yeni bir biçim verme çabasındaki ABD açısından tercih elbette ki, aşılmış politikayı ısrarla dayatanlar olamazdı. Bu açıdan "zafer" Özal'ın oldu. Ancak, Özal da dahil Türkiye'yi yönetenler, Ortadoğu'nun "yeni düzeni"nde fazla bir pay sahibi olamayacaklarını çok geçmeden anlayacaklardı. Savaş taşaronu Türkiye'ye, ihaleden kapacak fazla bir pay yoktu. Zaten Türkiye açısından da esas sorun yaşamının sürdürülmesiydi. Savaş boyunca bu gerçek bütün açıklığıyla görüldü.

Türkiye ABD ve NATO'nun kullandığı basit bir araçtı. Özal ise, Bush'un ikinci elden bir bölge sözcüsü. Kendisine ait bir rolü, bir kimliği olmayan, başkasının ağzı ile konuşan "efendisinin sesi"! Böyle olunca, Türkiye için en büyük korku "rolsüz kalma" korkusuydu.

Türk gazetelerinde *"ABD Türkiye'ye büyük rol veriyor"*, *"ABD planında Türkiye'nin rolü"*, *"ABD'de savaş sonrasında Ortadoğu'da ortaya çıkması beklenen yeni oluşumlara ilişkin ilk rapor yayınlandı:* ***- Türkiye katkıda bulunacak"***; ***"ABD Savunma Bakanlığı Müsteşarı Paul Wolfwitz'den savaş sonrası değerlendirmesi: - Türkiye Ortadoğu'da başrol oynayacak"***, *"ABD'nin Türkiye için düşündüğü görev"*, *"ABD'den Türkiye'ye 'garantör' rolü"* gibi başlıklardan geçilmez oldu. Sadece bu gazete başlıkları bile bölgede "Türkiye'siz bir ABD"nin değil, "ABD'siz bir Türkiye"nin düşünülemeyeceğini görmeye yetiyordu.

Türkiye'de herşey ABD'ye göre biçimlediğinden, gerçekte bir Türkiye politikasından söz etmek de olanaksızdı. Özal herkesi şaşırtan biçimde her türlü role soyunurken, pervasızlığı dayandığı güçlü bir zeminin olmasından değil, bir politika sahibi olmamasından ötürüydü. Türkiye'de artık ne üzerinde hareket edilecek bir politika zemini ve ne de kelimenin gerçek anlamıyla politik bir güç kalmıştı. Kürdistan'daki savaş içinde ıskartaya çıkan ordu Türk burjuvazisinin son ve en "güçlü" aracı olarak politikada böylece silikleşirken, sivil kesimlerin işi zaten çoktan bitirilmişti. Ordu, 12 Eylül'de bu sonun başlangıcını bizzat NATO denetiminde ve teşviki ile kendi elleriyle yaratmıştı. Bu bakımdan Özal boş bir alan üzerinde ve boş bir kişilik olarak istediği gibi oynayabilirdi.

İşte Özal, bir başkomutan edasıyla İncirlik ve diğer (Diyarbakır ve Malatya) askeri üsleri "denetliyor" (18-19 Şubat 91), Özal, aklına gelen her şeyi politika adına ortalığa savurabiliyor. Bir Alman gazetesi olan Bunte gazetesinde ise Özal için, *"Özal'ın gücünün yağ kıvrımlarının altında gizli olduğu, kalın çerçeveli gözlüklerin arkasında fırıl fırıl dolaplar çevirdiği ve Büyük Türkiye İmparatorluğu'nun hayalini kurduğu"*, *"Bilgisayar meraklısı Özal'ın Türkiye'yi iki kardeşi ve damadı ile birlikte yönettiği, padişahlardan farkı olmadığı"* değerlendirmesi yapılıyor.

Körfez savaşı boyunca Türkiye'de olanlar dünya tarihine geçecek ilginçliktedir. NATO Çevik Kuvvet birlikleri İncirlik, Pirinçlik, Erhaç, Batman ve Van hava üslerine yerleşmişlerdir. Türkiye'ye füzeler konumlandırılmıştır. 10 binin üzerinde ABD askeri TC sınırları içine yerleştirilmiştir. Irak'a yönelik hava saldırısının başladığı ilk günden itibaren üsler bombardıman uçaklarının kalkış ve iniş pisti olmuşlardır. Türk uçakları da bombardıman saldırılarına katılmıştır. Türkiye'den kalkan uçakların bombardıman saldırılarıyla Güney ve Kuzey Kürdistan kentleri, dağları bombalanmıştır. ABD ve NATO generalleri Türkiye'yi bir karargah haline getirmişlerdir. Türkiye'de Güney Kürdistan'a yönelik emelleri ifade eden sloganlar haykırılmaktadır. Türk ordusu ve Türk devleti bünyesinde ciddi çatlaklar açığa çıkmiştır. Türk hükümet görevlileri "Türkiye'nin rolü için ve rolü gereği" bölge ve dünya turları yapmaktadırlar. Savaşın içinde "Kürt diline özgürlük" tanınmaktadır. Savaş içinde "PKK'yi de kapsayan af"dan söz edilmektedir. Kürtlere çağrılar yapılmakta, Türkiye "Kürtlerin hamisi" ilan edilebilmektedir. Ve

yine aynı Türkiye'de gündemin birinci maddesine Semra Özal'ın bir il başkanlığına adaylığı oturabilmekte, sözde devleti yönetmekten sorumlu organlar tümüyle bu olayla ilgilenebilmektedirler. Gazeteler günlerce Semra Özal'ın adaylığını işlemekte ve sözde en ciddi politikacılar her şeyin önünde bu sorunu tartışmakta ve istediklerini söylemekte kendilerini özgür hissedebilmektedirler.

Alman Bunte gazetesi "Özal'ın gücü yağ kıvrımlarının altında" derken çok önemli bir gerçeğe parmak basmıştır. Bu gerçek salt Özal'ın değil Türkiye'nin gerçeğidir. Özal, Körfez savaşında "ateşkes ilanı" ardından, yine bir Alman gazetesi olan Die Zeit'in yaptığı röportajda bu gerçeği daha açık olarak vurgulamıştır. Die Zeit gazetesinin, *"Türkiye savaştan sonra Ortadoğu'da nasıl bir rol oynayabilir?"* sorusuna Özal şu yanıtı veriyor: *"Güvenlik açısından ABD'nin bölgede kalacağına inanıyorum. Kara birlikleriyle değil, ama hava ve deniz kuvvetlerini barındırdıkları üslerde kalacaklardır. Türkiye'nin de yakında üsleri vardır. İncirlik, Diyarbakır, Batman, Muş gibi...,"* Bu sözler, Türkiye'nin kendine ait bir politikasının olduğunu değil, olmadığını kanıtlayan sözlerdir. Görülmektedir ki, Türkiye Körfez savaşı ardından ABD'nin bölgede kalmasını ve hele de TC sınırları içindeki üslerde kalmasını Türkiye için en önemli kazanç olarak değerlendirmektedir. Bu ise, Türkiye'ye çağrılan Çevik Kuvvet birliklerinin ve konumlandırılan silahların rolünü ortaya koymaktadır, Türkiye'nin rolünü değil.

Türk politika sahnesinde vaka-i Semra Özal!

"Hanımefendi" Semra Özal, "hacı"lığı, "laik"liği, "feminist"liği, "ana"lığı, "politikacı"lığı, "başbakan adaylığı" ile geldi Türkiye gündeminin başına oturdu.

Semra Özal, Türkiye'nin olayı. Herkes ya onun yanında, ya da onun karşısında. Yani Semra Özal adeta bir merkez.

Bilindiği gibi Semra Özal, "Türk Kadınını Güçlendirme ve Tanıtma Vakfı"nın kurucusu ve başkanıydı. Kendisi her ne kadar "10'lu yaşlarda politikaya atıldığı"nı söylese de, adını duyuruşu Turgut Özal'ın eşi ve vakıf başkanı olarak olmuştu. Bay ve bayan Özal 1980'li yılların özelliğini kendilerinde en iyi temsil etmiş ikili olarak boy göstermişlerdi.

Körfez savaşı, "Vietnam Sendromu" deyimini dünya insanlığının belleğine bir kez daha çarptı. Bu deyim, emperyalist saldırganlık ve bunun karşısında haklı bir mücadelenin acılarını, yaralarını, insan psikolojisi üzerindeki etkilerini, özellikle haksız bir savaşın aracı olanlarda yarattığı toplumsal ve bireysel düzeydeki derin ruhsal bozuklukları vb. ifade etmesi açısından son derece ciddi bir kavram. Körfez savaşı, Türkiye'de de öteden beri sürüp gelen bir vakayı, Semra Özal vakasını bir kez daha toplumun bilincine çarptı. Görünüşü ne kadar gayriciddi ve hafif olursa olsun, hiç şüphesiz bu olay Türkiye gerçeğini ifade etmesi bakımından son derece ciddi bir olaydır. Yaşamı ve politikayı ciddi bir iş olarak kavrayan her insanda ister istemez alaylı bir tebessüme yol açsa da, sosyal-psikolojik, kültürel ve politik bir çözümlemenin konusu olarak Semra Özal vakasını ciddiyetle ele almak gereklidir. Türk burjuva kişiliği ve bu kişiliğin Türk toplumsal yapısında yarattığı tahribatı inceleyecek böyle bir değerlendirmeyi, gerekliliğine inanarak ileride sayfalarımıza getirmeyi umut ediyoruz. Burada sadece sınırlı bazı yönlerine değineceğiz.

Özal ailesi, baba-ana-oğul-kız-birader-yeğen bir bütün olarak politikanın içerisinde ve Türkiye'nin yönetiminde. Türkiye içi ve dışı bütün çevreler Türkiye'de bir "hanedan yönetimi"nden söz ediyorlar. Hiç beğenmemesine, küçümsemesine rağmen "muhalefet", Özal hanedanı karşısında adeta çaresiz. Üstelik, Özal'ın gücünü nereden aldığı konusunda şaşkın. Öyle ki bu, Özal'ı "seçtikleri" için halkı suçlamaya kadar gidiyor.

Özal ise, kendinden gayet emin. Ordu da dahil herkese "meydan okuma" cesaretini kendinde bulabiliyor. Sözümona yarattığı bir ekonomik model, bir politik model, bir kültürel model, hatta bir aile modeli var.

Türkiye'deki sözde muhalefet "devlet böyle yönetilmez, aşiret bile böyle yönetilmez" diyor. Fakat, devletin nasıl yönetileceği konusunda hiç bir şey söyleyemiyor.

Çünkü, Türkiye'de devlet ve politika içeriğinden boşalmıştır. Sarsılıp ufalanan devlet yapısı pelte gibi toplumun üstüne yığılmıştır. Sınıf güçleri örgütsüz, toplum dağınık ve bu anlamda hastadır. Özal, toplumsal örgütsüzlük ve pelteleşmiş devlet yapısının doğurduğu, içerde bu güçsüzlüğe dışarda ise emperyalizme dayanan ve politikasızlığın politikasını diğerlerinden daha iyi yaptığı için devletin başında olmasına izin verilen kişidir.

Özal'ın orijinal ve politik kişiliksizliğini, onu tamamlayan Semra Özal gerçeğinde daha çarpıcı olarak görebiliyoruz.

Semra Özal, politikada neyi temsil edecek? Politik programı nedir? Onun adı etrafında koparılan fırtına nasıl bir fırtınadır, neye karşıdır, alternatifi nedir?

Bu soruların cevabını Semra Özal'da aramak açık ki boş bir çaba olacaktır. Çünkü hiçlikte bir şey bulunmaz.

Bu soruların cevabını aramak için bay Özal'a da bakmak gerekmiyor.

Türkiye'de bugün işler hiç kimsenin dikkate almaya değer bulmadığı silik bir başbakanla yürütülüyor. Hiç bir işlevi olmayan bir bakanlar kurulu var. Hiç bir işlevi olmayan bir "muhalefet" var. Kısaca Türkiye bir "hiçlik"ler ülkesi!

Ama, bu "hiçlik"ler ülkesinde zincirleme birtakım gelişmeler yaşanıyor. Türkiye tarihi boyunca hiç bir zaman cesaret edemediği girişimlerde bulunuyor, yeniden bir biçim almaya çalışıyor. Bütün bunların Türkiye'nin boyunu aşan işler olduğu da görülüyor.

Hatırlanacağı üzere 12 Eylül generallerinin temel iddiası "Cumhuriyet'i yeniden kurmak"tı. 1983'de Özal başa geçtiğinde, bu "yeniden kuruluş"un mühendisi olarak göreve atanmıştı. 1991'de Özal'ın iddialarına bakıldığında, yine aynı sözcüklerin değişik bir biçim altında ifade edildiği görülüyor. Özal, 1983 ruhunun öldüğünden, Türkiye'ye ve ANAP'a yeni bir ruh gerektiğinden, "laiklik", "insan hakları", "yerel dillere özgürlük", "kadın hakları", "demokrasi" kavramlarının daha çok dikkate alınması gerektiğinden söz ediyor.

"Hanımefendi"nin piyasaya sürülüşü de tüm bunlarla eş zamanlı olarak gündeme geliyor. Bütün bunlar Türkiye açısından hiç bir çıkış yolunun kalmadığını, kulaklarını tümüyle efendilerine dikmiş olan Türkiye'nin oradan gelen sese göre davranış biçimlendirdiğini ortaya koyuyor. Türk ordusunda çok meşhur bir özellik vardır. Buna göre, basit er bir kütüğe bile "komutanım" deyip selama durmak zorundadır. Politika başkasına ait olduğuna göre etek giymiş bir kütüğe selam durmanın da bunlar açısından fazla bir farkı ve sakıncasının olmadığı besbellidir.

Özal'ın, Semra hanımefendiyi politika gündemine sürerek yine birçok dolap çevirmekte olduğu söyleniyor. Dünyanın Körfez savaşıyla uğraştığı bir süreçte Türkiye kamuoyunun "Semra Özal vakası" ile uğraştırılması bir gündem çarpıtması olarak değerlendiriliyor. Buna yanlış bir değerlendirme denilemez; ama çok yetersiz. Sormak gerekir, Türkiye'nin gündemi nedir?

Özal "af"fı bir kez daha piyasada: Kokmuş temcid pilavı

Körfez savaşının en kızgın günlerinde bazı yasa değişiklikleri gündeme geldi. Yine, bununla yan yana Kürt örgütlerine çağrılar, mesajlar iletildi; bazı "ünlü" parlamenterler Amerika ve Avrupa başkentlerinde temaslar için görevlendirildi. Bunların başında Kamran İnan geliyordu.

Bakılacak olursa "af"lar birbirini kovalıyor. Önce Kürt diline "af", ardından PKK'ye "af"!

Özal, bir "zihniyet değişikliği"nden söz ediyor ve bunun mutlaka gerekli olduğunu söylüyor. Öte yandan, "TBMM"de halen 245 idam dosyasının bulunduğu açıklanıyor. Yapılan açıklamalara göre, 141-142 ve 163. maddelerin kaldırılmasına ilişkin çalışmalar da, üzerinde çalışıldığı söylenen "Anarşi ve Terörle Mücadele Yasası" sonuçlanıncaya kadar "rafa kaldırılmış" bulunuyor. Özal, "Anti-Terör" yasasından söz ederken, Emekli Korgeneral Sayın'ın ölümünden duyduğu üzüntüyü ifade ederek, *"İşte gördünüz, Paşamız pisi pisine gitti, katledilmesi bize ders oldu. Bu tür eylemler şiddetle cezalandırılmalı"* diyor. Buna göre sıradan kişilerin ölümüyle "Paşa" ölümü arasındaki fark kesinlikle "yasal düzenlemeyle" belirlenecek.

21 Şubat tarihli Milliyet gazetesinde, "ANAP milletvekili Geylani'den, Milliyet'e ilginç açıklama - Özal, PKK'ye af hazırlıyor" başlığı altında bir haber yer alıyor. Naim Geylani, *"Birkaç gün önce Sayın Cumhurbaşkanımızla konuyu görüştük, kendileri PKK için af çıkartmanın zamanı geldiği görüşünde"* diyor. Haber okunduğunda, bunun 1985'de çıkarılan "Pişmanlık Yasası"nın ısıtılması olduğu hemen anlaşılıyor.

Aynı tarihlerde gazeteler, gözaltındaki ölüm olaylarının hızla arttığından söz ediyorlar. Konuya ilişkin bir kaç başlık şöyle: *"Gözaltında ölümlere protesto", "Gözaltından mezara", Emniyet'te üç ayda 9 şüpheli ölüm olayı".* Cezaevlerinde toplu ve tek tek sürgünler yaşanıyor. Son üç ayda gözaltındayken ölen 9 kişinin adları şöyle: **Yakup Aktaş**, Mardin-Derik ilçesinde PKK militanlarına yardım ettiği gerekçesiyle göz altına alınmış. **İdris Can**, "kurna taşı çaldığı" gerekçesiyle göz altına alınmış. **Tevfik Timur**, Cizre'de PKK ile bağlantılı olduğu gerekçesiyle göz altına alınmış. **Birtan Altunbaş**, Ankara'da Doktor Musa Duman'ın ölümüne adı karıştığı gerekçesiyle göz altına alınmış. **Haydar Arman**, gıyabi tutuklu olarak göz altına alınıp Ankara Kapalı Merkez cezaevinde öldüğü söylenmiş. **İhsan Başbuğ**, iki sigara çaldığı gerekçesiyle Ankara'da gözaltına alınmış. **Kasım Aras**, Kars'ın Aralık ilçesinde hayvanlarını ararken sınırı geçtiği gerekçesiyle gözaltına alınmış. **Ali Rıza Akdoğan**, gerekçesiz gözaltına alınmış ve Beyoğlu Emniyet Amirliği'nin üçüncü katından atladığı söylenmiş. **İbrahim Ateş**, Mersin'de hırsızlık iddiasıyla gözaltına alınmış. Ayrıca, son üç ay içinde aralarında 16 yaşındaki bir lise öğrencisinin de bulunduğu 24 kişi işkence gördüklerine ilişkin toplam 148 günlük doktor raporu almışlar. Elbette bunlar, yaşanan gerçeğin içinde sembolik rakamlar olarak algılanmalıdır.

"Af" meselesine birazdan dönmek üzere, bununla bir başka nokta arasındaki bağlantıyı göstermek açısından, 23 Şubat tarihli Hürriyet gazetesinde "Özal'la Talabani Arasındaki Köprü" başlıklı makaleye değinmek yerinde olacaktır. Sözü geçen makalesinde Ertuğrul Özkök şunları yazmış: *"Bize geçen hafta başında 'yazılmamak kaydıyla' aktarılan bir olay, dün Turkish Daily News Gazetesinde patlıyor.*

Cumhurbaşkanı Turgut Özal ile Irak'taki Kürt hareketinin liderleri arasında dolaylı bir ilişki kurulmuş durumda.

Gazetenin haberi Londra çıkışlı... Yani büyük bir ihtimalle, bu 'ilişki' Londra'da kuruluyor.

Hemen belirtelim bu, 'resmi' veya 'direkt' bir ilişki değil. Resmi hiç bir sıfatı bulunmayan, ama bölgeyi iyi tanıyan biri bu ilişkiyi sağlıyor.

Bu arada, Türkiye'de de bazı gelişmeler gözleniyor. Mesela, ANAP Hakkari Milletvekili Naim Geylani'nin, PKK militanlarının bazıları için af getirilebileceği yolundaki demeci, henüz resmen yalanlanmadı.

ütün bunlar, Özal'ın, savaş sonrasında Kürt politikasında, Kürtçe konuşmaya izin verilmesi dışında, başka bazı girişimlerde de bulunmaya hazırlandığını gösteriyor.

Önümüzdeki günlerde ülke çapında ilginç bir tartışma başlayacak. Demokratik sistemimiz, millet anlayışımız, hoşgörümüz bu tartışmanın hangi boyuta kadar gidebileceğini gösterecek..."

Hatırlanacağı gibi Kamran İnan, Özal'ın özel temsilcisi olarak Paris ve Londra'da temaslarda bulundu. Aynı dönemde Talabani de Londra'da bulunmaktaydı.

Aynı süreçte, PKK, İ-KDP ve Irak Kürdistani Cephe arasında Ulusal Kongre Hazırlık Komitesi'nin oluşturulduğu haberi yayıldı.

Türk basını, yoğun bir biçimde Kürt örgütleriyle ilişki meselesine yöneldi ve Talabani, Barzani ya da diğerlerinin ağzından PKK karşıtı sözlerle, PKK dışındaki Kürt örgütleriyle TC yakınlaşmasını konu alan değerlendirme ve sözleri içiçe yayınlama taktiğine sarıldı.

Şubat ayı içinde Kürt meselesi, Paris, Londra, Stockholm, Washington gibi başkentlerde her an gündemde olan bir konu idi. Almanya'da da Kürt meselesi hem Federal Parlamento düzeyinde ve hem de TV ve basında adeta günlük olarak işlenen bir konu oldu.

- Bahar ayları yaklaşıyordu ve ayaklanmalar kapıdaydı.
- Ortadoğu'da dengeler alt üst olmuş durumdaydı.
- Körfez savaşı en azından şimdilik "Saddamlı" sonuçlanmış ve Türkiye savaştan beklediği kazancın uzağına düşmüştü.
- Emperyalizm ve özellikle ABD bölgede Kürt meselesine bir "çözüm" getirilmeden, arzu ettikleri "yeni düzenin" gerçekleşmeyeceğine inanmaktaydılar.
- Kürt meselesinde PKK'siz, ya da PKK'nin imhasına dayanan bir çözümün olanaksızlığı geçen yılların deneyleriyle kanıtlanmıştı.
- ABD ve Avrupa, Özal şahsında Türkiye'ye eğer Ortadoğu'nun "yeni düzeni" içinde yer almak istiyorsa, kendisini yeniden biçimlendirmesi gereğini dayatıyordu.
- Ama Türkiye'nin de canı çıkıncaya kadar vazgeçmeyeceği temel karakteristik özellikleri vardı.

Şimdi Türkiye, Cumhuriyetin temelleriyle emperyalizmin "yeni bölge düzeni"ni nasıl bağdaştıracak, üst üste çakıştıracaktı? Devlet binasının en küçük vidasına kadar tutmaz hale geldiği, sonuçta devletin adının tartışma konusu haline gelmesine kadar vardı. Yani artık, temelleri olmayan bir "Cumhuriyet"in varlığı ve buna temel bulma gerekliliği hiç kimse tarafından inkar edilemeyecek ölçüde apaçık ortadaydı. O halde, yapılacak tek şey, emperyalizmin "yeni düzeni" içinde yer almak için kolları sıvamaktı.

Uyanık olduğu konusunda inancı sağlam olan Özal, daha savaşın ortasında "Kürt dili üzerindeki yasağı" kaldırdığını ilan ederek ve Kürdistan'ın diğer parçalarındaki örgütlere "Türkiye çatısı altında birleşme" çağrıları yaparak, elçiler göndererek hızlı bir "atak" yaptı. Tıpkı, savaş öncesi Irak'a saldırı sloganları attığı gibi. Adeta, efendisinin bir bakışından ne istediğini anlayan ve önceden koşuveren uşak misali.

Bu kadar marifetinden sonra Özal'ın, emperyalizmin PKK konusunda nasıl düşündüğünü bilmemesi elbette olası değil. Özal bunu da çok iyi biliyor. Üstelik ortak operasyonları var ve bu operasyonlar uluslararası boyutlarda.

Bu noktada ortak sorunları: PKK nasıl etkisizleştirilir?

Bu soruya verdikleri cevabı görebilmek için gelişmelere bütünlüğü içinde bakmak gerekiyor.

Körfez savaşı bahanesiyle Kürdistan'a aktarılan askeri birliklerle buradaki asker sayısı 400 bini geçti. Batman, Erhaç, Van, Pirinçlik üslerine Çevik Kuvvet birlikleri, füzeler konumlandırıldı ve kimyasal silahlar depolandı. NATO Kürdistan'daki savaşın içine çekildi ve askeri planda da bir taraf olma durumuna geldi. Burada, doğrudan doğruya Kürt halkının varlığına yönelik bir askeri tehdit olayı var. Kürt halkının varlığı, Kürdistan'a yığılan asker ve silah gücüyle şantaj altına alınmıştır. Ve bu, NATO politikasıdır.

Bu noktada gerekli her şey yapıldıktan sonra, Kürt dili üzerindeki yasağın kaldırılacağı söylendi. Bu yasak yasal düzeyde henüz kalkmış değilse de, geçerliliğini bütünüyle yitirmiştir. Bununla yapılmak istenen kitlelerin pasifikasyonu ve reformist güçlere zemin hazırlamaktı.

Bunu diğer bir adım olarak, PKK içine yönelik "af" çağrısı izledi. Bu da, PKK'yi pasifize etmenin bir yöntemi olarak seçildi. Anlamı şu oluyor: Çizilen çerçeveyi kabul eden PKK ve PKK'li yaşama hakkına sahip, değerleri ise imhaya mahkum. Bu, 1985'de çıkarılan "Pişmanlık Yasası"nın, 1983'de Semir provokasyonuyla dayatılan ve 1988'de Hüseyin Yıldırım provokasyonu ve Almanya tutuklamalarıyla uluslararası dayatma niteliği kazandırılan "ılımlı PKK" ya da "Apo'ya hayır PKK'ye evet" politikasının dayatılmasıdır.

Yani, PKK şahsında Kürdistan

Devamı 26. sayfada

Kürtçe konuşma yasağının kaldırılması (!) girişiminin ardındaki gerçekler

TC hükümeti 25 Ocak 1991 günü Kürtçe konuşma ve yayın yasağını düzenleyen 2932 sayılı yasayı iptal edeceğini ve bunun yerine yeni bir yasal düzenlemeye gidileceğini açıkladı. Getirilecek yeni yasal düzenlemenin ayrıntıları henüz net olarak açıklanmamış olmasına karşın, basına yansıtıldığına göre, çerçevesi belirlenmiş bulunuyor. Bu çerçeveye göre, Kürtçe'nin konuşulması, Kürtçe türkü, kaset vb. dinlenmesi serbest bırakılacakmış. Kürtçe'nin eğitimi, öğretimi; gazete, kitap, dergi vb. alanlarda basın ve yayımı, resmi ilişki ve yazışmalarda kullanımı ise yine yasaklı kalacak! Dolayısıyla sınırlı bir kullanım alanı bırakılıyor Kürtçe'ye. Bu noktadan çok, böyle bir girişimin siyasal anlamı, TC'nin bu adımının ardında duran gerçekler üzerinde durmak istiyoruz. Bu noktaya geçmeden önce 2932 sayılı yasanın içeriği ve hangi ihtiyaçtan doğduğu konusunu birkaç cümle ile özetleyelim.

2932 sayılı yasa, "Türk yurttaşları" kategorisi ile tanımlanan tüm insanların anadillerinin "Türkçe olduğunu" belirliyor ve özünde Kürtçe'nin konuşma, iletişim ve yayın dili olarak kullanımını yasaklıyor, bu yasağı çiğneyenler için cezai yaptırım öngörüyor.

Öteden beri yanılsamalı bir hava ve durum yaratılıyor: Sanki Kürtçe üzerindeki baskı, yasak ve asimilasyonculuk sadece bu 2932 sayılı yasa ile kurumlaştırılmış, ondan önce Kürtçe üzerinde baskıcı kurumlar yokmuş, bu yasanın kaldırılması ile birlikte Kürtçe'nin özgür gelişiminin ortamı yaratılacakmış gibi bir yanılsamadır bu!

Oysa biliniyor ki, Kürtçe üzerindeki baskı ve asimilasyoncu aygıt daha kapsamlıdır, devletin ülkemizdeki eğitim ve kültür politikası ve kurumlaşması ile somutlaşıyor. Sömürgeci egemenliğin dil ve kültür boyutu içinde 2932 sayılı yasa sıradan bir ayrıntı niteliğindedir. Gerçek durum budur. Yaygın eğitim ve kültür egemenlik kurumları ile bunun ardındaki siyasal-askeri egemenlik yerli yerinde dururken, ayrıntı niteliğindeki bir yasanın kaldırılması veya "yumuşatılması" sonucunda "Kürtçe'nin yasak ve baskıdan kurtulup özgürleşeceğini" iddia etmek büyük bir yanılgı ve aldatmacadır.

Anılan bu yasa çıkarılmadan önce de ülkemizde dil ve kültür değerlerimiz üzerinde yoğun ve dörtbaşı mamur bir asimilasyon politikası ve kurumlaşması yürürlüktedir. Türkleştirme tüm hızı ile sürer. Ne var ki, 1970'li yıllarda bazı Kürtçe kasetler, dergiler, gazeteler vb. çıkmaya, yayınlanmaya başlandı. Kürtçe yazımı yasaklayacak bir hukuki boşluğun olduğu görüldü. Kürtçe yayım yapmak yasal değildi, ama onu engelleyen bir yasal düzenleme de yoktu. 12 Eylül faşizmi, işte bu yasal boşluğu 2932 sayılı yasa ile doldurdu. Kürtçe'nin yasal boşluktan gelişme ve kullanılma olanağı bulmaması için tüm kapılar cezai yaptırımlarla kapatıldı.

Görülüyor ki, 2932 sayılı yasa sömürgeci asimilasyonun kurumlaşması açısından bir gediği kapatmaya yarayan bir ayrıntı niteliğinde. Dolayısıyla "Kürtçe'nin özgürleşmesi" ile 2932 sayılı yasa arasında doğrudan bir ilişki kurulması, aldatıcı, esas olarak sömürgeci egemenliği ve onun dil ve kültür politikalarını/kurumlaşmalarını gizleyici bir çabadan başka bir şey değildir.

Dil yasağına dönük atılan adımların aldatıcılığı salt bununla sınırlı değildir. Daha kapsamlı boyutları var. Karşı-devrimci ve sömürgeci özü ve anlamı çok açıktır. Belki beklentilere yönelik atılan bir adımdır. Beklentiler çok yönlüdür...

Öncelikle bir noktanın altını çizmeliyiz: Katı inkarcı resmi ideolojinin iflas edişinin resmi, açık, dolaysız itirafıdır bu. Bilindiği gibi, resmi ideolojiye (Kemalizm) göre, "Kürtler yoktu", "dağ Türkleri" idi, "Kürtçe diye bir dil yoktu, mahalli bir ağızdı" vb. Şimdi Kürtçe konuşmanın serbest olacağının açıklanmış olması, bu katı inkarcılığın temelsizliğinin itiraf edilmesi oluyor. Tabii resmen ve fiili olarak bu inkarcı ideolojik söylemden vazgeçtikleri anlamına gelmez. Asimilasyoncu politikalardan vazgeçileceği sonucu çıkmaz. Bütün bunlara rağmen, TC artık Kürt ve Kürtçe gerçekliğini kabullenmek zorunda kalmıştır, katı inkarcılığı savunamaz duruma düşmüştür.

Bu noktaya nasıl, hangi mücadeleler sonucu gelindiği biliniyor. Kürt ve Kürdistan sorununun kendini nasıl Türkiye, bölge ve dünya siyasal gündemine dayatıp oturttuğu hiç kimse için sır değildir. Gerilla ve serîhildan dinamiklerini içeren ulusal mücadelenin bu gelişmenin belirleyici etkeni olduğu gerçeğini genişçe açmaya gerek yok.

Bilindiği gibi, 1990 yılı, biraz da "sınırlandırma ve ezme" temelinde bazı kırıntılarla "Kürt sorununu çözme" yılı olarak saptanmıştı. "Ezme ve reform" planı tutmadı. Kararnamelerle yoğunlaştırılan özel savaşın çözümsüzlüğünün açığa çıkması, kanıtlanması oluyordu bu. Dahası, devlet ülkemizdeki ideolojik-politik hegemonyasını yitiriyordu, bu hegemonyanın araçları (partiler, bayramlar vd.) anlamsızlaşıyordu. Yurtseverlik yığınları sarıyordu, yığınsallaşıyordu. Bu eğilim durdurulamaz bir noktaya geliyordu ve daha da gelişme ve derinleşme yönelimi içindeydi.

Bağımsızlık yönünde gelişen ve büyüyen bu yığınsal hareket karşısında ne yapılmalıydı?

10 Ocak 1991 tarihli basın toplantısında H. Kozakçıoğlu, "terör suçları ile fikir suçları birbirinden ayrılmalı", "demokratik fikir mücadelesine karşı değiliz" biçiminde bir yaklaşım içinde bulunuyordu. Bu yaklaşımı, "Kürt reformizmini legalize etme" çabalarının bir işareti olarak değerlendirdik. Bundan kısa bir süre sonra Hürriyet yazarı E. Özkök, 24 Ocak 1991 tarihinde köşesinde, "Türkiye'de Kürt reformu geliyor" başlığı altında şunları yazıyordu:

"Kürt politikamızın ne kadar yanlış olduğu ortaya çıktı!

Cumhurbaşkanı Turgut Özal, son günlerde görüştüğü bazı ANAP'lılara sık sık bu sözleri tekrarlıyor.

Böyle bir politika değişikliğine gidileceği konusunda son zamanlarda bazı işaretler vardı. Bu değişikliğin Körfez savaşından sonra yapılması düşünülüyordu.

Bu reform paketi içinde, dil ve kültür özgürlükleri, hatta daha ileri bazı unsurlar yer alabilir."

Bir gün sonra (25 Ocak 1991) peşpeşe toplanan MGK ve Hükümet 2932 sayılı yasayı iptal ediyor ve konuyla ilgili bir yasanın yapılmasını kararlaştırıyordu.

Zamanlaması ilginçtir. Bir yandan baskı, yasakçı önlemlere dönük kararlar alınırken, bununla birlikte Kürtçe üzerindeki konuşma yasağının kaldırılacağının (!) açıklanması çok ilginçtir. Ülkemizde özel savaş ve emperyalist savaşa karşı yürüyen insanlarımız kurşunlanır, tutuklanır, işkenceye tabi tutulurken, Cudî bombalanırken aynı zamanda Kürtçe konuşma yasağının kaldırılacağının belirtilmesi düşündürücüdür; bunun, özel savaşı, onun bastırmacı, imhacı kapsamını tamamlayıcı bir öge olduğu gerçeği açığa çıkıyor.

Atılan adım, kültürel özerkliğe varan aşamalı bir planın bir parçası ve basamağı mıdır? Yönelim biraz öyle olmakla birlikte, şimdiden kesin bir şey söylenemez. Ancak artık katı inkarcılık ve tek boyutlu bastırmacılıkla içeride ve dışarıda kendilerini savunamaz duruma düştükleri çok açık ve nettir. Yığınsallaşan mücadeleyi salt şiddet yöntemleri ile bastıramayacaklarını kavramış ve kabul etmek zorunda olduklarını hissediyorlar. Bu anlamda, özel savaşı, bazı kırıntı, aldatıcı, yanılsamalı "taviz"lerle "zenginleştirme" yöneliminin ipuçları giderek açığa çıkıyor. Bu adım da bu yönlü bir ipucu olabilir. Kürtçe üzerindeki konuşma yasağının kaldırılması adımını bir İngiliz gazetesi, "PKK'nin yumuşatılması" olarak değerlendirdi...

Bir noktayı hatırlatmakta yarar var: TC'nin Kürdistan politikası bir bütündür. Merkezinde Kuzey-Batı parçası vardır. Diğer parçalara yaklaşımı, Kuzey-Batı parçası üzerindeki egemenliği esas alan yaklaşımda biçimlenir. Bu politikanın odağında, günümüzde PKK'nin ve önderlik ettiği mücadelenin bastırılması, yokedilmesi vardır. Bu çok açıktır. Dolayısıyla bir politik strateji çerçevesinde atılan her adım (ister havuç, ister sopa nitelikli olsun), bu öze hizmet temelinde ele alınıyor. Ülkemizi bölge ve dünya gündemine oturtan, TC'nin katı inkarcılığını iflas ettiren, bu konuda emperyalizmi belli arayışlara yönelten esas dinamik mücadelemizdir. Dolayısıyla, mücadelemizin gelişimi ile dile dönük atılan adım arasında doğrudan bir bağlantı söz konusudur. Başka bir anlatımla, ülkemizdeki özel savaş amaçlarına dönük atılan bir adımdır, öncelikle. Bu konudaki beklentileri nelerdir?

Sömürge valisinin, "fikir suçu ile terör suçu birbirinden ayrıştırılmalıdır" isteği ile hükümetin Kürtçe konuşma yasağına yönelik attığı adım birbirini tamamlıyor. Özal'ın açıkladığına göre, Kürt sorununda "aşamalı bir program"ın unsurları niteliğinde görünüyor bunlar. Bu adımın en başta gelen amacı mücadelemizi tecrit etmek, sınırlandırmak, kitleselliğini önlemek doğrultusundadır. Halkımızın ağzına sahte bir parmak bal çalınmak isteniyor. Kendisini ezen, nefes aldırmayan, her türlü insanlık dışı uygulamayı reva gören bir egemenlik sistemini perçinlemeyi amaçlayan bu aldatıcı "bal çalma" taktiği tutar mı?

Halkımızın ilk tepkileri bu taktiklerinin hiç tutmayacağı yönünde somutlaşıyor. Cudî'yi bombalayan, Tatvan ve Batman'daki halkımızı kurşunlayan, Nusaybin vd. alanlarda yüzlerce insanımızı işkence tezgahına alan bir devletin aldatıcı, sahte "iyileştirme" manevralarına kim inanır, kim güven duyabilir?

Halka, "Kürt sorununa çözüm reformları" mesajı vererek ulusal kurtuluş sürecine katılmaları, serîhildanlara sarılmaları, bağımsızlık doğrultusundaki haklı istemleri konusunda tereddüt ve kuşkular yaratmayı amaçlayan TC, ülkemizde sarsılan ideolojik-politik egemenliğini, siyasal prestijini güçlendirmeyi umuyor.

Bu, aynı zamanda, reformist hayaller üretmek, bu temelde toplumsal-siyasal dayanaklar geliştirmek amacına da yönelik.

Öte yandan, olası kültürel özerklik gibi politikalara bir alıştırma, ön koşullarını yaratma hedefi de vardır.

Daha fazla ayrıntıya girmeden özet olarak şu vurgulanabilir: Kürtçe konuşma yasağına dönük atılan adım, mücadelemizin toplumsal/kitlesel temellerini hedefleyen, tecritimizi amaçlayan aldatıcı, gözboyayıcı bir adımdır; özel savaşın bir parçasıdır. Tatvan'da, Batman'da sıkılan kurşunları bütünleyen, kırıntı niteliğinde bir araçtır. Dolayısıyla "Kürt sorununda demokratik bir atılım/yönelim" olarak değerlendirmek, çağımızın en büyük trajedilerinden birini yaşayan halkımızla alay etmek demektir.

Kürtçe konuşma yasağına yönelik atılan adımdan TC'nin başka önemli beklentileri var:

Tam da Körfez savaşının tüm şiddetiyle sürdüğü, savaş sonrası Ortadoğu dengeleri üzerinde bolca senaryonun üretildiği, Güney Kürdistan'ın geleceği üzerine hazırlıkların yapıldığı bir dönemde bu adımların atılması ilginçtir, düşündürücüdür. Bu, TC'nin Körfez politikası ile Kürt politikası arasındaki doğrudan ve kesin ilişkiyi açıklıyor. Bununla birlikte, dil yasağına yönelik atılan adım ile Güney Kürdistan'a ilişkin hesaplar/planlar arasında dolaysız bir bağlantı olduğunu vurgular. Söz konusu planlar, hem savaş, hem de savaş sonrası Ortadoğu dengelerini ameliyat masasına yatıracak "barış" sürecini kapsıyor. Dolayısıyla TC'nin Kürt politikası ile emperyalizmin Kürt politikasının belli bir paralellik göstermesi gerekiyor. Tam da dil yasağı ile ilgili adımın atıldığı bir dönemde Özal, "Ortadoğu'da Kürtlerin hamisi biz olacağız" diyor.

Sabah Gazetesi yazarı G. Civaoğlu konu ile ilgili, "Doğumuzda federasyon" başlıklı yazıda şunları yazıyordu köşesinde:

"Özal'a göre, Körfez krizi Saddam'ın çökertilmesi ile sonuçlandıktan sonra Musul/Kerkük yöresinde bir Kürt devleti kurulması gündeme gelirse, Türkiye elbette bunun karşısında yer alacaktır. Ama... Başka formüller de var. Örneğin o yörede sadece Kürtler değil, Türkler de var. Bu unsurların temsil edileceği bir federal devlet modeli düşünülebilir."

Irak'ta "Kürt ve Türk unsurları da içeren federal devlet modeli" TC'nin savaş sonrası denge hesaplarında bir olasılıktır, bunun hazırlıkları içindedirler.

Bu savaş döneminde Özal, TV'de, "Irak halkları" sözünü tekrarladı, sık sık. Sorulması üzerine, "Irak halklarından Arapları, Kürtleri, Türkleri kastettiğini" söylemişti.

Yine öğreniyoruz ki, Özal, Lord Curzon'un anılarına merak salmış. Dışişlerinden Lozan görüşmelerinin arşivlerini araştırıyormuş. Vardığı sonuç, o dönemde TC'nin Lozan görüşmelerine "hazırlıklı" gitmediği yönündedir. Kendisi yeni "Lozanlara" harıl harıl hazırlanıyor...

Özal, verdiği başka bir demeçte, *"Irak Kürtleri ve Kerkük, Musul Türkmenleri bizim vatandaşlarımızın soydaşlarıdır. İlgisiz kalamayız"* (T. Akyol, Tercüman, 26 Ocak 1991) diye "Kürt hamiliği" rolünü vurgulamış.

Bütün bu gelişmeleri alt alta topladığımızda TC'nin Güney Kürdistan'a dönük politikası net olarak somutlaşıyor: Açık işgal ve ilhak olasılığını da içeren bu politika, Türkiye'nin himayesinde/garantörlüğünde -Kıbrıs garantörlüğünün neye mal olduğu unutulmasın- Kürtler, Araplar, Türklerden oluşacak federal bir Irak! Tabii TC, "vatandaşlarımızın soydaşları" tezi ile Güney Kürdistan Federe Devleti'nin hamisi, garantörü, vasisi rolünü üstlenecek. Bu tezler ve planlarla "barış masasına" oturmayı düşünüyor. Açık ki, "Kürtlerin hamisi" rolü, kendi "vatandaşları Kürtlere" bazı "iyiliklerin" yapılmasını gerektiriyordu. İnandırıcı olmak için, hegemonyacı-sömürgeci niyetleri birazcık olsun gizleyebilmek için, gerçekleştirmek için!

Bu tablonun başka bir boyutu daha var: Güney Kürdistan gruplarını ikna etmesi, bunlarla belli bir işbirliğini kotarması gerekiyor. Bunun için de belli "tavizleri" göze almalıydı. Basına yansıdığı kadarıyla ilkel-milliyetçi grupların ABD, İngiltere vd. emperyalistlerle yoğun temasları var. Kurulacak yeni Ortadoğu dengelerinde bir pay/yer kapmak isteğindedirler. Konu ile ilgili Cumhuriyet Gazetesi 29 Ocak 1991 tarihli sayısında şu haberi yazıyordu:

"Irak'ta Saddam Hüseyin'in devrilmesi olasılığını gözönünde tutan Kürt liderleri ile Londra ve Washington'da yapılan temaslarda 'tam özerklik ve federatif bir yapıda genişletilmiş temsil hakkı' güvencesine karşılık bu grupların 'bağımsızlık için ayaklanmamaları' istendi."

Hedefler noktasında TC, emperyalizm ve Kürt ilkel reformistleri arasında bir paralellik var: "Federal Irak!" Anılan Kürt gruplarının programlarında "bağımsızlık" olmadığı çok iyi biliniyor. İstedikleri özerklikti. Emperyalizme verdikleri güvence ise "bağımsızlık için ayaklanmamak" imiş! ABD'nin "PKK'ye hayır, Kürt sorununa evet!" politikasının başka tarzda ifade edilmesi oluyor bu.

Ayrıca, 1960'lı yıllarda ABD'nin formülleştirdiği, G. Kürdistan'ı da içine alacak "büyük Türkiye, özerk Kürdistan" amacı da hesap dışı değildir. TC buna da hazırlanıyor.

Körfez krizi boyunca ABD ile TC arasında ülkemiz sorunu ile ilgili bir dizi pazarlığın yapıldığı, belli anlaşmalara varıldığı, pazarlık ve anlaşmaları kapalı kapılar ardında yapılmış olsa da, büyük bir sır değildir, kimi yönleri basına da yansıyor.

Emperyalizmin Kürt sorununa ilişkin politikası ve bu doğrultudaki hazırlıkları biliniyor. Özel savaş ve bunu tamamlayan kültürel bazı kırıntılar öngören "çözümler" bu politikanın iki temel bileşenini oluşturuyor. "PKK'ye hayır, Kürt sorununa evet!" formülünde de somutlaşıyor bu politika. Bağımsızlık yönündeki Kürdistan devrimini kendileri açısından korkulu bir rüya olarak değerlendiriyorlar. Bu anlamda, bazı Kürt örgütlerinden istedikleri, "bağımsızlık için ayaklanmama" güvencesi anlaşılırdır. Ortadoğu'yu yeniden biçimlendirecek "barış" süreçlerinde/platformlarında Filistin'in yanısıra Kürdistan sorununun da gündeme geleceği kesindir. Bu noktada TC, bu süreçten yara almadan, güçlenerek çıkmak istiyor. "Kürtlerin hamisi" rolüne soyunması, buna dönük dil yasağı çalışmasını başlatması anılan bu bölgesel dengelerin, yeniden kuruluş sürecine ilişkin planların bir parçası, ön hazırlıkları niteliğinde.

Dış kamuoyunda, AT ve AGİK platformlarında imajını düzeltme ihtiyacını duyuyor. Bu dil ile ilgili son adım, son derece sahte, aldatıcı olmasına karşın, böyle bir imaj düzeltme, dış ilişkilerde önünü açma sonucu da öngörülüyor.

Görülüyor ki, esas olarak bağımsızlık mücadelesini tecrit ve sınırlandırma, serîhildana kalkan halkımızın ağzına bir parmak bal çalarak saflarına çekme, ideolojik-politik egemenliğini güçlendirme amacına yönelik olan Kürtçe konuşma yasağını kaldırma (!) girişimi, G. Kürdistan'a dönük beklentiler, yeniden oluşacak bölge dengelerinde Kürt kartına oynama, bu konuda emperyalizm ile belli bir paralelliğe yaklaşma, dış kamuoyunda imaj düzeltme vb. çok boyutlu beklentilere sahip karşı-devrimci ve sömürgeci bir adımdır. Başka benzer yönelimleri de basamak olabilir; ki, "aşamalı bir plan"dan söz ediliyor.

Kapsamı ne olursa olsun karşı-devrimci özü çok açıktır. Bu durumu ile ülkemizde yankı bulması mümkün değildir. Halkımız, bu silahı da yetkince kullanmasını bilecek, azami sonuçlara ulaşmasını becerecektir!

Halkımız, dil konusunda yüzlerce yıldır muazzam bir direniş gösterdi, bundan böyle de bu direnişini bağımsızlık direnişi temelinde yürütmeye devam edecektir!

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş değerlendiriyor:

Körfez savaşı ve Kürdistan'daki devrimci savaş üzerindeki olası etkileri

Baştarafı 1. sayfada
dından savaşı patlak verdi. Halen sonuçlarının nasıl olacağı gerçekten kestirilemiyor. Bu savaşın ortaya çıkardığı durum, neredeyse yakın dönemde yaşanan tüm savaşlardan daha anormal ve hatta kuraldışı bir konum arzediyor, dolayısıyla da nereye varacağı kestirilemiyor. Çünkü biraz da kurallara ters bir gelişme ile bu işe başlandı. Şimdi yine ters gelişmeler devam ediyor. Son 40-50 yıllık ittifaklar işleyemez durumda, uzlaşmaya çalışılırken olayın patlak vermesiyle felç olmuş durumda. Bu kriz ve savaş, I. ve II. dünya savaşlarında görüldüğü gibi, öyle çok önceden başlayarak yoğun bir kamplaşmanın ortaya çıkmasıyla patlak vermedi. Ve hatta yoğun bir gelişmenin, çabanın ürünü olarak da, bir ulusal kurtuluş savaşı veya ona dayatılan bir emperyalist savaş biçiminde de ortaya çıkmadı. Öngününde hiç kimsenin böylesi bir gelişme olacağını kestiremediği, belki tarafların da beklemediği bir durum söz konusudur.

Geleneksel yaklaşımlar, ittifaklar uzun yıllar boyunca oluşur, temel ekonomik ve siyasal amaçları vardır. Ezilen halklar açısından ele alındığında, ittifaklar ve bunların dayandıkları amaçlar söz konusudur. Aynı şekilde, emperyalistler ve sömürgecilerin de kendilerine has amaçları vardır. Hatta sınıf savaşlarının da içte uzun yıllar süren örgütsel hazırlıkları ve birikimleri vardır. Bunların üzerinde savaşlar patlak verir ve taraflar hazırlık düzeylerine, amaçlarına, çabalarına bağlı olarak bir sonuca ulaşırlar. Ama Körfez savaşı bunların hepsinden farklılıklar arzediyor; beklenmedik bir uluslararası koşullar ortamına beklenmedik biçimlerde kendisini dayattı. Dünyanın süper güçlerinin, "yeni bir dünya yaratıyoruz, bundan sonra dünya bu temelde evrim gösterecektir" diye kendilerinden emin konuştukları, özellikle de zengin ülkelerin kendi başarılarından emin oldukları ve doğru yolda olduklarına çok inandıkları bir dönemde bu savaş kendini dayattı. Bu yönüyle de ilginç bir konum arzetmektedir.

Körfez savaşı ağırlıklı olarak Arap yarımadası üzerindeki bölgesel-ulusal bir çerçevede yaşanmaktadır. Arap yarımadası daha çok emperyalizmin kaderini belirlediği bir yarımada durumundadır. İrili ufaklı 23'e yakın Arap devleti bu yarımada ve yakın alanlarında bulunmaktadır. Denilebilir ki ulusal toplulukları açısından kaderleri en çok emperyalizm ve sömürgecilik tarafından çizilen ulusal gruplar durumundadırlar. Genel bir Arap etkisinden bahsedilse de bunun bir ulus bilincine tam dönüştüğünden henüz bahsedilemez. Adeta nasıl ki bizdeki aşiret bilinci ulus bilinci önünde bir engelse, bu Arap devletçiklerinin de o denli Arap ulusal bilinci önünde bir engel olarak dikildiklerini görüyoruz. Dünyanın en problemli alanlarından birisini de Arap yarımadası teşkil ediyor. Ağır toplumsal, ulusal sorunları vardır. Şekillenen devlet ve devletçikler daha çok emperyalizme hizmet temelindedir. Arap halkının, ulusunun çıkarlarıyla bazılarının hiç alakası yoktur. Özellikle emirlikler, krallıklar, bu konuda daha da ulus dışı, halkın çıkarları dışı bir konumu yaşıyorlar. Savaş biraz da bu gerçekte kendisine anlam yüklemek istiyor.

Buna ek olarak Körfez bir petrol bölgesidir. Dünya petrollerinin çok ağırlıklı bir bölümünün elde edildiği ve dolayısıyla dünya ekonomisinin -başta kapitalist-emperyalist ekonomi olmak üzere- ondan uzun yıllar vazgeçemeyeceği bir bölgedir. Her ne kadar savaşa sadece petrol savaşı demeyeceksek de bunun önemli bir yeri olduğunu belirtmek gerekir. Arap gerçeği kadar onun petrole bağımlılığı da bu savaşın temel bir nedeni oluyor.

Irak'ın bir gerçeği vardır bu savaş içinde. Irak'ın Arap gerçeği içindeki yeri biliniyor; onun Doğu ucunu teşkil ediyor. Çok sayıda halkın varlığını içinde barındırıyor ve yine Arapların yaygın bir gerçeği olan islam gerçeğinin, mezhep çelişkilerini en çok yaşayan bir alan oluyor. Buna bir de Baas gerçeği ve onun Saddam kişiliğinde ifadesini bulan önderlik gerçeği ilave edilince mevcut savaş gerçeğine nasıl yaklaşmamız gerektiğini daha iyi bilince çıkarabiliriz. Doğu Arap gerçeği biraz kendini yayılmacı görür. Yüzyıllardan beri bu böyledir. Kaç yüzyıldan beri kendini yiğitliğin, kahramanlığın, aslında bir anlamda da hunharlığın temsilcisi gibi görür. Ama bunun yanında, belirttiğimiz gibi, islamiyet içinde mezhep kavgalarının, Kerbela vakasının geliştiği yerdir. İran-Irak savaşında da birkez daha kendisini çok değişik biçimlerde de olsa ortaya koyan çelişkiyi böyle adlandırmak yanlış olmayacaktır. Aynı şekilde Irak bünyesinde değişik halklar vardır. Özellikle Kürt halk yığını üzerinde yürütülen baskılar, katliamlar yoğundur. İşte Irak'ı şekillendiren temel gerçeklikler bunlardır.

Bunun içinde Baas ve onun Saddam önderlikli gerçeği hiç şüphesiz yakın dönemin ve daha çok da kapitalizmin ortaya çıkardığı milliyetçilikle bağlantılıdır. Arap milliyetçiliği boyutu ve diğer yandan onun çok geriden de olsa bir birlik yönü söz konusudur. Yani, bölünmüş Arap ulusunu birleştirme amacı -ki bu da milliyetçilikle bağlantılıdır- ve bir de hürriyet ifadesi vardır. Bu da çağdaş hürriyet anlayışlarından bir etkilenmeyi ifade eder. Yine, belli ölçüde, gelişen reel sosyalizmden etkilenme söz konusudur. Ama bunun yanında Arap gerçeğinin tarihsel özellikleri de taşınmaktadır. İslamcı özelliği başta gelen özelliğidir. Aynı şekilde feodal yönetim gerçeğinin etkisi çok güçlüdür. Çok güçlü bir feodal toplum olmanın yanısıra, özellikle bunun yönetim ifadesi, sultanlık, emirlik, krallık geleneği çok güçlüdür. Ve hatta aşiretlere dek emirlik, şeyhlik geleneği güçlü etkisini taşırmaktadır.

Saddam'ın ortaya çıkışına gelince; böylesi bir tarihsel ve toplumsal yapıdan şüphesiz ki etkilenir. Biçimlendirilmesinde bu koşullar etkili olur. Irak'ın çelişkili yapısı, ulusal ve mezhepsel farklılıkların temel teşkil ettiği mozaiksel konumu iki türlü aşılabilir. Buna bir de Arap toplumunun çelişkili durumunu eklersek; ya çok geniş bir demokrasiyle ya da çok ağır bir diktatörlükle aşılabilir. Irak'ta demokrasinin gelişmediğini biliyoruz. Bunun çok yönlü nedenleri olabilir. Demokratikleşme deneyimleri var ama özellikle toplumsal yapının geriliği olumsuz bir rol oynuyor. Diğer yandan yüzyıllardan beri Osmanlı yönetimi altında gerçekten ağır bir despotizm egemen olmuştur. Irak'ta, Osmanlı despotizmi aşılırken en ufacık demokratik bir gelenek bırakmamıştır. Bunun yerine gelen bir İngiliz sömürgeciliği vardır. İngiliz sömürgeciliğinin de Irak'ta uyguladığı bütünüyle böl-yönet politikasıdır. Aşiretleri, emirlikleri, şeyhlikleri egemen kılmıştır. Azınlık çelişkilerini sürekli beslemiştir. Ve o meşhur böl-yönet politikasıyla Irak'ı kendi işbirlikçileri vasıtası ile 1960'lara kadar ya direkt veya dolaylı olarak yönetebilmiştir.

1958'lerde gerçekleşen Irak devrimi vardır. Bu devrimin emperyalizmin temel işbirlikçi dayanağını, monarşiyi yıktığını biliyoruz. Bununla birlikte Kürt halkının da geri bir önderlik altında da olsa isyana kalkıştığını ve giderek Kürdistan'ın çağdaş tarihinde güçlü bir isyanın gelişim gösterdiğini biliyoruz. Bu yıllarda Baas milliyetçiliği de atağa geçer. 1958 devrimi darbesel niteliktedir. Ama hiç şüphesiz ki Irak toplumunun anti-emperyalist tutumuna cevap vermeye çalışmıştır. Yine başlangıçta demokratik olmaya da özen göstermiştir. Fakat diktacı yan her zaman tersine yol açmaya da uygundur. Bilindiği gibi, Kasım rejimi böyle ikili bir karakterde yol almaya çalışırken devrilir. Peşisıra gelişen benzer general darbeleri vardır. 1968'ler de Baas'ın tam iktidara gelmesi ile Saddam'ın ağırlığının giderek gelişmesi söz konusudur. 1968'lerden itibaren Baas rejimi iktidara egemen olur ve Baas milliyetçiliği gittikçe devleti kontrol altına alır. 1978'lerde Saddam Devlet Başkanı olur ve büyük bir silahlanmaya -ki, Irak'ın zengin petrol kaynakları buna imkan veriyor- yönelir. Arapların temel sorunlarına kendine göre bir çözüm getirmeye koyulur. Bunun için özellikle Irak'ın içini temizlemeye çalışır. 1968'lerden itibaren Kürt hareketine bir otonomi -ki bu, güçten düşürülmüş, teslim alınmış bir otonomidir- çözümü dayatır ve bu tutumunu 1975'lerde tam başarıya ulaştırır. Yani bugün de uğrunda çaba gösterilen otonomi aslında tamamen Baas rejimi tarafından dayatılan, içi boşaltılarak, boyun eğdirilerek, kendine göre rejimle bütünleştirilerek kabul ettirilen bir otonomidir.

Peki diğer otonomici çıkışlar nasıldır, demokratik midir? Bunların pek demokratik olduğunu sanmıyoruz ve otonomi tezinin dar bir aşiretçi-feodal gücün çıkarlarına cevap vermekten öteye bir rol oynamadığını sürekli tekrarlamışızdır. Dolayısıyla, Baas'ın otonomiyi yıkmasının ağırlıklı yönünün otonomici güçlerin sınıf niteliğinde aranması gerektiğini söyledik. Bu anlayış doğruluğunu bugün de sürdürmektedir. Baas rejiminin başarısı onun dikta özelliğinden öteye; otonominin kendisinde, sınıf temelinde, onun yaklaşım ve savaşım tarzında aranmalıdır. Yenilgisinin temeli buradadır.

Baas o dönemde daha çok anti-emperyalistliği, en azından Irak çapında bünyesinde yürütüyor ve yine ağırlıklı olarak geleneksel güçleri yıkıyor. Kendi konumunu bu geleneksel güçlerden daha ileri görüyor. Sovyetlerle bu temelde ittifak kuruyor. Hatta Komünist Partisi'ni bu temelde kullanabiliyor. Bütün bunlarda hiç şüphesiz ki rejimin amacı demokrasiden ziyade diktatörlüğe yönelmedir. Nitekim Saddam'ın şefliği de böyle gelişiyor. 70'lerin sonlarına doğru bu konuda Irak içi gelişme tamamlanır. Baas rejimi iktidara tam oturur ve hatta kendi içindeki fraksiyonları bile etkisiz duruma getirerek, diğer tüm muhalif odakları temizleyerek dört başı mamur tek parti rejimini kurar. Böylece Irak'ta, Türkiye'de M. Kemal döneminde yaşanandan bile daha aşırı boyutlara ulaşan tek parti rejimi doğar. Süreç içinde rejim büyük bir silahlanmayla birlikte güç kazanır. İran Devrimi'nin başarısını ve bu temelde doğan yeni rejimi Irak açısından bir tehlike olarak nitelendirip bunu bir savaş gerekçesi yapar ve İran'la sekiz yıl gibi çok uzun bir süre devam eden amansız bir savaşa girişir, kendisinde bu gücü görür. İran'la yaptığı savaşta yenilmez fakat onu yenemez de, ve geri çekilir.

İran'la savaş bitmiştir, ama bu durum Irak için yeni sorunlar da doğurmuştur. Her şeyden önce, Irak'ın elinde oldukça silahlandırılmış olan ve tecrübeli bir ordu vardır. Ki bu ordu dünyanın dördüncü büyük ordusu olarak adlandırılıyor. Irak bu orduyu ne yapacaktır? Eğer bir çelişki temelinde savaştırmazsa, yılların bu yoğun hazırlığına ve savaş tecrübesine dayanan ordusunu dağıtması gerekecektir. Saddam'ın orduyu dağıtması ise kendisinin inkarı demektir. Yüz milyonlarca dolara mal olan bu ordunun ve yürüttüğü savaşın masraflarını nereden çıkaracak, onu nasıl yaşatacaktır? Sorun budur. Kuveyt'in işgaline yol açan temel gerekçelerden bir tanesi de budur. Dağılmaması gereken, oldukça güç kazanmış bir orduvar, nereye yönelecektir? İç muhalefeti sindirmiş, İran'a karşı belli bir dengeyi tutturmuştur. Ama diğer yandan yıllardan beri üzerinde hak iddia ettiği, Irak'ın ayrılmaz bir parçası dediği Kuveyt vardır. Ayrıca ideolojisi gereği, Arap toplumunu birleştirme, Arap zenginliğini Arap halkına verme iddiası söz konusudur. Gerçekçi olup olmadığı bir yana, ama böyle bir iddia vardır. Ve kendisine göre Saddam Irak genelinde diktatörce sağladığı birliği tüm Arap halkı bünyesinde geliştirmek ister. Bunun ilk adımı olarak Kuveyt'e girer. Irak yönetiminde ve Saddam kişiliğinde ifadesini bulan iddia ve gerçek budur.

Diğer yandan Irak'ın gerek Arap gerçeği içinde ve gerekse emperyalizm gerçeği içinde bir ifadesi vardır. Özellikle Suudi Arabistan'ın egemen olduğu ve Körfez işbirliği adı altında resmileştirdiği bir birimin içindedir. Kuveyt'in Suudi'ye büyük bir bağlılığı vardır. Suudi Arabistan'ın de Arap alemi içinde belirgin bir yere sahiptir ve bu önemli bir yerdir. Bu önem Mekke, Medine gibi dinsel açıdan kutsal yerlere sahip olmasının yanısıra büyük bir petrol rezervine sahip olmasından da kaynaklanmaktadır. Suudi rejimi, Arap tutucu rejimlerinin önde gelenidir. Mısır'la bağlantıları güçlüdür. Dolayısıyla Arap gerçeğinin ağırlıklı bir yönünü teşkil etmektedir. Tüm bunlardan dolayı Suudi Arabistan Kuveyt'in işgalini kabul edemeyecek, müttefiklerini yardıma çağıracak, kendisi Emirlik'lerin yardımına koşacaktır. Bunu yapmak zorundaydı, aksi halde kendisinin de aşınma tehlikesi vardı. Bu haliyle Kuveyt işgalinden sonra Suudi'nin kendisini yaşatması çok zordu. Nitekim, bildiğimiz gibi, Suudi Arabistan kendi müttefiklerini imdada çağırdı. Emperyalizme zaten daha baştan beri bağımlı, gücünü ordan alıyor. ABD'yi yardıma çağırdı ve Arap yarımadasına ilk defa başka bir din ve tarihi gelenekten olan, çok uzaktan gelen süper bir devletin ordusunu sınırsız bir biçimde yığdı. İngiliz, Fransız ve hatta önde gelen diğer bütün emperyalist devletlerin destekleriyle bir ittifak oluşturdu. Başta Mısır olmak üzere Arap aleminden de önemli bir gücü yardıma çağırdı ve böylece bir taraf oluşturdu. Bu taraf emperyalizme dayalı ve Arap alemi içinde de dayanakları olan bir taraftır. Böyle bir kamplaşma gerçekleşti.

Demek ki bir yandan Irak'ın kendi özgüllüğünde tutturduğu bir rejim, bu temelde oldukça devasa boyutlara ulaşmış bir ordu ve kendisinin ayrılmaz bir parçası olduğunu iddia ettiği Kuveyt'in işgali var.

Diğer yandan ise bu durumun böyle kabul edilmesini olanaksız gören ve Suudi'nin başını çektiği bir ittifak var. Kriz bu temelde başladı. Altı aya yakın süre diplomatik yöntemlerle çözüm aranmaya çalışıldı. Özellikle ABD'nin, Sovyetler'le girdiği ilişkiyi iyi kullanarak, BM Güvenlik Konseyi kararlarını esas alması gibi bir tutumu belirginleşti. Yani yapmak istediklerinin tümünü BM Güvenlik Konseyi kararları haline getirdi ve bu temelde Güvenlik Konseyi'nden birçok karar çıkardı. Dolayısıyla savaşı Birleşmiş Milletler ile Irak arasındaki bir savaşa dönüştürmede başarılı adımlar attı. Irak'ın bu konudaki zayıflığını iyi kullandı. Aynı şekilde Sovyetler'in "yeni düzen" arayışlarını iyi kullandı. Sonuç, Irak'ın bütün dünya ile karşı karşıya gelmesi oldu. Bir de işin bu yönü vardır.

Irak geri adım atamayacak bir duruma gelmiştir. Saddam'ın geri adım atması, devrilmesi demektir. Buna bir de şunu eklemek gerekiyor: ABD ve Sovyetler'in geliştirdiği zirvelerin bir amacı da, sözümona zamanı dolmuş diktatörlüklerin devrilmesidir. Sovyetler Birliği bunu Doğu Avrupa ülkelerinde peşpeşe gerçekleştirmeye koyuldu. Doğu Avrupa ülkelerinin reel sosyalizm diktatörlükleri devrilirken, burda Sovyetlerin onayı vardır. Çavuşesku buna karşı direnmek istedi. Aslında Saddam'ın bir ön habercisi, Çavuşesku örneğidir. Çavuşesku gerçeği neydi? Çavuşesku zaten reel sosyalizme karşı Romanya örneğinde çelişki yaratmıştır. Sosyalist sistemi uğraştırmış, ABD ve İngiltere ile kendisine özgü ilişki geliştirmiştir. Gerçekte sistemin dışına daha 70'lerde düşmüş birisidir. Bu nedenle de Sovyetler'in Çavuşesku'ya hıncı vardır. Ancak son zamanlarda Çavuşesku Gorbaçov önderlikli reformlara da karşı çıkıyor ve bu sefer de Doğu Avrupa ülkelerinde katı sosyalizmin temsilcisi durumuna geliyor. Barışçıl yöntemle iktidarı bırakmamada çok kararlı. Tabii bu konumuyla hem Sovyetler'e ve Gorbaçov reformlarına karşıt düşüyor ve hem de ABD ve müttefiklerinin sözümona insan haklarına ve demokrasiye ağırlık veren yeni dönem arayışlarına karşı çıkıyor. Dolayısıyla kendi kendisini izole ediyor, iki sistemden de kopuyor. İran'a son anda gitti. Belki Bloksuzlar'la birşeyler kurtarmaya çalışıyordu ama artık çok geçti. Ve daha İran'dan döner dönmez, basit bir tahrikle doğan birkaç gösteriyle, bir baktı ki daha düne kadar kendisini çılgınca alkışlayanların arasında yapayalnız kalmış. Ve birkaç güne bile sığmayan bir direniş sonucunda katledildi.

Bu örnek şunu gösterdi: ABD-Sovyet ittifakı, sistem dışına, bu ittifak dışına çıkmış bazı kişileri, diktatörlük yanı ağır basan rejimleri ya devirecek veya devrilmesi için uluslararası zemini uygun hale getirecektir. Nitekim peşpeşe etkisiz hale getirilen Haiti diktatörlüğü, Panama diktatörlüğü, Çavuşesku diktatörlüğü ve daha önce safdışı edilen Markos diktatörlüğü bu zincirin parçalarıydı. Bunlardan sonra sıra Ortadoğu'ya geldi. Ortadoğu'da en tehlikeli diktatörlük ise, Saddam diktatörlüğüdür. Biz daha önceleri de bu konuda dedik ki, iki sistemin uzlaşmasının Ortadoğu kurbanlarının başında Saddam yer alabilir. Zaten bunun belirtileri Körfez krizinden çok daha önce ortaya çıkmıştı.

Özellikle İngilizlerin Irak üzerinde emelleri vardır. Kendilerinin yakın dönem sömürgesidir Irak ve belli bir muhalefeti içinde sürekli beslemiştir. Örneğin, bir İngiliz gazetecinin idamı meselesi vardı. Saddam gazeteciyi idam ediyor ve tabuta koyup Thatcher'a gönderiyor. Tabii ki bu aralarında şiddetli bir çelişkinin mevcut olduğunu gösteriyor. Hatta ABD elçisini çağırıyor ve, " Bizi devirmekten bahsediyorsunuz, buna karşı koyacağız" diyor, Körfez krizinden önce Saddam bir anlamda aşılmaya başlandığını ve harcanacağını hissediyor, bunun korkusuyla yaşıyor.

Çavuşesku'nun son anda duyduğu korkuyu Saddam daha erken duyuyor. Ve çok aktifçe, çok kurnazca ve zamanında bir tedbirle İngiltere ve Thatcher'a karşı koyuyor. Ardından da Kuveyt'e girişi söz konusudur. Acaba sadece Kuveyt Irak'ındır düşüncesiyle mi girmiştir, yoksa uluslararası koşullar devrilmesini hazırlıyor da bundan duyduğu endişeyle, bir an önce bir direnişe yol açayım diyerek Kuveyt işgalini bir bahane olarak mı kullanıyor, bu pek bilinemez ama bütün bunlar içiçedir.

> *"İçine girilen süreç, ister Irak yenilsin, ister yenilmesin, değişik bir süreçtir. Bölge üzerindeki etkileri çok önemlidir ve uluslararası statükoya, özellikle ABD-Sovyet dizginsiz ittifakına, uzlaşmasına da bir cevaptır. Ve bu anlamda, dünyayı keyiflerine göre yönetmeye karşı değişik amaçlı da olsa, kendine göre haklı veya haksız nedenlere de dayansa objektif olarak, pek de halkların çıkarlarına olmayan bir statükoya veya bir yeniden dünya yapılanmasının bölgeye taşırılmasına karşı bir tavir söz konusudur."*

Kendisinin diğer bir tedbiri de, "işte demokrasiyi geliştireceğim", "anayasayı değiştireceğim", "çok partili rejime geçeceğim" diyerek peşpeşe sözler vermesidir. Bu da aslında kendi diktatörlüğünün aşılmasını önlemek için bir tedbirdir. Böylesine çelişkilerin de kriz öncesi yakın dönemde yaşandığını biliyoruz. Bütün bunlar iç içe geçince, sıcak savaşımı yaşamış büyük ordusuna ve örgütlü rejimine dayanarak, kendisine göre Arap gerçeği temelindeki amaçlarına yönelmeye girişiyor. Ve yaptıklarını milliyetçilik adına, hatta devrimcilik adına yaptığını iddia ediyor. Bunu belli ölçüde Arap kamuoyuna da kabul ettiriyor ve özellikle Arap yoksullarına sesleniyor.

Kısacası Saddam, kendisinin aşıldığı ve devrileceği korkusuna kapılınca, uluslararası ve bölgesel gelişmelerin kendisini tehdit ettiğini görünce, sanırız, Kuveyt'e yönelmekten başka çare bulamadı ve böylece bugünkü savaşın temeli atıldı.

Şimdi savaş sürüyor. Ne denilebilir? Olası sonuçları ne olabilir? En temel sorun, Irak'ın, Irak rejiminin, Saddam'ın direnişi ne kadar devam edebilir? Direnmenin olanakları nedir? İkincisi, ister rejim yenilsin ister yenilmesin, yakın dönem sonuçları bölgede ve uluslararası alanda ne olacaktır? Bunlar günümüzde aslında savaştan daha çok tartışılıyor. Savaşın kendi içinde ayrı bir mantığı vardır. Hava üstünlüğüne dayanıyor, çok gelişmiş bir teknoloji ile yürütülen bir hava savaşı aslında. Eskiden ilkel tekniklere karşı emperyalist-sömürgeciliğin, donanımlı, zırhlı teknikleri sonuç alıyordu. Bugün bunun yerini alan hava tekniğine dayalı, adeta tek taraflı bir savaştır. Bu hava tekniğine dayalı savaş ne kadar sürdürülebilir veya sadece hava tekniğine dayalı bu savaş emperyalizm açısından başarıyı getirebilir mi? Halihazırda en çok tartışılan sorun, bir kara savaşına yönelmeden ve buna gerek kalmadan, havada üstünlükle sonuç alıp alamayacağını tartışıyor emperyalistler. Bazıları alabiliriz, bazıları almayız diyor. Kara savaşı günümüzde çok yaygın tartışılıyor ve hatta kara savaşının başlaması gün meselesidir deniyor. Öyle anlaşılıyor ki, bir kara savaşı olacak. Ancak kesin olur da diyemeyiz. Özellikle diplomasi devreye girebilir. Nitekim çok yoğun giriyor da. Diplomasi'nin bir amacı da sanıyoruz kara savaşını önlemektir. Irak rejimi de belki yumuşayabilir. Çünkü oldukça zor durumda.

Kara savaşı çıkabilir de. Henüz bu konuda kesin sonuçlar yok. Irak'ı oldukça yıkıma götüren ve ordusunun zayıflatılmasına yönelik bu hava saldırıları devam edecek. Mümkünse belki bir kara savaşıyla Kuveyt sözümona kurtarılmaya çalışılacak. Gerçekten dünyanın en ilginç bir kurtuluş savaşı da herhalde Kuveyt'in kurtuluş savaşı olacaktır. Neyin adına, kimin adına kurtuluş? Bu da ayrı bir mesele. Hatta kimden kurtulacak, ayrı bir mesele. Yani kimin kurtardığı belli değil. Irak diyor ben kurtarıyorum, Suudi diyor ben kurtarıyorum, Kuveyt Emiri diyor ben kurtarıyorum, Amerika diyor ben kurtarıyorum, Sovyetler diğer yandan "Kuveyt'in kurtuluşu" diyor. Yani herkes Kuveyt'in kurtuluşundan bahsediyor. Ama, bir zift alanından başka bir alan da değildir bu. İlginç bir kurtuluş savaşı!

Evet, Araplar açısından kurtulur veya kurtulmaz, kara savaşıyla olur veya hava savaşıyla olur, iman savaşıyla olur, islam-hıristiyan savaşıyla olur nasıl olursa olsun; somut sonuç, mevcut uluslararası statükoya veya yeni yapılanmaya direnen, teslim olmayan Irak rejimi ve önderliğine karşı emperyalizmin bir savaşın yönetici gücü olarak mutlaka bazı sonuçlar elde edeceğidir. Daha şimdiden Irak üzerinde çok sayıda senaryo geliştirildi. Savaş sonu senaryoları! Bu senaryolar üzerinde durulabilir. Biz daha önce de şunu belirttik. İçine girilen süreç, ister Irak yenilsin, ister yenilmesin, değişik bir süreçtir. Önemli bir süreçtir. Bölge üzerindeki etkileri çok önemlidir ve uluslararası statükoya, özellikle ABD-Sovyet dizginsiz ittifakına, uzlaşmasına da bir cevaptır. Ve bu anlamda, dünyayı keyiflerine göre yönetmeye karşı değişik amaçlı da olsa, kendine göre haklı veya haksız nedenlere de dayansa -ki buna bir kişinin keyfi denilebilir, bir rejimin milleyteçiliği denilebilir, ne denilirse denilsin- objektif olarak, pek de halkların çıkarlarına olmayan bir statükoya veya bir yeniden dünya yapılanmasının bölgeye taşırılmasına karşı bir tavır söz konusudur. Tek taraflı, özellikle de görüşmeler yöntemiyle böyle statükolar belirlemeye objektif bir cevap oluyor bu. Ne kadar bilinçlidir, o ayrı mesele. Fazla bilinçli olduğunu sanmıyoruz. Fakat hiç bilinç yoktur da denilemez. Bu anlamıyla önemlidir, ilginçtir. Dikkate alınmayı ve sonuç çıkarmayı gerektiriyor. Meseleyi sadece Saddam kişiliğiyle, Baas milliyetçiliğiyle veya salt petrol üzerindeki bir kavga ile sınırlandırmamak gerekiyor. Araplar içi bir mesele de değildir. Oldukça uluslararası boyutu olan bir meseledir. Bölgeyi emperyalizme karşı yeniden ele almada, özellikle bölge halklarının çıkışı için bu sonuçlardan azami yararlanmaya büyük dikkat göstermeyi gerektiriyor. Bunu yapmaya çalışıyoruz.

Demek ki, uluslararası yeniden yapılanma bir darbe yiyor ve onun bölgeye yansıması muazzam bir tepki ile karşılık buluyor. Bu durum yeni senaryolarla değiştirilmek isteniyor. Yeni senaryolar içinde Irak ne olacak, Arap alemi ne olacak? Filistin meselesi, Lübnan meselesi, Kürt meselesi deniliyor; bunlar ne olacak? Bütün bu meselelerde İsrail gibi çok örgütlü militarist bir güç ayakta. İran gibi bir güç ayakta. Türkiye gibi bir güç ayakta. Araplar ne kadar bölünüp parçalanmış da olsalar öyle kolay kolay boyun eğecek bir durumda değiller. Saddam gitse de gitmese de belki daha fazla sorunlar doğacak. Ve hatta bize göre asıl savaş bu gidişle bağlantılıdır. Gidiş derken, savaşta emperyalizm ister başarı sağlasın ister sağlamasın, ister Irak rejimi bu konumunu sürdürsün ister sürdürmesin, veya şahsileştirilirse, ister Saddam gitsin ister gitmesin, savaşın gelişmesi asıl bundan sonradır.

Hiç şüphesiz emperyalizm ve işbirlikçileri bölgeyi soğutmaya çalışacaklardır. Veya kendi lehlerine çıkışlara, örneğin; İsrail'in güçlendirilmesine yol açacaklardır. Türkiye'ye daha şimdiden, NATO Sekreteryası taşırılmalıdır biçiminde bir karşılık veriliyor. Türkiye'yi İsrail ile birlikte güçlendirme, Suudi'nin muazzam petrol dolarlarını bunun mali kaynağı haline getirme, şimdiden bu konuda Mısır'ı alabildiğine güçlü kılma, buna bazı yandaşlar daha hazırlama; bu bir senaryodur. Emperyalizmin desteklediği bir senaryodur. Arkasında özellikle de siyonizmin görünmez ellerinin çaba harcadığı bir senaryodur bu.

Diğer yandan İran'ın öne çıkarmak istediği bir senaryo var. Bu biraz da bu senaryoya karşıt bir senaryodur. Irak'ı etkilemek istiyor. Özellikle tarafsızlık görüntüsü altında geleneksel islam devriminin de bazı amaçları vardır. Onu da kollayan, buna Suriye'yi de dahil etmek isteyen ve giderek gelişebilirse birçok müslüman ülkeyi de katabilecek olan, kendine göre bir senaryo geliştiriyor. İran barış planı diye tabir edilen bir senaryo da bu.

Diğer bir senaryo da Arap içi bir çözümden bahsediliyor. Tabii ki Araplar savaş içinde taraf durumuna geldiği için bu senaryonun şimdilik işleme sahası daha az. Fakat yine de bir senaryodur. Arap Zirvesi'nde bu senaryo işletilmek istendi, başarılamadı. Yeniden bir Arap içi çözüm olabilir mi? Irak şimdiden, "Arap içi bir çözüm için ben uzlaşmaya varım" diyor. "Hatta ateşkes hemen olabilir. Arap içi çözüm, Arap birliğinin gözetiminde geliştirilen bir çözüm olabilir." Tabii buda Irak'a geri adım attırmaya dayanıyor. Irak'ın geri adım atma isteği olmayınca, şimdilik işleme şansı çok azdır. Fakat yine de Arap çözümü ağırlığını duyuracaktır. Kendi alanlarında bir savaştır ve dolayısıyla kendilerinin karar verme iradeleri giderek güç kazanacaktır. Ve fakat bütün bu senaryolar içiçedir.

> *"Sınıf ve ulus savaşımlarının bir mantığı vardır. Öyle kolay kolay bastırılamazlar. Hele hele özellikle tek partili rejimlerin zayıflaması, kişisel dikta yönü ağır basan yapıların zayıflaması ve tasfiyesi kabarışa yol açar. Siyasal yanı ağır basan gösteriler başta olmak üzere -ki Irak'ta bu her an silahlı savaşımla da iç içedir- böyle bir gelişmeye yol açar, işte şu anda sorun gelip buraya dayanmıştır."*

Unutmayalım ki bir de sözümona Türk senaryosu geliştirilmek isteniyor. Bizce bu tamamen bir uşak senaryodur. Daha çok ABD'nin geliştirdiği senaryonun değişik bir lehçe ile dile getirilmesidir. Her ne kadar, Türkiye ağırlıklı rol oynamalı, hatta Ortadoğu Konferansı'na ev sahipliği yapmalı deniyorsa da, Türk senaryosunun tepeden tırnağa kadar ABD senaryosu içinde sahte bir senaryo olduğu açıktır. Dolayısıyla Türklerin artan etkinliği, Türkler uluslararası alanda olsun bölgesel çapta olsun, bu yeni gelişmelerden en büyük kazancı elde edecek ağırlığı artacak dense de gerçek bu değildir. Olsa olsa ABD için Türkiye'nin önemi artacak, İsrail için önemi artacak, biraz daha fazla silah yığınağı yapacaklar Türkiye'ye ve geçmişten daha fazla bağımlı, daha fazla işbirlikçi hükümetlerle idare edilmek istenen, kuklalar gibi oynatılan bir Türkiye ortaya çıkacaktır.

Sözü edilen senaryo işte bunun senaryosudur. Bu önemlidir. Şu anda Türkiye'de bu konuda bir kargaşa var; savaşa karşı mıyız değil miyiz kargaşası. Yine, Özal'ın mı, diğerlerinin mi güç kazandığı tartışması var. Açıktır ki, Türkiye üzerinde ABD ve İsrail güç kazanıyor. Ve hatta Türkiye üzerinde Avrupa etkinliği biraz azalıyor, buna karşılık ABD etkisi artıyor. Bu Türkiye'yi çalkantılı bir döneme sokmuştur. Geleceğin nasıl kestirileceği halen bilinmemektedir. Bu da Türkiye'nin savaştan etkilenmesidir. Buna ayrıca ekonomisinin ve sosyal yapısının altüst olmasını da eklemeliyiz. Genelkurmay Başkanı istifa etti, savunma bakanları istifa etti; bütün bunlar ciddi çelişkilerin mevcudiyetini gösterir. Türk ordusunun varlığı tartışmaya getiriliyor, 70 yıllık Türk dış politikası tartışmaya getirilmiştir. Hiç şüphesiz bu önemli bir çalkantıdır. Sonuçları ne kadar Türk burjuvazisinin lehine olacak, bunu biraz da zaman gösterecek veya zaman içinde verilecek mücadeleler bunu gösterecektir.

Bütün bunlar senaryo dedik. Bu senaryoların hepsi iç içedir aslında ve kesinlikle ulusal çıkarlarla, sınıfsal çıkarlarla bağlantılıdır. Birinden diğerine geçilebilir, bir diğeriyle uzlaşma yapabilir. Hiç şüphesiz böylesine önemli gelişme dönemlerinde, birçok diplomatik hamle karşımıza çıkar. Birçok tasarı vücut bulur. Birisi gider yerine yenisi gelir. Sözümona bloklar da devreye giriyor, bloksuzlar da devreye giriyor. Bloksuzların kendileri de erimiştir. Ne kadar ayrı bir telden çalabilirler, ne kadar ciddiye alınabilirler? Sovyetler sözümona ABD'den farklı birşey geliştireyim diye çaba gösteriyor. İşte, muhafazakarların etkisi arttı, ordunun etkisi arttı, eskiye dönüş var deniliyor. Gelişmeler buraya da yansıyor deniliyor. Bütün bunlar günlük olarak karşımıza çıkan gelişmelerdir.

Kahin olmaya gerek yok, ama olası gelişmeleri de gözönüne getirmek önemlidir. Mühim olan ve daha çok da bizi ilgilendiren yönü, Irak'taki durumların dönülmeyecek bir noktaya gelmesidir. Irak içinde Kürt halkı da önemli bir varlık teşkil ettiği için, bu dönülmeyecek noktada yerinin ne olacağı çok tartışılıyor. Zaten Körfez krizi denilince Kürt sorunu ne olacak sorusu da peşisıra gelmiştir. Ve hatta bu bütün toplantılara da yansıyor. Irak için dü-

şünülen bir ana husus, Irak ordusunun zayıflatılması, şeflik idaresinin dağıtılması ve yerine demokratik bir idarenin getirilmesidir. Tabii ki demokratik bir idare denilince de, bunun içinde çok sayıda azınlığın, mezhepsel-kültürel varlıkların vücut bulması, kendilerini konuşturmaları söz konusu olacaktır. Baas'ın tek yanlı ezdiği ve bir dikta altında gemlediği çelişkiler yoğun bir biçimde devreye girecektir. Baas'ın etkisizleşmesi, zayıflaması demek, sınıf mücadelesinin, ulus mücadelesinin Irak bünyesinde kabarması demektir. Baas diktatörlüğü bir anlamıyla -kendisine ne kadar devrimci denilirse denilsin- sınıf mücadelesinin durdurulmasıdır. Belki Arap ülkeleri genelinde şu anda sınıf mücadelesini yoğunlaştırıyor; gerçekten Arap yoksullarına hitap ederek milyonlarcasını ayağa da kaldırıyor. Bu bir yönüyle, yani Arap alemine yönelik yönüyle, sınıf mücadelesinin kabarışıdır ve olumludur. Bunu sadece Saddam'ın bir oyunu olarak değerlendiremeyiz. Saddam gitse de gitmese de Arap yığınları, özellikle Arap monarşilerine ve siyonizme karşı ayaklanacaklardır. Bu olumludur. Salt Saddam rejimi mi buna vesile teşkil ediyor? Hayır, bu işin ayrıntı kısmıdır. Mühim olan, Arapların gerçekten dipten bir kalkışa, emperyalizme ve siyonizme karşı bir uyanışa geçmesidir. Filistinlilerin bu konudaki hareketliliği biliniyor. Buna gerçekten birçok Arap ülkesi halkı da katılıyor. Bize göre bu bir başlangıçtır, daha da gelişmeye adaydır. Yani varlığı öyle Saddam'a bağlı da değildir. Ama en önemlisi, Irak içinde de mücadele gelişecektir. Rejimin buradaki varlığı, sınıf savaşının kösteklenmesi, sınıfsal ve ulusal kabarışın bastırılması, gidişi ise onun kabarışı olacaktır.

Her ne kadar emperyalizm kendine bağımlı işbirlikçi bir yönetimle bu muhtemel kabarışı durdurmaya çalışıyor ve "Irak'a demokrasi Kürdistan'a otonomi" adı altında işbirlikçilerini devreye sokup toplumu nötralize etmeyi amaçlıyorsa da bunun sonuç alacağını sanmıyoruz. Sınıf ve ulus savaşımlarının bir mantığı vardır. Öyle kolay kolay bastırılamazlar. Hele hele özellikle tek partili rejimlerin zayıflaması, kişisel dikta yönü ağır basan yapıların zayıflaması ve tasfiyesi kabarışa yol açar. Siyasal yanı ağır basan gösteriler başta olmak üzere -ki Irak'ta bu her an silahlı savaşımla da iç içedir- böyle bir gelişmeye yol açar, işte şu anda sorun gelip buraya dayanmıştır. Irak'a yönelik senaryoların içinde işin en önemli yanı bu; uydu, işbirlikçi bir rejim oturtulabilir mi oturtulmaz mı, yeniden yapılanmaya, emperyalizme, Arap işbirlikçilerine ve Kürt işbirlikçilerine hizmet eden bir Irak doğar mı doğmaz mı? Tartışmaların bir yönü de işte burasıdır.

Şimdiden çoğu diyor ki, rejimi gitti sayalım, peki gitti ama sonrası ne olacak? Çeşitli tezler çatışıyor. Demek ki, bir defa rejim iddialı, öyle kolay gitmem diyor ve hemen şunuda belirtelim ki, öyle kolay gideceğe de benzemiyor. Kişi düzeyinde gitse de rejim düzeyinde kolay gitmez. Parti düzeyinde gitse de çok önemli bir miras bırakmıştır: Arap milliyetçiliği! Yarattığı bir ordu var, yarattığı bir psikoloji ve hatta bir kültür var. Onun kolay kolay aşılacağını beklemek çok zordur.

Diğer yandan sınıflar vardır. Onlar her an yeni hareketler geliştirebileceklerdir. Ulusal azınlıklar vardır, mezhepler vardır. Zaten hepsi örgütlü ve hızla gelişim gösterecеklerdir. Demek ki, bir yandan rejim ve onun sonuçları, veya ortaya çıkardığı oluşumlar, diğer yandan hızla yeniden örgütlenecek çok sayıda kültür, mezhep, ulus güçleri! Ve bunların ne kadar emperyalizmin denetimi altına gireceği de tartışmalıdır. Dolayısıyla, Irak'a yönelik senaryolar çıkmazla karşı karşıyadır.

İşte bu olası sonuçlardan en önemlisi, Irak'taki Kürt halkının olası durumudur. Hiç şüphesiz, daha şimdiden Kürt halkının durumu eskisiyle kıyaslanmayacak biçimde bir serbestliği yaşıyor. Rejim her şeyden önce Kürtlerin yüzbinlercesini silahlandırmıştır. Bu silahlar nereye gidecek? Rejim gitse de gitmese de bu silahlı olma durumu devam edecektir. Varsayalım ki rejim zayıfladı veya gitti, kendiliğinden bu silahları teslim edemezler. Ve bir de Kürt halkının orda silahlı bir varlığı yıllardan beri sürüp gelmektedir. Daha şimdiden ulaşmış oldukları silahlı konumu hızla geliştireceklerdir. Buna savaş sonrasının elverişli siyasi koşulları da eklenirse, kendilerini hızla siyasileştireceklerdir. Dolayısıyla emperyalizmi ürküten bir durum bu oluyor. Özellikle onun işbirlikçisi olan Türkiye'yi gerçekten büyük bir korku içine iten bir durum bu oluyor.

Türkiye'nin şu anki Kürdistan yığınağının altında yatan neden, aslında Saddam'ın gitmesi isteği ya da meşhur ikinci cephe açılması olayı değildir. Bilakis, Türkiye burjuvazisinin en azından bir kesimi Irak rejiminin zayıflamış olarak ayakta kalmasından yanadır. Şunu çok sıkça söylüyorlar: Kürtleri denetim altında tutacak rejim Türkiye için en iyisidir, Kürtleri nefes alamaz duruma getirecek, sürekli baskı altında tutacak bir rejim en iyisidir. Dolayısıyla, mevcut rejim biraz zayıflasa kendileri için en ideali olacağını belirtiyorlar. Bu, adına kemalist takım denilen, sosyal-demokrat olarak adlandırılan Ecevit'lerin, İnönü'lerin ve hatta istifa eden Genelkurmay Başkanı'nın ısrarla bağlı kaldığı görüştür. Ortaya çıkan gelişmeler de gösteriyor ki, bu temelde Irak'la görüşmeler yapıldı. İnönü ve Ecevit Saddam'la görüştüler. Ardından sanırız general ziyaretleri de oldu. Geçmişte çok oluyordu. Belki şimdi de el altından oluyordur. Türk ordusunun geçtiğimiz günlerde şöyle bir teminatı vardı: "Biz Irak'a girmeyeceğiz". Genelkurmay bu teminatı veriyor. Ve yine şu da Genelkurmay Başkanı Torumtay'ın istifası üzerine söylendi: ABD yanlısı Özal, ABD güneyde zor duruma düşerse, Türkiye ordusunu savaşa sürecek, fakat buna karşı ordu direniyor. Ve hatta ordu buna karşı direnmekle de kalmadı; "ortak Kürt tehlikesine karşı zimni bir ittifak" için, Genelkurmaylık planlar yaptı ve hatta el altından Irak'la da görüşüldü. Tabii ki ABD buna hiç bir şekilde onay vermez, bu kadar yardım ettiği, bu kadar desteklediği, milyarlarca doları hizmetine verdiği Türk rejimini böyle bir konumda kabul etmez. Nitekim, Özal kanalıyla dayatmada bulunuyor. Sonuç: Güçlü taraf ABD-Özal olduğu için, Genelkurmay geri bir adım atıyor. Yenilmiyor ama geri adım atıyor ve o da istifa biçiminde somutlanıyor.

Bütün bu gelişmeler, Kürdistan halkının durumundan kaynaklanıyor. Görülüyor ki, Türk ordusu Irak'a karşı değil, Kürt halkına karşıdır. Yine, İnönü ve Ecevit başta olmak üzere -ki buna sol bir kesimi de katmak istiyorlar- sözde muhalefet Körfez savaşına karşı değil, Kürdistan'daki olası bir devrimci savaşıma karşıdır. Temel endişeleri budur. Dolayısıyla bunların savaşa karşı politikalarının temelinde de, Kürdistan'da gelişen devrimci savaşa karşı olma endişesi yatıyor. Ve bu anlamıyla daha tehlikeli bir rol oynuyor.

70 yıllık politika dedikleri politikanın altında ne var? Özal bunu bozarsa Divan-ı Harbe gider diyorlar, böyle tehdit ediyorlar. Bunun altında şu var: 70 yıldır ne yapıldı Irak'la? Daha önce Musul sorunu dolayısıyla İngilizlerle yapılan bir anlaşma var. Temelinde, Kürdistan'ı bölme ve her parçası üzerinde denetim kurarak onu güçten düşürme amacı yatar. Bunun sonucunda kemalistlerin İngilizlere Musul ve Kerkük'ü vermesi, İngilizlerin ise karşılığında Türk egemenliği altındaki Kürdistan'a yardım etmemesi, bilakis isyanların bastırılması için kemalistlere yardım etmesi söz konusudur. Başlangıçta Şeyh Sait önderliğindeki isyan nedeniyle, İngiltere'nin Türkiye'de, "Sen Musul ve Kerkük'ü bana vermezsen ben de Kürtleri tahrik ederim" biçiminde sahte sinyaller gönderdiğini biliyoruz. Fakat tüm bu sinyaller kemalistlere boyun eğdirmek içindir. Kemalistler İngilizlerle uzlaşmaya girer girmez elbirliğiyle 25'lerden itibaren Kürt isyanlarını ezdiler. Bu çok önemli bir gerçektir aslında. Ama sık sık saptırılıyor. Gerçekte İngiliz-Türk uzlaşması daha 1925'lerde Kürdistan üzerinde bu temelde sağlandı ve bu devam etti. Ne zamana kadar? Bir anlamda aslında günümüze kadar. 1958'lere kadar bu Sadabad Paktı; CENTO vasıtasıyla oldu, 1958'den sonra Irak rejimiyle bunu yaptılar. Çok ilginç bir nokta da Kürt otonomistleriyle de Türklerin işbirliğinin gelişmesidir. Özellikle Barzani önderliğinde bu çok somuttur. Barzani önderliğinin çok uyduruk bir işbirliği vardır. TC Cumhurbaşkanı Sunay'a Türkleri nasıl dost gördüğüne ve onlarla nasıl işbirliği yapmak istediğine dair mektupları vardır. Günümüze kadar da bu işbirlikçilik devam ediyor.

Diğer yandan ister Baas olsun, ister daha önceki Irak rejimleri olsun, Türklere Kürt halkının isyanına yönelik çok somut teminatlar verdiler, Türkiye'ye saldırmayız dediler. Barzani de bu konuda çok açık teminat vermişti. Verdiği teminat; siz bizi destekleyin, biz "Türkiye Kürtleri"nin gelişmemesi için, hatta olası bir direnişlerinin önlenmesi için elden geleni yaparız şeklindeydi ve yaptılar da. Bilindiği gibi, Türkiye-KDP'si aslında Kuzey Kürtlerini kontrol KDP'sidir. Bu örgüt 65'lerde şekillendirilirken belki bunda bazı iyi niyetli yurtseverler rol oynamışlardır, gerçekten bazıları dürüst olabilir. Ama giderek, özellikle 70'lerden itibaren niteliği değişir -ki ilk kurucularının şüpheli ölümleri söz konusudur bu dönemde. Ardından, ilk sekreter Faik Bucak'ın ölümü gündeme gelir ve sanırız bu ölüm de kuşkuludur halen. Yine iki Sait'in (Sait Kırmızıtoprak ve Sait Elçi) birbirlerine karşı kışkırtılmaları ve önce birisinin daha sonra da diğerinin öldürtülmesi durumu vardır. Sonuç; onların öldürtülmesi ile birlikte, 72'lerden itibaren Türkiye KDP'si yönetiminin adeta MİT'in Kürdistan müsteşarlığının emrinde, Kürt yurtseverliğini bastıran bir araca dönüştürülmesidir. 1975'lerde, Kürt halkındaki yeni uyanışa karşı nasıl yöneltildiğini biliyoruz. Özellikle KUK örneğinde, PKK önderliğindeki uyanış üzerine nasıl saldırıldığı hatırlardadır. 1975-1980 arasında bu giderek neredeyse modern ulusal kurtuluşçu düşünceye ve örgütlenmeye karşı dayatılan temel bir provokasyon aracıydı.

Bütün bunlar kaynağını Türkiye'nin 70 yıllık politikasından alıyor. Bu politikaya göre, Güney Kürtleri daima bir pasifikasyon içinde olmalıdır. Bunu 1925'lerde İngilizlerle yapıyordu, Irak devriminden sonra Kürt işbirlikçileri ile yapıyor ve Baas rejimiyle 20 yıldır sürdürüyor. İşte şimdi Özal'ın ABD'nin zorlamasıyla bu politikadan uzaklaşması durumu vardır. Bu durum Özal'ın iyi niyetinden mi kaynaklanıyor? Açık ki hayır. Özal'ın yönetimi Evren'le birlikte Kürdistan'da özel savaşı tırmandıran bir yönetimdir. 1980 sonrası genelde Türkiye, özelde Kürdistan üzerindeki yönetim, bir özel savaş yönetimidir ve PKK'nin 15 Ağustos 1984 Atılımı'ndan beri yürüttüğü savaşımına karşı da zaten çok açıkça, özel yönetimli bir savaş dayatıldı ve bunun sorumlusu Özal'dır. TC'nin ekonomisini, dış politikasını çizen, orduya görülmemiş boyutlarda finansman imkanı sağlayan Özal yönetimidir. Ve Özal kendisi bizzat bu yönetimin en önde gelenidir. Bugünün Başbakanı ise geçmiş dönemin içişleri bakanı olarak özel savaşı dört yıl yönetmede belirgin rol oynadı. Şimdiki İçişleri Bakanı benzer tipteki bir İçişleri Bakanıdır. Ve dedik ki, Genelkurmay Başkanı'nın istifası biraz da, Savunma ve İçişleri Bakanı da dahil bu yönetimin daha çok özel savaşı geliştirme tarzından kaynaklanıyor. Çelişki bir yönüyle de buradadır. Özellikle PKK'ye karşı özel savaş, muhtemelen Kürt işbirlikçileriyle de işbirliğine yeşil ışık yakan bir özel savaştır. Fark burada.

Türkiye'deki savaş tartışmasında bu gerçek tamamıyla saptırılıyor. Sanki Türk ordusu Körfez savaşında çok ciddi bir tarafmış gibi, "savaşa girmesin, biz savaşa karşıyız" biçiminde bir edebiyat geliştirildi. Bu yanlış ve saptırmadır, gerçekleri örtbas etmedir. Körfez krizi dolayısıyla Güney Kürtlerinin kendi silahlı ve siyasi savaşımlarını geliştirmeleri korkusu ve daha çok da büyük Kürdistan parçasında yürütülen devrimci savaşımın bu gelişmeden yararlanarak bir atağa geçmesine, "Irak Kürtleri"nin de cephe gerisi konumuna dayanarak veya bu cephe gerisi konumu güçlendirerek büyük bir atakla kendi devrimci savaşımını geliştirmesine karşı, Türk ordusunun yığınağı söz konusudur. Ve hatta Türk ordusu savaşta aslında çok iğrenç ve ikiyüzlü bir rol oynuyor. Bir yandan üsleri ABD uçaklarına veriyorlar, ama diğer yandan alttan alta Irak rejimiyle Kürdistan tehlikesi temelinde görüşmeler yapıyorlar. Yakın dönemde yapmışlardır. Güney Kürdistan'ın 15 km. içlerine kadar Türk ordusu girebilir denildi. Bu bir anlaşmaydı, ancak 1988'den sonra bozuldu. Şimdi buna tekrar işlerlik kazandırılmak isteniyor. Irak zor durumda olduğu için buna göz yumabilir, veya göz yummaz. Son derece karmaşık bir durum yaşanılıyor. Türkiye'nin bir

"TC kendi durumundan çok korkuyor. Kürdistan'da yürüttüğü savaşı NATO'ya yıkmak istiyor, Çevik Kuvvetler'e yıkmak istiyor. Onları da bu işe bulaştırmak istiyor. Gerekçe olarak Körfez tehlikesini gösteriyor ama Körfez'e filan bulaşacağı yoktur. Ancak Kürdistan'daki devrimci savaşa bunları bulaştırması kendisi açısından iyidir. Altı ay da olsa, bulaşması iyidir ve bulaştırıyor. Çok sayıda silah alıyor. Ayrıca militarizm bütün topluma egemen oluyor. Her gün sivil savunma tatbikatları adı altında kitlelerin bilinci saptırılıyor. Ve milyonlarcası Kürdistan'dan kaçtı. Teşvik ettiler aslında. Saddam vurdu-vuracak, vurdu-vuracak dediler, milletin ödü koptu. Gerçekten milyonlarca insan Batı'ya geçmiş varını yoğunu satarak. Ve şimdi hala satıyorlar. Ardından da geriye dönüyorlar. Ama ordu tabii ki burada gereken yığınağı ağzına kadar yaptı, denetimini güçlendirdi."

Diğerleri bu politikayı fazla tutarlı bulmuyorlar. Sosyal-demokrat geçinenler bu politikayı tehlikeli buluyorlar. Her ne kadar onlar da PKK'siz bir çözüm konusunda Özal'ın geçen yıl kendileriyle yaptığı zirvede anlaştılarsa da, bu SHP'yi bitirdi özellikle. Bunu farkediyorlar. Bu nedenle SHP ve diğerleri ayrı ayrı Kürt programları hazırladılar. Bununla puan toplamak istediler. Özal'in Kürtçeye serbestlik maskesi altında günümüzde yeni geliştirdiği Kürt atağının bunu da boşa çıkarma durumu söz konusudur. Alttan alta Kürt işbirlikçilerinin konumunu güçlendirme çabaları var. Birtakım milletvekillerinin tartışmasında bu kendisini ortaya koyuyor. Sözümona "ANAP grubu bölündü" adı altında aslında Kürt işbirlikçilerine daha fazla rol verilmek isteniyor. Bütün bunlar aslında bir anlamıyla devlet bünyesinde, onun çeşitli parti ve kurumları içinde çelişki anlamına geliyor. Bu çelişkilerin son tahlilde gelip dayanacağı yer, geleneksel Kürdistan politikasının yürüyüp yürüyemeyeceği noktası olacaktır.

Türk ordusunun Kürdistan'daki büyük yığınağına bu anlamda ne ad vereceğiz? Şunu açıkça söyleyebiliriz: Türk ordusu Irak rejimine karşı savaşma veya Körfez krizinde ABD'nin yürüttüğü savaşa katılma amacıyla değil, Kürdistan'daki devrimci savaşı bu bahaneyle tasfiye etme, bu olmazsa gelişmesini önleme amacıyla yığılmıştır. Dolayısıyla Türk ordusu Körfez savaşında bir taraf değil, Kürdistan savaşında bir taraftır. Çoğu bunu saptırıyor. Özellikle tarafı, özellikle Özal kanadı, pastadan daha büyük pay koparmak için alabildiğine yüklenelim, masaya daha güçlü oturmak için bu savaşta aktif yer alalım diyor. Bu bir politika. Diğer taraf da diyor ki; yüklenirsek zararlı çıkarız. Demirel bunu bir demecinde, "Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan oluruz" şeklinde ifade ediyordu. "Pastadan daha büyük pay koparmaya çalışırken, elimizdeki bütün pasta gider" diyordu. Bu da bir görüş. Ordu da önemli oranda işte bu çatışma ve çelişki içinde, istifalar bu temelde vücut buluyor.

Her gün, "girmeyeceğiz" diye demeç üstüne demeç veriliyor. Ama diğer yandan yığınak devam ediyor. Özellikle savaşımızın gelişimi alanlarının çevrelenmesi, savaşın giderek denetim altına alınması için her türlü yığınak devam ediyor. "Güneydoğu'daki yığınak hergün artıyor" deniliyor. Her gün siren sesleri, sivil savunma hazırlıkları! Tüm bunlar Irak tehlikesi nedeniyle mi? Hayır! Bin defa Irak rejimi diyor ki, "Ben vurmam". Zaten vuracak gücü de yok. Zor bela yaşıyor. Nasıl Türkiye'yi vuracak? Peki, her gün sivil savunma hazırlıkları neden? Neden özellikle de şehirlerde? Kısaca buna da değinirsek; aslında şehirlerde belli ölçülerde uyanış var ve serîhildanlar gelişiyor. Bu sene çok daha hızlı gelişecek. Bunu bildikleri için, çok sahtekarca, "Irak füzeleri gelecek" adı altında her gün şehirleri ayağa kaldırıyorlar. Bu bir özel savaş uygulamasıdır. Ve özellikle de halkın bilincini dağıtmak, u-

yanışını engellemek için bir saptırmadır. Sivil savunma hazırlığı aslında özel savaşın kentlerdeki gelişecek devrime karşı hazırlığıdır. Fakat maskeyle örtbas ediyorlar. "Saddam sizi vuracak", "füzeler geliyor", "uçaklar saldırabilir", "biz halkımızı çok sevdiğimiz için, Güneydoğu halkına taptığımız için şimdiden iyi tedbirler alıyoruz", "bakın ne kadar doktor getirdik, ne kadar füze diktik, her gün patriot füzesi, bilmem ne füzesi geliyor", "İşte bir de Alman askeri getirdik, İtalyan askeri getirdik, hepsi Kürdistan halkının korunması içindir"! Alçaklığın, sahtekarlığın ancak bu kadarı olabilir!

Oysa TC kendi durumundan çok korkuyor. Kürdistan'da yürüttüğü savaşı NATO'ya yıkmak istiyor, Çevik Kuvvetler'e yıkmak istiyor. Onları da bu işe bulaştırmak istiyor. Gerekçe olarak Körfez tehlikesini gösteriyor ama Körfez'e filan bulaşacağı yoktur. Ancak Kürdistan'daki devrimci savaşa bunları bulaştırması kendisi açısından iyidir. Altı ay da olsa, bulaşması iyidir ve bulaştırıyor. Çok sayıda silah alıyor. Ayrıca militarizm bütün topluma egemen oluyor. Her gün sivil savunma tatbikatları adı altında kitlelerin bilinci saptırılıyor. Ve milyonlarcası Kürdistan'dan kaçtı. Teşvik ettiler aslında. Saddam vurdu-vuracak, vurdu-vuracak dediler, milletin ödü koptu. Gerçekten milyonlarca insan Batı'ya geçmiş varını yoğunu satarak. Ve şimdi hala satıyorlar. Ardından da geriye dönüyorlar. Ama ordu tabii ki burada gereken yığınağı ağzına kadar yaptı, denetimini güçlendirdi.

Ama dediğimiz gibi, amaç aslında bizim 1991 yılı gelişme perspektiflerimizi boşa çıkarmaktır. Bugün Cizre, Silopi hattı adım başı asker doldurulmuş. Ve hatta TC bu hattı Zaxo'ya kadar genişletiyor. Böylece, mücadelemiz için önemli hatları kesmeye çalışıyor. Dolayısıyla Kürtlerin önemli bir bölümünün Botan'a akışını önlemeye yöneliktir çabaları Irak'a yönelik değil.

Daha önce bir İran hattını özellikle KDP ile kesme durumu vardır. Irak ve İran kesiminden yönelen olası olumlu gelişmelerin önünü kesmek için Şemdinli aşiretlerini KDP ile birlikte büyük bir kalkan olarak dikme durumu vardır. Bu bildiğimiz gibi, savaşı köstekleyen ve önemli kayıplara yol açan bir kalkan durumundadır. Şimdi bunu da biraz pekiştirmek istiyor. Son işbirlikçilik politikası aslında buna biraz daha kan ve can vermedir. Kuzey'deki kuvvetlerini, Türkiye'deki biraz dayanabilecek bütün kuvvetlerini buraya yığıyor. Özellikle Irak hududuna yığıyor ki, Güney Kürtlerinin olası bir cephe gerisi olma konumunu aşsın. Güney Kürtlerini tehdit ediyor; "devlet kurdurtmam", "daha geniş bir otonomi kabul etmem", diyor. Bütün bunları dayatıyor. Amaç aslında, Güney Kürtlerini bir cephe gerisi güç konumuna getirtmemektir, bunu zaten Güney-Batı Kürtleri için de yaptı. Suriye ile yürüttüğü görüşmelerin ana nedenlerinden birisi de, Güney-Batı Kürtlerinin konumunu zayıflatmak ve onları cephe gerisi güç konumuna getirtmemektir. İran'a yönelik de bu politikası vardır. Şimdi yoğun bir biçimde "Güney Kürtleri"ne yönelik bunu yapıyor.

İşte, huduttaki büyük yığınak tamı tamamına genelde Kürdistan'ın birliğine, Kürt halkının ortak direnişine fırsat vermemek içindir. Güney Kürtleriyle Kuzey Kürtlerinin önüne tarihi bir fırsat olarak çıkan, ortak mücadelede birbirini arkasına alarak kendi mevzilerinde savaşı daha da güçlendirme, giderek daha anti-emperyalist bir özle ve sınıf işbirlikçilerine karşı da savaşı yürütme durumlarını tasfiye etmek istiyor.

Özal'ın son geliştirdiği "Kürtçe'ye serbestlik" meselesi de aslında bunun bir parçasıdır. "Kürtçe'ye serbestlik" adı altında Kürt milletvekilleriyle, sahte Kürt partileriyle geniş görüşmeler yapıyor. Bir taşla birkaç kuş vurmak istiyor. "En büyük Kürt parçası bizim yanımızda", "Kürtleri biz himayemize alacağız" iddiasıyla çıkıyor. Himaye de ne biçim himaye! Evet, böylece, nasıl ki İran-Irak vaktiyle Kürtleri böyle kullandılar, kendisi de bütün diğer parçaları bu ülkelere karşı kullanmak istiyor. Üstelik bir de demokrat geçiniyor. Bunların hepsi bir taşla vurulan kuşlar oluyor. Avrupa'ya demokrat görünürken, ABD'nin de bazı isteklerini kabul etmiş, yani Kürt programına yatmış oluyor. Kürt işbirlikçilerinin önemli bir kesimine nefes aldırıyor ve dolayısıyla bütün bunlar devrimci savaşın güya teorisi için. Şunu söylüyorlar: "Özal hiç bir zaman bir taşla tek bir kuş vurmaz, bir taşla birkaç kuş birden vurmaya bayılır"! İşte, "Kürtçe'ye serbestlik" de böyle bir serbestlik oluyor. Oysa özünde bu, Kürtçe'ye serbestlik değil, onu yasaklama yasasıdır. Resmi bir yasaklamanın geliştirilmesi söz konusudur. Deniliyor ki, "Kürtçe konuşabilirler, birkaç türkü söyleyebilirler, ama tabii ki gayri-resmi yerlerde. Toplantılarda konuşulmayacak, resmi yerlerde konuşulmayacak, gösterilerde konuşulmayacak, okuma-yazma dili olmayacak!" Zaten adam başka bir ses çıkaramadığı için, o birkaç sesi öldürsen de çıkaracak, yani zincir vursan iki dudağına ancak o zaman tutabilirsin, fakat o da mümkün değildir. Yani hayvanların ağzına bile böyle zincirler vurulamayacağına göre, herhalde Kürtlere de vurulamaz. Dolayısıyla bu bir serbestlik değil, bir aşağılama yasasıdır, aşağılama ve yasaklama yasasıdır. Tabii ki bir yanıltma yasasıdır aynı zamanda. Kürt işbirlikçilerine nefes aldırma, kamuoyunu yanıltma amacına yöneliktir. Buna bir de "Benim anam da Kürt'tür" edebiyatını ekliyor, böylece Kürtlere ne kadar yakın olduğu safsatasını yaymaya çalışıyor. Bununla bir taşla kaç kuş vurduğu belli değil. Bu bir sahtekarlık örneği oluyor kısacası. Hatta şunu da söylüyor: "Herkes oturuyor görüşüyor bu meseleleri, niye PKK de görüşüp oturmuyor?" Bununla, o reformizme yatanlara, ılımlı PKK'lilik taslayanlara, itirafçılara bir şans vermeyi amaçlıyor.

"Şimdiden halkımızın gerçekten inanılmaz bir karşılık verdiği partinin ideolojik-politik doğrultusuna, yine oldukça desteklediği gerilla doğrultusuna artık parti yapısının da karşılık vererek önemli başarıları bu temelde öncüye yaraşır bir biçimde yaratması kaçınılmaz görevimiz oluyor. Biz her zamankinden daha fazla bir yoğunlaşmayla bu görevlerimizi de başarıyla tamamlayarak bu savaşı tırmandıracağımıza inanıyor ve yakın dönemin, Kürdistan devrimci savaşımının büyük başarılar kazandığı ve sonuca doğru gitmeye çalıştığı yıllar olacağına dair inancımızı dile getiriyoruz."

Görülüyor ki, Türk yönetiminin asıl derdi, Körfez savaşı değil. Her ne kadar bundan da yararlanmak istiyor ve yararlanıyorsa da asıl derdi, asıl korkusu Körfez krizinin sonuçlarından Kürt halkının direnişinin ne kadar yararlanacağı, yararlanırsa Türklerin bundan ne kadar zarar göreceğidir. Devletin şu veya bu kanatları arasındaki mevcut çekişmenin ve çelişmenin ana yönü, bu gelişmelerden duyulan korku ve bu korkunun yol açtığı farklı politik arayışlardır. Ve kesinlikle hiç birisinin de iyi niyeti yoktur. Her biri diğerinden beterdir. Birisi özel savaşın sınırsız gelişmesini teşvik ederken, diğeri özel savaşın sakıncalarını sözümona sosyal-demokrat politikayla gidermek istiyor. Ve bu daha tehlikeli bir politika. Özel savaş zaten çok tehlikeli bir tasfiye ve imha savaşıdır, ama onu sosyal-demokrasiyle maskeleyip olası olumsuzluklarını önlemek de en az o kadar tehlikelidir.

Düşman elbetteki kendisi açısından her türlü tedbiri alacaktır. Bunu yadırgamamak gerekir. TC'nin kuruluşundan beri en büyük korkusu, Kürdistan gerçeğidir. 1925-40 yılları arasında büyük bir tenkil ve bastırmayla Kürdistan sorununu belli ölçüde denetim altına aldığını iddia ediyordu ve gerçekten de bu yıllarda vahşi bir savaş yürüttü. Sonuçta, "Kürt sorununun kökünü kazımayı başardım" dedi. Ardından asimilasyonu uyguladı ve 1970'lere gelindiğinde artık, "sorunu hallettim, hatta betonladım" diyordu. PKK'nin çıkışıyla birlikte yeni bir dönem açıldığında ise, bu kez bir özel savaşı dayattı, 12 Eylül'ü dayattı. Tam "sorunun kökünü kurutmayı başardım" dediği bir sırada, yeni hamlelerle savaşı geliştirebileceğimizi ortaya koyduk. Ve uluslararası durumu, bölgesel durumu değerlendirmeye çalıştık. İran-Irak savaşımının olası etkilerinden yararlanmaya çalıştık, yine Ortadoğu'daki diğer çelişkilerden yararlanmaya çalıştık. Bilindiği gibi, tüm bu çabalar sonucu devrimci savaşı biraz boyutlandırdık.

Günümüzde Körfez krizi dolayısıyla özellikle Güney Kürtlerinin durumundan değişiklikler gündeme gelecek. Daha çok da olumluya yönelik değişmelerdir bunlar. Bunu da daha başından değerlendirerek, burayı bir cephe gerisi durumuna getirmek ve Güney Kürtlerinin, Kuzey Kürtleriyle sağlam ittifakını geliştirmek için çabalarımızı ardı arkasına geliştirdik. Hiç şüphesiz yenilmeyen PKK, devrimci savaşı tırmandıran PKK yıllardır TC için büyük bir korku vesilesidir. Bunu zaten günlük basından izliyoruz. Daha önce Evren-Özal yönetiminde olduğu gibi günümüzde de Özal-Akbulut yönetimi ve Genelkurmaylık sıcağı sıcağına her gün cephelerden gelen tomar tomar savaş raporlarını tartışıp bu savaş üzerinde duruyorlar. Kendi özel savaşımlarını yetkinleştiriyorlar. En son işte Körfez savaşı bahanesiyle buna NATO Çevik Kuvvetleri'ni de bulaştırarak, kendilerine olan güvenlerini tazelemek ve güçlendirmek istiyorlar. Karşı-devrim cephesinde, özel savaş cephesinde, bu vesileyle meydana gelen yığınağı doğru değerlendiriyoruz. Yığınak, Kürdistan'daki devrimci savaşın gelişmesini tasfiye etmek, bu olmadıysa önlemek içindir. Ve eğer mücadele daha da tırmanırsa, hiç olmazsa Kürdistan'ın toptan kopuşunu önlemek, yine mücadelemizin Türkiye'yi de devrime götürmesini engellemek içindir. Çünkü mücadelemiz Türkiye devrimini de büyük oranda tahrik ediyor, Türkiye'yi de gerçekten devrime götürüyor. İşte TC bunu önlemek; yani, genelde Güney Kürdistan'ı Kuzey Kürdistan'dan, Türkiye'yi de Kürdistan'dan koparmak istiyor. Bunun için bütün ordu gücünü Kürdistan'a yığıyor.

Yine hududa yığınak yaparken, özellikle Güney Kürtlerinin PKK'den olası etkilenmelerini ve PKK'nin orda güç kazanmasını engellemek amacını güdüyor. Yığınağın somut ve açık nedenleri böyle iken, kalkıp da "Irak'a demokrasiyi getirmek, Irak rejiminin diktatörlüğüne karşı demokrasi cephesini desteklemek için yaptığımız yığınak" biçiminde yoğun bir propaganda yapması yanıltmacadır, sahtekarlıktır.

Diğer yandan, İncirlik ve Kürdistan'daki üslerin Irak'a karşı savaşta kullandırması ve buralara NATO Çevik Kuvvetleri'ni konumlandırması, NATO'yu da mücadelemize karşı yürüttüğü savaşa bulaştırmak ve Kürdistan'daki varlığını güçlendirmek içindir. Tüm bu güçler ve hazırlıkları Irak'a karşı fazla bir rol oynamayacakları açıktır. Ama diyelim ki ABD Güney'de zorlandı ve TC savaşa girdi; bunun temel bir amacı olacaktır: Kürdistan'da gelişen mücadeleyi de bir ordan çevrelemek ve direkt denetim altına almak. Çok iyi biliniyor ki kara savaşının sonucu çok daha yıkıcı olacaktır. Bütünüyle bölge altüst olacaktır. Bu altüst oluş hiç şüphesiz en büyük çıkışı Kürt halkı yapabilir veya denetimden çıkan bir Kürt halkı bağımsızlığa kadar gidebilir. O tehlike ortaya çıktı mı Türk ordusu devreye girecektir. Görünüyor ki, TC'nin tüm hazırlıklarının sebebi Körfez'deki savaş değil, Kürt halkının bağımsızlığa kadar yönelebilecek kabarışını önlemektir. Dolayısıyla nereden bakılırsa bakılsın, emperyalizmin Körfez'deki savaşı kuzey cephesinde adına ikinci cephe de denilen bir biçime bürünürse, bu cephedeki savaşım kesinlikle Kürdistan'daki devrimci savaşıma karşı dayatılan bir emperyalist özel savaşım olur. Sadece Türklerin uyguladığı bir özel savaşım değil, NATO'nun desteğiyle, dolayısıyla emperyalist devletlerin de direkt bulaştığı bir karşı-devrimci özel savaş olur.

Bir ara Vietnam'da nasıl ki işbirlikçiler eliyle karşı-devrimci savaş yürütüldüyse, adına sınırlandırılmış savaş, özel savaş denilen savaşla, Vietnam'ı Vietnam'a kırdırma biçiminde bir savaşla sonuç alınmak istenilip de bu yetmediğinde ABD beşyüzbin kişilik ordusuyla ve büyük hava gücüyle bu savaşta bir taraf olduysa, öyle görünüyor ki, eğer Körfez savaşının sonuçları olumlu bir biçimde Kürdistan'daki devrimci savaşa yansırsa, Kürdistan'ın Kuzey'i ile Güney'i devrimci savaşı tırmandırırsa ve kesinlikle bunun karşısında Türk özel savaşı yetmez bir duruma düşerse -ki düşüyor- emperyalizm direkt devreye girecektir. Daha şimdiden Batman, Muş ve Malatya'daki üslere yapılan büyük yığınak ve NATO askeri gücünün yerleştirilmesi, artık Türklerin tek başına özel savaşı finanse edemeyecekleri, yürütemeyecekleri bir konuma gelmesi anlamına gelir. Dolayısıyla emperyalizmi direkt bu savaşa bulaştırma, Kürdistan'daki savaşı emperyalizmin de direkt taraf olduğu -daha önce dolaylıydı- bizzat içinde askeriyle yer aldığı bir savaşa dönüştürme çabaları söz konusudur ve bunun hazırlıkları şimdiden yoğunlaştırılmaktadır. Herşeyi şu belirleyecektir: Eğer Kürdistan'daki devrimci savaşım tırmanırsa ve gelişmeyi çok yönlü kılarsa, Çevik Kuvvetler aktif bir biçimde, sınırlı da olsa, Türk ordularının lojistik ihtiyacını, yönetim ihtiyacını ve diğer ihtiyaçlarını açıkça karşılayabilirler. Kaldı ki yedi yıldır yürüttüğümüz savaşta ABD'nin Pirinçlik üssü ve Diyarbakır'daki kurmayları TC'nin arkasındaydılar. Hatta helikopterleriyle zaman zaman savaşı desteklediklerini biliyoruz. Bunu biraz daha tırmandıracaklardır. Biraz daha, araç-gereç yönüyle, yönetim düzeyinde, taktik düzeyde savaşı birlikte yürütmeye çalışacaklardır. O halde, Irak'a karşı ikinci cephe değil, Kürdistan'a karşı genelleştirilmiş bir emperyalist özel savaşımdır söz konusu olan. Ve tabii ki buna karşı, bizim geliştirmek durumuyla karşı karşıya olduğumuz bir devrimci savaş cephesidir. Gerçeği tamı tamamına böyle koymak, bunun dışındaki yaklaşımların tamamen safsata olduğunu, saptırma olduğunu, özellikle resmi muhalefetin körüklediği "savaşa karşıyız", "Irak'ın işgaline karşıyız" iddiasının bir safsata oluduğunu bilmek gerekiyor. Hatta denilebilir ki TC hükümeti bu konuda daha gerçekçidir. Ne diyor hükümet? Israrla, "Bizim yığınağımız, asla Irak'a karşı değildir" diyor. Bu, açıkça söylenmezse de, "Biz asıl tehlikeye karşı, ulusal birlik ve bütünlüğümüze yönelik tehlikeye karşı bu yığınağı yaptık" demektir. Ama muhalefet ısrarla bunun böyle olmadığını söylüyor ve dolayısıyla daha gerçek dışı bir konum sergiliyor.

Kısacası, açıkça anlaşılmıştır ki, TC Irak'a girmeyecek, girse de yükselen Kürdistan bağımsızlık mücadelesine karşı girecektir. Ve bu da yine Irak'a girişi anlamına gelmez. Eğer Irak dağılırsa hem Musul-Kerkük üzerindeki geleneksel iddiasına işlerlik kazandırmak ve hem de esas olarak olası bir Kürt bağımsızlığına karşı durmak için, bir yeniden işgale -buna olası alanları "Kıbrıslılaştırma" da diyebiliriz- girişebilecektir. Böylesi bir savaşla girecektir ki, bunun da temelinde görülüyor ki, Kürdistan'ın işgali söz konusudur, Irak'ın değil. Irak'ın bütünlüğü gidince işgal edilecek yer Kürdistan'dır. Biz buna Irak işgali demeyeceğiz, Kürdistan'ın işgali diyeceğiz. Bazı işbirlikçileri şimdiden bulabilir, işbirlikçi bir Kürt yönetimi de kurabilir ve bunlar vasıtasıyla bu işgali sürdürebilir. Biz buna da Kürtler otonomi kazandı demeyeceğiz, Kürdistan'ın işgali daha da geliştirildi, diyeceğiz. "Kürtleri himaye altına alıyoruz" denildiğinde, buna himaye altına alma değil, işgal altına alma diyeceğiz. Ve daha şimdiden ortada geliştirilen politikaların, Kürt politikalarının esas amacı da budur. Bu politikaların arkasında ABD de vardır, Avrupa da vardır, İsrail de vardır. Yaratılmak istenen Kürdistan statüsü emperyalizmin denetimi altındaki bir statüdür. Kürdistan senaryosu bu anlamda tamı tamamına ABD, Türkiye, biraz farklılık da olsa Avrupa ve İsrail'in arkasında yer aldığı bir Kürdistan statüsüdür. Gelişir mi, o ayrı bir mesele. Fakat özellikle de eğer Irak'taki Kürtlerin konumu, büyük parçadaki Kürdistan'ın ulusal kurtuluşuna bir cephe gerisi olmaya dönüşürse, savaş Kuzey'de bu temelde geliştirilir ve Kürdistan'ın geneline önderlik edecek bir duruma gelirse, asıl cephesinde büyük başarılara doğru giderse geliştirilecek emperyalist senaryo budur. Bu senaryonun içinde Türk rejimine tanınan vurucu bir rol vardır, mali harcamaların kaynağını ise önemli oranda, başta ABD olmak üzere Batı ve Ortadoğu'da bir güç olması itibarıyle İsrail teşkil edecektir.

Diğer yandan Kürt işbirlikçilerini yeniden reorganize etmek, yani onları yeniden örgütlemek ve bunun için de bu son dil serbestisi maskesi altında birtakım yasal düzenlemeler geliştirmek istiyorlar. Sanırız Fransa'da ve Washington'da yeni

bazı konferanslar geliştirmek istiyorlar. Bu temelde Kürt egemen işbirlikçi güçlerini yeniden örgütlemek istiyorlar. Tüm partiler bünyesindeki milletvekillerini ve tüm Kürt aşiretlerinin önde gelenlerini birleştirip böylece Türk işbirlikçisi olan ve bir ucu Washington'a kadar uzanan bir Kürt işbirlikçi cephesi oluşturmak istiyorlar. Veya kaba anlamda Türklerin korucularla, kendi özel savaşında görevli kıldıkları aşiret kuvvetleriyle şimdiye kadar sürdürdükleri işbirlikçi yaklaşımı daha da boyutlandırıp bir Kürt yaftası vurmak, bunu mümkünse bir Kürt işbirlikçi partisi veya bu tip şahsiyetlerle yürütülen bir politika boyutuna yükseltmek amacındadırlar.

Bu politikayla Türkiye'ye Kürt sorununda öncü bir konum yüklenmek istenmektedir. İran'ı tehdit altına almak, Irak'taki rejimi veya eğer yeni bir rejim kurulursa onu tehdit altına almak ve hatta Suriye'yi tehdit altına almak için, Kürt kozunu bu sefer Türkler eliyle kullanma planı geliştiriliyor. Emperyalizmin ve özellikle ABD'nin ısrarla vurguladığı ama Türklere kabul ettiremediği, şimdi ise Türk yönetiminin bir bölümünün önemli oranda kabul ettiği politika bu aşamaya getirilmiştir. Bunun füguranları vardır, yürütücüleri vardır. Bu o kadar önemli değildir, ama politikanın esas özelliği böyledir. Buna karşı PKK'nin yürüttüğü politika, devrimci savaş politikasıdır. Tam bağımsızlık şiarından yola çıkarak ve devrimci savaşı halk savaşı temelinde tırmandırarak, Kürdistan'ın birlik-bütünlüğüne de bu temelde işlerlik vermek isteyen, yani büyük parçayı temel kurtuluş alanı olarak gören, Kürt problemini esas itibariyle büyük parçanın ulusal kurtuluş problemi haline dönüştüren, diğer parçaların rolünü de bu temelde ele alan, bölge halklarının emperyalizme, siyonizme, iç gericiliğe karşı yürüttükleri mücadelede Kürt halkının konumunu bir müttefik gücü olarak değerlendiren, ilerici yönetim veya partilerle ilişkide bu temelde bir politikayı esas alan, ve böylece devrimci bir çıkışı, bu temel bağımsızlık amacıyla bağlantılı olarak ama çok esnek, çok uygun taktiklerle bölge çapında geliştirmeye çalışan tutumdur PKK'nin önderlik ettiği tutum. İşte bu tutum temelindeki devrimci savaşa karşı, karşı-devrimin senaryosu, büyük ordu yığınakları ve buna dayanan bir savaş oluyor.

Meseleleri doğru ele almak, tamı tamamına böyle ele almakla mümkündür. Bu konuda bütün taraflar çok mu bilinçlidir? Hayır! Türk devleti özellikle, çelişkili bir durumu yaşıyor. Bu biçimde bir özel savaşı yürütmeli miyiz, yürütmemeli miyiz tartışmasıyla parçalanmıştır. ABD'nin ve İsrail'in olası yaklaşımları, Türkiye'yi kendileriyle tam bir ittifak içinde tutmaktır Ordaoğu'da. TC içinde, bu konudaki yaklaşımlarla da tam bütünlük içinde olmalı mıyız, olmamalı mıyız tarzında bir çatışma vardır. TC'nin geleneksel Kürt politikasını yürütmeli miyiz, yürütmemeli miyiz tarzında bir çelişki vardır. Devlet bu konuda bir bocalama içine girmiştir. Tabii ki temelde de buna yol açan, devrimci savaşın gelişme olasılığıdır, Körfez savaşıyla birlikte daha da hızlanan gelişme olasılığıdır. Tartışmaları ve saptırmaları devam edecektir. Ama öz değişmeyecektir. Ne kadar senaryo da düzenlense, ne kadar uygulama ve yığınak da yapılsa, amaç esas itibariyla, devrimci bağımsızlık savaşını mümkünse imha etmek, mümkün değilse önünü kesmek ve bazı reformlarla tasfiyeyi tamamlamaktır. Bu konuda da bazı Kürt işbirlikçilerine rol oynatmak istiyorlar. Bu onların planı.

Bizim temel yaklaşımımız baştan beri, Türk sisteminin halk olarak varlığımızı imhayı içeren, onun ulusal-toplumsal özgünlüğünü, kimliğini hiçe sayan, yok eden, tarihten günümüze kadar bu konuda her türlü vahşeti uygulayan, günümüze doğru uluslararası koşulları da dikkate alan bir özel savaşı tırmandıran ve PKK'ye karşı özellikle bu özel savaşı geliştiren yönelimine karşı, yeni bir sınıf önderliği, yeni bir ideolojik-politik önderlik ve taktik ifadeyle devrimci savaşı geliştirmek, dayatılan özel savaşın istediği gibi başarıya ulaşmasını engellemek, bunun yanında halk savaşının boyutlandırılabileceğini ve küçümsenmeyecek gelişmeleri ortaya çıkarabileceğimizi kanıtlamak olmuştur. Bu temelde savaşımız gelişebilir. Hatta özel savaşı zorlayabilir ve bazı sonuçlara da ulaşabilir. Kanıtlanan gerçeklik budur. Zafere ulaşır mı, ulaşmaz mı? Bu şüphesiz doğru devrimci hattın veya stratejinin sağlam bir taktik önderlikle yürütülmesine bağlıdır. Yıllardır üzerinde durduğumuzun da bu olduğu biliniyor. Strateji doğru, yani temel amaçlar, sınıf mevzilendirilmesi, dış ittifaklar doğru konulmuştur. Ama taktik önderlik buna yeterince cevap vermiyor. Bu da tabii ki bir pratik meseledir. Üzerinde yoğunlaşıldığı oranda, başarıldığı oranda savaşın pratikte de geliştiği zaten kanıtlanmıştır. Dolayısıyla başarı şansını başarılı uygulamada görüyoruz. Onun da gün be gün gelişeceği kesinleşmiş oluyor. İşte savaşın gelişme seyri, devrimci savaş cephesinde de böyledir.

O halde sonuç olarak; Ortadoğu bölgesi yeni bir gelişme aşamasına girerken, Arap aleminde özellikle, büyük çalkantılar olur ve emperyalizmin dayattığı statü zorlanırken, bundan en yakından etkilenecek olan bir cephe de Kürdistan'daki cephedir. Kürdistan'a sömürgeciliğin ve emperyalizmin dayattığı statüko zorlanıyor. Körfez kriziyle birlikte bu daha da tutunamaz bir duruma geldi. Sonuçta hiç şüphesiz en çok Kürdistan üzerinde bu statükonun aşılmasına yönelik etkiler kendisini gösterecektir. Partimiz baştan beri böylesi olası gelişmeleri dikkate aldı. Her ne kadar partimizin esas dayandığı çizgi objektif durumu dikkate alıp bunun tahlili temelinde planlı ve örgütlü bir çabayı esas alıyorsa da; İran-Irak savaşı gibi bölgedeki olası ani gelişmeleri ve Körfez savaşı gibi tesadüfen veya beklenmedik bir şekilde dıştan doğan ama mücadelemizi çok etkileyen gelişmeleri de dikkate alan bu türden gelişmelere karşı da çok duyarlı olabilen, bunu zamanında kavrayabilen, sonuç çıkarabilen, dolayısıyla kendi devrimci planlı ve sürekli savaşımını bu olası gelişmelerden de yararlandırabilen esneklikteki bir politika takip ederek, bu yönlü gelişmeleri de mücadelede bir tırmandırmaya dönüştürme özelliği nedeniyle, biz Kürdistan cephesindeki devrimci savaşı daha da tırmandırabileceğimizi bir kez daha kanıtlamış bulunuyoruz.

Düşmanın yaptığı muazzam yığınak sadece ve sadece bizim devrimci savaş doğrultumuzda ne kadar doğru yürüdüğümüzün bir kanıtıdır. Emperyalizmden direkt kuvvet isteyebilecek kadar korkması bizim savaşımızın gelişme olasılığının yüksek olmasından ötürüdür. Ve daha şimdiden bu korktuğunun başına gelebileceğinin derin endişesindedir. Bu temelde devrimci savaş doğrultumuzun gelişeceği ve kitlelere gittikçe daha fazla mal olacağı açıktır. Kürdistan'daki devrimci savaş daha şimdiden uluslararası bütün tarafları düşündürecek bir sorun olmaya yüz tutmuştur. Hiç şüphesiz, Irak'ın bundan sonraki oluşumunda Kürtler önemli bir rol oynayacaktır ve bu rol hiç bir zaman eskisinden daha geri bir rol olmayacaktır. Etkileri Kuzey-Kürdistan üzerine olumlu yansıyacaktır. Kuzey-Kürdistan'daki gelişmeler de Güney-Kürdistan üzerindeki gelişmeleri olumlu temelde etkileyecektir. Eski statükoyu burda zorlayacaktır. Dolayısıyla bütün bunlar Kürdistan'daki statükonun parçalanmasına yolaçacaktır.

Çok yoğun bir biçimde halkın özellikle şehirlerde bu yıl saflara akın etmesiyle devrimci savaşımız kırsal alandaki bir savaş olmaktan çıkıp şehirlerin de rolünü iyi oynadığı ve giderek çok kapsamlı boyutlara ulaşan bir devrimci savaşıma dönüşecektir. Her geçen günün bu konuda ileri bir adım teşkil etmesi, yetmez taktik önderliğe rağmen, bu tür gelişmenin varlığını sürdürmesi, bir türlü önüne geçilememesi söz konusudur. Hatta yetmez devrimciliğin parti içindeki kontra-pratiğine her türlü zemini sunan ve bu yönüyle bırakalım taktik önderliğin gereklerini yerine getirme, taktik önünde bizzat engel olan bütün tutum ve davranışlarına rağmen, kitlelerin kabarışı gelişiyor. İnanılmaz bir biçimde, örgütsüz de olsa ama partinin genel doğrultusunda, onun arayışı içinde ve onunla her an birleşme temelinde bir gelişme sürüyor.

Parti hiç şüphesiz böylesine bir gelişmenin önder gücüdür; ideolojik-politik önder gücüdür ve taktik önder gücü olmasını da bilecektir. Taktik için harcanan çabalar az değildir, silahlı savaşım cephesi için, siyasi savaşım cephesi için taktik düzeyde harcanan çabalar az değildir. Bu çabalar IV. Kongre temelinde daha da yoğunlaştırılmıştır. Ve hiç şüphesiz bütün bunlar parti içinde netleşmeyi, özellikle taktik önderliğe ulaşmayı engelleyen anlayış noksanlığını, tutum zayıflığını giderecek, bunun yerine taktiği her savaşım alanında başarıyla uygulayabilecek seviyeyi geçirebilecektir. Bir taraftan kitlelerin gelişimi böyle tırmandırılırken ve partinin ideolojik-politik doğrultusu buna yol açarken, diğer taraftan partinin kadro gücünün doğru taktik önderliği geliştirilerek, gerilla savaşı bir yandan, şehirlerdeki halk ayaklanmaları diğer yandan ve iç içe savaşı tırmandıracaktır. Taktikte de parti önderliği konuşturulacaktır. Bu konudaki eksiklikler giderildiğinde, yetmezlikler ve olumsuzluklar aşıldığında görülecektir ki, şimdiye kadar çok az kişinin inandığı ama bir gerçek haline gelen devrimci savaş cephesi şimdi çok kimsenin inandığı, fakat bununla da kalmayıp kendisini tamamen kattığı bir devrimci savaş gerçekliğine dönüşecektir. Kanıtlanan devrimci savaş gerçeğimiz bu oluyor.

Buna hiç şüphesiz her zamankinden daha fazla, özellikle şimdiye kadar önyargılı yaklaşmış, Türkiye halkının öncü güçleri olduğunu iddia eden devrimci-demokratik güçler de dikkat edeceklerdir. Onlar da gerçekten özel savaşın büyük yanılgısını yaşadıklarını -ki bu kontr-gerilla tartışmasıyla daha da iyi açığa çıktı-, yürürlükte olanın bir demokrasi değil, bir özel savaş ve kontr-gerilla yönetimi olduğunu ve bunun sadece Kürdistan'da uygulanmayıp Türkiye halkının da her türlü demokratik gelişmesinin ve hatta ekonomik mücadelesinin frenlendiğini gördüler. Kendileri bu konudaki yanılgılarını ve yetmezliklerini daha hızlı kavrayacak, dolayısıyla devrimci savaşımın Türkiye boyutu da gelişecektir. Kürdistan'da yürütülen savaşımın Türkiye halkının savaşımıyla ne kadar bağlantılı olduğu, onu ne kadar etkilediği her zamankinden daha fazla kavranacak, daha baştan iddia ettiğimiz, Türkiye'deki devrimci gelişme biraz da Kürdistan'daki devrimci gelişmeye bağlı olacaktır şeklindeki tezimize her zamankinden daha fazla bir işlerlik kazandırılmış olacak ve Türkiye cephesi de devrimci savaş cephemizin önemli bir tamamlayıcısı durumuna gelecektir.

Buna daha şimdiden Ortadoğu sahasında yürüttüğümüz ittifakların küçümsenmeyecek etkilerini de eklersek, şimdiye kadar sınırlı etkilediğimiz etkilendiğimiz, ama bundan sonra daha fazla etkileyip-etkileneceğimiz ve daha da geliştirilmesi için rolümüzü iyice ortaya çıkaracağımız bir bölgesel konum ortaya çıkacaktır.

Kürdistan devrimi bu temelde kesinlikle gelişmesini sürdürecektir. Bunun tek engeli, gerçekten olsa olsa, kendi politik-örgütsel önderliğimize kendi elimizle verebileceğimiz bir zarar olur. Yine, silahlı savaşım cephemize kendimizin çok büyük yanılgılarla yaklaşması gelişmenin önünü bizzat kendimizin tıkaması olur ki, buna da hiç birimizin hakkının olmadığı açıktır. Devrimcilerin görevi devrimleri engellemek değil, devrimin gelişmesinin bütün teorik-pratik sorunlarına çözüm gücü olabilmektir, PKK'de gerçekleşen budur.

Dolayısıyla şimdiden halkımızın gerçekten inanılmaz bir karşılık verdiği partinin ideolojik-politik doğrultusuna, yine oldukça desteklediği gerilla doğrultusuna artık parti yapısının da karşılık vererek savaşı tırmandırması için, herkesin, kendisinden kaynaklanan eksiklikleri gidererek rolüne hakkını vermesi ve önemli başarıları bu temelde öncüye yaraşır bir biçimde yaratması kaçınılmaz görevimiz oluyor. Biz her zamankinden daha fazla bir yoğunlaşmayla bu görevlerimizi de başarıyla tamamlayarak veya en azından gelişmelerin hızına cevap veren bir tempoya kavuşturarak bu savaşı tırmandıracağımıza inanıyor ve yakın dönemin, Kürdistan devrimci savaşımının büyük başarılar kazandığı ve sonuca doğru gitmeye çalıştığı yıllar olacağına dair inancımızı dile getiriyoruz. Ancak bunun gerçekten sıkı bir çalışmanın ürünü olacağını, savaşı gerçekten kurallarıyla ve her cephede yürütmekle bu sonuca ulaşacağımızı da çok iyi biliyoruz. Dolayısıyla hepimizden beklenen görev, büyük bir tarihi fırsat olan ve gerçekten ancak önemli uluslararası altüst oluşlarda yakalanabilecek böylesi tarihi anlara, geleneksel, oldukça yetmez kişilik yaklaşımlarıyla değil, olağanüstü dönemlerin olağanüstü kişiliğiyle yaklaşmak ve PKK gibi bir partide bunun somut ifadesi olabilmektir; bugün artık bir fırsat olmaktan da çıkıp oldukça yakaladığımız, kendi ellerimizle sonuca doğru götürmeye çalıştığımız bu koşullardan devrimi güçlendirerek çıkmaktır. İddiamız o ki, Ortadoğu'nun altüst oluşlarında Kürdistan'ı yeni bir Ekim Devrimi'nin alanına çevireceğiz dedik, bu iddiamız her zamankinden daha fazla geçerliliğini koruyor ve Körfez savaşı dolayısıyla bölgede geliştirilen dünya çaplı savaşla da ifadesini buluyor. Bu savaştan biz gerçekten sosyalizmin de güçlü bir atılımına yol açabilecek yeni bir Ekim Devrimi yaratabiliriz. Uluslararası etkisi oldukça önemli olabilecek bir devrimci gelişmeye kendi çapımızda karşılık verebiliriz.

Görülüyor ki gerek ulusal kurtuluş, gerek enternasyonalizme en anlamlı katkılardan birisini yapabilecek bir savaş anlamına da geliyor bizim yürüttüğümüz savaş. Bütün bunlar, sadece başarılı olmak için bir göreve koşmamızın değil, insan soyunun önemli gelişme anlarında katettiği büyük gelişmenin bir benzerinin bizim koşullarımızda da gerçekleşebileceğine derinden inanarak, bunun artık gününün geldiğinin bilincinde olarak görevlerimize sarılmanın gereğini ortaya koymaktadır. Zaten bizim gibi, bırakalım kaybedecek bir şeyi kalan, aşağılanacak kadar aşağılanmış, elinden alınacak ne varsa alınmış, aslında yaşamı koca bir iflastan ibaret olanlar için, gerçekten, savaşla her şeyin kazanılacağı ve bunun ancak kişiyi büyütebileceği çok açıkken, bütün gıdamızı -maddi ve manevi-, yeniden kendimizi yaratmamızı tamı tamamına bağlayabileceğimiz böyle bir savaştan başka ne bir seçeneğimiz var, ne de görkemli karşılayabileceğimiz başka bir ciddi tarihsel olayımız olabilir. İşte bunu yakalamışız, işte buna yücelmenin, kaybedilen her şeyi kazanmanın büyük ve doğru bilinci, arzusu, amacıyla yaklaşıyoruz. Ve eğer bütün bunlar doğruysa, ve eğer bizim için her şey anlamına geliyorsa, yüklenip başarmamak mümkün değildir. Başarmak için de kendimizi tüm gücümüzle ayaklandırıp sonuca gitmememiz düşünülemez. O halde, görevlerimizi bu temelde derinliğine kavrıyor, üzerine yükleniyor ve kazanmanın kesin olduğuna inanıyoruz.

13 Şubat 1991

Politik Rapor

*PKK Genel Sekreteri **Abdullah ÖCALAN** yoldaş tarafından PKK IV. Ulusal Kongresi'ne sunulan, Kongre öncesi ve Kongre platformunda tüm parti yapısınca incelenip Kongre'de onaylanan 31 Ekim 1990 tarihli **Politik Rapor**'u bölümler halinde yayınlayarak kamuoyuna sunuyoruz. Politik Rapor'dan alınan, Kürdistan halkına dayatılan vatansızlaştırma hareketine ilişkin bölüm **Serxwebûn** Ocak sayısında yayınlanmıştı. Bu sayımızdan itibaren kalan diğer bölümlerini sırasıyla yayınlayacağız.*

İNSANLIĞIN DURUMU

İnsan toplumu tarihte kolektif bir çabanın ürünü olarak ortaya çıkar. Bu, ilk insan kümesinden başlayarak günümüze kadar sürüp gelen bir gerçektir. Topluluğun düzeyini, o günün tekniği, düşünce ve tasarım gücü belirliyor. İnsan toplumu bu temel ilke üzerinde gerçekleşiyor. Tek başına insan veya bir başına insan toplulukları insanlığı fazla ifade etmiyorlar. İnsanlığın kuruluş ilkesi budur. Ve insanlık devam ettiği sürece, bu ilke de değerinden bir şey kaybetmeden varlığını sürdürmeye devam edecektir.

İnsanlığın artı-eksi kutuplarda toplanması, sömüren-sömürülenler olarak ayrışması, çeşitli fiziksel nedenlerden dolayı farklılaşması insanlığın bir ve bütün olarak oluştuğunu dıştalamıyor.

Günümüze geldiğimizde, insanlığın karşı-karşıya olduğu sorunlar ele alındığında, insanlığın bu karakterini iyi bilmek gerekiyor. Eğer, sosyalizm bir bilimse ve bu bilimsel gerçekliğe oturan devrimci çözümlerle insanlığa yol aldırmayı önümüze koymuşsak, insanlığın kuruluş ilkesini hareketimizin tabanına kendi ağırlığınca oturtmak zorundayız.

Bütünü birbirinden kopararak değil, kendi içinde çözüme ulaştırmak kuruluş ilkesinin özüne uygun hareket etmektir. Bu, insanlığın kendi içinde bölünmüş olduğunu -sınıflar, uluslar olarak- red anlamına gelmez. Anlaşılması gereken, tekil çözümlerin kendi sınırları içindeki yetmezliğidir. İnsanlığı ilgilendiren her ciddi sorun ve onun çözümü bütünü mutlaka ilgilendirmek zorundadır. Bir sorun karşısında ulusal çözümde fazla ısrarlı davranıldı mı, ulusal çözüm herşeyin üzerine çıkarıldı mı orada ortaya çıkan durum şovenizm olur. Bu faşizmde üstün ırk anlayışına kadar götürebilmiştir. İnsanlık bu gerçeği yaşamıştır. Tekil çözümlerin abartılması, insanlık sisteminden koparılmaya çalışılması bilimsellikten çıkmayı, hayalciliğe dalmayı birlikte getirecektir. Bu, yaşamı çarpıklaştırır ve kendisi ile birlikte çözümü değil, çözümsüzlüğü geliştirir.

İnsanlığın gelişim sorunlarına dayatılan "çözümler" çokça ileri sürüldü ve "uygulandı". Ama, bugün varmış olduğumuz noktada, insanlığın oldukça çözümsüz bir devreyi yaşadığından söz ediliyor. Bunun bir gerçeği ifade ettiği inkar edilmez bir durumdur. Bunun nedenleriyle en fazla ilgilenmek zorunda olanlar hiç kuşkusuz, üyelerinin özgür ve karşılıklı hak eşitliği içinde olduğu bir dünya toplumu yaratma hedefinin sahipleri olan biz sosyalistleriz.

Bilimsel sosyalist teorilerin yapıldığı günden bugüne bir buçuk asır geçti. Sosyalizm adına devrimler yapıldı, "sosyalist toplumlar" yaratıldı. Genel ifadelerle, dünya insanlığına doğru "pratik adımlar" atıldı. Oysa bugün herşeyin altüst oluşundan söz ediliyor; sil baştan deniliyor. Özcesi, pratik çözümlerin çözümsüz kaldığı ve insanlığın 20. yüzyılın sonundaki bunalımının bir gerçek olarak kendini önümüze serdiği görülüyor.

Eşitlik ütopyası güzeldir. Özgürlük isteyen çabanın yaratıcı-geliştirici özüne bağlılığı ifade eder. Bu, aynı zamanda tüm değerlerin ve elbette insanlığın temeli olan emeğin özgürleşme istemidir. Kuşkusuz, geçerliliğini her zaman da koruyacaktır Çalışanlar kazansın; üretenler ürettikleri emek oranında paylaşsınlar; yaşamak için gelinen dünyada, insanlar ihtiyaçları olan herşeye sahip olsunlar! İnsana, insanlığa yaraşan budur. Bu oldukça ideal bir hedeftir ve gerçektir.

Gerçekliğini her zaman koruyacak olan bu ütopya adına atılan pratik adımların bugün bu ütopyayı zıddına dönüştürdüğünü, dönüştürmeye başladığını görüyoruz. 20. yüzyılın sonuna geldiğimiz günümüzde, insanlığın gündemindeki en önemli sorun bu olmaktadır.

70 yıl önce insanlığın gündeminde olan bu ütopyanın ilk pratik adımı olarak kabul gören Ekim Devrimi idi. Bugün, Ekim Devrimi'nin açmış olduğu pratik bir sürecin geriye dönüşüdür. Şu bir gerçek ki, insanlık 70 yıldır karşılıklı kutuplaşmanın etkisi altında yol alıyor. İnsanlığın bugün varmış olduğu aşama, bir asıra yakın bir süredir, bu kutuplaşmanın yaratmış olduğu hareketin üzerine oturmuştur. Sonuç olarak, kutuplaşmada bir dağılma olduğunu görüyoruz. Bunu nasıl anlayacağız? Bunda kazanan kim, kaybeden kim? Dağılma geriye çekilme mi, ileriye atılma mıdır? Buna hiç bir yüzeysel yaklaşım gerçekçi cevabı vermeyeceği gibi, buna verilecek gerçekçi cevabı olmayanlar da yeni çözümsüzlüklerin pratik adımlarının kısır teorik döngüsünde turlamaya devam etmek zorunda kalacaklardır.

Hemen belirtilmesi gerekir ki, yıkılan şey dünya insanlığının önüne koymuş olduğu ve bu temelde çözüm teorilerini kapsayan bilimsel sosyalizm değil, bilimsel sosyalizm iddialı pratik süreçtir. Büyük bir çelişki içinde olduğumuz düşman, her ne kadar "ideolojileri yıkıldı, artık bunların temsil edecekleri bir temel dayanak kalmadı" diyor ve adeta zil takıp oynuyorsa da bu bir kuruntudur. Gerçekte yıkılmakta olan, bizim onları rahatlatan olumsuzluklarımız ve onların da bizi rahatsız eden rahatlıklarıdır.

Biz burada ilkelerin iflasından değil, ilkelerin ihlal edilmesinden doğan bir olumsuzluktan söz ediyoruz. Bilimsel sosyalizm ile reel sosyalizm arasındaki çelişkidir söz konusu olan.

Bilimsel sosyalizmin teorik yaratıcıları Marx ve Engels her zaman bir dünya devriminden söz ediyorlardı. Onlar, proletaryanın kurtuluşunu insanlığın kurtuluşu olarak ele alıyorlardı. Bunun gerçekleşmesi zor bir ütopya olup olmadığı öteden beri tartışılan bir konudur. Ancak, kendi içinde oldukça anlaşılır bir mantığı vardır. Onlar, çözümü bir ulusun kalkınma problemi olarak ele almadılar. Marx ve Engels'de ulus ve ülke kavramları çok daha üst boyutlarda insanlık ve dünya kavramları içinde erimişlerdir. İnsanlığa proletaryanın öncülüğünde bir çare formüle ediyorlardı. İnsanlığın kurtuluşu proletaryanın kurtuluşuna bağlıdır ve proletarya da kurtuluşunu ancak insanlığın kurtuluşunda gerçekleştirebilir. Bunun anlamı çok açıktır; proletarya kendini insanlık durumuna getirmeli!

Çözüme sınıfsal çıkışla başlıyorlar. Bu çözümde sınıfsal kurtuluş sağlandığında sınıflar kalmayacaktır. Sömürenlerle sömürülenlerin kalmadığı bir dünya! Proletarya kendini ancak böyle bir dünyada insanlaştırma ülküsüne vardırabilir. Aynı zamanda böylece insanlığın kurtuluşu sağlanacaktır. İşte bu amacın bir zorlayanı olarak, devletin ortadan kaldırılması gündeme geliyor. Devlet oldukça sınıflar ve ulusal farklılıklar vardır. Uluslararası eşitsizlik genel olarak sınıfsal eşitsizliğin ortadan kaldırılmasıyla bağlantılı olarak aşılacaktır. Sınıfların eriyişinde, yok oluşunda hiç şüphesiz en gereksiz olanlar önce aşılır. Giderek üretime yatkınlık ölçüleri dahilinde bu erime-sönme işi devam edecektir. Bilimsel yanı oldukça ağırlığını hissettiren bir ütopyadır.

> *"19. yüzyılda formüle edilen bilimsel sosyalizm bir ulusun ve hatta bir bölgenin kalkınma sorunu olmaktan öteyedir. Sadece bu da değil; salt bir sınıfın kurtulmasının da ötesinde bir anlama sahiptir. Bilimsel sosyalizmde, ezilen sınıf kendisini insanlık durumuna getirerek kurtuluşunu sağlıyordu. Bunun dışında kurtuluş gerçekleşmiş bir olgu değildir. Burada, gerçekleşen sosyalizmin kendini insanlık durumuna getirip-getiremediği sorusu gündeme geliyor. Ne yazık ki, buna olumlu cevap veremiyoruz. Bazı ulusları geliştirdi, sosyal gelişmeyi belli kesimlerde sağladı. Bugün Sovyet deneyiminde merkezi temelde oluşan bir bürokrasi ve bunun sınıflaşma çabaları var. Polonya'daki durum daha da gelişkindir. Ama, hiç birinde sınıfın (proletaryanın) gelişerek kendini insanlık durumuna getirmesi görülmüyor. Tersine, bir sınıftan çıkarak insanlığa varma durumu değil, karşıtına dönüşme var. Proletaryanın adına ve yine onun omuzları üzerinde yükselen bürokrasi bugün pazara açılarak, çok değişik bir yoldan da olsa, kapitalist devlet olacak. Büyümek isteyen sınıf kendisiyle birlikte güçlü bir sınıf savaşımı da getirecektir. Milli hareketlerin temelinde yatan, biraz da bu gerçekliktir."*

Büyük Ekim Devrimi'nde gerçekleşen acaba bu ütopya ile ne kadar örtüşüyor? Hiç şüphesiz, kesinlikle bu ütopyadan etkilenme var. Sınıf tahlillerini buradan alıyor. İşe bir parti ve öncü rolü giriyor. Bir sınıfsal ittifaklar meselesi giriyor. Ve yine sorun ezen-ezilenler sorunu olarak da kendini dayatıyor. Bütün bunlar Marx ve Engels'de de var. Teorik çözümleme olarak onlar da bu sorunların tahlilini yapmışlardır.

Ekim Devrimi ağırlıklı olarak Rus ulus gerçeği içinden fışkırdı. Rus ulus gerçeği içinde aşılması gereken Çarlığı aştı ve bu anlamda oldukça ileri bir aşamaya yol açtı. Ekim Devrimi, insanlığın en çok yaratan ama hiç sahip olmayan bir kesimine dayandırılıyor. Tarihte ilk defa hak arayışı doğru olan bir sosyal temele dayanan ve aynı zamanda üretimden uzak bir asalak-aristokrat kesime karşı yürütülen ve büyük bir ileri açılıma yol açan harekettir bu.

O zamana kadarki devrimlerin tümü oldukça dar bir sosyal taban ve yönetime oturduklarından dolayı, hiç biri bu denli büyük altüst oluşu kendisiyle birlikte getirmiş değildi. Ekim öncesi devrimler, daha çok yönetim düzeyinde ve üretimin üstten kontrolü esasında işlev görmüşlerdi. Şüphesiz bu, üretimde en az emek sahibi olan oldukça sınırlı bir sosyal kesimin çıkarına hizmet ediyordu.

Ekim'de tam tersi bir durum yaşandı. Burada dayanılan sosyal kesim toplumun büyük bir bölümünü oluşturuyordu. Toplumun en çok sömürülen, en yoksul ve en fazla emek sahibi kesimlerinin yaşamda kurtarılması sorunu yaşandı Ekim'de.

Bu devrimin ulaştığı Sovyet sistemi, 70 yıldır bazı değerler gerçekleştirmeye çalıştı ve insanlığa maletmek istedi. Umutla karşılanan ve insanlığın ezici bir kesimi tarafından desteklenen bu devrim acaba ne zaman aşınıma uğradı, veya, daha başta temel eksiklikleri nelerdi?

Ekim Devrimi'ni esas alan sistem aşılıyor. Bunun üzerinde durmak gerekiyor. Nedenleri sorgulanmaya değerdir. Kuruluşta bazı eksikliklerin olduğu bir gerçektir. Bunlar sıradan eksiklikler değildir, tersine oldukça anlamı olan ve tayin eden eksikliklerdir. Bu, şimdi daha iyi görülmektedir.

Kaba bir yıkma, parçalama kendi başına bir devrim için yeterli midir? Yerine oturtacak verim yetersizse, sadece siyasal bir sistemi tasfiye etmek çözüme ne kadar ulaştıracaktır? Sosyalist kuruluşu gerçekleştirecek olan proletaryanın yeteneği ne idi? Sorun salt bir öncülük sorunu değildir. Topluma malolmuş bir devrimde, sistemin elemanları bizzat ezilenlerin kendileri olacaklardı. Durum böyle iken, onlar kuruluş kültürüne ne kadar ulaşabilmişlerdi? Yıkma işinden başka neyi biliyorlardı? Öncü ideoloji ve kültürü ne kadar koymuşlar ve pratiğe ne oranda uygulamışlardı? Proletaryanın gücünden söz edilir. Bu gücün yıkmadaki becerisi yapmada da beklenene varmış mıydı? Yıkma gücü tahammülsüzlükten, tepkiden ötürü gelişti. Fakat yapma, yaratıcılık, incelik, kültür ve en önemlisi de bütün bunları içeren insan dönüşümünü ister. Yıkma yeteneği gelişmiş bir yapının kuruculukta beceriksiz kalması en önemli eksikliktir. Ekim'de bu yönlü bir hazırlanmanın yetersiz olduğu açığa çıkıyor.

Diğer yandan, teoride dünya ile oldukça ilgili olan ve enternasyonalist vurgusu güçlü olan bir devrimin pratik gelişim süreci içinde hiç de bu kimliğine uygun bir seyir izlemediğine tanık olmaktayız. Enternasyonalizmden tam bir uzaklaşma yoktur ama, enternasyonalizmin bu devrimin gelişiminde ciddi bir tıkanmaya girmesi, çarpık bir duruma bürünmesi gerçeği vardır. Enternasyonalizmle oldukça ilgili gibi görünse de burada olan, Rus gerçeği etrafında sistemleşen bir devrimdir. Yaşatılmak istenilen her ne kadar açık ifade edilmese, ulusların eşitliği sıkça söylense ve buna belli bazı ölçülerde işlerlik kazandırılmak istense de, yaklaşım daha ziyade taktik bir olgu olarak ele alınmakta, stratejik çözümün teorisi pratikte tıkanmaktadır. Rus ulusunu şu kadar güçlü tutmak için, diğer uluslara şu kadar eşitlik! Bu, bir taktik yaklaşımdır, stratejik değildir. Lenin, -ki, devrimin önderi ve ustasıdır-, büyük Rus şovenizminden çekinmekteydi. Devrimin Rus karakterli ağırlıkta yürümesi onu ürkütüyordu. İnsanlığın kaderiyle oldukça ilgili olan ve bir dünya devrimcisi olan Lenin, ölüm anında bile bu tehlikeye işaret etmekten geri durmuyor.

Lenin'in de işaret ettiği bu gerçeğe daha sonra bir de sistem kılıfı giydirildi. Sosyalist sistemin çıkarına adı altında yapılmayan bırakılmadı. Bu temelde insanlık ilkesinden ne kadar taviz verildi? Bunun ağır hesapları var. Sosyalizmin genel çıkarı adına bir halkı itmek veya bitişine seyirci olmak! Sosyalizmin genel çıkarı adına parça feda edilirken, gerçekte insanlık çok çok önemli bir yekunu feda etti. Bütün adına parça feda edile edile şimdi elde kalan nedir? Şu an, sistemin tümü feda edilmiş durumdadır. Demek ki, bu işin altında ciddi bir ilke ihlali vardır.

Öyle anlaşılıyor ki, bütünün çıkarları adı altında parçanın feda edilmesi veya stratejiyi kurtarmak adı altında taktik fedakarlıklar reel sosyalizmin en önemli ilkesiydi. Burada, Marks ve Engels'deki insanlığın kurtuluşu ilkesinin dejenerasyonunu görmekteyiz. Onlarda, ulusal çıkışlara açık olmayan tutum, yani dünya insanlığının kurtuluşu vardır. Hatta öyle ki, Marx ve Engels'deki ulusal gerçekliği geriye itme bazen bilim dışılığa düşme izlenimi bile vermektedir.

Marks ve Engels insanlık ilkesine proleter bir öncülük kazandırmak istiyorlardı. Ekim Devrimi'nin de iddiası buydu. Teori pratiğe uygulandığında somutta netleşme başlar. Şu sorunun sorulması gerekiyor: Ekim Devrimi hangi insan malzemesi üzerinde yükseldi? Söz konusu olan hangi çapta bir proletarya idi?

Devralınan insan, hem kapitalizme ve hem de sosyalizme oldukça bulanmış, onu yaşayan insandı. Eski toplumu yıkarken sosyalist kahramanlar ve büyük fedakarlık örnekleri ortaya çıkıyor. Bunlar, devrimin kahramanları ve kahramanlıkları oluyor.

Bugün varmış olduğumuz düzey ise şudur: Artık kendini kapitalizmin piyasa yasalarına dönüştürmek zorunda hisseden, oldukça milliyetçi bir gelişmeye yol açmış bulunan, çok ağır bir bürokratik aygıt altında demokrasinin canına okuyan ve adeta kapitalizme atılmak için dört nala koşan bir yapı.

Tepede çok ciddi bir tıkanma vardı. Bu tıkanmayı aşmak için iki yol görünüyor gibiydi. Bunlardan birincisi; dünya devriminin kılıcını dayatmaktı. Ama, bunun bir atom

savaşı anlamına geldiği ve dünyanın sonu demek olduğu konusunda herkes hemfikirdi. Dolayısıyla sosyalizmin evrensel savaşında en azından devlet gücünü konuşturarak sonuç almaya doğru gitmek bir çılgınlık olacaktı. Bir iddia da şuydu: Bir eşitsizlik vardı, o eşitsizlik aşıldı ve belli bir güç dengesi oluştu; bu güç dengesi yeni bir süper güce tekabül etti ve artık daha değişik bir dünya dengesinde yer alma zorunluluğu doğdu, denilmekteydi. Bu iddia sahiplerine göre, belki de gerçeğin bu yönü daha ağır basmıştı ve devrimin görünmeyen hedefi belki de buydu. Reel sosyalizmin uygulama sahalarında sosyalizmin doğal sorunlarını kaldıramayacak kadar hantal-bürokratik bir yapı oluşmuştur. Başlangıçta hizmet eden, kalkınma sorunlarını çözen, sanayi ve tarımın gelişmesini mümkün kılan merkezileşme bugün bir tıkanma nedeni olmuştur. Bu durumda, merkezileşmekten vazgeçme mevcut bürokrasinin de çıkarına oluyor. Bir anlamda, merkezileşmenin zorunlu bir ürünü olarak doğan bürokrasi, bugün kendini bir sınıf olarak ayakta tutmak için ürünü olduğu merkezileşmeyi dağıtarak pazara açılmak ve bu temelde gelişmesini sürdürmek zorundadır.

İşte, son girişime öncülük eden böylesi bir sosyal gerçeklik vardır, deniliyor. Bütün bunlarda doğruluk payı olabilir. Ama sorun salt üstten tıkanma ve bu tıkanmanın aşılmak istenmesi olarak ele alınamaz. Altta da ciddi bir kaynaşmanın ve değişim isteğinin olduğunu, sokaklara dökülen milyonlarca insan bize söylemektedir.

Reel sosyalizm insanlara ne getirdi ve insanlar reel sosyalizmden ne anladılar?

19.yüzyılda formüle edilen bilimsel sosyalizm bir ulusun ve hatta bir bölgenin kalkınma sorunu olmaktan öteyedir. Sadece bu da değil; salt bir sınıfın kurtulmasının da ötesinde bir anlama sahiptir. Bilimsel sosyalizmde, ezilen sınıf kendisini insanlık durumuna getirerek kurtuluşunu sağlıyordu. Bunun dışında kurtuluş gerçekleşmiş bir olgu değildir. Burada, gerçekleşen sosyalizmin kendini insanlık durumuna getirip-getiremediği sorusu gündeme geliyor. Ne yazık ki buna olumlu cevap veremiyoruz. Bazı ulusları geliştirdi, sosyal gelişmeyi belli kesimlerde sağladı. Bugün Sovyet deneyiminde merkezi temelde oluşan bir bürokrasi ve bunun sınıflaşma çabaları var. Polonya'daki durum daha da gelişkindir. Ama, hiç birinde sınıfın (proletaryanın) gelişerek kendini insanlık durumuna getirmesi görülmüyor. Tersine, bir sınıftan çıkarak insanlığa varma durumu değil, karşısına dönüşme var. Proletaryanın adına ve yine onun omuzları üzerinde yükselen bürokrasi bugün pazara açılarak, çok değişik bir yoldan da olsa, kapitalist devlet olacak. Büyümek isteyen sınıf kendisiyle birlikte güçlü bir sınıf savaşımı da getirecektir. Milli hareketlerin temelinde yatan, biraz da bu gerçekliktir.

Yaşanan tarihsel gerçeklik içinde komünizme hemen gidilmeyeceğinden, kapitalizmle bir iç içelik olacaktır. Bu durumda, daha bu evrenin içinde komünist ütopyaya gitmek mümkün değilken, komünizme vardık-varacağız gibi değerlendirmelerin oldukça abartılı olduğu daha baştan belliydi.

Proletarya diktatörlüğünün kendisinde de kapitalizmin ağır etkileri vardır. Yapılanma ve işleyişte bunu görmemek mümkün değildir. Örneğin, merkezileşme devlet kapitalizmini yaratıyor. Sosyalizme yol açtığı gibi, tekelci devlet kapitalizmine de rahatlıkla yönelebildiği görülüyor.

Buna bir de ulusların gelişmişlik düzeyini ekleyelim. Bazılarının çok, bazılarının az kaynakları olduğu; kiminin büyük, kiminin küçük uluslar olduğu vb. gibi nedenler ileri sürülebilir. Sonuçta, bunların da bir eşitsizliğin kaynağı olacağı açıktır, kaçınılmazdır.

Kısaca, Sovyet deneyiminde gerçekleşen reel sosyalizm genel teoride de ifade edildiği gibi, komünist evre olmaktan çok uzaktır. Kapitalist ve diğer toplumların bazı evreleri için söylendiği gibi, sosyalizm için de halen bu toplumun ilkel aşamasında bulunduğumuz söylenebilir. Her iddialı sistemde olduğu gibi, sosyalizmde de böyle bir aşamaya işaret etmek olanak dahilindedir. Vahşi kapitalizm, vahşi feodalizm, vahşi kölelik daha değişik bir biçimde sosyalizmde de ifadesini bulabilir. Bu temelde, sosyalizmin vahşi aşamasından bahsedilebilir. Kapitalizm ile sosyalizmin iç içe yaşaması durumu, bizi bu dönem hakkında bu değerlendirmelere götürebiliyor.

O halde, 1980'lere doğru gelindiğinde "Komünist evreye ulaştık!" tanımlaması bir abartmadır. Aynı biçimde, kapitalist öğeleri görmemek, uygulanan pür-sosyalizmdir demek tam bir yanılgı olur. İçte ve dıştaki uygulamaları bunu gösteriyor. Hatta, adına sistemler arası mücadele denilen olayda ağır basan güdünün sosyalizm değil, dar ulusçu bir yükselme tutkusu olduğunu söyleyebiliriz. Kendini konuşturan, daha çok kapitalist devletler arası dengeye ulaşmak için çokça görülen gümrük duvarlarına benzeyen bir kapitalist yasanın Sovyet deneyinde de uygulanmasıdır. İnsanlığın durumunu bir bütün olarak ele alan, kurtuluşu bir bütün olarak önüne koyan bir ideolojinin bu kadar sert ve aşılmaz duvarları önüne koyabileceğine inanmıyoruz. Bu, sosyalist ilkeye terstir. Sosyalizm sınırları yükseltmekle değil, sınırları aşmakla görevlidir. Kapitalizm feodal çitleri kırarken devrimciydi. Sosyalizm de ulusal çitleri kırarak, en azından aşındırarak devrimciliğini oynayacaktı. Bu durumda, kapitalizmin milliyetçiliğinden bile daha sert bir uygulamanın içine girmenin anlamı nedir? Ortaya çıkan, şovenist yanı ağır basan bir milliyetçilik olur. Hatta, kendi içinde faşizmin öğelerini de taşır. Bugün Ukrayna'da, Polonya'da, D. Almanya'da bu ögelere rastlamak olasıdır. Görülmektedir ki, Demokratik Almanya'daki faşistler Batı Almanya'daki faşistlerden daha fazla. Polonya'daki şoven milliyetçilik batıdaki herhangi bir milliyetçilikten daha ileride. Sovyetler Birliği'nde gelişen milliyetçi akımlar Batı- Avrupa'daki milliyetçilikten daha şiddetli. O halde, biz burada sosyalizmin sonuçlarına mı işaret edeceğiz, yoksa kapitalist gelişme yasasına has bir milliyetçiliğin geliştiği gerçeğine mi parmak basacağız? Hiç şüphesiz, milliyetçilik nasıl bir tekelci devlet kapitalizmine yol açmışsa, ulusal boyutta da bir şoven milliyetçiliğe yol açmıştır. Zaten, tekelci devlet kapitalizminin yaratacağı milliyetçilik şoven milliyetçiliktir. Aralarında sıkı bir ilişki vardır.

Şu anda tekelci devlet kapitalizminin piyasaya açılmasına tanık olmaktayız. Liberalizme öykünülmektedir. Tarımda olsun, sanayide olsun özel işletmelerin yaygınlaştırılması yaşanmaktadır. Bu, kendisiyle birlikte sert sınıf çatışmalarına yol açacaktır. Aynı şey şiddetli bir milliyetçilik temeli atıldığı için, -batıda sönmeye doğru giderken- ulusal kavgaları doğuya yansıtmıştır. Kavga daha çok da Sovyet ulusları arasında geçeceğe benzemektdir.

Bütün bunlar reel sosyalizmin sonuçları oluyor. Sorun sadece Sovyetler'le sınırlı değildir ve bütün sosyalist ülkeleri ilgilendirmektedir. Sosyalist ülkelerin en büyüğünden en küçüğüne kadar hepsinde yaşanan durum budur. Bu deneylerde sosyalist öğeler de var, kapitalist öğeler de. O halde, gerçekleşene ne diyeceğiz? Sosyalizmin bütünüyle kaybedilmesi mümkün değildir. Buna, insanlığın sosyalist eyleminin ilk aşaması, deneyi ve gerçekleşişi bakımından vahşi aşaması diyeceğiz.

Burada anlaşılması gereken; **bilimsel sosyalizmin Sovyet modelinin biricik olmadığı ve sosyalizmin bu modelde kilitlenemeyeceğidir.**

> *"Kapitalizm altında teknolojinin alabildiğine gelişmesi ve bunun kapitalist denetimi -daha doğrusu denetimsizliği- büyük tahribatlar yaratmaktadır. Ortaya çıkan insan üretici olmaktan çok korkunç tüketici bir tip olmakta, giderek insanlığa yabancılaşmaktadır. Bununla birlikte, alabildiğine çoğalan bir işsiz kitle yaşamın zorluklarıyla karşı karşıya gelmektedir. Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki sosyal düzey ciddi bir tehdit altında zorlanmaktadır. Bunlara salt batıyı değil, bütün dünyayı tehdit eden çevre sorunları da eklenmektedir. Hiç kuşkusuz gelişen teknolojinin sınırsız kullanılması çevre sorunlarına temel teşkil etmektedir ve doğrudan kapitalizmden kaynaklanmaktadır. Buna boyutları giderek gelişen uluslararası eşitsizliği de eklemek gerekiyor. Eskiden bir Doğu-Batı ayrımı vardı ve eşitsizlik daha çok bu şekilde ifade edilirdi. Doğu'da, reel sosyalizm altında bazı gelişmeler sağlandı. Bugün uluslararası eşitsizlik Kuzey-Güney ayrımı biçiminde ifade ediliyor. Bu bir gerçekliği ifade etmektedir."*

Başta da belirttiğimiz gibi, bu devrimin dayanmış olduğu sınıfın sosyal-kültürel durumu, yıkıcılığa başat gidecek bir yapıcılığa ulaşmış değildi. Devrime ulaştı ama, nasıl bir devrim içinde olduğunu bile tam kestirecek durumda değildi. Bu devrim barış, özgürlük ve toprak getirecekti. Halk bunun için ayaklanmıştı. Ayaklanan halk barış, özgürlük ve toprak talebini nasıl gerçek haline getirecekti; bunu pek bildiği yoktu. Devrimin yıkıcı yanında büyük bir coşkuyu gösteren kitleler, hedef gösterilirse devrimi yaymak için dört bir yana akmaya hazır oldukları halde, yeniden yapılanmada alabildiğine bilgisizdiler. Bu devrimin üstte programlanması da kendi içinde değişik eğilimler taşıyordu. Devrim Rusya'da mı sınırlı kalacak, dünyaya mı yaydırılacaktı; atılım anında bunlar birer soruydu. Yine, devrimin ekonomi-politikası, siyaseti ne olacaktı; hepsi yeni süreçte el yordamıyla yürümenin sonucunda cevabını bulacaktı. Bu durumda, yıkmasını bilen devrim yapmaya fırsat bulamadan değişik arayışların içine girmek zorunda kalıyordu.

Daha 1920'lerde NEP yoluyla kapitalizmin sınırlı da olsa gelişmesine müsaade ediliyor. Buna, sosyalizmi yeşertmenin zorunluluğu diyorlar. Daha sonra ağır bir merkeziyetçi ve özel mülkiyete kesin bir yasaklamacı yaklaşım safhasına geçiliyor -ki bu, bürokrat burjuvazinin yeşerdiği toprak oluyor-, buna da sosyalizm için deniliyor. Ve günümüze geldiğimizde, liberal kapitalist modele öykünme ile yeni bir "atılım" yaşanıyor. Bu kez de sosyalizmin darboğazdan kurtulması için deniliyor. Gerçekleşen budur.

Birey düzeyinde de gerçekleşen tipte ağır kapitalist güdülerin kendini konuşturduğu durumu var. Sadece bireylerde değil, uluslarda da aynı durum yaşandı. Bu, sosyalist insan tipiyle uyuşmayan bir olgudur. Ağır kâr güdüsü, bireysel hırs, tüketime büyük tapınma istemi ve gerektiğinde, amaçlarına ulaşmak için, yanıbaşındaki insanı ezerek yükselme düşüncesi ve pratiği kapitalist toplum kişiliğine tekabül eder ve bu da, sonuçta birey ve toplum ahlakı olarak anlam kazanır. Bunların yaşandığı yerde sosyalizmin zaferinden sözetmek mümkün müdür? Sorun biraz da ahlakidir. Sosyalizmin herşeyden önce, ahlaki olarak kapitalizmi aşması gerekiyor. Yeni tipimiz, bir tüketim çılgını olmayacak, kapitalizmin geliştirdiği modelleri gelişme, kalkınma modelleri olarak ele almayacak ve hele-hele kendini kurtaran rolüyle köşeyi dönen, gelişen birey- ulus özelliklerini yırtmış olacak ki, sosyalizmin kolektivizmini üretebilsin.

Ama, böyle olması gereken tipimizle, sosyalist birey olarak elimizde bulunan Sovyet bireyini kıyasladığımızda, durumun hiç de teorinin pratik gerçeklenişi olmadığı ortaya çıkacaktır.

Sosyalist insanın hazırlanışı devrim öncesinde olduğu gibi, devrim sonrası için de anlamlı olmaktadır.

Bir de birey ve toplum özgürlüğü sorunu var ki, kendi başına büyük soru ve cevapların kaynağı olan bir alandır. Sosyalizmde birey ve toplum özgürlüğü, insanda yaratıcı ve geliştirici olan ne varsa, bunu açığa çıkarma koşullarının yaratılması ilkesi vardır. Bu kapitalizmin özgürlük anlayışından temelden farklı ve onu oldukça aşan bir durumdur. Özgürlük sosyalizmde gerçek anlamını bulur, kendi gerçeğine kavuşur. Sosyalist özgürlük anlayışı, birey ve toplumu karışık etmenler olarak değil, birbirini besleyen bileşkeler olarak ele alır ve birey toplum gücü olarak katkı sunar. Ortaya, özgürlüğün en üst yaratımı çıkar ki bu, kapitalizmi alabildiğine aşmadır.

Ama özgürlük bağlamında, birey ve toplum acımasız bir bürokratik mekanizma altında nefes alamaz duruma getirilmişse; birey ve toplum, kapitalizmde olduğundan daha ağır bir kontrol altına alınmışsa, bu alanda sosyalizmin kendini ifade ettiğinden sözedemeyiz.

Bu alanda da, sosyalist kuruluş adı altında güçlendirilmiş bir devlet olayıyla karşı karşıya bulunuyoruz. Bu, sosyalist uygulamanın -ki, buna proletarya diktatörlüğü denildi- bir sonucu değildir şüphesiz. Burada kapitalist uygulamanın uçlandırılmasıyla karşılaşıyoruz. Eğer bir yerde özgürlükler bastırılıyorsa, şovenizm neredeyse faşizmi besleyecek boyutlara tırmanıyorsa, uygulanan devlet modelinin ciddi sakıncaları vardır ve buna düşülmüştür.

Proletarya diktatörlüğünün içinde yeşerdiği koşulların kapitalizmle iç içeliği dikkate alındığında, tedbirleri alınmadığı taktirde proletarya diktatörlüğü adı altında başka diktatörlüklerin ortaya çıkmaları kaçınılmazdır. Bir devlet aygıtı karşısında birey ve toplumun özgürlükleri kendi garantilerine kavuşturulmamışsa, orada faşizmin tırmanması hiç de garipsenecek bir durum değildir.

Birey ve toplum karşısında giderek sönmesi gereken devlet -bilimsel sosyalizm böyle söyler-, eğer bunun zıddı bir durum takip ediyorsa, gittikçe birey ve toplum üstü bir durum arzediyorsa, ortaya sosyalist devlet değil kapitalist devletten daha tehlikeli bir biçim çıkar. Üst yapıda sosyalist demokrasinin giderek kendini toplumsal demokrasi olarak gerçekleştirmesi değil, kapitalist ülkelerde bile gerçekleşmeyen baskıcı bir uygulanması şekillenirse, orada demokrasinin inkarı, kapitalist diktatörlüğün kendisi vardır.

Kısa bir gözatış, bir yığın hatalı yönelimin olduğunu açığa çıkarmaktadır. Sosyalizmin ilk evresi olan kuruluş süreci oldukça tehlikeli bir geçiş evresidir. Bu aşamada hatalı bir yönelim kapitalist ögelerle bütünleşmeye ve sosyalizm adına sosyalizmin zıddı bir yaratımın içine girimesine yol açar. Oysa sosyalizm, ekonomide, siyasette, kültürde, psikolojide kapitalizme ve onun devam eden öğelerine karşı tam bir savaş içinde gerçekleşebilir. Ustaların belirttiği gibi, sosyalist kuruluşta sınıf savaşımı oldukça keskin ve en basit bir hatayı korkunç boyutlarda ödetecek kadar acımasızdır.

İdeal böyle iken, "Bizde, proletarya diktatörlüğü altında artık düşman sınıflar kalmamıştır" demek ve parti içinde yabancı sınıfların etkisinin kalmadığı hayaline yatmak, kaba bir yanılgı olur. Bu durum belki de bilinçli bir yanılgı olur. Şu anda bu yanılgının sonuçlarını yaşıyoruz.

Buna neden olan nedir? Bu döneme hangi kişilikler damgasını vurmuştur? Sıkça öne çıkarıldığı için vurgulamakta yarar var; Stalin'in bundaki rolü, kişiliği, devraldığı partinin durumu ve kurulan iktidardaki kişisel etkinliği birer ayrıntıdır. Bu ayrıntılar gerçekleşmiş sosyalizmin çerçevesini fazla zorlamazlar.

Reel sosyalizm adına olup biteni bu biçimde değerlendirmek mümkündür. İster tasfiye edildi, isterse dönüşümü yaşıyor denilsin, bugün bir gerçek var ki, yaşanan süreç kapitalizmle buluşmadır. Biz, bu buluşmanın gerektiğine inanıyoruz. Çünkü, insanlığın temel sorunları kapitalizm tarafından körüklenmektedir.

Kapitalizm altında teknolojinin alabildiğine gelişmesi ve bunun kapitalist denetimi -daha doğrusu denetimsizliği- büyük tahribatlar yaratmaktadır. Ortaya çıkan insan üretici olmaktan çok korkunç tüketici bir tip olmakta ve giderek insanlığa yabancılaşmaktadır. Bununla birlikte, alabildiğine çoğalan bir işsiz kitle yaşamın zorluklarıyla karşı karşıya gelmektedir. Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki sosyal düzey ciddi bir tehdit altında zorlanmaktadır. Bunlara salt batıyı değil, bütün dünyayı tehdit eden çevre sorunları da eklenmektedir. Hiç kuşkusuz gelişen teknolojinin sınırsız kullanılması çevre sorunlarına temel teşkil etmektedir ve doğrudan kapitalizmden kaynaklanmaktadır. Buna boyutları giderek gelişen uluslararası eşitsizliği de eklemek gerekiyor. Eskiden bir Doğu-Batı ayrımı vardı ve eşitsizlik daha çok bu şekilde ifade edilirdi. Doğu'da, reel sosyalizm altında bazı gelişmeler sağlandı. Bugün uluslararası eşitsizlik Kuzey-Güney ayrımı biçiminde ifade edi-

liyor. Bu bir gerçekliği ifade etmektedir. Dünyanın yoksul halkları güneyde kümelenmiş durumdadırlar. Bu, kapitalist dünya karşısında bir tehdit oluşturmakla birlikte, çelişkinin düğümlendiği bir alan durumunda değildir. Bazıları, Güney-Kuzey çelişkisine geçmişin Doğu-Batı ifadelerini getirmek istiyorlar. Bu durum, Güney merkezli bir düşünce döngüsüne yol açar. Buna, genel sorunların bir türevi olarak yaklaşmak daha doğru olacaktır. Kapitalizmin iç sorunlarını deşifre etmek ve o çelişkiler üzerinde de yeterli ağırlıkta durmak bakımından böyle bir yanılgı içine düşmeden, eski abartılı tanımlamalardan kaçınmak gerekmektedir.

Geçmişte reel sosyalizm dünyanın önemli bir kısmını -ki bu en çok sorun teşkil eden kısmıydı- kapitalizmden alıp kopardı. Bu, kapitalizm için büyük bir rahatlama yarattı. Kapitalizm her ne kadar belli bazı hammadde kaynaklarından yoksun kaldıysa da, son dönemlerinde oldukça rahatlamış durumdaydı. Özellikle sistemler arası tecrit -sistem kopuşması- çok geliştiğinde onu rahatlatıyordu. Bu rahatlık NATO'da çok somut bir ifadeye kavuşmaktadır. NATO kapitalizmi güçlendirdi; kapitalizm de ABD'yi güçlendirdi. Sovyet deneyimi bu tarzda gelişmese ve kopuşma bu denli olmasaydı, kapitalizm de bu kadar bütünleşerek hareket etme ve iç çelişkilerini dışa yöneltme olanağına kavuşmazdı. Sovyet modeli kendini kurtarmayı insanlığı kurtarma olarak ele alsaydı, durum bu noktaya varabilir miydi? Bu anlatım kapitalizmin tecritçi karakterini görmemek değildir. Elbette kapitalizm bu konuda elinden geleni yapacaktır. Ancak, gerçekleşen sosyalizmin "ben sosyalizmi kurdum ve şimdi de komünizme gidiyorum; herkes kendini buna göre feda etsin!" biçiminde dünyaya yaklaşımı ve kendi kendini tecrite alma durumu vardır. Tehlikenin büyüğü budur. Bu, hem kapitalizmi rahatlattı ve hem de içerde yanlış yönelimler sonucu, kapitalizmin bürokrat tarzda gelişmesine yol açtı. Bir bütün olarak, yaşanan sürecin sonunda kapitalizmin yararlı çıktığını görüyoruz. Sosyalizmden yapılacak her sağ ve sol sapma kapitalizmi doğal olarak rahatlatacaktır. İşte komünizm gelişiyor denildiği an, tam tersine gelişen kapitalizm ve ABD oldu.

> *"Sovyet deneyiminde gerçekleşen reel sosyalizm genel teoride de ifade edildiği gibi, komünist evre olmaktan çok uzaktır. Kapitalist ve diğer toplumların bazı evreleri için söylendiği gibi, sosyalizm için de halen bu toplumun ilkel aşamasında bulunduğumuz söylenebilir. Her iddialı sistemde olduğu gibi, sosyalizmde de böyle bir aşamaya işaret etmek olanak dahilindedir. Vahşi kapitalizm, vahşi feodalizm, vahşi kölelik daha değişik bir biçimde sosyalizmde de ifadesini bulabilir. Bu temelde, sosyalizmin vahşi aşamasından bahsedilebilir."*

Kapitalizmdeki bu rahatlama onun öz yeteneğinden kaynaklanmıyor; sosyalizmin kendi içindeki saplantıyı uzun süre yaşamasından kaynaklanıyor. O halde, sağa savrulma veya tekrar buluşma gelişmelerin doğal bir sonucudur.

Bu durumda, gelişmelerin özüne bakıldığında, kapitalizmin rahatlığının da sona erdiğini görüyoruz. Sonun başlangıcıdır. Reel sosyalizmin dev gibi sorunları şimdi kapitalizme ihraç olacaktır. Yine, kapitalizmin üzerine oturduğu sistemler arası kutuplaşmaya dayanan siyasal ve askeri stratejileri ve hatta ekonomi politikaları şu anda tam bir açmazın içine girmiş bulunuyor. Varşova'nın işlevsiz kalmasından sonra, NATO'nun ne gibi bir işlevi kaldı sorusu soruluyor ve bu, burada da bir işlevsizliği beraberinde getiriyor. Eskiden bölgesel sorunlara NATO müdahale gücünü kullanmada yapılan ısrarlar, şu anda yerini "bölgesel güvenlik sistemleri" düşüncesi ve önerilerine ve hatta girişimlerine bırakıyor. Şimdiye kadar ekonomik dev olarak kapitalist dünyada boy veren Japonya ve Kanada pratik siyasal ve askersel alanda da işlerin içine çekiliyor. **Genel olarak bakıldığında, kapitalizm kendi sorunlarının kaynağına düşüyor ve onlarla başbaşa kalıyor.**

Bütün bunlar sosyalist sistemdeki dağılmayla başlayan bir süreçtir. Acaba, SBKP tüm bu süreci stratejik olarak hesaplayarak mı, işe girişti? Yoksa, kendisini buna mecbur mu görüyor? Bu, objektif olarak bir anlam ifade etmiyor. İster bir taktik ve ister sağa savrulmanın bilinçli bir programı olsun, olanlar biraz da olması gerekenlerdi. Bundan sonraki gelişmeler artık sistemler arası bloklaşmalara mahkum olmayacaktır. Bu, halklara, uluslara büyük bir siyasal gerçekleşme alanı açacaktır. Halkların özgürleşmesi -ve hatta siyasette özgürleşmesi-için önemli koşul değişimi oluyor. Sistemlere dayalı yaklaşımların yerini, daha çok, insanlığı amansız bir şekilde tehdit eden kapitalizm kaynaklı sorunlara karşı, insanın kurtuluşunu zorlayan yaklaşımlar alacaktır. Bireyin insan hakları, toplumun demokrasi, halkların ulusal kurtuluş sorunlarının cevap bulacağı bilimsel sosyalizm yeniden tüm canlılığıyla rolünü oynayacaktır.

Kapitalizmin yüklü sorunlar dosyası üzerine bu şekilde gitmek her zamankinden çok daha geçerlilik taşımaktadır. Bilimsel sosyalist teorinin kendini pratikte doğru bir tarzda gerçekleştirmesinin koşulları bugün daha olgundur. Bunun böyle olduğu görülecektir.

Sonuç olarak; insanlık bloklararası siyasal-ekonomik çatışmalardan kurtulma yolundadır. İnsanlığın sorunlarının kaynağında kapitalizmin olduğu çıplak gerçeği açığa çıkmıştır. İnsanlık sorunlarının çözümünü çelişkilerin ana merkezlerinde aramaya başlamıştır. Daha duyarlı ve daha soğukkanlı yaklaşımlar olgulaşmaktadır.

Günümüzün dünyasında, bireyin özgürlüğü daha çok konuşulacaktır. Bu, toplumsal demokrasi ihtiyacını körükleyecek ve demokrasi canalıcı bir ihtiyaç olarak kendi tabansal hareketi üzerine oturacaktır. Aynı şekilde, ulusal kurtuluşların daha çok yaygınlaştığına ve bunun salt reel sosyalizme dayanan ulusal hareketler olmayıp bütün dünyaya yayıldığına tanık olacağız. ABD'ye bağlı birçok ülkenin kendilerine özgü gelişim derecelerine göre ulusal kurtuluş sürecine girmeleri kaçınılmazdır.

Bir bütün olarak insanlığı tehdit eden boyutlara varmış çevre sorunlarına, ahlaki yozlaşmaya, kültürsüzlüğe, tüketim çılgınlığına, teknolojik başıboşluğa karşı insanlığın köklü ve ciddi çözümler için arayışa yöneleceği; bu temelde sosyalist ütopyaya çok iş düşeceği açıktır. Reel sosyalizmin hataları, yanılgıları, içine girmiş olduğu sapmalardan arınarak, kaba boyutlarıyla değil, özellikle ahlaki-kültürel boyutlarıyla insanlığın her sorununa cevap vermeyi yeni bir gündem maddesi olarak geliştiren bir rol üstlenmesi beklenmelidir. Daha önce salt siyasal boyutlu bir devrim olarak düşünülen sosyalist devrimin taşıdığı mesajlar bütünüyle açığa çıkacaktır. Hiç şüphesiz siyasi yanı devam etmekle birlikte, amaç, daha çok kültürel, ahlaki, bireysel özgürlüğü gündemleştiren ve bunu garantiye alan, siyasal kurtuluşu insanın genel kurtuluşuna bağlayan ve bu temelde çözümleri zorlayan bir arayış olacaktır.

Mevcut deneyimden çıkarılacak en önemli sonuçlar bunlardır. Sadece birkaç ulusa özgü gelişme, kalkınma sorunlarının çözümünün sosyalizmi kurtarmayacağı anlaşılmıştır. Sosyalizmin, salt bir ekonomik kalkınma ve hatta siyasal gelişme sorunu olmadığı, tam tersine bireyin özgürlüksel ve kültürel, toplumun özgürlük gelişimi olduğu kavranacaktır. Bunun bir bütün olduğu, bazı ulusların tekeli olmaktan çıkarılması gerektiği, ayrıcalıklı uluslar döneminin sona erdiği ve ayrıcalıklara karşı mücadele zorunluluğu kendini gündemleştirmiştir. Sosyalizmin, enternasyonalizmin eskiden daha fazla anlam kazandığı, bunu insanlığın bir bütün olarak kavramak zorunda olduğu bir döneme girmiş bulunuyoruz. İnsanlığın sorunlarına eğilirken ulusal yapıya dikkat etse de, sosyalizmin bunu değil insanlığın genel sosyal düzeyini esas alacağı, sosyal kurtuluşun derecesinin insanın kurtuluşuyla sıkı sıkıya bağlı olacağı, ulusların da kurtuluşunun bunlarla birlikte ele alınacağı bir gelişim dönemi başlayacaktır.

Bütünlüğün taşımış olduğu espirinin çarpıtılması son bulacaktır. Bütün için parçanın, bir veya birkaç ulus için bir ulusun/halkın ve hatta toplum için bireyin feda edilmeyeceği, bunun sosyalizmle ilişkili olmadığı anlaşılacaktır. Taktik adına bu konuda geliştirilen şeyin ciddi bir sapma olduğu görülecektir. Çözümün ısrarla bütünsellik içinde arandığı ve esas alındığı bir gelişim dönemi başlayacaktır.

Demokrasilerde bu anlamda bir sıçramanın gelişmesi, sosyalizmin insan hakları temelinde bireysel özgürlüğe daha fazla ağırlık vermesi beklenmelidir. Sosyalizmin insan özgürlüğünü kapitalizmdekinden çok ileriye götüreceği ve demokrasiyi oldukça ilerleteceği bir döneme giriyoruz. Sosyalizm bundan böyle ulusal kurtuluşa daha büyük ve yeni katkılarda bulunacaktır. Ulusal kurtuluş, bütün ulusların yaşayacağı bir eşitlik biçiminde yorumlanacaktır.

İnsanlık çabalarını artık ekonomik-siyasal sahada olduğu kadar kültür, ahlak ve çevre vb. sahalarda da yoğunlaştıracaktır. Bu yoğunlaşma temelinde yeni mücadele biçimleri, gelenekleri ve örgütleri oluşacaktır. Sorunların alabildiğine kitlesel olmasından dolayı, söz konusu mücadele biçim ve örgütleri de oldukça geniş tabanlı olacak ve bu alanda insanların yakınlaşması her düzeyde gerçekleşecektir. Bu mücadele ve örgüt tiplerinde bireysel özgürlük, ulusların eşitliği iç içe bütünsel olarak ele alınacaktır. Bu durum ortak mücadele kültürünü geliştirecektir.

Devletin genel terörüne karşı, halkların genel şiddeti, siyasal gösterisi ve bunun yükselen bir temposu görülecektir. Yoğun ve sürekli bir özgürlük mücadelesi bireyi oldukça içine çekecektir. Bireyin mücadele etkinliği daha kapsamlı ve gelişkin olacaktır.

Bunlar öncünün inkarı anlamına gelmez. Öncü olacaktır ve öncünün yol göstericiliği devam edecektir. Ama, eski tarz bir öncülüğün koşulları giderek zorlanmakta ve ortadan kalkmaktadır. Yaratıcı yanı ağır basan, demokratik vurgusu yüksek, merkeziyetçiliğin bürokrat bastırmacılığa varmayacağı, bireysel yaratıcılığa önem veren bir biçimde olacaktır.

Proletarya diktatörlüğünden bürokratik devletin doğuşu ve onun da neredeyse faşizme bile yataklık edecek biçimlere varışı, biraz da, partilerdeki merkeziyetçiliğin aşırı gelişmesi ve bu merkeziyetçi yapının içinde yer alan biri ve/veya birilerinin kolektivizmi kendi tasarruflarına almalarından kaynaklanmıştır. Bu, küçük bir azınlığa ayrıcalıklı bir konum yaratmış ve devamen, baskı ve sömürü gelişmiştir. Bu tehlikeli durumu bertaraf etmenin yolu, öncüyü yeni tarzda biçimlendirmektir. Öncü, bireysel katılım özgürlüğünü kolektivizm esaslarında garantiye alan halk demokrasisini ve ulusların eşitliğini gözeten bir politika ile kendini gerçekleştirmek zorunda kalacaktır. Öncü, bir halk kendi sorunlarını bilinç ve pratik düzeyde çözebilecek duruma gelinceye kadar gereklidir ve şarttır. Öncü, halkı bu yeteneğe ulaştırmak ve kendi görevine bu temelde giderek son vermek durumundadır.

Yeni dünyada ortak sorunlara karşı kolektif mücadele, kolektif yaratıcılık ve kolektif katılım kendini her alanda dayatacaktır. İnsanlık, her zamankinden daha fazla insan olmanın özelliklerini konuşturacaktır.

> *"Sadece birkaç ulusa özgü gelişme, kalkınma sorunlarının çözümünün sosyalizmi kurtaramayacağı anlaşılmıştır. Sosyalizmin, salt bir ekonomik kalkınma ve siyasal gelişme sorunu olmadığı, tam tersine bireyin özgürlüksel ve kültürel, toplumun özgürlük gelişimi olduğu kavranacaktır. Bunun bir bütün olduğu, bazı ulusların tekeli olmaktan çıkarılması gerektiği, ayrıcalıklı ulus döneminin sona erdiği ve ayrıcalıklara karşı mücadele zorunluluğu kendini gündemleştirmiştir. Sosyalizmin, enternasyonalizmin eskiden daha fazla anlam kazandığı, bunu insanlığın bir bütün olarak kavramak zorunda olduğu bir döneme girmiş bulunuyoruz. İnsanlığın sorunlarına eğilirken ulusal yapıya dikkat etse de, sosyalizmin bunu değil insanlığın genel sosyal düzeyini esas alacağı, sosyal kurtuluşun derecesinin insanın kurtuluşuyla sıkı sıkıya bağlı olacağı, ulusların da kurtuluşunun bununla birlikte ele alınacağı bir gelişim dönemi başlayacaktır."*

Hızlanan son siyasal gelişmeler

90'lı yıllarla birlikte meydana gelen siyasal gelişmeler dünyanın çehresini oldukça değiştirmiştir, ve halen değiştirmeye devam etmektedir. II. Dünya Savaşı'ndan bu yana SSCB'nin öncülüğünü yapmış olduğu sosyalist kamplaşmayla birlikte, dünyanın siyasal ve askeri yapılanmasının üstüne oturduğu iki başlı kutuplaşmada SSCB'den başlayarak diğer Doğu Avrupa ülkelerinde yapılan reformlar sonucu meydana gelen iktidar değişimleriyle birlikte bir dağılma yaşanmaktadır.

Başta SSCB olmak üzere diğer Doğu Avrupalı sosyalist ülkeler, uzun yıllardır toplumsal, ekonomik ve siyasal olarak tam bir tıkanma içine girmişlerdi. Bu tıkanma aşılmayı zorunlu kılıyordu. Tıkanmanın aşılması için geliştirilen cevaplar reformlar biçiminde oldu. Bu reformlarla birlikte, özde ve biçimde ciddi değişmeler gündeme geldi. Sözkonusu gelişmeler sosyalizmin kendini aşması biçiminde değil de, daha ziyade sağa savrulma tarzında oluyor. Tıkanmanın kitlelere yansıyan yüzü, kitlelerin iktidar partilerinden uzaklaşması ve küçük-burjuva demokrasisine yönelmesi olarak beliriyor.

Bu gelişmeler, yaygın bir kitle hareketliliği üzerine oturan hükümet değişimlerini birlikte getirirken; Doğu Avrupa'nın yeniden yapılanması, serbest piyasa ekonomisi ve çok partili siyasal sistem mantığına göre şekillenmektedir. Değişimler, adeta buz tutmuş Doğu ve Batı Avrupa ilişkilerini yeni bir sürece sokmuştur. Sistem olarak kapitalizmle sıkı bir ilişki içinde kendini aşmak isteyen Doğu Avrupa'nın yüzü Batı'ya doğru olunca, Batı da bu değişmelerden azami bir şekilde kendi lehine sonuç almaya çalışmaktadır. Bu karşılıklı yönelim dünyanın iki merkezli politikalarını bir bütün olarak geçersiz kılmıştır.

Doğu Avrupa ülkelerindeki gelişmeler karşısında tarafsızlığı seçmesi ve daha ziyade iç ekonomik ve politik gelişmelere cevap vermeye çalışması, SSCB'yi eski dış politikasından tamamen uzaklaştırmış görünüyor. SSCB'nin nükleer silahsızlanmaya verdiği ağırlığa ek olarak soğuk savaşı tamamen durdurmasının ve uluslararası politik tıkanıklığı aşmak isteminin bir sonucu olarak birliklerini Afganistan'dan çekmesinin ardından Doğu Avrupa'da da böyle bir yönelime girmesi, Varşova Paktı'nın askeri yanını tamamen etkisiz hale getirmişe benziyor. Doğu Avrupa ülkelerindeki yeni siyasal yönetimler de Varşova Paktı'ndan çıkmayı ve bağımsız kalmayı esas aldığından, söz konusu statüko daha şimdiden anlamını yitirmiştir.

Hiç şüphesiz, sosyalist sistemdeki bu değişim emperyalist bloku olduğu gibi etkilemiş ve burada da eski politikaları geçersiz kılmıştır. Başını ABD'nin çekmiş olduğu emperyalist blokta yer alan Batı Avrupa, bugüne kadar SSCB ve Varşova ülkelerine karşı NATO içinde kendini koruma mantığına yatmışken, şimdiki durumda buna bir gereklilik görmemeye başlamıştır. Daha önce de ABD etkisinden kurtulmaya çalışan Batı Avrupa, yeni dönemde bunun alabildiğine elverişli koşullarına kavuşmuştur.

Özellikle Demokratik Almanya ve Batı Almanya arasında birleşmenin gerçekleşmesiyle birlikte, Birleşik Almanya'nın öncülüğünde, yeni bir Birleşik Avrupa gündeme gelmektedir. AET içinde ve onun bir üst biçimi olarak Avrupa Birliği içinde bütünleşmek isteyen Batı Avrupa ülkeleri, şu anda Doğu Avrupa ülkelerini de bu birleşmenin içine çekmenin çabalarına yatmış bulunmaktadır. Bu, dünya siyasetinde, oldukça güçlü bir Avrupa'nın boy vermesi demektir ki, dünya daha şimdiden bunun etkisi altına girmiş bulunmaktadır.

Yakınlaşma ve ardından bütünleşmenin hesapları içindeki Avrupa'nın, NATO için bir gereksinimi kalmamış gözükmektedir. Bu bağlamda, NATO'nun da esas olarak anlamı kalmamıştır.

ABD, sürece cevap verecek poli-

tikaları geliştiremiyor. Sosyalist sistemin bu tarzda değişimi, SSCB'nin dünya politikasından düşmesi ABD'nin işine geldiği halde; kontrolünün dışında ve kendisine güçlü bir rakip hale gelmiş bulunan bir Avrupa'yı da istememektedir. Ancak yapabileceği başka bir şey de yoktur. Onun için "süreçten ne kadar faydalansam kârdır" anlayışıyla, elinden geldiği kadar kontrolü elinden kaçırmayacak girişimlerde bulunmaktadır.

"SSCB'ye dayanan ve esas olarak iki merkezli siyasal statükolara göre politikalar üreten sosyalist ülkelerin tümü, yeni dönemde bir başlarına kalmışlardır. Dolayısıyla bunlar da, kendi sorunlarına kendi öz güçlerine dayanarak cevap vermek durumuyla karşı karşıyadır. Ne var ki, ağır yapısal sorunlarla karşı karşıya bulunan bu ülkeler de, gerek iç muhalefetlerine karşı ve gerekse emperyalist ekonomik ve siyasal saldırılara karşı oldukça zorlanmakta ve genelde bir sağa kayışı yaşamaktadır. Şu anda sosyalizmde çözüm aramakta inat eden Küba ve Çin'in bunu ne kadar götürecekleri, ne kadar dayanacakları belirsizliğini korurken; ulusal ve sosyal kurtuluş hareketlerindeki radikalizm de ciddi bir bunalımın içine girmiştir. Ancak, çözümsüz değildir."

İki kutuplu siyasal durumun bu tarzdaki değişimi sadece dünyanın bu alanlarını değil, tümünü etkilemektedir. SSCB'ye dayanan ve esas olarak iki merkezli siyasal statükolara göre politikalar üreten sosyalist ülkelerin tümü, yeni dönemde bir başlarına kalmışlardır. Dolayısıyla bunlar da, kendi sorunlarına kendi öz güçlerine dayanarak cevap vermek durumuyla karşı karşıyadır. Ne var ki, ağır yapısal sorunlarla karşı karşıya bulunan bu ülkeler de, gerek iç muhalefetlerine karşı ve gerekse emperyalist ekonomik ve siyasal saldırılara karşı oldukça zorlanmakta ve genelde bir sağa kayışı yaşamaktadırlar. Şu anda sosyalizmde çözüm aramakta inat eden Küba ve Çin'in bunu ne kadar götürecekleri, ne kadar dayanacakları belirsizliğini korurken; ulusal ve sosyal kurtuluş hareketlerindeki radikalizm de ciddi bir bunalımın içine girmiştir. Ancak, çözümsüz değildir.

Dünyanın siyasal yapılanmasındaki değişim, bloksuzlar hareketini de etkilemektedir. İki merkezden geliştirilen politikalar karşısında bir takım çıkarlarını koruma istemiyle bir araya gelen ve birlikte hareket etmek isteyen bağlantısızlar hareketi, yeni değişimler içinde işlevini yitirmektedir. Çünkü, bu dayanışmayı gerektiren nedenler ortadan kalkmaktadır. Bu durumda, eski değerler üzerinde uzun süre politika yapmaları mümkün değildir. Nitekim daha şimdiden, doğru dürüst bir toplantı dahi geliştirememektedirler.

Dünya için genel olarak söylenecek şudur: II. Dünya Savaşı'nın ardından oluşan siyasal statükolar bir bütün olarak parçalanmış ve yeni bir sürece girilmiştir. Geçiş dönemlerinin tüm özelliklerini taşıyan yeni sürecin ne gibi sonuçlara varacağı henüz netleşmiş olmamakla birlikte, nereden bakılırsa bakılsın, yeni çelişkilerin üzerinde yeni dengelerin oluşacağı ve bunun eskiye benzemeyeceği açıktır.

Dünyadaki gelişmelerden en fazla etkilenen alanlardan biri, içinde bulunduğumuz bölgedir. Bölgedeki gelişmelere bakıldığında '90'lı yılların '80'li yıllardan oldukça zorlu boyutlarda ve değişik dinamikler üzerinde gelişeceği görülmektedir.

Ortadoğu bölgesi üzerine gerek emperyalist sistemin yönelmesi ve tahakkümü, gerekse de, emperyalizm kadar olmasa da, yeni bir güç olarak yükselen Sovyetler'in ilgisi, gelişimi ve etki alanları yaratması bölge halklarının aleyhine olmuştur. Sovyet yaklaşımının bölgede ulusalcı eğilimi geliştirmede katkıları olmuşsa da, burjuva temelde yürütüldüğünden, sonuçta halkların üzerinde katı diktatörlüklerin oluşmasına önayak olduğunu belirtmek gerekiyor.

Son 40-50 yıldır iki sisteme dayanan politik arayış ve yapılanmalar, dıştan ihraç edilen ekonomi ve siyaset, bölge halklarının özgüçlerini konuşturmaları önündeki en büyük engel olmuştur. Bu da, sistemler arası çatışmalara oturan dünyanın değişmeye başlamasıyla birlikte, bölge halklarını ve iktidarlarını amansız koşullara karşı oldukça hazırlıksız bırakmıştır.

Kısacası, gerek Sovyetler'e dayalı olarak geliştirilen diktatörlükler, gerekse daha çok da ABD'ye dayalı olarak geliştirilen şahlıklar, monarşiler dünya halklarının aleyhinedir. Bırakalım sosyalizme ve demokrasiye ulaşmayı, bunlar normal bir siyasal gelişmeyi bile sağlayamamışlardır . İktidar oluşumları ekonomik gelişmeyi değil, bütünüyle tahakkümü ve talanı esas almışlardır.

Ancak, bazı ilerici tutumlara da işaret etmek gerekmektedir. Suriye, Libya, İran gibi devletler ve irili-ufaklı birçok örgüt, dünya siyasetinin tepesindeki uzlaşma ve birlikte harekete karşı, kendi politikalarını konuşturma eğilimlerini canlı bir şekilde sürdürmektedirler.

"Gerek Sovyetler'e dayalı olarak geliştirilen diktatörlükler, gerekse daha çok da ABD'ye dayalı olarak geliştirilen şahlıklar, monarşiler dünya halklarının aleyhinedir. Bırakalım sosyalizme ve demokrasiye ulaşmayı, bunlar normal bir siyasal gelişmeyi bile sağlayamamışlardır. İktidar oluşumları ekonomik gelişmeyi değil, bütünüyle tahakkümü ve talanı esas almışlardır."

İran'ın çizgisi çok netleşiyor. Sosyal temeli ne kadar dar olursa olsun ve ne kadar ortaçağdan kalmış olursa olsun, geliştirilen politika dış tahakküme karşı savunma ve direnmedir. Bu, bölge halkları açısından olumlu yanı ağır basan bir politikadır. Suriye dış güçlere dayanmaktan ziyade -ister Sovyet ister ABD- daha çok onlar arasındaki dengeyi hesaplayarak ve biraz da kendini bu dengeye karşı savunarak korumaya çalışmaktadır. Libya'nın durumu benzer özellik taşımaktadır.

Geride kalanlar bazı küçük farklılıklar olsa da, genel olarak ABD ve Batı'ya dayanarak, tamamen kendi halklarını kişiliksizleştirmiş ve adeta silmişlerdir.

Dünyadaki son gelişmeler bölge halklarının gelişmesinin yolunun ne olduğunu iyice ortaya çıkarmış bulunmaktadır. Bölge halkları, ister klasik sosyalist sisteme dayalı, ister Batı'ya dayalı yaklaşımlar sergilesinler; bununla yol alamayacakları bir noktaya gelip dayanmışlardır. Başkalarına dayanmanın kendini korumaya yetmediği son Irak saldırısında açığa çıkmıştır, ABD Kuveyt Emirliği'ni koruyamamıştır.

Bugün Suudi'yi yaşatmak istiyorlar, onu yaşatmak için bütün dünya yığınak yaptı oraya. Acaba kurtarabilecek mi? Bunun ötesinde, savunması dış kuvvetlere dayanan bir ülke ne kadar kurtarılmıştır?!

Mevcut durumda, işbirlikçi iktidarların, halkın ve ülkenin çıkarlarını koruyamayacağı daha net anlaşılmıştır. Dışa bağımlılık durumu devam ederse, yerli iktidarlar bu ülke halkları tarafından aşılacaktır. Çünkü, bağımlılıkta ısrar etmek, halkların nefessiz kalmalarına gözyummak olacaktır ki, gelinen aşamada, halkların bunu kaldırması mümkün değildir.

İşte tam da bu noktada görülüyor ki, dünya, bu bölgeyi temel ilgi noktası haline getirdi. Sadece petrole bağlı olarak değil, mevcut işbirlikçi rejimlerin yıkılması da dünya dengesini bozacaktır. Özellikle mevcut yumuşama sürecine en büyük darbeyi Ortadoğu vuracaktır. Ortadoğu halkları dış tahakkümden en çok zarar gören ve rejimleri en işbirlikçi olan ama, aynı zamanda tarihsel potansiyeli en zengin olan halklar olmaktadır. Bir İran, hatta bir Irak neye kadir olacaklarını gösterdiler. Çelişik de olsa gösteriyorlar. Bir Libya, bir Suriye öyle kolay yutulacak lokmalar olmadıklarını ortaya koydular.

İşbirlikçiliğin daraltıldığı ve temelden halkın harekete geçtiği bir Ortadoğu dünyayı sürükler. Buna bir de maddi zenginlikler eklenirse, mevcut yumuşama altüst olur. Zaten tutuşmaları da bundandır. Kuveyt olayı tüm bu söylediklerimizi doğrulamaktadır. İşte, bütün dünyayı kendi etrafında döndüren ilk ve tek, ama son olmayacak olay: Kuveyt!

Birleşmiş Milletler adına, ABD ve NATO kanalıyla iri devletler, işbirlikçi yerli güçler, çıkar ve güçbirliği yapmakta, bölgemizde savaş rüzgarları estirmektedirler. Nedeni açıktır; üstten ve alttan sömürüde anlaşanların yumuşama ve yeniden şekillendirme süreçlerine çomak sokulmuştur.

Bu güçler ne yapıyor? Sözümona dünyaya şekil veriyorlar, mevcut aşırılıkları yırtıyorlar. "Çavuşesku'yu biçtik, Ortega'yı indirdik. Yumuşayanlar kazanır, teslim olanlara yaşama hakkı var. Olmayanların üstesinden yavaş yavaş geliriz" diyorlar. İşte, politikaları budur. Şimdi bu politika büyük bir çıkmazla karşı karşıyadır. Dünyanın bu politikaya fazla boyun eğmeyeceği açıktır. Arzulanan statüko daha baştan darbeleniyor.

Haklı veya haksız ve nedeni ne olursa olsun, Kuveyt'in ortadan kaldırılmasıyla statüko parçalanıyor. Özellikle de emperyalizme ve dış güçlere dayalı rejimler çözülüyor. Saddam, iradesi dışında da olsa, bir tek "hayırlı iş yaptım" diyebilir.

Kuveyt olayıyla sallantıya giren dış dengeli statükonun daha da sallanması, bölgede büyük bir devrimsel gelişmenin patlak vermesinin koşullarını yaratabilecektir. Gelişmeler daha da hızlanırsa, bölge halklarının hareketi yükselir. Bu yükselme mevcut rejimleri paramparça edebilir. Ekim, Çin ve Vietnam devrimlerinde görülen çığır Ortadoğu'da da görülebilir. Saddam'ın ne istediği önemli değildir. Böyle durumlarda esas ve belirleyici sözü halk kitleleri söyler.

Ortadoğu bu temelde statükoyu tamamen zorlayabilir mi? Her şeyden önce Ortadoğu'daki statüko parçalanabilir mi? Halkların gelişmek için başka yolu yok. Bölge halkları, kendi tarihsel kaynaklarının ve zenginliklerinin çok gerisinde bir yoksulluğa mahkum edilmiştir. Sömürenlerin doyumsuzluğu açları harekete geçiriyor. Ortadoğu halkları mevcut ve özellikle yeni oluşturulmak istenen egemen dünyaya karşı en fazla direnen halklar olacaklardır.

Bu, gerek İran ve Arap halkları için, gerekse Kürdistan ve Türkiye halkları için böyledir. Yaşadıkları tarih ve somut koşullar, onları, bu eskiden kalma rejimleri aşmaya götürüyor. Dünyada, bu bağlamda, sonuç almaya en elverişli stratejik konuma sahip bölge burası oluyor.

"Kuveyt olayıyla sallantıya giren dış dengeli statükonun daha da sallanması, bölgede büyük bir devrimsel gelişmenin patlak vermesinin koşullarını yaratabilecektir. Gelişmeler daha da hızlanırsa, bölge halklarının hareketi yükselir. Bu yükselme mevcut rejimleri paramparça edebilir. Ekim, Çin ve Vietnam devrimlerinde görülen çığır Ortadoğu'da da görülebilir. Saddam'ın ne istediği önemli değildir. Böyle durumlarda esas ve belirleyici sözü halk kitleleri söyler. Ortadoğu bu temelde statükoyu tamamen zorlayabilir mi? Her şeyden önce Ortadoğu'daki statüko parçalanabilir mi? Halkların gelişmek için başka yolu yok. Bölge halkları, kendi tarihsel kaynaklarının ve zenginliklerinin çok gerisinde bir yoksulluğa mahkum edilmiştir. Sömürenlerin doyumsuzluğu açları harekete geçiriyor. Ortadoğu halkları mevcut ve özellikle yeni oluşturulmak istenen egemen dünyaya karşı en fazla direnen halklar olacaklardır. Bu, gerek İran ve Arap halkları için, gerekse Kürdistan ve Türkiye halkları için böyledir. Yaşadıkları tarih ve somut koşullar, onları, bu eskiden kalma rejimleri aşmaya götürüyor. Dünyada, bu bağlamda, sonuç almaya en elverişli stratejik konuma sahip bölge burası oluyor."

Halklar insanlık tarihini bizzat burada tayin ettiler. Buna, ilerici ve günümüzün tıkanıklığını her düzeyde aşan bir yaklaşımla cevap olabildiler. Burada büyük bir ihtilalci açılım egemen olmaya başladı. Bu, şu anda milli etkende de kendini oldukça açığa çıkarabilir. İslami renklere de bürünebilir, sosyalizm rengine de. Bütün bunlarla dünyaya kafa tutan bu bölge nerelere kadar uzanmaz? Çin'e kadar uzanır, Afrika'yı tümüyle etkisi altına alabilir. Geriye Latin Amerika kalır ki, o da benzer bir konumdadır. Dolayısıyla Ortadoğu'daki devrim, dünyaya kendisince biçim vermek isteyen güçlere karşı, en çok kafa tutan öncü bir güç durumuna yükselir.

Büyük rahatsızlık bundandır. Körfez'e yığınak ve işbirlikçilerine görülmemiş askeri destek bundandır. Ancak, tüm bu ses fırtınasına rağmen tehlikeli adımlar da atmak istemiyorlar. Bu haliyle bir patlamaya gidilirse ne olur? Irak kolay teslim olabilir mi? Bu biraz zor görünmektedir. Irak yönetimi hem Sovyetler'den ve hem de emperyalistlerden zamanında oldukça ağır bir silahlanmayı sağlamıştır. Saddam bu gücü kullanabilecek mi? Çizgisinde gerçekten tutarlı mı, yoksa taktik bir tavır mı geliştiriyor? Durum ne olursa olsun sıcak bir ortamda, Irak halkından başlayarak Arap milliyetçiliği ivme kazanacaktır. Sonuçta, bu, irade dışında da olsa bir Arap ulusal kurtuluşçuluğuna yol açabilir. Saddam dinamiti patlattı, belki kendisi de bunun altında ezilebilir. Dış güçlerin korkusu, uyandırılmış bir Arap milliyetçiliği ve bunun yaratacağı sonuçlardır. Tehlikeli bir adım atmaktan korkuyorlar. Çünkü, sonuçta hepsi bunun altında ezilebilirler. "Saddam gider ama, ona karşı güçlerin de bölgede fazla yerleri kalmaz" deniliyor. Bu, oldukça doğruya yakın bir yaklaşımdır. Sonucun onlar için garantili olmaması iki ayaklarını bir papuca sokmuş bulunuyor.

Milyonların savaşa çekilmesi, görülmemiş silahların konuşturulması, bu bölgeyi en azından bir on yıllık -2000 yılına kadar- çatışma ortamına çeker. Parçalanmaya başlayan statüko daha da parçalanır, yeniyi halk temelinde kurmanın savaşımı verilir. Bu da Arap gericiliğinin yıkımı demektir ki, Arap gericiliği yıkılmadan Arap halkının emperyalizme ve siyonizme karşı tutunması mümkün değildir.

Arap gericiliğini ayakta tutmak isteyen İsrail ve ABD'dir. Eskiden şunu söylüyorduk: Bu kadar muazzam bir gerici blok yıkılmadan İsrail'e karşı gelişme olmaz. Bu, bir kez daha doğrulanıyor. İşte, bu gerici blok eğer darbelenir ve eski işlevini görmezse, Araplar için çok farklı bir denge doğar ve bu denge İsrail'e yansır; İsrail yaklaşımları daha gerçekçi olarak ortaya çıkar.

Bunun yanında, gericiliğe dayalı dengelerin bozulması ve yeni dengelerin belirivermesinin en fazla etkileyeceği ülkelerin başında Türkiye ve Kürdistan gelmektedir. Son gelişmeler için, her ne kadar "Körfez sorunudur, Araplar içi bir sorundur" demek istiyorlarsa da, gelişmeler, aslında en çok Türkiye'yi ilgilendiriyor.

PKK IV. Ulusal Kongresi Belgelerinden...

IV. Ulusal Kongre platformuna

ÜLKE İÇİ PRATİK MERKEZ RAPORUDUR!

Giriş

Bugün Partimizin IV. Kongresini yaşıyoruz. IV. Kongremiz, III. Kongre'den bu yana olan süreci değerlendirerek çözüme ulaştıracaktır. Hiç kuşku yok ki, bu III. Kongremize ne kadar ulaştığımızın, ne kadar ulaşmadığımızın bir sorgusu olacaktır. Evet, IV. Kongremiz III. Kongremiz temelinde pratiğimize yöneliyor.

III. Kongremiz ağırlıklı olarak savaş olayı karşısındaki tutumumuzu sorgulayarak, devrime ne kadar var olduğumuz gerçeğini ortaya koyarken, PKK, devrim ve savaş olgularının birbirinden ayrılmazlıklarını netleştirmişti. III. Kongremiz, savaş zemininde partileşme hareketiydi. Evet, öz olarak buydu.

15 Ağustos çıkışımiz halk olarak savaşa çıkışımızdı, halk tarihimizde bir dönemeçti. Ancak daha işin başında, ciddi bir tehlike ile karşılaştı. Savaş insan hareketinin çok özgül ve aynı zamanda en üst ifadesidir. Başka çarenin kalmadığı yerde başvurulan en son çaredir. Savaşa en son çare olarak bakmanın bilincini taşıyanlar, içine girdikleri ve/veya içinde bulundukları çıkmaza çare bulmada samimiyseler, savaş sorununa bu kararlılıkla yaklaşırlar. Ve sonuna kadar yüklenirler. Ve savaş adamları -ki bunlar baştan sona savaşa inanmışlardır, onun bilinciyle yüklenmişlerdir- savaşı deneme usulü ele alamazlar, onunla oynamazlar.

15 Ağustos savaş çıkışımız işte bu tehlikeyle karşılaşmıştı. Savaşımızın pratik yürütmesi, daha işin başında, soruna bu canalıcılıkla yaklaşmamıştı ve atılımı gerçekleştirdiği gibi, atılımdan sonra da, onu geriye çekmeye çalıştı. Savaşa karşı bu ciddiyetsizlik ve beri yandan bütün cephelerde bir savaş teyakkuzuna ve saldırı durumuna geçen düşmanın tavrı biraraya gelince, zafer çıkarabileceğimiz bir gelişme tersine işlemeye başladı, yenilgi kapıyı çaldı.

III. Kongremiz bu tehlikeli gelişmenin önüne geçme ve savaş bilincini onarma, bu temelde savaşa inancı yükseltme müdahalesi olarak gündemleşti.

O günden bu güne kadarki gelişmelere baktığımızda görülen tablo şudur: "Bitirdim bitireceğim„ diyen düşmanın bile kabul ettiği bir savaş durumunu yaşıyoruz. Düşman bütün gücünü sarfettiği halde, bugün ülke topraklarına sökülmezcesine yerleşmiş bir gerilla ve savaş gerçekliğimiz var. Ve yine bu savaş gerçekliğinin önünü açmış olduğu büyük bir halk ayaklanması sürecini yaşıyoruz. Parti Önderliğinin belirttiği gibi, *"Halkımız tarihinde ilk defa iktidar olma şansını yakalamıştır„*.

Tüm bu gelişmelerin çıkış yaptığı nokta III. Kongremiz, III. Kongremizin savaş ruhu olmuştur.

Ancak, bunca gelişmeye rağmen, savaşı geliştirmenin ciddi sancılarını yaşıyoruz. Ve bu sancılar bazen öldürür gibi etkiliyor. Parti Önderliği, *"Herşey savaşımıza selam duruyor. Sizden beklenen, bunun komutasını ele geçirmesini bilmektir„* diyor. Şu anda bir de içinde bulunduğumuz durumun özlü ifadesi oluyor bu sözler. İçinde bulunduğumuz temel sorun, savaşıp savaşmama olmaktan çıkmış, savaşı geliştirme sorunlarına varmıştır. Savaşan gerilla savaş tarzını tutturmuyor, savaşan gerilla parti olayına ulaşmıyor ve bu da gelişen savaşı köstekliyor, sakatlıyor.

Açıktır ki, bu tarz bir savaş kurtarıcı olmaz, amacına ulaşmaz. Amacımıza ulaşmak için, savaşmak zorundaydık. III. Kongre bu zorunluluğu gerçeğe dönüştürdü. Ama savaşmanın, kan dökmenin, öldürmenin yeterli olmadığını görüyoruz. Savaş adımı bilinçle atılır ve bu bilinçle sürdürülür. Bilinçle yürütülmeyen savaş kör bir dövüşe dönüşmekten kurtulmaz.

Birçok gelişmenin sahibiyiz ama, savaşımızı öldürücü tehlikelerle karşı-karşıya bırakan birçok sorunun da sahibiyiz. Ve gerçekten ulusal kurtuluşa götürecek bir savaşa ulaşmak istiyorsak, bu sorunları çözüp doğruya ulaşmak olmazsa olmaz yaşam koşulumuzdur. İşte IV. Kongremizin anlam ve önemi buradan ileri gelmektedir.

IV. Kongremizin ele alıp çözüme ulaştıracağı sorunlar, son dört yıllık savaş pratiğimizde kendisini oldukça hissettiren ve gün geçtikçe ağırlaşan bir durum arzetmektedir. Bugün savaşımızın en önemli sorunu parti öncülüğüne ulaşmama, bu alanda ciddi bir tasfiyeyi yaşamadır. Bu, savaşımızı ulusal kurtuluşun devrimci siyasetinden dıştalarken, her türlü proletarya dışı sınıf ve tabakaların kendi güdü ve siyasal eğilimlerini konuşturdukları bir ortama mahkum kılmaktadır; ki bu, günümüzde düşmanın özellikle takip ettiği ve temasa geçmek istediği bir yönelim içine girmektedir.

Parti öncülüğünün yitirildiği yerde, parti dışı yaşam kendisini gösterecek ve burada yoldaşlık ilişkileri ortadan kalkacaktır; parti ve savaş temelinde birleşme ve güçlenme yerine kişisel, sınıfsal güdü, eğilim ve alışkanlıklar temelinde bir araya gelme yaşanacak ve bu giderek kendini örgüte yansıtacaktır.

Parti yaşamının yitirildiği yerde, yaşam düzeni ve kültürel yozlaşmanın kendisini göstereceği ve bunun, adım-adım savaşı ve savaşçı yapıyı kemireceği, içini boşaltacağı açıktır. Böyle bir yerde savaşma azmi körelir, istekte bir düşüş yaşanır.

Yaşama parti tarzıyla sarılmamak, parti çözümünü esas almamak, köktenci olmayı, es geçmeyi, umursamamayı birlikte getiriyor. Bugün içinde ağır olarak bocaladığımız taktik dışılık, gerilla hareket ve vuruş tarzına ulaşmamak nerden kaynaklanıyor? Bu ucuz yaşama, asalak yaşama alışkanlığıdır; partinin proleter üretici karakterinden uzaklaşmak, onun dışına çıkmaktır. Halka bu kadar yük olma, düşmana yönelmeme, topluma çıkarcı yaklaşan sınıf ve tabakaların savaş mantığından, kaçamak savaş mantığından başka bir şey olmuyor.

Savaşa ciddiyetsiz yaklaşıldı mı da, savaşı geliştirecek insana önem verme, değer ortaya çıkarma anlamsızlaşır. Kadrosuzluğumuz, kadrolarımızın birbirlerini dıştalama ve tasfiyeleri, eğitime önem vermeme, insanı kalite olarak yükseltmeme böyle ortaya çıkıyor.

Tüm bunlar, günümüzde canalıcı sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Büyüyen bir savaşın yükü altındayız, büyüyen bir savaş gücüyüz. Sorunlarla yaşamak, büyümeye paralel olarak sorunların da büyümesini birlikte getiriyor. Ve sorunlarla yaşamak sağlıklı bir büyüme ve gelişmeyi engelleyen, gittikçe zıddına dönüşen bir duruma düşmek oluyor.

İşte IV. Kongremizin önüne geçeceği şey de, tüm bu sorunlarımızdır. IV. Kongremiz, Parti öncülüğünü, parti yaşamını tasfiye eden her türlü anlayışı, davranışı ve bunların sahiplerini ortaya çıkarıp, gerekli dönüşümü sağlayacak, partiyi parti dışılığın ve bunun sorumlularının elinden kurtaracak, savaşımızı kendi sağlıklı kanallarına akıtacaktır.

III. Kongre savaşa sevk etti; IV. Kongre savaşımızı parti öncülüğünde zafere ulaştırmanın sıçrama tahtası olacaktır.

III. KONGRENİN ANLAM VE ÖNEMİ

Önemli bir evrede gerçekleşen partimizin III. Kongresi, gerçekleştiği dönem, bu dönemde ulusal kurtuluş savaşımızı tıkayan, geliştirip güçlendirmeyen çeşitli anlayışların giderilmesi, düşmanın tasfiye çabalarının, her türlü gerici zorunu kullanarak geliştirmek istediği imha sürecinin boşa çıkarılması anlamında tarihsel öneme sahiptir. Herşeyden önce sömürgeci Türk devleti, mücadelemizi bastırmak ve adım adım imhaya sürüklemek için yasal kılıflarla birçok tedbire yönelmekteydi.

PKK IV. Ulusal Kongresinden...

Askeri, ekonomik ve siyasal alanda tüm gücünü ve olanaklarını buna seferber ederek yeniden örgütlenme ve düzenlemelere gitmekteydi. "Pişmanlık Yasası"nı sürekli canlandırmaya çalışması, Özel Valilik, Özel Kolordu vb. birçok savaş aygıtının hazırlanması bu dönemde gerçekleşmektedir.

İkincisi ve en önemlisi de parti içi sorunların giderek ağırlaşıp kendisini dayatmasıdır. Parti taktiğini saptıran, kendisinde tıkayan, örgüt yerine örgütsüzlüğü koyan, merkezleştirme yerine merkezleşmeyi önleyen, kadroları işlevsiz bırakarak heder eden tasfiyeci ve tutucu anlayışlar 1986'lara gelindiğinde partimizi tam bir tasfiye ile başbaşa bırakmışlardır. Gelişen muazzam kitle desteği ve sempatisi değerlendirilememiştir. En önemlisi de düşman bu anlayışlara bel bağlamış ve böylece düşmanın mücadelemizi tasfiye çabalarını da umutlandırmıştır.

Genel anlamıyla böylesi bir süreç yaşanırken, Parti Önderliği'nin öngörüsü ve bitmez-tükenmez çabalarıyla, yoğun bir emek temelindeki hazırlığıyla III. Kongre sürecine gelinmiştir. Parti Önderliği bu süreci öz olarak şöyle ifade etmektedir: *"Büyük sabırla, bütün insani yeteneklerimizi kullanarak, küçücük bir mevzi de olsa burayı iyi kullanarak, büyük bir duyarlılıkla bizde korunacak ne değer varsa korumak için herşeyimizi ortaya koyduk. Ve adım adım III. Kongre sürecini somutlaştırmaya çalıştık„* (Politik Rapor, Syf. 162) Parti Önderliği'nin direkt çabaları ile bir yandan Kongre süreci geliştirilirken diğer yandan ülke içi pratiğe yapılan müdahalelerle 1986 baharında **Mahsum KORKMAZ (Agit)** arkadaşın öncülüğünde bilinen atılım gerçekleştirildi.

Düşmanın tüm boşa çıkarma çabalarına rağmen, yoğun çözümleme gücü, güçlü kararlar ve yüksek karar düzeyiyle III. Kongre başarıyla tamamlandı. III. Kongre gerçekliği her türlü parti dışı anlayışı tasfiye ederek, parti ortamının netleştirilmesi, parti taktiğinin uygulanması için en yaratıcı çözümleri sağlamıştır. Parti ortamında militan kişiliğe gelmeyen kişilikleri çözmüş ve kadro yapısının niteliksel atılım yapmasının önünü açmıştır. Parti Önderliği'nin de Kongre konuşmalarında belirttiği gibi, Kongre'de çözümlenen bir kişi, bir sınıf ve bir an değil, toplum ve tarihtir. Mücadelemizin tüm sorunları çok kapsamlı açılımlarla netleştirilerek bu anlamda muazzam bir çözüm gücüne ulaştırılmıştır. Parti-Cephe ve Ordu gibi devrimin temel organları konusunda alınan güçlü kararlarla önümüzdeki dönemin temel görevleri belirlenmiş ve bunların pratikte hayata geçirilmesinin yol ve yöntemleri teferruatlıca ortaya konmuştur. III. Kongremiz, dünyadaki somut durumun en doğru tarzda analizini yaparak, ittifaklar politikasını güncelleştirerek dost ve düşman mevzilenmesini ve bunlara karşı yapılması gerekenleri karar düzeyinde belirtmiştir. Aldığı güçlü kararlar ve ulaştığı yüksek çözümleyiciliği temelinde Partimizin III. Kongresi, parti güçlerini yeni dönemin ihtiyaçlarına cevap verecek tarzda mevzilendirmiştir. Kadro yapısında sağlanan netleşme ve yüksek karar gücüyle yeni dönem pratiğine yönelinmiştir.

Tüm bunlarla beraber doğru temellerde uygulandığında III. Kongre çizgisinin zaferin teminatı rolünü oynayacağı açıktı.

Bu temelde Kongre çizgisinin tüm alanlara taşırılması ve uygulanma sahasına aktarılması için hemen hemen parti faaliyetlerimizin bulunduğu tüm alanlara müdahale güçleri gönderilmiştir.

III. KONGRE ÇİZGİSİNİN ÜLKEYE TAŞIRILMASI VE DAYATILAN TASFİYECİLİK

Tarihsel bir dönemin eşiğinde gelişen Partimizin III. Kongresinin çizgisini yaşamla bütünleştirmede, ete-kemiğe büründürmede ülkeye taşırılmasının büyük önemi vardı. Parti taktiğinde ifadesini bulan III. Kongre kararlarının hayata geçirilmesi, geçmişin sorunlarının aşılması temelinde geleceğin güçlü yaratılması, tüm yapımızın yeni dönem görev ve gelişmeleri temelinde yeniden düzenlenerek örgütlenmesi gerekmekteydi. Bu amaçla Partimiz III. Kongre sonrası ilk müdahaleyi ülke pratiğine .... Kürdistan üzerinden gerçekleştirmiştir.

1986 sonlarına doğru, somut olarak başlayan Kongre çizgisini taşırma faaliyetleri için, ülkenin hemen hemen tüm alanlarından en gelişkin yapının bir araya gelmesi söz konusudur. Bu anlamda doğru yaklaşıldığında bu süreci kısa sürede ülkenin en önemli alanlarına aktarmanın önünde hiç bir engel yoktur.

.... Kürdistan sahasında yürütülen bu faaliyete damgasını vuran, Kör Cemal'in şahsında ifadesini bulan işbirlikçi feodal-komplocu anlayış ile Şexmus unsurunun başını çektiği kemalist aydın lümpenizmidir. Parti karşıtlığında aynı kapıya çıkan bu iki anlayış yapı üzerinde belli bir egemenlik savaşı yürüterek kendilerini örgütlemeye çalışmıştır. İlk etapta birbirlerine karşı mücadele içinde olan iki ayrı anlayış görünümü verse de partiyi dağıtmada, kadroları düşürmede, ortamı muğlaklaştırmada, lümpenizmi bir yaşam tarzı olarak geliştirmede çabalar ortaktır, özleri birdir. Zaten yaşatılan süreç iyi incelendiğinde ortak çabanın ortak sahipleri oldukları kendiliğinden anlaşılacaktır. Kör Cemal pratiği nedir? Nasıl bir yapı oluşturmak istemektedir? Bununla nereye varmak istemektedir?

Herşeyden önce bu anlayış sınıf temelini Kürdistan'daki işbirlikçi feodal yapıdan almaktadır. Düşmandan kopuş diye bir sorunu yoktur. Varlığını ve yaşamını, herşeyi düşmana peşkeş çektirmede ve düşmanla bütünleştirmede bulur. Sahtedir, ikiyüzlüdür, komplocudur ve bağlı olduğu herhangi bir değer yoktur.

Böylesi bir sınıf temeli üzerinde şekillenen bu anlayış yeniden bir kongre süreci yaşatmaya çalışmıştır. Yoğun bir hazırlık, çözümleme ve emekle hazırlanıp başarıyla gerçekleştirilen III. Kongre gerçekliğini taşırıp özümsetme gibi bir görev varken sanki hiç bir şey yokmuşçasına herşeye "yeniden" başlamaya çalışılmıştır. Bir yandan böyle bir süreç geciktirilirken, diğer yandan kendisini Kongre gerçekliği yerine koymuştur. "Kongrenin kurtarıcısı" pozisyonuna bürünerek, haketmediği halde kendisini yaratılan bunca değerlerin tek sahibi olarak yansıtmış ve bir de bu yönüyle yapı üzerinde etkinlik sağlamaya çalışmıştır.

En çok işlediği tema köylü-aydın temasıdır. "İşte partide proletaryanın temsil gücü kalmamıştır, en iyi iş yapanlar köylülerdir„ anlayışını işleyerek kendi eğilimini örgütlemenin zeminini açmıştır. Aslında suni bir temadır bu. Ve işbirlikçi feodal-komplocu anlayış kendisini gizlemek için buna sarılmaktadır. Bunun yanısıra, "Partide proleter kalmamıştır ve dolayısıyla biz köylülere iktidar yolu açılmıştır„ diyerek bu eğilimi bağrında taşıyan kişiliklere çağrı yapmaktadır. Böylece parti içinde ağırlık sahibi, güç sahibi olmayı amaçlamaktadır. Başvurulan bu sahtekarca tutumla güç sahibi olunca varacağı nokta, kendisini biraz daha pahalıya efendilerine satmaktır. Parti ile bütünleşmeyen, çeşitli zaaflar taşıyan yapıyı böylece yanına çekmek istemiştir. Parti Önderliği de birçok değerlendirmede, *"Bir gün iktidar sahibi olsalar ikinci gün kendilerini pazara çıkarırlar„* belirlemesiyle bu anlayışın gerçek durumunu ortaya koymaktadır. Esas olarak hangi ad altında olursa olsun, kendilerine ne türden maske takarlarsa

taksınlar gerçekleştirilmek istenen, PKK'nin işbirlikçiliğe yatırılmasıdır. Bunun uzun vadede hesaplanmasıdır. Sırtını bir yandan Türk hakim sınıflarına, diğer yandan tarihsel Kürt işbirlikçiliğinin ihanetine dayayarak ve bunda KDP modelini örnek alarak, KDP'nin Kuzey'deki yansıması anlamında bir "işbirlikçi PKK" oluşumuna varma hedeflenmektedir. Erkenden açığa çıkarılmasıyla kendisini tümden yansıtma fırsatı bulamadıysa, ömrünü daha fazla uzatamadıysa bile geliştiği dönem, ulaşmak istediği hedef dikkate alındığında bu anlayışın Avrupa'da geliştirilmek istenen H. Yıldırım provokasyonu ile birliktenliği vardır. Sorun fiili bir bağ veya işin objektif-subjektif yanından ziyade, oynanmak istenen oyunlar ve yapmak istediklerinin özüdür. Birisi PKK'yi işbirlikçiliğe yatırmak, diğeri ise ılımlılaştırmak istemektedir. Ulaşılmak istenen hedef aynıdır, PKK'nin tasfiyesidir.

.... Kürdistan'da yaşatılan süreç, daha önce belirttiğimiz iki anlayışın ortaklaşa yürüttükleri tasfiye faaliyeti sürecidir. Ve bu faaliyet birbiriyle anlaşma-uzlaşma temelinde yürütülmektedir. Buradan anlaşılmaktadır ki, "köylü-aydın" ayrımı çok sinsice geliştirilen bir maskedir. Her iki anlayışın çabası partiye sahiplik edebileceklerin ve parti öncülüğünün tasfiyesi yönündedir.

Süreci yaşatma adı altında kadrolar üzerinde geliştirilen oyunlar nelerdir? Hangi yöntemlerle kadrolara yönelinmiştir? Bunlar biraz açımlandığında bu eğilimlerin kendilerini nasıl örgütledikleri daha iyi anlaşılacaktır.

Herşeyden önce kadrolara yönelik uygulamanın özü ve pratiği düşürmedir. Kendi kadrosunu nasıl hazırlayacak? Anlayışını nasıl yapıya egemen kılacak? Anlayışının egemen olabilmesi için kadroları kendisine bağlaması ve deyim yerinde ise, uysallaştırması gerekiyor. Bundan dolayı ilk yapılan şey; kadroları suçluluk psikolojisi içinde boğmaktır. "Hiç bir şey yapmamışsınız, hepiniz suçlusunuz" diyerek kadrolara yönelmiştir. Öyle ki kadrolar kendi kendileriyle uğraştırılarak bunalıma sürüklenmişlerdir. Geleceğe yönelik, özümseme, kararlılığa ulaşma ve Kongre gerçekliğinin güçlü uygulayıcıları olma yerine kısır döngüler içinde boğulan, "işe yaramazlığına" inandırılan bir yapı yaratılmıştır. Aslında burada kadrolarda geliştirilen düşünce şudur: "Bu kadar bataklığa batmışsınız, ancak ben sizi bu bataklıktan kurtarabilirim. Bunun şartı da bana itaat etmeniz, boyun eğmenizdir." Nitekim, provokatör mevcut yapıya boyun eğdirmek ve yapıyı kendisine bağlamak için kadroları hastalıklı hale getirip yatağa düşürünceye dek bunaltmıştır. Bu duruma düşürüp kendisine bağladığı kadro kendi amacı doğrultusunda kullanılabilecek hale gelmiştir artık. Bu temelde, Kör Cemal'in kendi anlayışının örgütsel temellerini atma durumu söz konusudur. Bu anlayışın kadro yapısı içerisinde yankısını bulduğu kesim daha çok partileşmeyen, birçok yönden parti dışılığı yaşayan, feodalizmin etkilerini önemli oranda taşıyan kesimdir. Bu kesim, kadro yapısının üzerine alabildiğince sürülmüştür. Ve hatta diyebiliriz ki, -Kör Cemal'in de ifadesiyle- bu kesimden birçoğu Kör Cemal'i Kör Cemal'den daha fazla uygulamışlardır. Tabii ki burada söz konusu olan, bir anlayışın uygulanmasıdır. Kendisine boyun eğmeyen veya önünde engel olanların her türlü yöntemle etkisiz kılınmasını mübah saymaktadır. Yapı içerisinde teşhir ederek bunalıma sokma, ya kaçırtma veya komploya getirerek saf dışı bırakma, bunların uygulamalarından bazılarıdır. Böylece partimizin en değerli kadrolarından birçoğu işlemez kılınmıştır. Aynı sınıf anlayışına sahip olup kendi etrafına topladığı kesimle yaptığı ayarlamalarla "Botan beylikleri„ oluşturmaktadır. Kendisince uygun bulduklarını Botan'ın çeşitli bölgelerinin beyleri, kendisini ise beyler beyi olmaya hazırlamaktadır. Yapı içerisinde alabildiğine bir muğlaklık, kuşkuculuk ve güvensizlik ortamını oluşturur. Bunun en açık örneği Metin unsurunun kamp pratiğidir. Eğitim kampında herkesi birbirinin peşine bir hafiye olarak takar, herkes herkesi takip eder. Doğal olarak yapıda birbirinden şüphelenme, arkadaşlarına güvenmeme olgusu hakim olur. Yoldaşlık ilişkileri, parti içindeki birlik ruhu böylece dumura uğratılmak istenir. Genel anlamıyla kadrolara yaklaşımı böyle özetleyebiliriz.

"Kör Cemal pratiği nedir? Nasıl bir yapı oluşturmak istemektedir? Bununla nereye varmak istemektedir? Herşeyden önce bu anlayış sınıf temelini Kürdistan'daki işbirlikçi feodal yapıdan almaktadır. Düşmandan kopuş diye bir sorunu yoktur. Varlığını ve yaşamını, herşeyi düşmana peşkeş çektirmede ve düşmanla bütünleştirmede bulur. Sahtedir, ikiyüzlüdür, komplocudur ve bağlı olduğu herhangi bir değer yoktur."

Kitlelere yaklaşımı ise daha azgıncadır. Halkın üzerinde güç olmak için, onu, üzerinde her türlü despotik, zorba yöntemlerin geliştirilmesi gereken bir yığın olarak görür. Devrimci politikayı taşırarak halkın kazanılması, mücadeleye katılması gibi bir sorunu yoktur. Önerdiği veya tasarlayarak uygulamak istediği yöntemler kontra yöntemlerinden farksızdır. 1987'deki ilk uygulamalarla Şemdinli alanının faaliyetlerimize kapanır hale gelmesinde bu anlayışın yeri belirgindir. Her şeyi bir zor veya otorite olarak ele alır. Askerlik yasasının uygulanması adı altında geliştirmek istediği, tam bir kaçırtma ve giderek halk düşmanlığıdır. Halkın değer yargılarını tanımaz. Doğru devrimci politika ile halkı kazanma yerine baskı, şantaj, tehdit ve komployla buna ulaşmak ister. Bu anlayışa göre; bir köye mi girdin köylülerin senin otoriteni kabullenmeleri için gidip kör, topal, işe yaramaz birini getirerek köy meydanında kurşuna dizeceksin ve böylece otoriteni tesis edeceksin, karşı çıkanı vuracaksın, köy ileri gelenlerinin, aşiret reislerinin çocuklarını askere alacaksın, sana kul olmuyorsa vuracaksın. Feodal çeteciliğin halka yaklaşımı budur ve halka herşeyi reva görür.

Savaşa yaklaşımı KDP türünü aşmaz, hatta onun silik bir kopyesidir. Düşmanı değil, kitleleri hedef alır. Görünürde abartılı hedefler önüne koyar, gerçekleşmeyecek, ulaşılamayacak şeyleri hedefler ama pratikte buna yanaşmaz. Özünde ulaşılmayacağını bildiğinden, bilerek böylesi hedefleri koyar. Bir diğer yön de, ulaşılmayacak hedefleri koyar, kadrolar buna ulaşamayınca umutsuzluk, yılgınlık ve giderek inançsızlığı geliştirir.

Bu anlayış önüne merkezileşme yerine merkezileşmemeyi koyar. Dönem ve genel faaliyetler merkezileşmeyi zorunlu bir görev olarak dayatırken işbirlikçi-feodal komploculuk merkezi bireyselleştirir. Örgüt otoritesi yerine bireyin otoritesini ve keyfiyetçiliği kendisine esas alır. Toplumun en geri örgütlenmelerinin de gerisindeki ölçülerle hareket eder. Nitekim Kör Cemal'in faaliyeti de böyle olmuştur. Merkezi parti merkezi olmaktan çıkararak kendi ekseninde dönderdiği bir aygıt durumuna dönüştürmek istemiş ve uygulama alanında bu konuda bir hayli mesafe de almıştır. Örgüt olayının en üstten bu duruma sokulması giderek her düzeyde faaliyetlere yansımıştır.

Süreç boyunca Şexmus unsurunda ifadesini bulan kemalist lümpenizm de faaliyetini sürdürmüştür. Diğer anlayış kadar egemen olmasa da esas olarak Dersim faaliyetlerinin tek yaratıcısı olarak ortaya çıkmış ve bu faaliyetlerin -ki hiç haketmediği halde- üzerine oturmuştur. Geleceği de "garantiye„ almak için aynı anlayış sahiplerini ön plana çıkarmış, partiye sahiplik edebilen, geçmiş Dersim pratiğinde en olumlu emeğin sahibi olan arkadaşları ise düşürmüştür.

Yoğun kadro gücünün ve çok sayıda deney-tecrübe sahibi arkadaşın da yer aldığı bir ortamda bu anlayışların bu denli zemin bulmasının nedeni nedir? İki anlayışın sahipleri ve etrafında kümelenenler her türlü tasfiyeyi geliştirirken partiye bağlı, dürüst arkadaş yapısının tavrı sessiz, suskun ve seyirci kalmaktır. Birçok basit gerekçelerle dıştalanır, bir taraflara gönderilirler. Aslında açıkça yaşanan tasfiyecilik karşısında görevlere sahip çıkmayan ve devrimci sorumluluktan uzak bir tutum içerisindedirler. Sorunları görmeme veya kavramama söz konusu değildir. Sorunun kaynağı ne olursa olsun bu durumdaki arkadaşlar geliştirilen tasfiyeciliğe karşı çözümsüzdürler. Ve bunların dayattıkları çözümü kabul ederek boyun eğmişlerdir. Halbuki bu dönem Parti Önderliği'nin talimatlar düzeyinde yoğun müdahaleleri söz konusudur. Ama, yapılması gerekenleri ve süreci çok net ortaya koyan bu talimatları uygulama gücü de gösterilememiştir. Elbetteki partimizin doğrultusunu temsil edemeyen bu yapımız parti dışı anlayışlara uygulama zemini sunmuş ve cesaret vermiştir.

Böylesi bir yapı ve süreçle kendi anlayışını yapıya taşıran Kör Cemal taktik önderlikle oynayarak stratejik önderliği işlevsiz kılmanın çabasını sergilemiştir. Çünkü, kendi emellerine en büyük engeli partimizin stratejik önderliğinde görmektedir. Faaliyetleri, çizgiyi taktik alanda tıkayarak stratejik önderliği boşa çıkarma ve böylece eğiliminin egemenliğini ilan etme istemindedir. Daha baştan itibaren bunun faaliyetini yürütmüştür. Zaten daha sonra kendi pratiğinin izahını yaparken bunun anlamını, "Parti Önderliği'ni nezaketle öldürmek" olarak koymaktadır. Başlarken zemini yokluyor, kendi anlayışının temsilcilerini etrafında topluyor, bir kesimine boyun eğdirip kendisine bağlıyor, diğer bir kesimi ise dıştalayarak devre dışı bırakıyor. Böylece önemli oranda kendi anlayışını taşırmış oluyor. Bundan sonra yapılmak istenen ise, önderliği boşa çıkarmak ve işlevsiz kılmaktır. Özünde önderliği boşa çıkarmak için baştan sona kadar bunu hedefleyen tutumlara giriyor, fakat bunu sessizce yaparak daha çok belli bir "güce" ulaştıktan sonra alenileştiriyor.

Sonuçta birçok müdahaleye rağmen işbirlikçi feodal-komplocu anlayış ile aydın-kemalist lümpen anlayış etkisizleştirilmediğinden dolayı kadro yapımız bu anlayışlarla yüklü olarak faaliyet alanlarına dağılmıştır. Daha sonraki pratik süreçler işlendiğinde, gidilen alanlarda bu anlayışların sahiplerinin partiyi tasfiyeye uğratma ve işlevsiz kılma faaliyetini, kitlelere ve yapımıza karşı despotik yöntemleri hangi boyutlara vardırdıkları rahatlıkla görülecektir. Diyebiliriz ki, bu süreçte ülke pratiğine taşırılan III. Kongre gerçeği yerine, temsilini Kör Cemal ve Şexmus'ta bulan tasfiyeci anlayışlardır.

PARTİ FAALİYETLERİ

I- Merkezileşme ve merkez faaliyetleri:

Kongre sonrası başlayan süreçten günümüze kadar kendini en çok dayatan sorunların başında merkezileşme gelmektedir. Parti taktiğinin yetkince uygulanması, Parti güçlerinin örgütlü bir tarzda faaliyetleri geliştirmesi ve dolayısıyla siyasal-silahlı ordulaşmanın sağlanması, parti öncülüğünün tüm bu çalışmalara oturtulması, genel çalışmaların günlük olarak yönlendirilip yürütülmesi, denetlenerek düzenlenmesi herşeyden çok merkezi faaliyetlerin sağlıklı geliştirilmesine bağlıdır. Esas olarak merkez tüm pratiğin aynası olmak durumundadır. Her düzeydeki faaliyetlerin cisimleştiği bir kurum olarak merkez, ruhuna ve sorumluluğuna uygun tarzda işlediği oranda faaliyetlere ivme kazandırır, tersi durumda ise, faaliyetleri yıkıma uğratır. İki kongre arası geçen süreçte (1986-90) Parti Önderliği'nin sürekli çabalarına ve yoğun talimatlarına rağmen merkez bir türlü merkez olma konumuna ulaşmamıştır. Bunun sonucundadır ki, en üstten başlayarak en alta kadar birçok parti dışılığın tüm faaliyetlere yansımasına yol açmıştır.

III. Kongre sonrası faaliyetlerde Ülke İçi Merkez ve Merkez Yürütme esas olarak Botan Eyaleti'nde konumlandırılmış ve giderek adım adım tüm ülke içi faaliyetlerin merkezileşmesi hedeflenmiştir. Ancak, buna ne kadar ulaşıldı? Merkez olmanın gerekleri ne kadar yerine getirildi? Getirilmediyse nedenleri nelerdir?

"Kör Cemal taktik önderlikle oynayarak stratejik önderliği işlevsiz kılmanın çabasını sergilemiştir. Çünkü, kendi emellerine en büyük engeli partimizin stratejik önderliğinde görmektedir. Faaliyetleri, çizgiyi taktik alanda tıkayarak stratejik önderliği boşa çıkarma ve böylece eğiliminin egemenliğini ilan etme istemindedir. Daha baştan itibaren bunun faaliyetini yürütmüştür. Zaten daha sonra kendi pratiğinin izahını yaparken bunun anlamını, 'Parti Önderliği'ni nezaketle öldürmek' olarak koymaktadır."

Her şeyden önce, dört yıllık pratik faaliyet boyunca üzerinde en çok oynanan, her türlü proletarya dışı anlayışın dayatıldığı, komploculuğun, birbirini düşürmenin dayatıldığı kurumların başında merkez gelmektedir. Merkez bünyesinde adeta merkezileşmemenin çabaları boy vermiştir. Ortaya çıkan yanlış anlayışlar tüm hesaplarını merkez üzerinde yapmıştır. Bir egemenlik sahası olarak yaklaşılıp buradan partiye karşı güç olmaya yeltenilmiştir.

Merkezileşmeye doğru yaklaşılmadığından ve birçok sınıf dışı anlayış dayatıldığından dolayı, partinin öncülük rolünün yetkin temsiline de ulaşılmadı. Proletaryanın öncülüğüne dayatılan feodal-işbirlikçi komploculuk, Türk solculuğu ve Kemalizm parti öncülüğünü aşındırmıştır. Bunun içindir ki, genel faaliyetlerde bu anlayış sahipleri kendilerini dayatarak konuşturmuşlardır. Yoğun müdahalelere rağmen gerekleri yerine getirilmediğinden Merkez ve Merkez Yürütme adeta birçok yanlış anlayışın yumağı olmuştur. Bunun yansımaları, tahribatları nelerdir? Öz olarak buna değinmekte yarar vardır. Örgütlülüğün kaynağı olması gerekirken örgütsüzlüğün kaynağı olmayı beraberinde getirir. Muazzam bir birliğin canlı timsali olacağı yerde parçalanmışlığa, toparlayıcılıkta bir çekim merkezi rolü yerine dağıtıcılığa varır. Sürekli mücadelenin önünü açma görevi yerine tıkanmaya yol açar. Elbetteki faaliyetlerin başında yer alan merkez kurumunda bu durum yaşanırsa pratikte birçok karmaşıklık, parti dışı uygulama vücut bulacaktır. Geçmiş dört yıllık pratiğe bakıldığında bu durum eyalet ve bölge faaliyetlerinin örgütlendirilmesinde, savaşa yaklaşımda, kadro sorunlarında, cephe faaliyetlerinde görülebilmektedir. Merkezin iç durumu böyle olunca her anlayış rahatlıkla kendisini konuşturma zemini ve imkanı bulmuştur. Parti Önderliği bu konuya ilişkin şunları belirtmektedir: *"Bu süreç PKK'yi bir öncü güç olmaktan çıkarıp kullanılan bir güç haline getirme, partinin etkisini kendi feodal eğilimlerine, kişisel hesaplarına kurban ettirmenin süreci de oldu. Bazıları ölümüne, hiç de PKK'lı olmadıkları halde, hatta PKK'nin canına okur durumda oldukları halde, partinin bütün odakları üzerine abandılar, çar-çur ettiler. Bunu bilerek yapanlar da vardır, bunları da ayıklayacağız, tartışacağız ve açığa çıkaracağız. Ve göreceğiz ki, Parti aslında bir öncü güç olmaktan çıkarılmak istenmiştir. Parti öncü güç olarak ortadan çıkarıldıktan sonra kişiler, keyfi tutumlarını alabildiğine örgütleyebilirler, hizipleşebilirler. Ve çeşitli düşmanca tavırlara girip tahribatları daha da artırabilirler, ortaya çıkan da budur. Kısaca partinin aşınımı sorunu sadece 'partimize yazık oldu, bazı ilkelerine ters düşüldü' denilip geçiştirilecek bir konu değildir. Bu silahlı mücadeleyi partisiz bırakma, düşmana zaferi hazırlama ve güçlerimizi imhaya açık bırakma tutumudur.„* (Politik Rapor, Syf. 80) Pratikte kendisini parti ortamına dayatan budur. Parti çalışmalarına egemen olmak isteyen ve bir bütün olarak partinin öncülüğünü aşındıran bu yaklaşım düşüncede, ruhta, yaşamda, eylemde birçok çarpıklığın gelişmesine yol açmıştır.

Faaliyetlerin gelişim seyri içinde ele alındığında esas olarak işbirlikçi feodal-komplocu anlayışın kendisini nasıl örgütlemeye çalıştığı, merkezi yapımızın diğer kesiminin bunun karşısında hangi anlayışla hareket ettiği daha iyi anlaşılacaktır.

Daha Kongre gerçekliğini ülke içine taşırma faaliyetleri esnasında bu anlayış en üst düzeyde ortaya çıkarak kendisinin temellerini merkezi yapılanma bünyesinde atmıştır. Kör Cemal pratiğinde en çok merkezle oynanması, bazılarının ön

plana çıkarılması, bazılarının etkisizleştirilmesi ve bazılarının da düşürülmesi burada izahını bulur. Kör Cemal ilk ayarlamalarını bu kurum içerisinde yaparak kendisini partiye dayatmıştır. Kör Cemal pratiğine bakıldığında merkezileşmenin adımlarının atılması gerekirken tam tersine bunun tasfiyesinin adımlarının atıldığı görülecektir. Temelleri bu süreçte atılan veya kaynağını buradan alan işbirlikçi-feodal çetecilik sonraki faaliyetlerde giderek kendisini bir bütün olarak dayatmıştır.

ARGK gerillaları bir dinlenme anında...

Ülke İçi Merkez'in ağırlıklı olarak Botan'da üslendirilmesiyle, bölge ve eyalet faaliyetlerinin örgütlendirilip giderek geneli kapsayan bir merkezileşmeye varma hedeflenmiştir. Ancak bahsedilen anlayışın kendisini dayatması, bir kesimin bu anlayışla uzlaşmacı bir konum tutturması, diğer bir kesimin ise kendi görev ve sorumluluklarına sahip çıkmaması böylesi bir hedefe ulaşmayı engelleyen temel nedenlerdir. Bırakalım tüm faaliyetlere hakim olan ve yönlendirip yürüten bir merkezileşmeyi, eyalet çapında bile böylesi bir düzeye ulaşılmadığı açıktır. Parti Önderliği'nin yaşanan bu durumlara müdahalesi sürekli ve sayısızdır. Kör Cemal pratiğine talimatlarla yapılan müdahalelerin ardından fiili müdahale gerçekleşir. 1987 sonlarına doğru gelişen bu müdahale ile işbirlikçi-feodal çetecilik teşhir edilerek en üstten bu anlayışın tasfiyesi sağlanır. Bu yönüyle atılan olumlu bir adım olmasına rağmen tam anlamını bulmaması sonucu gereken rolü ve işlevi görmez. Herşeyden önce bu anlayış derinliğine tüm yapıda tasfiyeye uğramaz. Kör Cemal tasfiye edilir ama, Kör Cemallik tamamiyle tasfiye edilmez. Diğer yandan bu teşhir ve etkisizleştirme faaliyeti sadece belli alanlarla sınırlı kalır ve diğer alanlara taşırılmaz. Taşırılma çabaları olmasına rağmen müdahalenin kabullenilmemesi durumu söz konusudur. Böylece özünde müdahalenin boşa çıkması veya çıkarılmasıdır gerçekleşen. 1988 yılından itibaren bu anlayışın hep kendini dayatma ve ön plana çıkarma çabası süreklidir.

Bu dönem sonrası yapılan çeşitli toplantılarda bu eğilimin tüm çabası herşeyiyle örgüte sahiplenme ve gasp etmeye yöneliktir. Toplantılarda genel olarak sorunlar tartışılmış, döneme ilişkin planlama ve düzenlemelere gidilmiş ve kararlar alınmıştır. Fakat bunlarda egemen olan yine feodal çete anlayışıdır. Düzenlemeler özünde ayarlamadır. Planlar bu anlayışın hayata geçmesi temelindedir. Alınan kararlar birçok doğruluğu içerse de uygulamada herkesin bu kararları kendi süzgecinden geçirerek keyfiyetçi tarzda uygulamasından bahsedebiliriz. 1989 Haziran toplantısı ve ardından gerçekleşen Ülke İçi I. Konferans bu anlayışın kendisini en açık bir tarzda dayattığı, kendisini egemen kılmaya çalıştığı platformdur. Gerek Merkez, gerek Merkez Yürütme'nin oluşumu ve gerekse de görevlendirmeler bu mantığa göredir. Yoldaşlıktan çok komploculuk, birbirine yardımcı olmaktan çok ayak oyunları ile düşürme, devrimci dürüstlük yerine entrikacılık, eleştiri yerine kulisçilik yaşanır. Bu durum tartışmalardan tutalım eleştirilere, seçimden tutalım görevlendirmelere kadar yansır. I. Konferans sürecinden sonrasının başaşağıya gidişte belirgin yer tutmasında bu durumlar önemli rol oynar. Konferans'a ivme kazandırılacakken tam bir boşlukta durmayı ve partiyi tasfiye etmeyi dayatan bir kontracılığın sahibi olanların tasfiye edilmesi gerekirken ödüllendirilmesi, faaliyetlere parti öncülüğünün egemen kılınması gerekirken parti öncülüğünün aşındırılmadan da öteye vardırılması bunun açık kanıtıdır.

Dört yıllık süreçte merkezileşme faaliyetlerini geliştirmeyen, Merkez ve Merkez Yürütme'yi işlemez kılan, görev ve sorumluluklara sahip çıkmayan, işbirlikçi-feodal komploculuk ve bu ikisinin arasında denge kurmaya çalışan uzlaşıcı anlayışlardır. Çeşitli süreçlerde değişik kişilerde ifadesini bulsa da aynı anlayışların süregelmesidir.

İşbirlikçi feodal-komplocu anlayış bu süreçte Kör Cemal, Metin ve Hogir unsurlarının şahsında kendisini açığa vurmasına rağmen bir eğilim olarak parti ortamında kendisine zemin bulur. Parti Önderliği bu anlayış sahiplerinin durumunu şöyle ifade etmektedir: *"Yetki gaspı, birincilik gaspı için bunca gözü kara olanlar partinin, milletin başına neler getirmezler ki? Hogir ne diyordu:* 'Köylüleri hizaya getirmek için, onların üzerinde otorite olabilmek için aniden soğukkanlı bir şekilde adam öldüreceksin ki senden korkup sana itaat etsinler.' *Halka karşı canavarlık yaparak otorite olacak! Böyle eğilimler var, hala var. Kimisi oldukça sinsi ve gizli yapıyor, kimisi ise gözükaraca yapıyor. Feodal bir toplum içinden geliyoruz, kalıntıları hayli yüklüdür. Zaaflar, tutkular fırsat buldu mu kendini ölümüne konuşturabilir... Kadro tedbirini, partiyi koruma tedbirini almazsa ve bu adamlar birinci olsa olan partiye olacak, kadrolara olacak. Entrikacıdırlar, kurnazdırlar ve her şeyi bitirirler...„* (Politik Rapor, Syf. 88) Geçen pratik faaliyet sürecinde her ne kadar bu anlayış bazı unsurlarda sivrilmişse de bunların sadece birkaç kişiyle sınırlı olduğu anlamı çıkmaz. Bu anlayışın temsilcilerini koruyan, ön plana çıkaran ve bunlarla beraber hareket eden bir kesim, gerek merkezi yapı içerisinde ve gerekse de daha alt düzeylerde vardır.

III. Kongre sonrası pratik merkez bünyesinde bu anlayış en iyi ifadesini K. Ö... ve H.... arkadaşta bulur. Bu anlayışın en sivrilmiş tipleri olan unsurlar bu arkadaşlar tarafından öne çıkarılmış, korunmuş ve kollanmışlardır. Eğer bu anlayışın keskin uygulayıcıları olan Metin ve Hogir en gözü karaca uygulamalara gitmiş ve oldukça pervasızlaşmışlarsa diğer arkadaşların buna göz yummaktan da öteye destek sunmalarındandır. Dersim Eyaleti'nde ise S.... şahsında ifadesini bulan kemalist entrikacılık aynı tasfiyeyi yapımıza dayatmış, dört yıl boyunca partiyi kendisiyle uğraştırmış, parti dışı bir yaşam ve çalışmayı dayatmış, böylece onlarca kadronun heder edilmesine yol açmıştır.

Feodal-komplocu anlayış ile parti arasında denge kurmaya çalışan, sorunları görüp bilmesine rağmen partiden yana gereken tavrı takınmayan bu anlayışın sahipleri Türk lafazanlığının temsilini yaparlar. İşbirlikçi feodal-komplocu bir koldan partiye karşı savaşım yürütürken, diğer koldan ise bunlar yürütür. Parti Önderliği bu anlayış sahiplerinin konumlarını şöyle izah eder: *"Türk lafazanlığını temsil edenlerin lafla bütün önemli görevlerin üzerini örtbas ettiklerini, kendi gemilerini yürütmek istediklerini çok iyi biliyoruz. Şu anda bunların elleri yakamızda, PKK'de şekillendirilmek istenen mücadeleci kişiliğe karşı iki koldan savaş halindedirler. Bunlar savaşıyorlar ama kime karşı? Bunların savaşçılığı iki yönlüdür. Bunu biraz derinden yakalayalım. Lafazanlık düzeyinde Türk ağzını temsil ederler, üstünü biraz daha kazırsak, feodal kalıntıyı temsil ederler. PKK kişiliğine ulaşmamışlar, bilakis PKK kişiliği filiz vermeye başladı mı saldırıyorlar. Aslında bu da anlaşılmayan bir husus değildir. Eğer bir kişilik böyle şekillenmişse elbetteki yeni kişiliğe saldıracaktır. Yeni kişilik eski kişiliğin panzehiridir. Ya o yerle bir edilecektir ya da diğeri. Anlaşma ve uzlaşma olmaz. Anlaşma ve uzlaşma işte Türk lafazanlığı ile Kürt feodal kalıntılığı arasındaki kirli uzlaşmadır... Bu temel yıkılmadıkça ve bu temelle savaşılmadıkça kendi öz kişiliğimizi yaratacağımızı sanmıyorum„* (Ekim Çözümlemeleri, Syf. 75)

Parti kişiliğine ulaşmayan bu anlayış, içerisinde bulunduğu pratikle mücadelemizin tasfiyenin eşiğine getirilmesinde önemli bir pay sahibidir. Bi... ve B... arkadaşların şahsında en çok kendisini yansıtan burjuva liberal anlayış da parti öncülüğünün aşınmasında, taktik dışılığın yaşanmasında esas olarak feodal-komplocu anlayışla uzlaşmıştır. Feodal-komplocu anlayış her türlü entrikacılığa baş vururken bu anlayış genellikle onaylayıcı olmuştur. Daha alt düzeyde sorumlulukları olan birçok arkadaşta da aynı anlayışın egemen olduğunu belirtmek gerekir.

Merkez bünyesinde birçok arkadaşta görülen durum ise görev ve sorumluluklara sahip çıkmamaktır. Parti gerçekliğini tam anlamıyla kavrayıp yaşamamanın, düzen ve toplumun geriliklerinden devrimci kopuşu yapamamanın kaynaklık ettiği bu anlayış, birçok parti dışılığa zemin sunar. Parti Önderliği bu anlayış sahiplerinin durumunu şöyle belirtir: *"... Her türlü oyunun üzerinde oynandığı ve ağırlıkta olan kesimdir. Köleler kesimidir. Burada ağırlıklı kesimi teşkil ediyor. Üzerinde herkesin oyun oynadığı, her düdüğe kulak kabartan avanaklar kesimidir... Siz üzerinde oynanmaya müsait bir zemin oluyorsunuz. Azınlık başkaları sizinle oynasa, arkadan aniden başka bir düdük çalsa kulağınızı ona kabartırsınız. Olası bir düşmanı da rahatlıkla izleyebilirsiniz. Bu ne anlama geliyor? Daha köle zeminden kopmamışsınız. Henüz bölünüp parçalanmaya müsaitsiniz. Bu ne anlama gelir? Korkunç bir irade, karar gücü haline gelmemişsiniz ve şaşırtılmaya müsaitsiniz, on tane yolu 'yol' bellemeye yatkınsınız, on tane ağzı dinlemeye, on tane duyguyu geliştirmeye, on tane fitne-fesat düşünmeye yatkınsınız. Bu ne anlama gelir? Henüz her türlü etkilenmeye açık zemini teşkil ediyorsunuz. Zehir de fışkırır, su da fışkırır, daha ayrışmamışsınız. Nitelik, keskinlik, irade, kararlılık, yürüyüş sizde tam bir kişilik haline gelmemiş. Bu ne anlama gelir? Hemen hemen bütün çalışmalarımıza işleri bozan birileri kendilerini veriyor. Hiç kimse,* 'Dur sen burda çizgiyle oynadın, dur sen doğruyla oynadın, dur sen kişilikle oynadın' *demiyor. Görse de söylemeye dili varmıyor. Bir-iki laf söylese de onu karara, uygulamaya dönüştüremiyor. Tek başına yapıyor, örgüte dönüştüremiyor, örgütün hattı ile bütünleştiremiyor. Demek ki doğrultu adamı olma durumuna henüz gelinmemiştir„* (Ekim Çözümlemeleri, Syf. 80-81) Sınıf temelini küçük-burjuvaziden alan bu anlayış dört yıllık pratik süreçte yanlış anlayışların boy vermesine zemin ve cesaret sunmuştur. Merkezi yapı içerisinde başta E..., Z..., M...., Dr. B.... ve diğer birçok arkadaşta somutluk kazanan bu anlayış, çoğu kez partinin karşı-karşıya olduğu tehlikeyi görür ama buna karşı partiyi temsil ve koruma gücünü kendisinde görmez. Gerçek anlamda partileşmediği için geri adım atar ve gelişmelere boyun eğer. Bu anlayışı pratiklerinde yaşatan arkadaşlar niyetlerinde veya görünürde feodal-komploculuğa ve burjuva liberalizmine karşıt gibi gürünseler de, bunlara karşı savaşım gücünü kendilerinde bulmadıkları için sonuçta uzlaşır ve meydanı yanlış anlayışlara terkederler. Partiyi değil kendilerini korumaya alırlar. Dönem dönem bazı çıkışlar yapmak isteseler de, ya bu salt niyet düzeyinde kalır ya da kişisel çıkışlar tarzında gündemleşir. Bundan dolayıdır ki, orta yol anlayışı esasında feodal-komploculuk ile burjuva-liberalizmi önünde bir engel değildir, tersine bu yapısıyla onlara zemin, güç ve cesaret sunar, ilkeli bir tutum ve tavır takınmaktan uzaktır. Aynı şekilde bununla bağlantılı olarak köylü isyancılığını aşmayan, partileşmeyen ve buna gelmeyen, partinin örgüt hattında yürümeyen, kendi bireyselliğini esas alan, örgütün dayatmaları ve istemlerine cevap vermeyen ve sonuçta intiharvariliğe kadar giden anlayıştır. Bu anlayış pratikte örgüt olayının reddi anlamını taşır.

> ***"Herşeyden önce örgütlü olmak demek, kolektif olmaktır. Kolektivizm; ortak tartışma, ortak karar ve ortak uygulamada ifadesini bulur. Kurum ruhunun zayıfladığı bir ortamda bunlardan bahsedilemeyeceği de açıktır. Kişiler kendilerini örgüt yerine koyduklarında, kendilerini tek karar organı olarak dayattıklarında ve uygulamayı da kendilerine göre yaptıklarında kolektivizm diye bir şey kalmaz. Bu durumu ile birey örgütü kendi kişiliğinde tıkatmıştır. Durum böyle olunca herkes kendi en geri özelliklerini, yaşam tarzını, örgüt kuralı olarak yapıya dayatır."***

Parti Önderliği'nin yoğun çabalarına rağmen birçok parti dışı anlayış ve tutumu bünyesinde barındıran Merkez ve Merkez Yürütme genel ülke faaliyetlerinde merkezileşmeyi sağlayamamış ve kurumlaşamamıştır. Bundan dolayıdır ki, parti taktiğinin uygulanmasından ziyade taktik dışı bir konum yaşanmıştır. Eyaletler arası çeşitli grup görevlendirmeler olmuşsa dahi gerekli koordinasyon sağlanamamıştır. Eyaletlerdeki çeşitli sorunlara müdahaleler yapılmamıştır. Merkez ve Merkez Yürütme'nin yaşadığı taktik dışılık tüm pratiğe ve alt birimlere yansımış, bu da giderek sorunların daha da ağırlaşmasını beraberinde getirmiştir. Parti öncülüğünün aşınması, parti yaşamından uzaklaşma, örgüt olayının işletilmemesinde Merkez ve Merkez Yürütme'nin içinde bulunduğu konum bellidir.

2- Parti işleyişi

Parti öncülüğünün aşınması, parti işleyişinin oluşturulmaması veya yadsınması anlamına da gelmektedir. En başta Merkez ve Merkez Yürütme bünyesinde yaşanan parti dışılıklar tüm yapıya yansıyarak, örgütsüzlüğü beraberinde getirerek Parti işleyiş kurallarının uygulanmamasına varmıştır. Örgüt olayı kuralları yaşama egemen kılındığında işler, tersi durumda ise örgüt örgüt olmaktan çıkar. Kuralları işlemeyince örgüt ortamı muğlaklaşmaya, yozlaşmaya kadar gider. Örgütün birer can damarı olan kurallar yerine kuralsızlık, keyfiyetçilik, bireysellik egemen olmuştur. Örgüt işleyişi yerine geçen bireylerin keyfi tavır ve tutumlarıdır.

Herşeyden önce örgütlü olmak demek, kolektif olmaktır. Kolektivizm, ortak tartışma, ortak karar ve ortak uygulamada ifadesini bulur. Kurum ruhunun zayıfladığı bir ortamda bunlardan bahsedilemeyeceği de açıktır. Kişiler kendilerini örgüt yerine koyduklarında, kendilerini tek karar organı olarak dayattıklarında ve uygulamayı da kendilerine göre yaptıklarında kolektivizm diye bir şey kalmaz. Bu durumu ile birey örgütü kendi kişiliğinde tıkatmıştır. Durum böyle olunca herkes kendi en geri özelliklerini, yaşam tarzını, örgüt kuralı olarak yapıya dayatır. En üstten başlayarak eyalet ve bölge birimlerine kadar bu durumu görmek mümkündür. Birbirini dıştalamanın, düşürmenin hakim olduğu ortamlarda kolektivizmden uzaklaşılmıştır. Bazı özgül durumlar dışında genel olarak yaşanan budur.

Parti içi demokrasi en çok ihlal edilen olguların başında gelmektedir. Örgüt içi aleniyetin yerine çoğu kez birbirini çekiştirme durumu geçirilmiştir. Demokrasi yerine pratiğe oturtulan bastırmacılıktır. Adeta kişinin özgür düşünce belirtmesi gibi bir hakkı ortadan kaldırılarak feodal komplocu anlayışın despotizmi uygulanmıştır. Bu, parti ortamında özgürleştirme yerine suskun bir köleler topluluğu yaratmaya benzer. Ya herkes üstten belirtilen düşünceye itaat edecek ya da en despotik yöntemleri göze almayı kabullenecek. Dayatılan ikilem budur. Dönem dönem biçimde işletilmişse bile bu bir egemenlik kurma aracı olarak alındığındandır. Belirtilmesi gereken diğer bir husus da, demokrasi adına başıboşluğun, ciddiyetsizliğin dayatılmasıdır. Özellikle en özgür tartışma ve karar, seçme, se-

"Parti ortamında en çok uğruna savaşılması gereken, en çok bağlı kalınması, korunması, geliştirilmesi ve tavizsiz davranılması gereken olgu değerlerdir. Ve yine esas temsil edilmesi gerekenler bu değerlerin yaratıcılarıdır. Bunun için, partimizin bir çekirdek olarak gelişiminden günümüze kadar tüm değerlerin gerçek sahipleri olan, her koşul altında değerleri temsil ederek değer katan ve tüm değerlerin temsilini kendisinde cisimleştiren Parti Önderliği ve şehitlerimiz bağlı kalınması, emir-komutalarında yürünmesi gereken en yüce değerlerimizdir. Bununla beraber PKK gerçekliğinin kendisi değerler toplamının ifadesidir. Diğer yandan zindan direnişçileri, partimizin kadroları, halk kitleleri, ayrıca bir gazeteden tutalım da bir mermiye, silaha kadar her şey parti değerlerimiz arasında önemli bir yer tutar."

çilme platformlarından biri olması gereken Ülke İçi I. Konferans platformunda yaşanan durumlara bakıldığında demokrasi ilkesinin ne denli zedelendiği kendiliğinden anlaşılacaktır. En demokratik ortamın gasp edilerek delegelerin belli yönlere koşullandırılması ve hatta toplantının yönetim gücünün seçim ilkesini en kaba biçimiyle ihlal etmesi içine düşülen örgüt dışılığın en açık ifadesidir.

Başta Merkez ve Merkez Yürütme olmak üzere hemen hemen tüm yapımızda, toplantı sistemi ruhuna uygun işlerlik kazanmamıştır. Dönem dönem çeşitli toplantılar yapılmasına rağmen bunlar çözümleyici olmaktan uzaktır. Toplantılar dönemin sorunlarına çözüm, örgütleme ve düzenleme gücü olacakken, her toplantı adeta yeni bir karmaşıklığın başlangıcını temsil etmiştir. Gerekli çözüm ve karar gücü olma yerine toplantılarımız çözümsüzdür. Ayarlamaların, kendini konuşturmanın bir platformuna dönüştürülen toplantı sistemimiz böylece işlevini görmedi. Parti dışılıkların tasfiyesinde, yanlış anlayışlara karşı mücadelede bir savaş platformu yerine uzlaşıcılıktır egemen yan. Bazı toplantılar gerçekleşmiş ve sonuçları Parti Önderliği'ne ulaştırılmıştır. Ama, bunlar çok sistemsiz ve düzensizdir. En üst yapı içerisinde bile toplantılara sorumlu bir yaklaşım yoktur. Birçok arkadaş toplantı tarihlerini veya çağrılarını bilmelerine rağmen katılma gereğini bile duymamışlardır. Bu ilgisizliği doğuran temel etken, kendini ve toplantıları çözüm gücü olarak görmemedir. Resmiyet dışı tartışmalar, çekişmeler yoğun iken en resmi ve özgür platform olan toplantılarda buna yanaşılmadı. Merkez ve Merkez Yürütme'de yer alan birçok arkadaşta başlangıçtan itibaren toplantıya herhangi bir rol atfetmeme ve adeta "nasıl olsa yine eskisi gibi olur" mantığıyla yaklaşım söz konusudur. Toplantı sistemi özgür ortama dönüştürülüp işletilmediği ve sorunlar gündemleştirilmediği için gayri resmi birçok fitne-fesat, çekiştirme ve didiştirmeye ortam sunulmuştur. Alta doğru bu daha da yoğunluk kazanır. Düzensizce işletilen toplantılarımıza gerekli katılımın sağlandığını söyleyemeyiz. Katılım sağlanmışsa bile, uygulamada hayata geçen bireylerin kendilerini konuşturmasıdır.

Rapor-talimat sistemi adeta altüst edilmiştir. Geçen dört yıllık faaliyet sürecinde gerek kurum olarak ve gerekse de Merkez ve Merkez Yürütme bünyesinde bireyler olarak partiye ulaştırılmış, sorunları tam anlamıyla ortaya koyan, partiye gerekli bilgilendirmeyi yapan raporların sayısı yok denecek kadar azdır. Yazılan raporlar başarıları, sorunları ifade etmekten çok bir şikayet ve yakınmayı aşmaz. Başta Merkez ve Yürütme düzeyinde bu sistem işletilmediğinden dolayı eyalet ve bölge örgütlerinde de işletilmesi doğrultusunda ciddi bir çaba sergilenmedi. Tabii ki bu da birçok sorunun zamanında çözüme ulaşmamasını ve giderek sorunların yığılmasını beraberinde getirir. Talimatlar her ne kadar görünürde kabul edilmişse de gerekleri yerine getirilmemiştir. Sorunlar, çözümler netçe ortaya konulmasına rağmen talimatların uygulama sahasına aktarılmaması onların reddi anlamına gelir. Yapıya yansıtılmayarak, kendisinde tıkatılan talimatlar genellikle özünden boşaltılmıştır. Özünde pratiğe yansıyan tavır "talimatlar ne derse desin ben yine bildiğimi okurum" anlayışıdır. Talimatlardan sonuç çıkarma, bunları en üstten başlayarak tüm yapıya ve faaliyetlere mal etme olayı yoktur. Ya talimatlar uygulanmayıp etkisizleştirilmiş, ya da dar bir çevreyle sınırlı tutularak işlevsiz kılınmıştır. Her şeyden önce örgüt olayı işletilmiyor, örgüt dışı bir yaşam dayatılıyor. Böyle olunca örgüt olayını sağlayacak, çalışmaları merkezileştirecek, doğru uygulama ve yönlendirmeyi egemen kılacak olan talimatların hayata geçirilmeyeceği açıktır. Çünkü talimatlar bireyselliğin, keyfiyetçiliğin, parti dışı anlayışların panzehiri ve çözüm anahtarıdır. Birçok hususta çok açık talimatlar olmasına rağmen başta Merkez ve Yürütme kendisini uygulayıp konuşturmuştur. Parti Önderliği'nin yaptığı birçok müdahale, önerdiği tedbir böyle boşa çıkarılmaya çalışılmıştır. Rapor ve talimatların işlemediği yerde denetimin ihlali, denetim yerine başıboşluğun alıp yürümesi gündemleşir. Pratikte ne altın üstü ve ne de üstün altı denetimi ve tüm faaliyetlerde örgüt denetiminin işletilmesi söz konusudur. Denetim olarak dayatılan ve uygulanan hafiyecilik mantığıdır. Yine denetimle parti faaliyetlerinin korunması ve güvenceye alınması gerekirken yapılan kişilerin kendilerini güvenceye almasıdır. Kişinin kendini örgüt yerine koymasının varacağı sonuç budur. Denetim adı altında herkes kendisine bir istihbarat şebekesi oluşturmuş ve bu da yapıda kuşkuculuk ve şüpheciliğin gelişmesine yol açmıştır. Metin ve Hogir unsurlarının bu konuda yaptıkları en uç düzeydedir. Herkesin herkes hakkında bilgi topladığı, herkesin herkese hafiyecilik yaptığı bir ortamda güven kalmaz, güvenin kalmadığı yerde ise her türlü olumsuzluk gelişir. Denetim adına bunlar yapılırken gerçek denetim araçları olan rapor ve talimat sistemlerinin oluşturulmaması denetimden kaçmanın, denetime gelmemenin en açık kanıtıdır.

III. Kongre sonrası dönemde ençok çarpıtılan silahlardan biri de eleştiri-özeleştiridir. Yığınca sorun olmasına rağmen doğru dürüst bir eleştirinin geliştirildiğini görmek mümkün değildir. Ya sorunlara karşı tam bir suskunluk, yakınmacılık ya da eleştiri adı altında kişiyi suçlama ve düşürmedir sergilenen. Partimizin eleştiri silahı kişiyi geliştirir, önünü açar ve çözümleyicidir. Başta Merkez ve Yürütme bünyesinde yapılan eleştirilerin böyle bir rolü yoktur. Eleştiriler kişiyi güçlendirmek, kişinin kendisini gözden geçirmesini sağlamak için değil, tam bir suçluluk psikolojisine sokmak, bastırmak ve boyun eğdirmek için yapılmıştır. Hedeflenen, anlayışlar, hata ve eksiklikler yerine kişilerdir; düzeltme yerine bozma, yüceltme yerine düşürmedir. Yapılan eleştirilerden pay çıkarma da yoktur. Daha önceki bölümlerde ortaya konan anlayışlara karşıtlık veya hizmet eleştirinin amacını, dozajını da belirleyen bir olgudur. Özgür ortamın ihlali, yapının önünün açılmaması doğru eleştirilerin geliştirilmesini de engelleyen önemli bir husustur. Sağlıklı bir eleştiri mekanizmasının oturtulmaması, özeleştirilerde de yansımasını bulur. Pratikte görülen odur ki özeleştiriye yaklaşımda samimiyet ve dürüstlük ciddi bir biçimde aşındırılmıştır. Ya kabul etmeme veya kabul edip de bunun gereklerini pratik yaşamda yerine getirmeme gibi durumlar vardır. Tabii ki bunlar özeleştiriyi özde kabul etmeme anlamına gelir. Birçok arkadaşta görülen durum, yıllardan beri özeleştiriler verilmesine karşılık pratik yaşamda bunlara bağlı kalınmadığıdır.

Tüm bunlardan ortaya çıkan sonuç odur ki, örgüt işleyiş kuralları genel olarak ihlal edilmiş, bunun yerine çeşitli parti dışı anlayışlar kendilerini oturtmuşlardır. Kurallarına uygun işlemeyen örgüt çarkında her türlü örgüt dışılık boy vermiş ve bunlar örgüt yaşamını, örgüt ruhunu, irade birliğini önemli oranda zedelemiştir.

3- Kadro sorunu:

Partimizin oluşum aşamasından günümüze kadar süregelen sorunlardan biri de kadrolaşma sorunudur. Örgüt faaliyetlerinin başarısı, örgütsel yapının sağlamlığı kadronun güçlülüğüne yakınen bağlıdır.

Günümüze kadar yaşanan süreçlerde merkezden başlayarak tüm birimlere kadar kadro politikasında birçok çarpıklık yaşanmıştır.

Herşeyden önce kadrolara yaklaşımda içerisine düşülen yetmezlikler birçok faaliyet alanında tahribatlara yol açmıştır. Bunun sonucudur ki, çok sayıda kadrolaşabilecek arkadaş olmasına rağmen, mücadelenin sorunlarına cevap verebilecek bir kadrolaşma yaratılmadı. Niçin yaratılmadı? Bu sorunun cevabı kaynağını parti faaliyetlerine yaklaşımda bulsa da özgül yanları da vardır. Nedir bunlar?

Birincisi: Önemli oranda partiyi tanımış, belli bir bilinçlenmeye ve formasyona ulaşmış, kadrolaşma düzeyindeki arkadaşlara yanlış yaklaşımdır. Daha çok Parti Önderliği'nin direkt denetim sahası olan Akademi'den gelen kadro yapısına önyargı ile yaklaşıldı. Ve gereken değer verilmedi. Yaklaşım mantığı şudur: "İşte pratiğe yabancıdırlar, sorun yaratıyorlar, sadece teori yapıyorlar„ vb. Bundan dolayı da gereken ilgi gösterilmemiştir. Akademi'den ülke pratiğine aktarılan kadro sayısı sadece son iki yılda yüzleri aşmasına rağmen bunlar değerlendirilemedi. Pratiğe yabancı olmalarına rağmen doğru temelde yaklaşıp, yoğun bir ilgilenme, deney ve tecrübe kazandırmayla önemli gelişmelerin katedileceği açıkken bu kadar yoğunluktaki kadro yapısı kendi başına bırakılmıştır. Ve hatta birçok alanda bazı zayıflıkları olan arkadaşların zayıflıkları giderileceğine yapı içerisinde teşhir edilmiş, bunalıma sürüklenmiş ve giderek düşürülmüştür. Diğer yandan bir güvensizlik olayı da vardır. Gelen kadrolara güvenilmemiş, bunun için de önleri açılmamış ve kadrolar tıkatılmıştır. Kendisine destek olunan ve geliştirilen kadro sayısı yok denecek düzeydedir. Niyet ne olursa olsun pratikte ortaya çıkan sonuç düşürmedir, heder etmedir.

İkincisi: Belli bir süreden beri pratik faaliyet içerisinde yer alan, parti bilincine sahip olan kadro yapısına yaklaşımdır. Kendilerine biraz destek sunulsa, yardımcı olunsa birçok ihtiyaca cevap verebilecekleken doğru yaklaşılmadığından, tıkanma ile yüzyüze getirilmişlerdir. Bunun sonucudur ki, birçok arkadaş yıllarca aynı görevde tutulmuş, aynı gelişme ile kalmıştır.

Üçüncüsü: Görevlendirmelerdeki yanlış yaklaşımdır. Birçok kadro hazırlanmadan, deney-tecrübe kazandırılmadan, durumu, yapıp-yapamayacağı gözönüne alınmadan ağır görevlerle başbaşa bırakılmıştır. Ağır görevlerin altına konurken destek olma, perspektif verme gibi bir durum da yaşanmayınca kadro kendisine yüklenen bu ağır yükün altında yığılıp kalmıştır. Burada suç yine kadroda görülerek, "işe yaramaz, yapamıyor" denilerek bir kenara itilmiştir. Diğer bir husus ise bunun tersidir. Birçok görevi yapacak düzeye gelmiş olan kadro ve kadro adaylarını görevsiz bırakma ve en basit işlerde tutma yaşanmıştır. Bu, kadroyu geliştirmediği gibi giderek sorumsuzluğu, güvensizliği de beraberinde getirmiştir.

Dördüncüsü: Görevlendirmelere bağlı olarak ortaya çıkan tayin ve terfi olayıdır. Parti ölçülerine vurularak yapılan bir tayin ve terfiden bahsetmek güçtür. Kadroyu denetleme, gelişim seyrini izleme, gücünü değerlendirerek görevlendirmede yaşanan yetersizlikler bir haylidir. Özünde görevlendirme, tayin-terfi olayı objektiflikten uzaktır. Niyetlerle, bireyselliklerle, taşınan anlayışların çağrışım yapmasıyla tayin-terfiye gidilmiştir. Kişiler ayarlamanın veya "egemenlik kurmanın„ bir aracı olarak ele alındığından birçok ögeye hak etmediği yetki ve sorumluluklar verilirken birçok kadro ise görevsiz bırakılmıştır. Dolayısıyla birçok öge ya boşluklardan yararlanmış ya da kişilerin bireysellikleri ile sorumluluklara getirilmiştir. Buna Suat ve Bedran unsurlarının durumu en açık örnektir Bunun yanısıra bir karmaşadan da bahsetmek gerekir. Günübirlik değişimler, terfiler ve görevden düşürmeler özellikle 1989 pratiğinde yoğunca yaşandı. Bir günde en üst düzeyde görevlendirilmek ve hemen ardından görevsiz kalma bir an meselesidir. Keyfiyetçiliğin bu tarzda uygulanması kadroların gelişimini frenlemiştir.

Genelde kadrolara yaklaşım böyledir. Bunun yanısıra S....'nin Dersim Eyaleti'nde şekillendirmek istediği kadro tipi tamamen uydu, lafazan ve her türlü kullanılmaya açık bir tiptir.

Bunlara ek olarak kadrolardan da kaynaklanan çeşitli yetersizlikler söz konusudur. Boyun eğmecilik, köle ruhunun aşılmaması egemen yandır. Ayrıca görev ve sorumluluklara yetkince sahip çıkmama, kendi gelişimine önem vermeme durumu da görülebilmektedir.

Merkez ve Merkez Yürütme kadro politikasına karşı doğru bir tutum sergileyememiştir. Bırakalım yapı içerisinde bir ayrıştırmayla kadrolaşmaya aday olanların tespit edilerek geliştirilmesini, eldeki hazır kadro birikimini bile değerlendirememiştir. Kadrolar faaliyetlere ortak edilmemiş ve salt birer uygulayıcı olarak görülmüşlerdir. Kadroların korunmasına gereken özen gösterilmemiş ve böylece uzun vadede gelişip güçlenecek kadroların erken kaybına sebebiyet verilmiştir.

4- Eğitim sorunu:

Eğitim olayı, yapının gelişip yetkinleşmesi, dönemin sorunlarına cevap verebilmesi için büyük öneme sahiptir. Pratik faaliyet sürecinde ülke genelinde ihtiyaca cevap verebilecek, partinin gelişim seviyesine uygunluk arzeden bir eğitimin geliştirilmesinden bahsedemeyiz. Özellikle sistemli kamp eğitimleri veya okullar sistemi tarzında yürütülen eğitimler sınırlıdır. Kış süreçlerinde yapılan eğitimlerin sağladığı belli bazı gelişmeler olsa da dönemin gelişimine uygun olmamıştır. Herşeyden önce eğitimi önemli bir savaş sorunu olarak ele almama ve buna uygun bir örgütlemeyi sağlamamadan bahsetmek gerekir. Yaşamın tümünde eğitici olmama, esas olarak eğitime tek yanlı (teorik) yaklaşarak bunu da kış süreçlerinin bir sorunu olarak görme durumu vardır. Dolayısıyla yapımızın sürekli büyümesi ve nicelik gelişimine niteliksel karşılık verilmedi. Bu da sorunlar karşısında birçok yetmezliğin boy vermesinin temel etkenlerinden biridir.

Yürütülen eğitimler dönemin sorunlarını içermekten ve bu sorunlara çözüm sağlamaktan çok tek düze ve kalıpçıdır. Yine özel eğitim devreleri ile dönem dönem çeşitli sorunlar konusunda yapıyı eğitmek gerekirken bunlar yapılmadı. Birlikler içerisinde yürütülen eğitimler ise sistemsizdir ve belli bir program ve plan dahilinde değildir. Esas üzerinde durulması gereken bir nokta, eğitimin süreklileştirilmesidir. Gereken önem verilmediğinden dolayı

"Türk lafazanlığını temsil edenlerin lafla bütün önemli görevlerin üzerini örtbas ettiklerini, kendi gemilerini yürütmek istediklerini çok iyi biliyoruz. Şu anda bunların elleri yakamızda, PKK'de şekillendirilmek istenen mücadeleci kişiliğe karşı iki koldan savaş halindedirler. Bunlar savaşıyorlar ama kime karşı? Bunların savaşçılığı iki yönlüdür. Bunu biraz derinden yakalayalım. Lafazanlık düzeyinde Türk ağzını temsil ederler. Üstünü biraz daha kazırsak feodal kalıntıyı temsil ederler. PKK kişiliğine ulaşmamışlar, bilakis PKK kişiliği filiz vermeye başladı mı saldırıyorlar. Aslında bu da anlaşılmayan bir husus değildir. Eğer bir kişilik böyle şekillenmişse elbetteki yeni kişiliğe saldıracaktır. Yeni kişilik eski kişiliğin panzehiridir. Ya o yerle bir edilecektir ya da diğeri. Anlaşma ve uzlaşma olmaz.. Anlaşma ve uzlaşma işte Türk lafazanlığı ile Kürt feodal kalıntılığı arasındaki kirli uzlaşmadır... Bu temel yıkılmadıkça ve bu temelle savaşılmadıkça kendi öz kişiliğimizi yaratacağımızı sanmıyorum."

ve kamplar bir sorun olarak görüldüğünden eğitim aksaklığa uğramıştır. Oysa gerçek eğitim sürekli eğitimdir; yapının tavır, davranış ve yaşamda eğitilmesidir.

Eğitimdeki yetersizliklerden biri de eğitimin yaşamla bütünleştirilememesi ve kişilikte devrimcileşmeyi istenilen oranda yaratmamasıdır. Eğitimlerimiz yaşam ve genel mücadele sorunlarından uzak olduğu için daha çok yüzeysel bir bilgilenmeye yol açmaktadır. Yaşama egemen kılınmış ve yaşamda eğiticiliği geliştiren eğitim yerine esas alınan bu yüzeysel eğitimdir.

Savaş sorunlarının incelenmesi ve özümsenmesinin, düşman taktiklerinin açığa çıkarılarak buna karşı devrimci taktiklerin geliştirilmesinin eğitimin önemli bir parçasını oluşturması gerekirken bu yapılmadı ve daha çok klasik konular ve klasik yöntemlerle bu ihtiyaç giderilmeye çalışıldı. Bunun da dönemin gerisinde kalarak yetmeyeceği açıktır.

Değinilmesi gereken diğer bir husus da eğitmenlerin seçimidir. Bunda doğru yaklaşım yoktur. "Kim işe yaramıyorsa, tarzından gidilen bir seçimle çoğu kez yaşamda, kişilikte, düşüncede, ruhta eğitime ihtiyacı olanlar eğitmen olarak yapının başına verilmişlerdir. Bu da eğitimlerin verimsiz geçmesinin bir etkeni olmuştur.

5- Değerlere yaklaşım:

Kürdistan gibi bir zeminde her şeyin büyük bedellerle elde edildiği bilinmektedir. Düşmanın değer denen tüm olguları büyük bir zorbalıkla gasp ettiği, elle tutulur hiç bir şey bırakmadığı, bunun da üzerine kendi gerçekliğini dayatarak değer diye halkımıza sunduğu bir ülkede elbetteki değer yaratmak basit bir olay değildir. Mücadele tarihimiz değerlerin nasıl yaratıldığına dair canlı tanıktır. Herhangi bir miras devralınmadan her türlü düşman faaliyetle-

> *"1990 yılındaki kitle eylemliliğinin düzeyi ve yaygınlığı, Kürdistan halkının savaşa verdiği açık onay olarak, sömürgeciliğe karşı cepheden tavır almıştır ve bu, halkın siyasallaşmasında büyük bir atılımı birlikte getirerek sömürgeciliğe karşı, siyasal denge koşullarına ulaştırılmamızı birlikte getirmiştir. Ve yine, halk kendi gücünü konuşturarak, ulusal kurtuluş savaşında gerillayı yakalamıştır."*

rine ve hatta halkımızın tüm gerillikleri karşı yoğun bir mücadele geliştirilmiş ve böylece tarih sahnesine çıkılmıştır. Parti Önderliği'nin iğneyle kuyu kazar gibi mücadelenin geliştirildiği belirlemesi yaratılan değerlerin temelindeki fedakarlığı, dökülen kanları, verilen canları en iyi tarzda ortaya koymaktadır. Öz olarak partimiz hiç bir hazır değer üzerinde şekillenmemiş, tam tersine her değeri yoğun emek, çaba ve şehit kanıyla yaratmıştır.

Elbetteki sorun salt değer yaratma da değildir. Değerleri korumak da en az yaratmak kadar önemlidir. En zorlu mücadele ile yaratılan değerleri korumayarak heder etmek, sahiplik etmemek açık ki en soysuzca bir tutumdur. Tabii ki değer yaratmayanların, değerlere en özlü çaba ve emeği katmayanların değerleri koruması da beklenemez.

Bundan da önemlisi ise, değerleri adım adım geliştirme ve değerlere değer katmaktır. Mevcut değerleri korumanın yolu yenilerini yaratmaktan geçer. Değerleri geliştirmeyenler koruyamaz da. Bunun yanısıra mevcut değerlerle yetinme çok tehlikeli bir durumdur. Değerler üzerine yatma, bunun üzerinde kişisel güdüleri ve düşkünce yaşam tutkularını konuşturma kadar soysuzca bir tavır olamaz. En yüce emeklerle yaratılan değerlere böylesi bir yaklaşımın sergilenmesi, bırakalım devrimci ölçülerden, sıradan insani ölçülerden bile uzaklaşıldığının en açık bir ifadesidir. Herşeyden önce değerlere gerçek anlamda sahiplik etmenin yolu, bunun anlamının derin bilincinde olmaktan ve tüm yönleriyle yaşamaktan geçer.

Mücadelemizde en temel güç kaynağımız yaratılan değerler ve bunların yaratıcılarıdır. Bunu yaşamın her anında iliklerine kadar sürekli yaşayanların değerlere karşı soysuzca bir tutum içerisine giremeyecekleri açıktır.

Parti ortamında en çok uğruna savaşılması gereken, en çok bağlı kalınması, korunması, geliştirilmesi ve tavizsiz davranılması gereken olgu değerlerdir. Ve yine esas temsil edilmesi gerekenler bu değerlerin yaratıcılarıdır. Bunun için, partimizin bir çekirdek olarak gelişiminden günümüze kadar tüm değerlerin gerçek sahipleri olan, her koşul altında değerleri temsil ederek değer katan ve tüm değerlerin temsilini kendisinde cisimleştiren Parti Önderliği ve şehitlerimiz bağlı kalınması, emir-komutalarında yürünmesi gereken en yüce değerlerimizdir. Bununla beraber PKK gerçekliğinin kendisi değerler toplamının ifadesidir. Diğer yandan zindan direnişçileri, partimizin kadroları, halk kitleleri, ayrıca bir gazeteden tutalım da bir mermiye, silaha kadar her şey parti değerlerimiz arasında önemli bir yer tutar.

III. Kongre sonrası yürütülen faaliyetlerimizin böylesi güçlü değerlerin yarattığı bir zemin üzerinde gerçekleştirildiği açıktır. Dört yıllık bir pratikte bu değerler sürekli mücadeleye güç katmış, can ve kan vermiş, ivme kazandırmıştır. Buna rağmen bu değerlere layık bir pratik sergilediğimizi belirtemeyiz. Parti öncülüğünün aşınması, parti yaşam ve ruhundan sapılması, kadro yapısına yönelik yaşatılan bunalımlı, düşürücü durum, kitleler üzerinde tesis edilen despotik yaklaşımlar, birçok parti malzemesinin heder edilmesi, bunun en büyük kanıtıdır. Faaliyetlerimizde görüleceği gibi, değer yaratan bir konumda olmaktan çok tüketen, koruyan değil heder eden bir konumda olunmuştur. Bir kez parti öncülüğü aşınmayla yüzyüze bırakılıp parti ortamı her türlü komplocu-tasfiyeci anlayışa bırakıldı mı değerler ciddi bir tehlikeyle karşı karşıya bırakılmış demektir. Partimizde işte bunlar yaşanmıştır.

CEPHE FAALİYETLERİ

Kürdistan tipi sömürge ülkelerde, mücadelenin cephesel karakterde geliştiği, gelişmek zorunda olduğu açıktır. Halkın siyasal cephesellleşmesi sağlanmadan, onun bir üst ifadesi olan halk savaşının da gelişmeyeceği bilinmektedir. Halk savaşının gücü ve sürekliliği, halkın bir ulusal cephe içinde örgütlenmesinden ve bu örgüt aracılığıyla, halkın tüm maddi ve manevi olanaklarının açığa çıkarılmasından kaynaklanır.

O halde, devrimci gelişme için,

Gerillaların zozanlarda gerçekleştirdiği toplantıya katılan halk...

savaşın gelişmesi için, cephesel gelişme yaşamsal bir zorunluluktur.

Partimiz daha ilk çıkış döneminden itibaren, bir anlamda -ve çok güçlü bir yan olarak- cephesel bir tarzda mücadeleyi geliştirmiş ve geniş halk yığınlarını mücadelenin içine çekmiş, partiyi cephesel gelişmenin merkezine oturtmuş ve savaşı -şiddeti- de bu tarzda ele almıştır. Nitekim, APOCU gelişme, PKK gelişimi bir ulusal gelişme, bir ulusal diriliş olarak gerçekleşmiştir.

12 Eylül sonrası gelişmeler sonucu, uzun sayılabilecek bir süre, halkın kendi başına kalması ve aşırı baskı sonucu, daha önce sağlanan gelişmeler durmuş ve gerileme başlamıştı. Öyle ki, askeri ve polisiye despotizm yoluyla, halktaki gelişmeler adeta tamamen kontrol altına alınmış ve belli oranda bir yönlendirme içine alınmıştı. Halka, ulusa yeniden ulaşmak için, bir savaş çıkışının yapılması, askeri statüko temelinde, pasifizmden de öteye zapt ü rapt statükosunun darbelenmesi zorunluydu. Yani, halkı yeni bir cephe hareketi içine çekmek, savaşı mutlak surette geliştirmekten, savaşçı gelişmeyi sağlamaktan geçiyordu.

15 Ağustos sonrası gelişmeler, bunun böyle olduğunu net bir şekilde ortaya koymuştur. Gerçekten de, oldukça elverişli bir cephesel gelişme zemini doğmuştu. Halk kitleleri, düşmanın askeri alanda darbelenmesi sonucu içine girmiş olduğu yönetme zaafından yola çıkarak, anti-faşist, anti-sömürgeci bir gelişme sürecine girdiler.

Ancak önümüze koyduğumuz halde, bu süreci doğru bir tarzda ele alıp, ciddi bir örgütsel çabayı gösteremedik ve cepheleşme olayını yetkince gerçekleştiremedik.

III. Kongremiz, bu durumu esaslı olarak ele almış ve çözümü doğrultusunda önemli kararlara ulaşmıştır.

Daha önce ilan edilen ERNK (Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan)'nin ve ERNK bünyesindeki kitle örgütlerinin pratik bir gerçek haline gelmesi, yani kitleleri bünyesinde toplayacak bir örgüt gücüne dönüştürülmesi öngörülüyordu. Ancak, daha çok Avrupa'dan yönlendirilmesi, ülke içine ve Türkiye'ye taşırılması gereken cephe çalışmalarında parti taktiğine ulaşılmamış ve ağırlıklı olarak cephe çalışmaları yine ülke içindeki silahlı mücadele gücüne bağlı olarak gelişmiştir.

III. Kongre sonrası cephe çalışması ortamı ağırlıklı olarak savaşın belirleyici etkinliği altındaydı. Savaşın geliştiği alanlarda, buna paralel olarak kitleyle ilişki içine girme yaşanıyor ve bu, kitle bağlarının gelişmesi için bir temel teşkil ediyordu. Yine, 1980 öncesi mücadele döneminde, hareketin etkin olarak çalıştığı alanlarda da, halk kitleleri, gelişen savaşın da etkisiyle, içine girmiş oldukları eski uyuşukluğu üzerinden atıp, kendiliğindenci bir hareketlenmeye başlıyorlardı. Bunda, cezaevlerindeki direnmeler ve tutuklu aile kitlesinin eylemliliğinin de önemli rolü vardır.

Oluşan ortam, ciddi bir tarzda ele alınacak olursa, çok güçlü gelişmeleri kendi içinde barındırıyordu. Ne var ki, bu alanda gösterilen çalışmaların kendi ağırlığınca ele alınmaması, ciddi bir örgüt faaliyeti olarak ele alınmaması, çok ciddi sonuçlara ulaşmayı imkan dahilindeyken, ancak çok asgari bir düzeye ulaşılmasını birlikte getirmiştir.

Bu, düşmanın baskılarından ve yanlış yaklaşımlarımızdan dolayı daha da güdükleşmiş ve kendi gerçeğine ulaşmamıştır.

Her şeyden önce, cephe çalışması merkezi bir örgüte ulaştırılmamış ve merkezi bir yönlendirmeden yoksun bırakılmıştır. Bu, sadece ülke geneli için değil, eyaletler ve bölgeler düzeyinde de görülen bir durumdur. Cephe çalışmasının daha çok savaşa bağlı olarak geliştiğini yukarda belirtmiştik. Bu, savaş birlikleri vasıtasıyla içine girilen kitle ilişkileri olarak biçimlendi, ağırlıkta, gerilla birliklerinin eğitim ve ihtiyaçlarına göre ele alınan bir çalışma oldu. Doğaldır ki, bu, halkın cephesel örgütlenmesi ile örtüşmeyen bir ilişki tarzıdır. Ona karşıt değildir ama, onun asgarisine de ulaşma değildir.

Parti Önderliği'nin Politik Rapor'da belirttiği gibi, *"Cephe faaliyetleri özünde siyasal faaliyetlerdir. Silahlı mücadele ile bağlantısı olsa da, silahsız yürütülen faaliyettir. Devrimci şiddetin siyasal zorudur. Gerilla, halkın silahlı şiddeti iken, cephe örgütlenmesi ve eylemi de onun siyasi şiddetidir".*

İşte biz, gerilla olarak soruna bu espiriyle yaklaşmadık. Gerilla kitle ilişkisini ele aldığında, ağırlıklı olarak barınma ve savaşın ihtiyaçlarını karşılama eğilimi ile hareket etti. Bu, halkın, gerilla cephe tarzında hareket etmesini, örgütlenmesini değil, oldukça çarpık bir milis tarzı çalışmasını birlikte getirdi. Bu, halkın siyasal örgütlenmesi ve gelişmesini, siyasal hareketliliğini önemli oranda yanlış koşullandırdı. Bu durum, gerillanın ulaştığı her yerde önemli bir eğilim olarak kendini gösterdi.

Dolayısıyla, daha işin başında, sorunun çözümü yanlış bir tarzda ele alınmış oluyordu. Parti Önderliği II. Ulusal Konferans konuşmalarında şöyle diyor: *"PKK kadrosunun cephesel çalışması kapsamlı olmak zorundadır... Düşmanın dayattığı birçok engel var; onları barışçıl yöntemlerle, şiddetle, gizliaçık örgütle, bazen bir eleştiri, bazen fiili yok etmeyle, geçici örgüt, kalıcı örgütle bertaraf etmek gerekir. Çünkü, bizdeki şartlar bizi buna zorluyor.*

Onun için, kapsamlı bir yaklaşım tarzı, hiç bir zaman tartışılmaz. Bu nedenle, yaratıcılık, komple devrimcilik ve bir de, her zaman hazır PKK tarzı devrimcilik gerekiyor. Bu da, düşmanın karakterinden ileri gelir. Düşman her zaman pusudadır. Bırakalım barışçıl çalışma imkanını, kendi kimliğine sahip çıkmayı bile kabul etmiyor. Dolayısıyla sen başından itibaren bu işlere oldukça hazır, yetkin, her an bir emir-komuta sistemi içinde olmasını bilmelisin. Bir ideolog gibi çalışmaktan tutalım, bir propagandacı, ıkınacı olmaya kadar bütün biçimleri şahsında barındıran bir devrimciliğe ulaşacaksın. Halk kesimleri içinde, kesinlikle böyle savaşmasını bileceksin... Bu da cepheye, parti öncülüğü ile gidildiğinde, nasıl bir yaklaşım, nasıl bir vuruş tarzı içinde olmamız gerektiğini ilkesel düzeyde belirleyen ve sonuna kadar bağlı kalınması gereken bir husus olmaktadır. Bu bir özgürlük oluyor. Ve daha somut uygulamalarını söz konusu edebilir."

Bizim cephe çalışmasında bu tarza ulaşmayışımız ve genellikle tekdüze bir tarza mahkum olmamız, atılması gereken birçok adımın atılmamasına ve buna koşut olarak birçok değerin, alanın heba olmasına, düşmana kaptırılmasına neden olmuştur. Her şeyi silahlı mücadelenin günlük ihtiyacı derecesine indirgeme, halkın siyasal örgüt ve eylemine önem vermeme, cephesel çalışmaya önem vermeme, sekter yaklaşma, küçümseme pratiği, bu alanı önemli oranda kendiliğindenciliğe mahkum etmiş ve geniş halk katmanlarını örgütsüz bırakmıştır. Ya da çok az bir örgütlülüğe ulaştırmış, ulaşılan örgütlülük de, kendi anlamına kavuşmamıştır. Cephe birlikleri ya kurulmamış veya kurulsa da, belli bir şemaya sığdırılmak istenen gevşek bir ilişki düzeyi içinde tutulmuştur.

Halk çalışması, cephe espirisi ile yürütülmediğinden dolayı, cephesel çalışmanın özgünlükleri de gözardı edilmiş ve bir yerde halk gerçeğimizden uzak, gerçekliği gözardı eden bir tutumun içine girilmiştir. Bu, cephesel çalışmada, parti öncülüğünün tutturulmamasından kaynaklanıyor. Cephe çalışması, partinin kitle politikası ve siyasal şiddet stratejisi temeline oturtulamamıştır.

Örneğin, çeteciliğin aşiretçi bir temelde veya özünde bu denli bina edilmesinin en önemli nedenlerinden biri de, bunlara cephesel bir siyasetle yaklaşmamamızdır. Ve yine, bugün, burjuva partilerinin ve reformist çevrelerinin -sendika, dernek vb.- halk kitleleri üzerinde hala kısmi bir etkinlik içinde bulunmalarının nedenlerinden biri de, yine cephe anlayış ve pratiğine yeterince ulaşmayışımızdır.

Parti Önderliği şöyle diyor: *"Aşiret örgütlenmesine karşıyız ama, bu, hemen aşiretleri inkar edelim anlamına gelmez. Tam tersine, aşiretlere karşı olmak, aşiret örgütlenmesinden yararlanmak anlamına da gelir... Aşiretçi örgütlenmeye karşı olmak, onun, bir örgütlü kurum olduğunu, dolayısıyla, eğer iyi kullanılırsa, ulusal kurtuluşa hizmet edebileceğini yadsımıyor.*

... Dolayısıyla, yaratıcılık, yoğun düşünmek, eylemin ve vuruş tarzının en doğrusunu belirlemek bizde yaşamsal değerdedir. Zaten, PKK kadrosunun tıkanması ve pratikte fazla yol alamamasının bir nedeni de, bizdeki ulusal kurtuluş savaşı olgu-

sunun kapsamının çok özgün olma gerçeğini kavrayamaması, kavrasa da, bu konuda güçlü bir yoğunlaşmaya gidememesidir."

Düşmanın, bugün birçok aşireti, aşiret reisliği kurumu aracılığıyla kendine bağlaması ve geniş bir kesim üzerinde mezhepsel farklılıklar ve tarikatlar yoluyla etkinlik göstermesi, bizim Parti Önderliği'nin belirtmiş olduğu tarzdaki kişilik ve çalışma düzeyine ulaşmamamızdan kaynaklanmaktadır.

Bugün, özellikle Botan alanında etkili olan aşiretçi yapı karşısındaki yaklaşımımıza baktığımızda, sözkonusu zaafımızın ne denli tahribat yarattığı anlaşılacaktır. Konferans konuşmalarında Parti Önderliği şöyle diyor: *"Ya aşiret kuyrukçuluğu, ya da inkarcısı yaklaşımlarla sorun çözümlenmeye çalışılmıştır. Bu yaklaşımın ne kadar sakıncalı sonuçlar verdiğini biliyoruz. Bir aşiret reisliği, Kürdistan'da çapı ne kadar büyük olursa olsun, kazanılmayacak bir kurum değildir. Elbetteki, işbirlikçidir, yüzyıllardan beri, 'gidene ağam, gelene paşam' demiştir. Fakat senin de etkili olman oranında, bu, sana da, 'paşam' diyecektir. Yeter ki, sen onun çıkarını biraz kolla ve ona uygun yaklaşımı göster; rahatlıkla devrim adına yararlanabilirsin. Geçen yıllar, ayağımıza kadar gelip, bizimle uzlaşmak isteyenler vardı. Bunlar, diğer bir elleriyle devletle uzlaşmak istiyorlardı. Hatırlatmak gerekir ki, doğal karakterleri böyledir. Fakat, bu karakterlerini biz de rahatlıkla kullanabilirdik. Devletle de alttan alta görüşüyor diye hemen üzerine gitmek ve bir ögesini öldürmek yüz tanesini karşımıza çıkarmak demektir. Nitekim başımıza gelen de bu oldu."*

Savaşımızın açmış olduğu ortamda halk kitleleri yoğun bir örgütlenme ihtiyacı içinde olduğu halde, buna cevap verecek örgütsel tedbirler alınmamıştır. Bu, salt siyasal gelişmeyi sınırlamamış, aynı zamanda savaşımızın sağlıklı bir zeminde gelişmemesinin de bir nedeni olmuştur. Bugün savaşımızın en fazla ihtiyaç duyduğu şey kadrodur. Kadronun da en fazla çıkmış olduğu alan aydın-gençlik kitlesidir. Ancak bizim, bu kesime dönük yaklaşımımız güvensizliği içermiş ve bundan dolayı da, gençlik çalışması ve örgütlenmesine ancak son yıllarda biraz el atılmaya başlanmıştır, üstelik bundan da arzulanan sonuçlar alınmamıştır. Denilebilir ki, harekete akan gençlik daha çok genel parti çalışmasının bir ürünü olarak gelmektedir.

Bugün Kürdistan nüfusunun yarısı ve hatta yarısından fazlası kadından oluştuğu halde, bizim kadın kitlesine yaklaşımımız genel bir yaklaşım olmanın ötesine taşmamıştır. Ama, bu alanda gösterilen sınırlı bir ilgilenme bile gelişen serîhildan hareketinin ağırlıklı olarak kadın kitlesine dayanmasını sağlamıştır. Aynı durum çocuklar için de söz konusudur. Hiç şüphesiz Kürdistan çocuğu serîhildan hareketi içinde, "Filistinli generallerden" hiç de az iş yapmamış ve doğru bir tarzda ele alınıp yönlendirildiğinde, önemli bir ulusal kurtuluşçu güç olduğunu açığa çıkarmıştır.

Yine oldukça geniş bir köylü kitlemiz vardır. Biz kitleye daha çok yukarda da vurguladığımız gibi savaşa yardımcı bir kitle olarak yaklaştık. Temel mantığımız, köylü, ya gerilla ya da milis olacak biçiminde şekillendi. Oysa, geniş bir üretici kesimdir. Köylülük güçlü bir nüfustur. Bunu çok özgün olarak örgütlemek, -üretim ve siyasal alanda- son derece mümkündü. Yine halkın kendi kendini idare etme kabiliyetini geliştirmek, özellikle kırsal alanda çok önemliydi. Savaşın ağırlıklı olarak kırda gelişmesi, küçük birimler olan köylünün düşmanla sürekli olarak yüzyüze gelmesini ve bundan dolayı da zayıf düşmesini birlikte getirmektedir. Köylü kendini idare edebilecek örgüt olanağına, aracına ulaştı mı bu zayıflığını önemli oranda kapatabilir. Bu alanda da kısmi örgütlenmenin başarılı olduğu gerçeği açığa çıkmıştır. Nitekim, göçertilme ve çeteleştirme olayına karşı, böyle bir örgüt aracına ulaşılan köylerde önemli oranda direnme gösterilmiştir. Köylüler komiteleşmeye -amatör düzeyde de olsa- ulaştıkları oranda kendi örgütsel gerçekliklerini aşan bir eylemlilik ve direniş içine girebilmişlerdir. Özellikle serîhildan tarzında gelişen halkın sivil protestosunda bu durum oldukça net bir biçimde kendisini göstermiştir.

"Her şeyden önce, sağlam bir partililik, cepheleşmek için vazgeçilmez bir koşuldur... PKK'nin sınıf ölçüsü ve yurtseverlik ölçüsü tutturulmadığı için, kişi tabii ki kitleye de doğru yaklaşamaz. Yaklaşmadığı için de, cepheleşmeyi yürütemez. Bunlar, çok iyi yaşadığımız örneklerdir. Halkımızla iyi birleşmiyorsunuz. Neden? Çünkü, halkımızın gerçeğini iyi tanımıyorsunuz. Tanısanız bile ilgi duymuyorsunuz... Yaklaşım ve ilgi düzeyinde bu kadar zayıf kaldıktan sonra hangi halka yaklaşacaklar ve birliğini esas alacaklar! Hangi halkı ayağa kaldıracaklar!.. Var olan etkileri de ağavari ve jandarmavari kullanma söz konusudur. Bunu da parti adına yapıyorlar. Bu durum, bizi bırak cepheleşmeye götürmeyi, oldukça engel bir konuma götürmektedir... Kürdistan orijinalitesi, en radikal sınıfsal bir tutum takınmaktan başka hiç bir seçeneğe devrimci olma şansını vermiyor. Sosyalist devrimci olma dışında hiç bir seçenek, tutarlı bir yurtseverliğe, halkseverliğe götürmüyor..."

Hakeza, işçi sınıfı önemli bir potansiyel teşkil ettiği ve devrimimizin temel gücü ve öncüsü olduğu halde, bu sınıfı adeta kaderine terk ettik. Oysa onun üretimden kaynaklanan gücünü gerillanın ve halkın siyasal şiddetinin yedeğine alma ve giderek devrimin belirleyici kuvvetlerinden biri haline getirme görevimiz vardı. Nitekim işçi potansiyelinin nispeten gelişkin olduğu yerlerde hem eski sempatizan işçi çevremizin yönlendiriciliği ve hem de genel devrimci etkilenmeden dolayı harekete geçen işçiler, düşmanı nasıl zora soktuklarını ortaya koymuşlardır.

Cephe çalışmamızda genel olarak, halkın özgün eğilim ve değerlerini örgütlemede ve işlemede de önemli bir yetmezlik içine girerek düz yaklaşım mantığını aşamadık. Hatta diyebiliriz ki, bu anlamda da yol göstericiliği ve özgün yaklaşım gereğini bizzat halkın kendisi açığa çıkardı. Örneğin, dinsel inanç ve kurumları kendi gerçeğine kavuşturma ve bunları ulusal kurtuluşun etkin bir unsuru haline getirme gereği ancak serîhildanlarda somuta çıkan bir gerçek oldu. Partinin bu alandaki yaklaşımı bilinen bir olguydu. Ancak bizler oldukça sınırlı ve amatör bir yaklaşım tarzı ile onu ele aldık. Camiler, imamlar vb. dinsel etkinlikli kişi ve kurumlar ancak son bir yıl içinde önemli bir rol oynayacaklarını pratikte hissettirmişlerdir. Bu alana dönük olarak amatörce de olsa belli bir çalışmanın içine girilmişse de henüz arzulanan sonuçlara ulaşılamamıştır.

Bu genel gidişten anlaşılacağı gibi, kitle ilişkilerimiz savaş ve gerillaya mahkum bırakıldığından dolayı daha ziyade kırda gelişmiştir. Şehirler önemli oranda ya boş bırakılmış veya buralar bir irtibat ve gerillanın ihtiyacının sağlandığı noktalar olarak ele alınmıştır. Sınır şeridinde yer alan bazı şehirlerde içine girilen çalışmalar da, karakter olarak bir kitle çalışması düzeyine ulaşmamış, daha çok dağın bazı ihtiyaçlarını örgütlemeye ek olarak, birtakım cezalandırmalara gitme ve maddi destek toplama düzeyinde kalmıştır. Eğer serîhildan hareketleri özellikle bu şehirlerde üst bir noktaya tırmanmışsa bunun nedeni, şehirlerdeki çalışmalardan ziyade, kırda ilişkimiz ve etkimiz altında olan halk kitlemizin yoğun olarak şehirlere göçertilmesidir. Serîhildanın potansiyeli bu kesimdir ve bunlar savaşın yükünü uzun süreler omuzlayan, pratik yaşam içinde mücadeleyi öğrenmiş olan politize bir kesimdir. Şehir çalışmalarının rolü kısmi bir etkileme düzeyini aşmamıştır.

Cephe çalışmalarının bir örgüt mantığı ile ele alınmaması, halkın gücünü de önemli oranda dağınık bırakmış ve buradan doğan boşluktan düşmanın azgın saldırısı boşanmıştır. Bu da, örgütlü karşılanacak olursa, rahatlıkla göğüslenebilecek birçok baskının etkili olmasına ve yer yer halkın direnişinin kırılmasına neden olmuştur. Mücadelemizin en çok gelişmiş olduğu alanlar olan Botan ve Mardin'de bile kurulan komitelerin kendi kimliğine ulaşmaması veya ulaşsa bile, aradaki iletişimsizlik ve koordinasyon yetersizliğinden dolayı, güçlü bir halk dayanışması arzulanan düzeyde gerçekleşmemiştir. Eğer bugün, esas olarak partinin siyasal öncülüğü temelinde gelişen ve az bir örgütsel cevapla karşılaşan serîhildanların ne denli etkili olduğu açığa çıkmışsa, açığa çıkan bir diğer olgu da, cephe örgütlenmesinin zamanında yetiştirilmemesi ve işlerliğe kavuşturulamamasının birçok sonuç alıcı gelişmeyi de heba ettiğidir. Nitekim eğer bugün bu denli zorlu bir savaş olayını geliştiriyorsak bunun en büyük nedeni, savaşın, halkın cephesel, siyasal örgütlenmesine oturtulmamasıdır. Örgütsüzlükten dolayı, savaş kendi kaynağına bir türlü istediğimiz tarzda oturmamaktadır. Gerilla, halk örgütleri ile çevrelenmediği ve onun korumasında olmadığı sürece, zaaflı savaşır. Cephe örgütleri, gerillayı besleyen, geliştiren halk bahçeleridir. Partinin siyasal öncülüğünden yoksun olan çalışma tarzı ve yaklaşımlardan dolayı, bu bahçelerde kötü bir kuraklığı yaşadık.

Cephesel çalışmada kitleye yaklaşım; cephesel çalışmayı bir örgüt öncülüğüne oturtmayışımız ve ağırlıkta gerilla birlikleri aracılığıyla yürüttüğümüzden dolayı kendisine özgü birçok sorunun da doğmasına neden olmuştur. Aslında, gerillanın kitle ilişkisi kurması yanlış değil, doğrudur ve zorunludur. Ancak bizde, gerillada yaşanan sorunlar olduğu gibi kendini halka yansıtmış ve gerillanın kitleye yaklaşım tarzı, önemli oranda darbeleyici bir işlev görmüştür. Gerilla sağlam bir parti öncülüğü ile hareket etmiş olsa, partinin vuruş tarzına ulaşmış olsa, tam ölçülerine ulaşmasa da, önemli bir kitle hareketi ve örgütlülüğüne ulaşabilecekti.

Gerilla, halkı ele alırken onu siyasal bir kuvvet olarak değerlendirmekten ziyade, oldukça ekonomist bir yaklaşımla, beslenme ve barınmanın zemini olarak tali bir yaklaşıma tabi tuttu. Bu, oldukça çelişkili bir durum yarattı; düşmanla canalıcı bir savaş geliştirilirken savaşın yükü siyasallaştırılmayan ve bu temelde örgütlendirilmeyen halk kitlelerinin omuzuna bindi. Bu, bir noktaya kadar götürebilse de, halkın dayanma gücünü zorladı ve özünde yurtseverliği taşısa da, geniş bir kesim, düşmanın askeri ve ekonomik zoru karşısında ya çeteleşti, ya da göç etmek zorunda kaldı. Bu, halka stratejik olmayan günlük taktik bir yaklaşımın sonucu oldu. Son tahlilde, halkın faydacı bir tarzda ele alınmasıdır bu. Gerilla, böylelikle, siyasal içeriği boşaltılmış, reformist bir halk anlayışına düşmüş oldu.

Halka faydacı yaklaşım, kendi içinde bir halk karşıtlığını da barındırır ve yeri geldiğinde, bu yaklaşımın sonuçlarını almadığı zaman sekter, baskıcı, despotik tarza bürünür. Nitekim, siyasallaşmayan halk, düşmanın baskıları ve ekonomik zorluklarından dolayı gerillanın yükünü kaldıramadığında, bu kez de zorbaca bir yaklaşıma muhatap olmuştur. Kırda olsun, şehirde olsun bu yaklaşımın ağır sonuçlarını görmek mümkündür.

Şüphesiz, bunun, parti ölçülerine ulaşmış bir yaklaşımı içermediği açıktır. Partileşmeyen gerilla kendiliğindenci yaklaşımı yaşamıştır. Parti Önderliği bu konuya şu açıklamayı getiriyor: *"Her şeyden önce, sağlam bir partililik, cepheleşmek için vazgeçilmez bir koşuldur... PKK'nin sınıf ölçüsü ve yurtseverlik ölçüsü tutturulmadığı için, kişi tabii ki kitleye de doğru yaklaşamaz. Yaklaşmadığı için de, cepheleşmeyi yürütemez. Bunlar, çok iyi yaşadığımız örneklerdir. Halkımızla iyi birleşmiyorsunuz. Neden? Çünkü, halkımızın gerçeğini iyi tanımıyorsunuz. Tanısanız bile ilgi duymuyorsunuz... Yaklaşım ve ilgi düzeyinde bu kadar zayıf kaldıktan sonra hangi halka yaklaşacaklar ve birliğini esas alacaklar! Hangi halkı ayağa kaldıracaklar!.. Var olan etkileri de ağavari ve jandarmavari kullanma söz konusudur. Bunu da parti adına yapıyorlar. Bu durum, bizi bırak cepheleşmeye götürmeyi, oldukça engel bir konuma götürmektedir... Kürdistan orijinalitesi, en radikal sınıfsal bir tutum takınmaktan başka hiç bir seçeneğe devrimci olma şansını verdirmiyor. Sosyalist devrimci olma dışında hiç bir seçenek, tutarlı bir yurtseverliğe, halkseverliğe götürmüyor... Şimdiye kadar işlenen hatalar, daha çok, gerçeklerimize fazla adapte olmamaktan ileri gelmiştir. Önemli yanlış ve yanılıgılı yaklaşımlar söz konusudur. Bunlar, şimdiye kadar, ulusal çapta ve halk çıkarlarına temelinden bağlı, aile, kabile farklılıklarını bir yana iten, dengeli bir tutum içinde olmaya elvermemiştir... Partileşmek, cepheleşmek için de çok önemli bir öncülüktür. Ordulaşmaktan daha önemlisi, cepheleşmek için PKK'de doğru bir öncülüğü tutturmak gerekir. Neden bizde kitle içinde başarısız kalınıyor? Kişi parti içinde henüz PKK'lileşmemiştir de ondan."*

Kitleye yaklaşımımızda kadro ve örgüt olarak böyle bir sınıfsal düzeyi tutturma yoktur. Bu birçok alanda, partimizin kitle politikasını bulandırmış ve partinin kitle ilişkileri kimi yerde çıkar çevrelerinin kontrolü altına girmiştir. Örneğin, bir dönem Cizre alanındaki çalışmalar parti kontrolünden çıkarak, bir avuç vurguncu ve provokatörün kontrolüne girmiştir. Yine, değişik alan ve zamanlarda, kimi çevreler, bu tarz bir yaklaşımdan dolayı, partinin kitle üzerindeki otoritesini kendi yedeklerine almışlardır.

Özellikle Mardin alanında görüleceği üzere, kitle çalışmaları birkaç ilişkide, dost çevrede merkezileştirilmiş ve bu, parti adına kendine çevre ve çıkar örgütlemeye götürmüştür. Öyle ki, parti kadro ve örgütleri de, bu tarz bir ilişki içinde sunulan olanaklara mahkum olarak, asli görevlerinden uzaklaşarak, tamamen pasifist bir duruma düşerek, adeta mücadeleyi askıya almışlardır. .

Yer yer kitle ilişkilerinde alınan kıstas, pratik içinde kim, ne kadar yaşam olanağı sunuyor esasında belirlenmiştir. Bu da, geniş halk yığınlarına yayılan, halkı kucaklayan bir ilişkiyi tasfiye etmiştir. Tek tek ilişki noktalarından tutalım da, bölgesel düzeyde bile bir seçmeciliğe götürüyor bu durum. Nitekim, gerilla birimlerimizin dönüp dolaşıp belirli sağlam köylerimiz etrafında kamp kurmaları ve tümden belli köylere yüklenmesi, kolay çalışma tarzı içinde, daha fazla alana açılma, kitleye yayılma görevini terketmeyi birlikte getiriyor. Veya, bu terk ediş kendisiyle birlikte bazı noktalara yüklenmeyi zorunlu kılıyor.

Yaklaşımda, partimizin halk karakteri oldukça erozyona uğramıştır. Halkın bir siyasal kuvvet olarak görülmemesi veya bu bilinçle yaklaşım görmemesi adeta onu bir değer olarak ele almayı ortadan kaldırmıştır. Nitekim, ilişkilerde halkı koruma, ona saygıyla yaklaşma oldukça silik bir çaba düzeyine düşmüştür. İçine girilen ilişki tarzıyla, tam bir deşifrasyon ve terk etme tavrı geliştirilmiş, bu da, mücadelemizin taraftar kitlesinin oldukça hırpalanmasını beraberinde getirmiştir.

Tüm bu olumsuz yaklaşımları da içerse, kitle ile sıkı bir ilişkinin gerçekleştiği yer ve zamanlarda, her türlü fedakarlık sınırları zorlanarak, halkın parti hareketine koştuğu, mücadelede etkili bir tarzda yer aldığı, bilinen ve bizzat halk tarafından ispatlanan bir gerçektir. Halka yaklaşımda, bırakalım tam parti ölçülerini tutturma, ona asgari düzeyde bile ulaşma oldukça verimli sonuçlar yaratmıştır. Halk hareketliliğinde gerçekleşen düzey bunu ortaya koymaktadır.

Halkın eğitimi; basım-yayın, propaganda ve ajitasyon, halkın devrime çekilmesi siyasal örgüt olayına ulaşması her şeyden önce, halkın eğitimini, bilinçlendirilmesini zorunlu kılar. Bu da, bir bütün olarak, siyasal propaganda çalışmaları içinde değerlendirilir. Hele bizim ülkemizin koşullarında, propagandanın canalıcı önemi vardır. Çünkü, halkımız kadar insanlıktan ve hatta kendisinden izole edilen, siyasal bilinci köreltilen bir başka halk yoktur. Bu, yoğun bir siyasallaştırmayı zorunlu kılmaktadır. Çünkü, siyasallaşmayan bir halkın, kurtuluş savaşına atılması mümkün değildir. Savaş, yükselen bir siyasal bilincin zor araçları ile sürdürülmesi olayı olduğuna göre, bu çalışma, mücadelenin sağlıklı bir büyüme ve gelişme göstermesinin yaşamsal zorunluluğudur.

Nitekim, mücadelemizin silahlı atılımı dahi, bu espriyi içererek, silahlı propaganda çalışması olarak gerçekleşmiştir. Propaganda çalışmaları hiç bir zaman askıya alınamaz. Veya tali bir sorun olarak ele

alınamaz. Özellikle bizim ülke ve halk gerçekliğimizde bu durum daha da canalıcıdır. Öyle ki, savaşçılarımıza bile etkin bir propaganda etme, eğitme göreviyle karşı-karşıyayız.

Ancak, tüm bu ihtiyacımıza rağmen, halka dönük bilinçlendirme faaliyetlerinde bir yetkinleşmeye, ihtiyaca cevap verme düzeyine ulaştığımızı söyleyemeyiz. Gerilla birimleri gelişip güçlendikçe, yayılma alanı geliştikçe, daha etkili bir propagandanın geliştirilmesi gerekiyordu. Elbette, halka dönük köy toplantılarının sayısı artmış, ilişki sayısı yükselmiştir ama, büyüyen savaş ve gerillayla orantılı olarak ele aldığımızda, bunun ciddi bir gelişme olmadığı sonucuna varırız. Yine, içerik olarak, propaganda çalışmalarının güçlü geçtiğini söylemek mümkün değildir. Kitle çalışması için zorunlu olan özel bir propaganda çalışması tutturulmuş değildir. Gerilla birimlerimiz hem savaşı ve hem de propagandayı geliştirme göreviyle yükümlü olduğu halde, gerilla birimleri etkin propagandacı kadrolarla takviye etme yoluna gidilmemiştir. Şüphesiz bu, propagandacı kadro yoksunluğundan kaynaklandığı gibi, propaganda olayına fazlaca bir önem verilmemesinden dolayı, bu yönlü bir eğitim verme gereğinin görülmemesinden de kaynaklanmaktadır.

Halkın eğitim çalışmaları tamamen gerillaya mahkum edildiğinden dolayı bu, bizi oldukça geri bir durumda tutuyor. Çünkü, gerek gerillanın savaş ağırlıklı çalışması ve gerekse düşmanın yoğun operasyonları ve alabildiğine güçlü ve yaygın yerleşmesi propaganda amaçlı çalışmaları oldukça zayıflatıyor. Oysa, çok değişik yöntem ve araçlarla, halka dönük eğitim ve propaganda faaliyetleri yürütülebilirdi. Cephe örgüt espirisine ulaşsaydık, rahatlıkla halk eğitim kursları düzenleme, bildiri, kaset, gazete çalışması yoluna girer ve ciddi sonuçlar alırdık. Ama, gerek sağlam bir komite olayına ulaşmadığımızdan ve gerekse bunun çabasını göstermediğimizden dolayı, söz konusu çalışmalarımız çok cüzzi düzeyde kalmış ve amacına ulaşmamıştır. Halka dönük basım-yayın çalışmaları da, genel yanılgılı ve eksik yaklaşımdan payını almıştır. Bugüne kadar, ülke içinde halkı siyasallaştırma, onun önünü açma yönünde ciddi bir basın çalışması gerçekleştirilmemiştir. Her ne kadar kırsal kesimde okuma-yazma oranının düşüklüğü söz konusuysa da ve ulaşmada güçlükler çıkıyorsa da, başta şehirler olmak üzere, geniş bir kesime ulaşma da imkan dahilindedir. Ancak, mücadelenin askeri yanına ağırlık verildiği gerçeğinin söz konusu alandaki çalışmaları sıfırladığı görülmüştür. Teknik ve ulaşım olanaklarının örgütlenmesi dahil bir cephe gazetesinin rahatlıkla çıkarılabileceği ve bunun önemli oranda işlevini göreceği açıktır.

Cephemizin yayın organı durumundaki Berxwedan ise, ülkeye çok az ulaşmakta ve ulaşanlar da ciddi bir dağılıma tabi tutulamamaktadır. Ve böylece, adeta, ülke içinde basınsız bir savaş yürütür duruma düşüyoruz. Bu, savaşımızı ve siyasal gelişmelerini, adeta tamamen sömürgeci basın-yayın kurumlarının insafına terketme oluyor.

Gerçekten de, günümüzde, binlerce, onbinlerce köylümüz göçertiliyorken, binlerce insanımız işkence tezgahlarından geçiyorken, her yıl yüzlerce şehit veriyorken ve düşmana karşı binlerle ifade edilebilecek eylemler geliştiriliyorken, tüm bu gelişmelerin, ancak, bölükpörçük bir şekilde halka mal edilmesi korkunç acı verici bir durum olmaktadır. Hiç kuşkusuz, bunun en önemli nedeni, propagandanın basım-yayın vb. teknik araçlarla geliştirilmemesidir.

KİTLE EYLEMİ, AYAKLANMA VE GÖSTERİLER

Mücadelemiz 1990 yılına girmesiyle birlikte yaygın bir kitle eylemliliği düzeyinde yükseldi. Bu kitle eylemliliği, her ne kadar 1990 yılında bir patlama düzeyine ulaşmışsa da, aslında, 1987-1988'de, Botan alanında, Uludere mıntıkasında gelişen köy kitlelerinin yürüyüş ve gösterileri ile başlar. İlkin tek tek köylerin baskıları protestosu biçiminde ortaya çıkan kitle eylemliliği, yıldan yıla çapını ve niteliğini daha da geliştirerek sürdü. Giderek Türkiye ve dünya kamuoyuna düşmanın baskılarını ve kirli savaşını tanıttı. Balveren köylülerinin 1989'daki yol işgalleri ve yine Yeşilyurt köylülerinin toplu protestosu, Silopi halkının katliamlara karşı protesto gösterisi ve düşmanın asker ve polis kuvvetleri ile çatışması, 1989 yılında savaşımızın halk düzeyindeki gelişmesini ortaya koyarken, bunu Kürdistan ve Türkiye kamuoyuna mal ediyordu.

1990 yılında ise, Nusaybin halkı gerillalarımızın cenazelerine sahip çıkarak, savaşımızdan yana olan tavrını savaşa sahip çıkma düzeyine yükseltiyordu. Bu, bilinen Cizre ayaklanması ile daha da yüksek bir tempoyla devam etti ve giderek bütün ülkeyi kapsayan sivil bir halk hareketi, bir halk ayaklanması aşamasına vardı.

1990 yılındaki kitle eylemliliğinin düzeyi ve yaygınlığı, Kürdistan halkının savaşa verdiği açık onay olarak, sömürgeciliğe karşı cepheden tavır almıştır ve bu, halkın siyasallaşmasında büyük bir atılımı birlikte getirerek sömürgeciliğe karşı, siyasal denge koşullarına ulaştırılmamızı birlikte getirmiştir. Ve yine, halk kendi gücünü konuşturarak, ulusal kurtuluş savaşında gerillayı yakalamıştır.

1990'ın kitle eylemliliği bu sonuçları yaratmıştır ama, 1987-1988'de başlayıp, 1990'da zirveye ulaşan bu harekete örgütsel olarak cevap verme düzeyimize baktığımızda, gelişmeyi oldukça geriden takip ettiğimiz gerçeği ile karşılaşırız. Yukarıda da açıkladığımız üzere, daha başında, cephe çalışmasına gerçek anlamda yönelmeyişimiz, halkı siyasal bir güç olarak pratikte ele almayışımız ve önemli oranda örgütsüz bırakmamız, hem halkın kitlesel ayaklanmasını geciktirmiş ve hem de ayaklanmadan daha verimli sonuçlar elde etmemizi engellemiştir.

Ayaklanmaya baktığımızda şunu rahatlıkla görmek mümkündür: Halk kitleleri partinin siyasal öncülüğü ile ayaklanmışlardır. Ancak, siyasal öncülüğe rağmen, örgütsel müdahalemiz ve yönlendirmemiz oldukça sınırlı düzeyde kalmıştır. Ayaklanan kitleler, ayaklanma alanlarındaki (şehirlerdeki) komitelerin çalışması sonucu açığa çıkmış bir potansiyel olmaktan ziyade, özellikle Güney şeridinde, savaş alanlarından göçertilen veya göç etmek zorunda kalan kitlemizden gelmektedir. Ağırlıklı olarak daha iç bölgelerde, Kuzey'e doğru gittikçe ayaklanan kitlelerin 1980 öncesi halk tabanımız olduğu görülmektedir. Özcesi, ayaklanmaya katılan halk kesimlerinin ağırlıklı bölümü savaşın üstüne oturmuş olduğu kitle potansiyelimiz ve savaş içindeki ilişkimizdir.

Yine, ayaklanma bu denli yaygın bir şekilde geliştiği dönemde, gerilladan yeterli cevabı almamış veya alsa bile, oldukça düşük düzeyde kalmıştır. Bu, hem gerilla öncülüğünün duyarsız yaklaşımı ve hem de gerilla ile halk kitleleri arasındaki yetersiz örgütlülükten ve koordinasyonsuzluktan kaynaklanmıştır.

Oysa, ayaklanma gerilladan cevap alsaydı, hem daha savaşkan, daha siyasal bir nitelik kazanacak ve hem de, gerillanın kendisi önemli bir açılım sağlamış olacaktı. Bu, salt bir taktik gelişim, kazanım olmaktan çıkarak, düşmanı siyasal çözüm doğrultusunda oldukça da zorlayacak ve nereden bakılırsa bakılsın bu tarzda bir ayaklanma pratiği daha parlak sonuçlara ulaşacaktı.

Halk ayaklanmasının zirvesel gelişmesi, diyebiliriz ki, Kürdistan devriminin özgünlüğünü yeniden öğrendiğimiz bir okul oldu. Ve yine, diyebiliriz ki, halk ayaklanmasının ruhu bir parti zirvesini yaşadığımız şu anda, bize parti çizgisine, taktiğine ulaşma yönündeki en büyük davetiye ve zemin oldu.

HALK MİLİSİNİN ÖRGÜTLENDİRİLMESİ

Milis, Ulusal Kurtuluş Cephesi içinde geliştirilen bir örgütlenme biçimidir. Halk kesimlerinin en ileri, girişken, savaşkan, gerçekten iş görebilir kesimlerinin her alana özgü bir biçimde örgütlendirilmesidir. Milis bir yandan gerillayı savaşa bağlı temelde geliştirirken diğer yandan cephe içerisinde siyasal zor olayını geliştirmede en önde rol alır. Yani şu ortaya çıkmaktadır: Milis her ne kadar cephe birliği biçiminde örgütlense de diğer yandan gerillayı yönlendirme temelinde bir işlevi de vardır. Ve bundan dolayı da özgün bir konumdadır. Bu açıdan özgün bir örgütlenmeye kavuşturulması gerekmektedir.

Milis örgütlenmesini geliştirmeden, ne halkın siyasal zeminini ne de silahlı zemini geliştirmek mümkündür. Bu durum milisin örgütlendirilmesini ivedileştirmektedir. Halk savaşını geliştiren güçlerin milisi yaygınca geliştirmek durumunda oldukları açıktır. Vietnam'da milis örgütlenmeleri -bunlar daha çok köy savunma birlikleri biçimindedir- çok önemli roller oynamışlardır. Yerelde örgütlendirilen bu birlikler bölgede ve giderek merkezi düzeyde temsilini bulmaktadır. Diğer ulusal kurtuluş mücadelesi veren halk güçleri de buna benzer örgütlemeler içerisine girmişlerdir.

Bu örgütlenme biçimi sadece yerelle sınırlı kalmayacaktır ve kalmamalıdır da. Bizde nüfusun yoğunluğu giderek şehirlerde toplandığı için bu milis örgütlenmeleri buraya da kaydırılmalıdır. Büyük bir köy durumunda olan kasaba ve şehirler buna uygunluk arzetmektedir. Kırsal alanda da köy savunma birlikleri olur ve giderek bu bir yerelin savunma birliğine dönüşür ve bölge milis komutanlığı, eyalet milis komutanlığı ve yine giderek merkezi milis komutanlığı biçiminde gelişir, gelişmesi gerekiyor.

"Halk savaşlarında milis, düşmana karşı en etkili savunma ve saldırı güçlerindendir. Halkın bağrından çıkan, savaşçılıkta profesyonelliğe ulaşmayan, günlük işini de yürüten ama, düşmana karşı her an tetikte olup saldırı fırsatı olduğunda saldıran bir güç olması itibarıyla milis, gerilla ve açık düşman güçleri arasında bir tampon vazifesi de görür... Milis aynı zamanda gerilla ile halk kitleleri arasında bir köprü rolü oynayarak gerillaya katılacak olanlar için bir okul rolünü de görür. Yine gerillanın her türlü lojistik teminatı ve sağlık sorunlarının çözümünde etkili bir rol oynayarak, savaşın alt yapısında orduya rahatlatan bir rol oynar." (II. Ulusal Konferans kararları broşüründen) Gerilla ile bağlantısı bu biçimde olan milis kitle faaliyetinde, eylemliliğinde önemli roller de oynar. Köy-şehir, yerelbölge komitelerine bağlı olarak faaliyet yürüten milis özellikle kitle eylemliliğinin geliştirilmesinde, örgütlendirilmesinde, kitlenin Parti-Cephe talimatları doğrultusunda harekete geçirilmesinde ve yine düşmanın kitleye karşı muhtemel saldırılarına karşı sivil savunma silahları ile cevap vermede, yani, kitleyi koruma hayati roller oynar.

> *"Halk kitleleri partinin siyasal öncülüğü ile ayaklanmışlardır. Ancak, siyasal öncülüğe rağmen, örgütsel müdahalemiz ve yönlendirmemiz oldukça sınırlı düzeyde kalmıştır. Ayaklanan kitleler, ayaklanma alanlarındaki (şehirlerdeki) komitelerin çalışması sonucu açığa çıkmış bir potansiyel olmaktan ziyade, özellikle Güney şeridinde, savaş alanlarından göçertilen veya göç etmek zorunda kalan kitlemizden gelmektedir. Ağırlıklı olarak daha iç bölgelerde, Kuzey'e doğru gittikçe ayaklanan kitlelerin 1980 öncesi halk tabanımız olduğu görülmektedir. Özcesi, ayaklanmaya katılan halk kesimlerinin ağırlıklı bölümü savaşın üstüne oturmuş olduğu kitle potansiyelimiz ve savaş içindeki ilişkimizdir."*

Gerilla savaşının geliştirilmesinde ve kitle eylemliliğinin, örgütlülüğünün geliştirilmesinde bu denli hayati rolü olan milis ne kadar örgütlendirilmiştir? Bir kere milisin hayatiyetini kavramayan, milisi geliştiremez. Yani milisin geliştirilmesine gereken önem verilmemiştir. Her ne kadar bugün eyaletlerde, yerel alanlarda belli bir milis örgütlenmesi olsa bile bu bir merkezde idaresini bulmamıştır. Daha çok kendiliğinden, bireysel yaklaşımlarla hareket edilmiştir.

Evet, potansiyel olarak çok geniş bir milis çevresi var. Bu milisler gerçekten çok önemli görevlerde de bulunmuşlardır. Gerilla savaşının geliştirilmesinde, kitle eylemliliğinin, örgütlenmesinin yaratılmasında milisler önemli görevler yapmışlardır. Fakat potansiyel bir güç olma konumundan kurtulamamışlardır. Var olan milislere resmiyet kazandırılmamıştır. Yine örgütlenme sağlanamadığından dolayı bir denetim olayı da gelişmemiştir. Yani toplantı gelişme, rapor alma, fiili denetimlerde bulunma hiç yok denecek kadar azdır. Daha çok ihtiyaç duyulduğunda milise baş vurma vardır. Milis, gerillanın ihtiyaçlarının teminde örgütsüz bir tarzda kullanılmıştır. Burada plan-program yoktur. Kısacası milisin görevleri planlanmamış ve dağınık bir çalışma içerisinde tutulmuşlardır. Bu durum tüm ülkede böyledir. Milisin görevi belli iken ona gerçek işlevi oynatılamamıştır. Tali işlerle uğraştırılmıştır. En basit bir ihtiyaç için milisler harekete geçirilmiş ve bu durum da deşifrasyona yol açmıştır. Halbuki milisin önüne ayrıntılı planlar konulur, yapılıp yapılmadığı denetlenirse ve bu da uygun biçimlerle yapılırsa milis gerçek işlevini oynar. Fakat milise ve örgütlenmesine son derece amatörce yaklaşılması ve gereken değerin verilmemesinden dolayı ne milis örgütlendirilmiş, ne gerçek rolü oynatılmış, ne de korunabilmiştir.

Bizim amatörce yaklaşımımız, düşmanın azgın terörü, tutuklaması ve yine yoğun bir şekilde ihanetin yaşanması milis örgütlenmesini geriletmiştir. Düşman, milisin gerilla savaşındaki; kitle eylemliliğinin gelişmesindeki önemini bilmektedir. Fakat gerekli önemi vermediğimizden dolayı geliştirilebilecek, yaygınlaştırılabilecek milis ağı oluşturulamamıştır. Vietnam'da Dien Bien Fu muharebesindeki kırk bin milis sadece lojistik ihtiyaçların (yiyecek, giyecek, silah, mermi) karşılanması için kullanılıyor. İşte bu gücü harekete geçiriş hareketin zaferle taçlanmasında belirleyici roller oynuyor. Peki bizde milis böyle mi değerlendirilmektedir? Bu derece bir örgütlülüğe kavuşturulabilmiş midir? Tabii ki hayır! Gerillanın içinde bulunduğu tıkanıklık etkisini milise de yansıtmıştır.

Yine milislere haddinden fazla yük yükleme olayı vardır. Yükü kaldıramayan milis ya yakınmakta, ya da partiden giderek uzaklaşmaktadır. Bu milisin gerçek karakterini kavrayamama ve o karaktere uygun yaklaşımı sergileyememedir. Milisin ve onun örgütünün yerleşik halk espirisi ile hareket ettiği, yarı profesyonel çalıştığı ve çalışmalarını gizlilik temelinde yürüttüğü ilkesi ihlal edilmiştir. Milis bazen uzun süre gerillayla beraber tutulmuş -hem de hiç gerekli olmadığı halde- gizlilik temelinde çalıştırılmamış ve bu durum milisin açığa çıkartılmasını hızlandırmıştır.

Milislere görevleri doğrultusunda eğitim verilmemiştir. Milis nedir? Örgütlenmesi nasıl yaratılır? Çalışma tarzı nedir? Ordu ile ilişkisi nedir? Cephe ile ilişkisi nedir? Eylem biçimleri nelerdir? Kitle ayaklanması nedir, bunun milisle ilişkisi nedir gibi konularda eğitime tabi tutulmamış ve bu yönlü düzenlemeye gidilmemiştir. Bu da bir örgütlenme sorunudur.

Çetecilik vb. düşman kurumlaşmaları içte yaratılan milis örgütlenmesi ile kolaylıkla yıkılabilecekken bu çabalar zayıf kalmıştır. Daha çok gerillanın ihtiyaçları temelinde dağınık bir çalışma tarzı içinde tutulmuşlardır, deşifrasyona uğramışlardır. Hakkari, Eruh, Şırnak vb. yerlerde yaygın milis tutuklamaları gündeme gelmiştir.

Yine, Mardin Eyaleti'nde yaygın milis ağı oluşturularak kitle faaliyetliliği, eylemliliği geliştirilebilirdi. Son halk eylemliliği dalgasında her alanda serîhildanın gelişmesindeki en önemli yetersizlik, milis gücünün o alanlarda olmaması, varsa örgütlendirilmemesi, doğru bir çalışma tarzı içinde tutulmaması noktasındadır. Milislerle ilişki gerillanın yiyecek, giyecek ihtiyaçlarını karşılamak içindir. Bu giderek yozlaşmaya yol açmıştır. Halbuki milisin savaşın geliştirilmesinde, kitle eylemliliğinin geliştirilmesinde asli rolü vardır. Bu içerik Mardin Eyaleti'nde tamamen boşaltılmıştır. Milisler korunamamış, ya kaçak durumuna düşmüş ya da tutuklanmışlardır.

Dersim, Serhed, Güney-Batı, Orta eyaletlerde de durum benzeri bir konumdadır.

Sonuç itibarıyla; milis örgütlenmesi merkezi düzeyde ele alınmamış, alt örgütlerine kavuşturulmamış, gerçek işlevine ulaştırılmamış, karakteri gözardı edilmiştir. Yanlış bir çalışma tarzı içinde tutularak deşifrasyona uğratılmış, korunamamıştır. Kısacası milislik kurumlaşmaya dönüştürülmemiş, potansiyel olarak kalmıştır. Fakat tüm bunlara rağmen şu anda güçlü bir milis ağının örgütlendirilmesinin olanakları vardır. Bunlar yaratılmıştır. Eğer önem verilerek üzerine gidilirse örgütlenmesi işten bile değildir.

PKK IV. Ulusal Kongresi belgelerinden özeleştiriler

C. arkadaşın özeleştirisi:

"Tek seçeneğimiz kazanmaktır. Kazanmak da ancak PKK gerçeğini tüm yanlarıyla yaşamak ve yaşatmaktan geçmektedir"

Partimizin Kuruluş (I.) Kongresi'nden sonra, IV. Ulusal Kongremizin kutsal vatan topraklarında gerçekleştirilmiş olmasında başta Parti Önderliği olmak üzere, şehitlerimizin ve halkımızın büyük emekleri söz konusudur. Kongremizin kutsal vatan topraklarında, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi ortamında, reel sosyalizmin hızla çöküp, sosyalizmin kazanımlarının emperyalizme peşkeş çekildiği, gericiliğin sosyalizme saldırıp itibardan düşürmeye çalıştığı, emperyalizmin Ortadoğu'ya egemen olmak için tüm gücüyle yüklenip savaş çığlıkları attığı bir dönemde ve halkımızın önemli bir tarihi fırsatı yakalayarak, değerlendirildiğinde devlet kurmaya dek bizi götürecek, salt Kürdistan açısından değil, bölge ve dünya halkları lehinde de bir gelişmeye yol açacak, sosyalizmin itibarını kurtarma ve yüceltme göreviyle tarihin bizi karşı karşıya getirdiği bir dönemde gerçekleşmesi, Kongremize ulusal değil, uluslararası tarihi önemde görevler yüklemekte ve böylesi bir nitelik kazandırmaktadır. Bu güncel ve tarihsel görevler her PKK militanına ve halkımızın her evladına onurlu ve hiç bir partiye, halka nasip olmayan görevler, sorumluluklar yüklemektedir. Böylesine onurlu ve son derece ağır görevler ancak PKK gibi bir parti ve onun kanıtlanmış önderliği, bu önderliğin yaratan, geliştiren, kazanan çalışma tarzı ve bu özellikleri kişiliğinde yaratan militan devrimciliği ile yerine getirilebilir. Aksi takdirde bu görevler yerine getirilemeyeceği gibi, halk olarak vatansızlaşma, katliamdan geçme dahi gündeme gelebilecektir. IV. Ulusal Kongremiz, parti ve halkımız için güncel ve tarihsel görevleri kararlaştırıp güvence altına almanın yanısıra, doğru bir partileşmeyi ve yeniden doğru temellerde doğuşu başarmayı olanaklı kılmakta, bunun için tüm olanakları sunmaktadır. Buna dayanarak örgütsel özellik kazanmak, Partinin taktiksel önderlik hattına girmek, uygulama gücüne ulaşmak, Partinin ulaştığı düzeye ulaşmak hem tarihsel bir zorunluluk ve hem de ertelenemez bir görevdir.

PKK ve önderlik gerçeği ışığında iki kongre arası pratiğimi incelediğimde, pratiğime egemen olan kişiliğin, partinin yaratan, yücelten, kazanan militan proleter kişiliği değil, eski ile yeniyi bir arada yaşayan, hem kazandıran ve çoğunlukla da kaybettiren, yenilgili, edilgen, örgüt ve taktiği geliştirmeyen, bir yanıyla örgütü yaşayan, bir yanıyla yaşamayan, yetki ve görevlerine ne tam sahiplik eden, ne de bunlardan vazgeçen ortayolcu bir kişilik olduğu ortaya çıkmaktadır. Böylesi bir kişiliğin sınıf temeli orta sınıf tabakalarına dayanmakta, birçok sınıf özelliklerini bir arada yaşamakta olduğundan, bu kişilik, bağrında her türlü olumluluk ve olumsuzluğu taşımaktadır. Aşılmaması durumunda ve bunda ısrarın Parti karşıtı bir konuma götüreceği gerçeği vardır. Özellikle Parti saflarında uzun yıllar ve hem de en üst düzeylerde görev almış biri olarak hala bu kişiliği aşmamış olmak bir suç teşkil ettiği gibi, bu kişiliğin pratik görev sahasında yol açtığı ve Partiye verdiği zararların boyutu da büyüktür. Önderlik kurumu, görev ve yetki, merkezileşme, örgütselleşme ve taktik çizgi karşısında önderliğin çabalarını anlayamama, gereklerini zamanında tam yerine getirmeme, onu zayıf düşürme, geriye çekme, asli görevlerinden alıkoyma, önderlik hattına girmeme, görev ve yetkilerine sahiplik etmeme, merkezileşme ve örgütleşmede üzerine düşeni çok az yapma, çizgiye sahiplik yapmada zayıf kalma, partinin çalışma tarzından uzak geri bir çalışma içinde olma, çözüm gücü olamama ve bütün bunların bir sonucu olarak Partinin, yoldaşların ve halkın beklentilerine cevap verememe, rolünü oynayamama, partinin ve halkın başına bela olan kişiliklerin ortaya çıkmasına ortam sunma söz konusudur.

Bu kişiliği, bu kişiliğin yarattığı sonuçları 3. Kongre sürecinin ülkeye taşırılması ile birlikte günümüze dek ortaya koymaya çalışacağım. 3. Kongre'den sonra Kongre sonuçlarını ülke zeminine taşırma görevi ile görevlendirildiğine dair talimatla gelen Kör Cemal denen unsur, bu talimatı ilk etapta okumam için bana vermişti. Talimatta kendisinin ve Şexmus denen unsurun görevli kılındığı yazılmıştı. Talimatı okuduktan sonra Kör Cemal "Aslında senin adının da yazılması gerekiyordu, yazarken herhalde unutmuşlar" demişti. Ben bu konuşmasından irkilmiş ama daha çok da örgütsel bilincinin yetersizliğine bağlamıştım. Kendisine; bile bile bir talimatı tahrif ediyorsunuz, Kongre ile oynuyorsunuz, çok tehlikeli bir yaklaşımınız söz konusu, adımın olup olmaması önemli değil, daha işin başlangıcında böyle yaparsanız sonucun nerelere varacağını tahmin etmekte zorlanıyorum vb. bir tutum takınmıştım. Bu tutumu gören Kör Cemal, konuyu değiştirmiş, Kongre hakkında bilgi istemem üzerine bazı arkadaşların merkeze seçildiğini, ülke sahasında da daha sonraki çalışmalar sonucunda belirleneceğini söylemişti, benim de merkeze seçildiğimi söylememişti. Daha sonra çeşitli görevlerle ben ve F.. arkadaşı bulunulan zeminden ....'ye göndermeyi kararlaştırdıklarını, gitmemiz gerektiğini belirtmişti. Bunun üzerine Parti Önderliği ile telefon görüşmesi için uğraşmaya ve Kör'ün yaklaşımlarını, düşüncelerimi iletmeye, ondan sonra ayrılmaya karar verdim. Fakat tüm uğraşlarıma rağmen telefon bağlantısı kurmam olanaklı olmayınca, gitmeyi, daha sonra döndüğümde durumları biraz daha yakından görerek, yanılgılı, yanlış sonuçlara varmadan, daha doğru öneriler sunmayı düşündüğümden ayrıldım. Ayrıldıktan sonra üzerimde geliştirilen uygulamaları, esas amaçlarını uzun bir süre öğrenmem, kavramam mümkün olmadı. Burda söz konusu olan ben değil, Partinin, O'nun önderliğinin, çizgisinin, yaşamının, ruhunun kendisiydi. Bu, Parti Önderliğinin müdahaleleri, talimatları ve çözümlemeleriyle ortaya konulmuş, ancak, bundan sonra Kör'ün amaçları tam anlaşılmıştı. Kör Cemal ve Şexmus denen unsurların ülke zemininde geliştirip partiye egemen kılmaya çalıştığı sağ-tasfiyeci anlayış tüm yönleriyle ve sonuçlarıyla Parti Önderliği tarafından ortaya konulmuş bulunmaktadır ve tüm örgüte bunlar mal edilmiştir. Burda esas sorun sağ-tasfiyeci anlayış ve bu anlayış sahiplerine karşı ne kadar Partiye, çizgisine, önderliğine, kadrolara sahip çıktığım, koruduğum, rolümü oynayıp oynamadığımıdır. Hiç bir zaman Kör Cemal ve Şexmus denen unsurlar ve bu unsurların başını çektiği sağ-tasfiyeci anlayışla birleşme, uzlaşma içine girmedim. Ama yetmez, çözüm gücü olmayan devrimciliğimle ve sorunlara Parti ve Parti Önderliğine yaklaşım, ele alış ve çözüm tarzıyla değil, daha çok kendi tarzımla (ki bu bireysel bir tarzdır, bu tarzın kendisi parti karşıtı bir tarzdır) karşı durma ve çözmeye çalışmamla bu unsurların tahribatlarını ve bu anlayışın kök salıp günümüze dek tahribatlarını arttırarak gelmesini engelleyemedim. Ve üstelik bu anlayışın gelişmesine bu konumla istemeyerek de olsa ortam yaratarak, yedeğine düştüm. Daha başından itibaren Kör'ün yaklaşımlarını görmüş olmama ve buna tavır koymama rağmen, bu tavrı kişisel bir tavır olmaktan öteye vardırıp, örgüt tavrına dönüştüremedim. Burda esas ile tali olanı iyi görmeme, esas görevi tali görevlerin arkasına geçirme, bireysel üslupla örgüt sorunlarını ele alma, ertelemeciliğe düşme, önderlik gereklerini yerine getirememe, Partiye, çizgiye, kadrolara sahiplik etmeme, rolünü oynamama söz konusudur. İşte bu tutumdan sağ-tasfiyeci anlayış ve bu anlayışın sahipleri cesaret alarak, bunun üzerine bina inşa etmede güç kazanmıştır. Kör Cemal ve Şexmus denen tasfiyecilerin geliştirdiği tasfiyeciliği tüm boyutlarıyla ve zamanında gördüğümü belirtmek doğru olmayacaktır. Görebildiğim oranda ve uygulamaları karşısında hiç bir zaman kişisel endişeler taşımadım, ama örgütsel endişeler taşıdığımı belirtmek istiyorum. O günkü koşullarda ve içinde bulunduğum konumda (Tüm kadro yapısından koparılmış, örgüt kanalları kapatılmış, teşhir ve uygulamalarla etkisiz kılınmıştım) bu endişeleri gidermek ve daha fazla tahribatların ortaya çıkmasının önüne geçmek için parti saflarında bölünmelere ve fiziki imhalara karşı örgüt tarzıyla değil, bireysel tarzımla karşı durduğumu, Parti çıkarlarını yaşatmaya çalıştığımı, bunda kısmi başarılar sağladığımı belirtebilirim. Ama Parti Önderliği duruma müdahale etmemiş, talimat ve çözümlemeleri iletmemiş , gerekli tedbirleri almamış olsaydı, sonuçta kısmi başarıları koruma ve hatta imhalardan kurtulma mümkün olmayacağı gibi Partinin ve önderlik ettiği silahlı savaşımın tasfiyesi dahi mümkün olabilecekti. Bu benim başarılı değil, başarısız olduğumun, tasfiyeciliğe yenikliğimin, partiyi koruyamadığımın en açık kanıtı olmaktadır.

(...)

Belli bir faaliyetlilikten sonra geri döndüğümde, Şexmus unsurundan Kör Cemal'in özeleştirisinin Parti Önderliği'ne gönderilip gönderilmediğini, cevap gelip gelmediğini, son durumunun nasıl olduğunu öğrenmeye çalıştım. Kendisi gönderildiğini, cevap gelmediğini, son durumunun olumlu olduğunu, Kör Cemal'i Çukurca'ya sorumlu düzeyde görevlendirerek gönderdiğini belirtmişti. Ortada açıkça bir suç vardı, kendini parti yerine koyarak, alınan kararı çiğneyerek Kör Cemal'i görevlendirmesi ve böylece hem Cemal'in ve hem de kendisinin tasfiyeci anlayış ve pratiğini gizlemeye, hesap vermeden kurtulmaya çalışması söz konusuydu. Bu durumda hala sorumluluğu devam etmekteydi. Burada yapılması gereken ya Şexmus unsurunun durumunu ele almak, bunun için orda kalmak, ya da Kör Cemal'e yetişip onu sınırlandırmak, onun feodal-komplocu, sağ tasfiyeci anlayışa donatıp Botan'ın diğer alanlarına gönderdiği birçok kadronun, Şemdinli'de uygulanan ve sonuçları bilinen bir pratiği o alanlarda da uygulamasının önüne geçmek için söz konusu alanlara bir an önce yetişmekti. Ben ikincisini daha doğru görerek hızla hareket etmeye başladım. Çukurca'da Kör Cemal'i sınırlandırarak .... alanına kaydım.

.... alanına ulaştığımda feodal-komplocu anlayış ve bu anlayışın askerlik yasasında pratik uygulamaları, bu uygulamaların kısmen yarattığı tahribatlar, bu ortamın içinde Erdal arkadaşın katledilmesi, bunun arkadaş yapısında yarattığı moralsizlik, inançsızlık, ciddi yönetim sorunları söz konusuydu. İlk etapta askerlik yasasının uygulandığı biçimi durdurma, nasıl uygulanacağını kavratma, güvensizlik ve moralsizliği giderme, yönetim sorunlarını giderme, tasfiyeci anlayışın etkilerini ve lojistik sorunları gidererek arkadaş yapısını pratiğe sevk etme çabasına girildi. Bu alanda yönetim sorunları dışındaki sorunlar giderilmiş, tahribatların daha da derinleşmesinin önü alınmıştı. .... ve .... alanlarındaki sorumlu arkadaşlarla görüşmek ve bazı sorunları tartışmak için .... alanına geçilmiş, arkadaşlarla buluşulmuş, Parti Önderliği'nden alan çalışmalarının düzenlenmesine ilişkin talimatlar da ulaşmıştı. Bu talimatlarda birinci derecede sorumlu arkadaş ve Anabirliğin sorumluluğu, üç bölgenin yönetim birimi, bu yönetim biriminin uygulayacağı eylem programı belirlenmişti. Ben yönetim birimi içinde yer alıyordum ve .... bölgesine bakacaktım. Bu toplantıda tasfiyeciliğin ve pratik uygulamaların üzerinde durulmuş, aynı hatalara düşülmemesi için bazı sonuçlara ulaşılmıştı. Ama pratikte uygulamalar daha sonra bu anlayışın uygulanması tarzında gelişmiştir. Yönetim ve yetki olayının geliştirilmesinde, parti işleyişinde, eğitim olayında, savaşçı ve halka yaklaşımda, birliklerin kuruluşunda, eylem anlayışında, askerlik yasasının uygulanmasında feodal-komplocu anlayış uygulanmıştı. 1988 baharında yapılan toplantıda bu pratiğin sahipleri ve anlayışları eleştirilerek, özellikle bahar pratiğinin taktik dışı olduğu, yapılan eylemlerin birçoğunun ve cezalandırmaların yanlış geliştirildiği, kitle ve savaşçılara yaklaşımın parti anlayışına ters düştüğü, önderlik, yönetim olgusunun çarpıtıldığı, yetkilerin yanlış kullanıldığı, değerlere yeterince sahiplik yapılmadığı, askerlik yasasında çarpık uygulamaların olduğu, güçlerin atıl bırakıldığı, Anabirlik güçlerinin üstüne düşen rolü oynamadığı, yeni alanlara açılımın zorunluluğu ortaya konuldu. Bu pratiğin sahipleri başlangıçta direndiyseler de sonunda kabul eder gibi göründüler, ama özde kabul etmedikleri daha sonraki pratiklerinde yine ortaya çıkmıştır. Bu pratiğin baş sorumlularından biri Metin denen unsurdu. Bu toplantıya katılırken birinci derecede sorumluluk üstlenmem söz konusuydu. Kör Cemal-Şexmus unsurlarının geliştirdiği sağ-tasfiyeciliğe karşı 1987 sonlarına doğru Parti Önderliği'nin ... ve .... üzerinden iki grup gönderme ve bu gruplarla talimatlar iletme, müdahalede bulunma girişimleri olmuş, ... grubu bu talimatlarla ulaşıp konferans gerçekleştirilmesine rağmen, ... grubu şehit düşmüş, talimatlar ulaşmamıştı. .... grubunun yaptığı konferansın sonuçları bulunduğumuz alana taşınmak üzere bize ulaştı 1988 kışında. Bu üç bölgede birinci dereceden sorumlu kılınmam bu dönemden itibarendir.

1988 sonbaharına dek Metin unsurunun güçleri eylemsiz bırakması, güçlerimizin önemli bir kesimini denetimi altına almaya çalışması, Partiye bağlı dürüst kişileri ezerek kendi ölçülerine uygun kişileri ön plana çıkarmaya çalışması (özellikle Hogir unsurunu kendisinden sonra ikinci adam olarak hazırlaması söz konusudur), birçok savaşçıyı kendi hizmetinde çalıştırması, savaşçıları şahsına bağlaması, halka baskı uygulaması, yersiz cezalandırmalara girişmesine karşı eleştiri ve uyarılarım olmuş, hatta bunların devam ettirilmesi durumunda görevden alınacağı da belirtilmiştir. Hatta bahar toplantısında bazı tedbirler de geliştirilerek 2. bölge güçleri denetiminden çıkarılmış, Anabirlik güçleri de ....'den çıkarılarak .... tarafına yöneltilmiştir. Fakat tüm bu tedbirler ancak yeni talimatların önüne geçmeye yetmiş, taktik hattın uygulanması, parti yaşamının ve ruhunun geliştirilmesi, doğru önderlik ve yönetimin oturtulmasına, başarılmasına yol açmamıştır, ancak taktiğin geri bir uygulaması söz konusu olmuştur. Bu dönemde gerek Metin unsuruna ve gerek diğer arkadaşlara yaklaşımıma egemen olan anlayış, daha çok Kör Cemal-Şexmus tasfiyeciliğinin etkilerini taşıdıkları biçimindedir. Metin'in parti üzerinde hesap yaptığını, bunun sonucu olarak böylesi yaklaşım ve pratiğe yöneldiğini görme söz konusu değildir. Bu benim önderlik hattına girmediğimin ve Partiyi temsil edemediğimin, Partiyi her türlü tehlikeye açık tuttuğumun somut bir ifadesi olmaktadır. Halbuki taktik önderlik hattında yer alan birinin, öngörülü olması, tehlikeleri önceden görmesi, Parti gerçekliği ile bağdaşmayan tutum ve davranışları zamanında tespit etmesi, sonuçlarını iyi kestirmesi, zama-

nında harekete geçip her türlü örgütsel-pratik tedbirleri alması, uygulama gücüne dönüştürmesi, mutlaka Parti lehinde sonuç alması gerekir.

1988 Eylül toplantısıyla birlikte Parti Önderliği'nin çağrısı üzerine yurt dışına çıkmam söz konusudur. 3. Kongre'nin ülke zeminine taşırılması sürecinden yurt dışına çıkıncaya kadarki pratiğimi, bu pratikteki sorumluluğumu kısaca da olsa bu tarzda ifade etmiş bulunuyorum. Bu döneme damgasını vuran, Süleyman denen unsurun sorumluluğum altında kaçmış olması ve bu olayın benim açımdan izahının çok zor olması, bunun yarattığı suçluluk psikolojisi altında ezilmem, giderek parti çıkarlarını herşeyin üzerinde tutuyorum anlayışıyla kendimi görevlerden alarak ve kendime tüzük kurallarını uygulayarak kendimi Parti dışına itmem, bunu anladığımda irkilmem, bunun Partiye verdiği zararı görerek kendimi daha çok suçlu görmem, o dönemin pratik yönetiminden sorumlu olan bazı yoldaşların tutumu ve içinde bulunduğum çözümsüzlüğün derinleşmesine neden olan yaklaşımları ve bütün bunların üzerine Kör Cemal-Şexmus unsurlarının geliştirdiği uygulamalar, bütün bunların birleştiği, örgütsel özelliklerin zayıf olduğu, önderlik iddiası olmayan, siyasallaşmamış, sorunlara dar, yüzeysel ve çoğunlukla da niyetler düzeyinde yaklaşan, yaratmayan, geliştirmeyen, kazanmayan, bireysel, sınıf ve ulusal bakış açısı ve çıkarlarına sıkıca sarılmayan, idareci mantıkla hareket eden, parti-devrim-halk karşısında sorumlu davranmayan, Partililiği yetkilere sahip olup olmama olarak gören ortayolcu bir devrimcilik ve bu devrimciliğin kemikleştiği, kangrenleştiği yenilgili bir kişilik ve bu kişiliğin pratiğidir.

Parti Önderliği'nin huzuruna ve Akademi ortamına böylesi bir pratiğin sahibi olarak gittim. Akademi yönetiminde koordinatörlük rolü verildi. Bu alan pratiğimde Parti Önderliği'nin yakın ilgi ve desteğini gördüm. Ciddi eleştiriler aldım, bu eleştirilerin karşılığı da yoldaşça olmalıydı. Özellikle kadroların eğitimine yanılgılı yaklaşmak, sunulan değerleri doğru kullanmamak, önderlik kurumuna, görevlere, talimat-rapor sistemine, örgütleşme ve kurumlaşma olaylarına doğru yaklaşmamak, partinin yönetim olayını doğru oturtmamak hususlarında eleştiriler aldım ve bu eleştirilerden sonuç çıkararak güçlenmeyi amaçladım, bu yönlü çabalar içine girdim. Eleştirilerden çıkarabildiğim sonuçları yapıya da mal etmeye özen gösterdim. Partinin istediği düzeye vardığımı söyleyemem, ama bu süreçten güçlenerek çıktığımı, bir daha Parti huzuruna kaybeden biri olarak değil, kazanan biri ve rolüne sahip çıkmış, kendisinden beklenenleri hiç olmazsa asgari düzeyde yerine getirmiş biri olarak çıkmanın zorunluluğunu kavramış ve buna inanmış biri olarak çıktığımı belirtebilirim. Benim açımdan partileşmeyi ve önderlik hattına girmeyi başarmaktan, geçmişte parti-devrim ve halka verilen zararları, görevlere tam sahiplik yaparak ve gereklerini zamanında yerine getirerek gidermekten, atfedilen role sahiplik yapmaktan başka bir yol olamazdı.

Akademi'de eğitim devresinin bitimiyle birlikte Avrupa çalışmalarında yer almak üzere Parti Önderliği tarafından görevlendirildim. Avrupa'ya gitmek hiç bir zaman düşünmediğim ve hatta tasavvur dahi etmediğim bir olaydı. Eğitimden sonra tekrar ülkeye dönmeyi önüme koymuştum. Avrupa'da ortaya çıkan tahribatları ve örgütsel sorunları tüm boyutlarıyla olmasa da önemli ölçüde gördüğümü, müdahalenin gerekliliğine inandığımı belirtmek istiyorum. Parti Önderliği'nin aydınlatma ve yol göstericiliği bunu daha da pekiştirdi. Sorunların çözümünü olanaklı kıldı. Böylece donanmış olarak ve koordinatörlük görevi ile görevlendirilmiş olarak Avrupa çalışmalarında yer aldım. Bu görevim birbuçuk yıla yakın devam etti. Hem kendi istemim ve hem de Parti Önderliği'nin istemi üzerine alandan ayrılarak tekrar Akademi ortamına döndüm.

Avrupa'ya gittiğimde ilk dört-beş ay alanı tanıma, kadroları tanıma, sorunları, nedenlerini ve çözüm yollarını araştırma, tahribatların hangi düzeyde olduğunu kavrama ile uğraştım ve bu sürede fazla etkili bir çalışma içine giremedim. Ancak bu süreden sonra giderek çalışmalara hükmetmeye başladım. Bu, yine Parti Önderliği'nin denetimi, yol göstericiliği, çözümleyici her türlü destek sağlamasıyla olanaklı hale gelmiştir. Parti Önderliği'nin en büyük desteklerinden biri de çalışmalarıma ilişkin yöneltmiş olduğu eleştirilerdir. Eleştiriler özellikle merkezileşme, örgütleşme, önderlik olayı, yönetim ve yetki konularında odaklaşmıştır.

Avrupa faaliyet alanında sürekli parti ve bağımsızlık, özgürlük mücadelemizin darbelenmek istendiği, partinin hemen her dönem uğraştırıldığı, tasfiyeci provokasyon hareketinin düzenlendiği bilinmektedir. Bunun kaynağı Parti ve mücadele gerçekliğimizin yaşanmaması, yaşatılmaması, keyfi ve özerk tutumların, burjuva-liberalizminin egemen olması, zeminin kayganlığı ve tüketiciliğidir. Bunlara emperyalist devletlerin, TC gibi sömürgeci devletlerin ve onların piyonlarının bilinçli faaliyetlerini de eklemek gerekir. Özellikle 1983'lerden beri Partimizi kamuoyundan ve ilerici güçlerden tecrit etmek ve "terörist" bir örgüt olarak yargılanmasını sağlamak için bilinçli bir faaliyetin yanısıra, PKK'yi özünden boşaltarak, başkalaşıma uğratarak ve böylece tasfiye ederek çeşitli güçlerin basit bir piyonu durumuna getirme çabaları söz konusu olmuştur. Bu tasfiyeci, provokasyon hareketleri, bunların temsilcileri, ne yapmak istedikleri, nasıl bozguna uğratıldıkları, tahribatları ve bunları giderme çabaları bilinmektedir. Parti Önderliği'nin karşı duruşları, savaşımları, bu savaşımlardaki başarıları, yarattığı sonuçlar, bu sonuçlar temelinde Partiyi ve kadroları donatması ve bunda yalnızlığı, hatta kazandırdıklarının çoğunun korunmaması da bilinmektedir. Avrupa alanında merkezileşme, kurumlaşma, yönetim ve yetki, parti iç işleyişi, çalışma tarzı, alana özgü taktik, mali düzenleme, ülkeye yönelik çalışma, eğitim, kadrolaşma, ülkeyi her yönden besleme, dış kamuoyuna yönelik çalışma gibi sorunlarda alana yüklenen rolün yerine getirilmediği, alanın sürekli partiyi uğraştırdığı, birçok değerin ayaklar altına alındığı bilinmektedir. Her bakımdan ülkedeki mücadeleyi besleyen, onu tamamlayan, onun bir parçası ve ona göre biçimlenen bir örgütlenme ve mücadele yürütülmesi gerekirken, tam aksine ülkedeki mücadelenin, şehit kanının ve Parti Önderliği'nin yarattığı ve halkın sunduğu değerler üzerinde yaşama esas alınmış, bireysel, ailesel yaşamlar örgütlendirilmiş, kendini geliştirmekten aciz ve asalak yaşamı bir yaşam biçimi olarak yaşayanlar, devrim kaçkınları örgüt saflarına dolmuş, örgüt bunlara dayandırılmış, böylece Partimizin yaşam ruhu, ahlakı aşındırılarak, yeni yaşam anlayışları, apayrı ruhlar, ahlaksızlık, keyfilik, değerleri çarçur, emek sömürüsü şekillendirilmeye ve egemen kılınmaya çalışılmıştır. Partiye bağlı, dürüst militan ve çalışanlar böylesi bir yapı içinde etkisiz kılınmış, örgüt ölçüleri yerine kişisel ölçüler -ki bu ölçüsüzlük ve şekilsizliktir- geçirilmiş, görünüşte Partiye bağlı ama özde tasfiyeci anlayışlar ve bu anlayışların damgasını taşıyan pratikler sergilenmiştir. Avrupalı emperyalist güçler, TC ve gericilik, içimizdeki uzantıları bundan muazzam yararlanma ve böylece ya PKK'yi teslim alma ya da ezme yoluna gitmişler, bunda da küçümsenmeyecek başarılar elde etmişlerdir.

3. Kongre sonrası Kongre sonuçlarını Avrupa alanına taşırmak ve bu temelde düzeltme hareketini gerçekleştirmek için yapılan birinci müdahale ve bu müdahalenin Kongre ruhuna aykırı, tasfiyeci bir pratik geliştirmesi, bu pratiğin neredeyse Partiyi bitirme noktasına vardırılması, bunun önüne geçmek için ve partiyi taktik hatta çekmek, tahribatları gidermek amacıyla Parti Önderliği tarafından ikinci müdahalenin yapılması, bu müdahalenin de boşa çıkarılması, birincilerin karikatürü olması, Parti Önderliği'nin üçüncü müdahalede bulunmasına yol açmış, bu müdahale de sorunları çözmemiş ve arkasından 1988 provokasyon hareketi gelişmiş, provokasyon hareketi tutuklamalarla ve parti kadrolarının çoğunluğunu etkisi altına alarak, maddi değerlere el koyarak, emperyalist güçlerin desteğinde darbe yaptığını, Partiyi ele geçirdiğini ilan etmiştir. Parti Önderliği'nin doğrudan kitleye hitap etmesi, kitlenin harekete geçmesiyle ve harekete geçen kitleyi gören bazı kadroların da buna eşlik etmesiyle provokatörler etkisiz kalmış, Parti kurtarılmıştır. Ama provokasyonun tahribatları, yarattığı inançsızlık, dağınıklık ve işlediği anlayışların etkisi büyük olmuş, biçimde Partili ama özünde parti karşıtı anlayışları yaşayan, pratikte bunu sergileyen bir yapı kalmıştır. Böylesi bir ortamda görev üstlenildi. Görev, Parti ve mücadele gerçekliğimizi alanda yaşatmak, tüm çalışmaları cephe çalışmaları olarak geliştirmek, çalışmaları ülkeye taşırmak, ülke mücadelesinin ihtiyaçlarını karşılayan, onu tamamlayan, ona göre biçimlendirilen, merkezileşme, kurumlaşma, örgütleşme, parti yaşamını ve ruhunu, çalışma tarzını egemen kılma, mali değerlere sahiplik ve geliştirme, tıkanıklık ve tecrit durumunu aşma, kitleselleşme ve dost çevreleri geliştirme, provokasyonun tahribatlarını giderme, örgüt saflarını arındırma gibi görevlerdi. Bu görevleri yerine getirecek, işleyen bir örgüt yapısı kurumlaştırılarak alandan ayrılacaktım.

Oldukca kapsamlı bu görevleri yerine getirirken özellikle denetim ve yetki olayında içine düştüğüm ciddi hatalar söz konusu olmuştur. Alanları ve alanda çalışan arkadaşları yakından tanıma, sorunları yerinde görme, çözüm için yardımcı olmak amacıyla geçici olarak koordineye başka bir arkadaşı bırakma önerisini Avrupa merkez toplantısında gündemleştirmiştim ve bu öneri kabul edilmişti. Bunun Parti Önderliği'ne iletilmesi, onayının alınması gerekiyordu ve bunun için telefon bağlantısı kurulmaya çalışıldı, ama kurulamadı. Başarılamayınca koordineye geçici bakacak olan arkadaşa gidilen yerde telefon açıp iletmesi, Parti Önderliği'nin onayına sunup, sonucu bildirmesi söylendi. Çünkü böyle bir görevi Parti Önderliği vermişti, ancak O'nun bilgisi dahilinde ve onayı ile yetki devredilebilirdi. Ama geçici olarak koordineye gönderilen arkadaş, bu durumu iletmemiş, Parti Önderliği sorduğunda; kendisinin gönderildiğini, nedenini de bilmediğini, benim alanlarda dolaştığımı söylemiştir. Bu durumunda sonuçta parti ile karşı karşıya gelmeye yol açacak bir durum olduğu açıktır. Haklı olarak Parti Önderliği bunu yetkiden kaçma, görevden kaçma, örgüt disiplininden kaçma olarak değerlendirip eleştirmiştir. Burda yetkiye sahiplik yapmama, kötü kullanma, görevden, disiplinden, denetimden, örgüt işleyişinden kaçma söz konusu olduğu gibi, Parti Önderliği kurumunu bir kurum olarak görmeme, ciddiye almama da söz konusudur. Bunun yarattığı ve yaratacağı sonuçlar, örgütün örgütsüzlüğe, denetimsizliğe, açık tehlikelere, keyfi tutumlara terk edildiğidir, tasarrufçuluğun gelişmesidir, sonuçta dağılma ve çürümeye yüz tutacağıdır. Denetim ve örgütsel tedbirlerin yaşamın her alanına egemen kılınmasında zayıf kalındığı için bazı belgelerin gereksiz yere bazı arkadaşlarca taşınması, bu belgelerle birlikte yakalanmaları, belgelerin düşmanın eline geçmesi, düşmanın belgelere dayanarak örgütün çalışmaları hakkında bilgi sahibi olması ve örgüt üzerine gelişi, örgütün zorlanmasına, aldığı tedbirlerin boşa çıkmasına, kadro ve halka güvensizliğin gelişmesine neden olmuştur. Ayrıca bölgecilik temelinde örgütlenmek, Partiye burjuva-liberal bir yaşam ve anlayış dayatarak egemen kılmak, Partiyi bu anlayışla başkalaşıma uğratmak için bazı kişilerin gizlice kendi aralarında örgütlenmeleri, Partiyi yanlış bilgilendirmeleri, düzeltme çabalarını sabote etmeye çalışmaları, Parti değerlerini hoyratça bu amaçla kullanmaları, burjuva bir yaşam içine girmeleri, Parti resmiyetini ve yaşamını çürütmeye çalışmaları ve bunu tasfiyeci bir boyuta getirmek istemeleri ama bunun zamanında görülmemesi söz konusu olmuştur. (...)

Bütün bu hata ve yetmezliklerimden gerekli sonuçları çıkararak, üstlendiğim görevlerin gereklerini yerine getirmek için çalıştığımı, Parti Önderliği'nin sürekli destekleyici çabalarıyla, yoldaşların ve halkın güç veren tutumlarıyla tahribatların önüne geçip olumlu yönde sonuçlar aldığımızı, tıkanıklığı aştığımızı, alan çalışmalarını ve gücü taktik hata çektiğimizi, bunda bazı gelişmeler yarattığımızı belirtebilirim. Taktik hata çekilen çalışmalar ve örgüt yapısına derinlik kazandırmak, alan örgütlenmesini ve çalışma tarzını Partinin ulaştığı düzeyin gerisinden kurtararak varılan düzeye ulaştırmak görevinin tam yerine getirilmediğini, bu görev başarıldığında alanın rolünü oynayacağını, Parti açısından sürekli uğraştıran, tasfiye ve provokasyonların geliştiği bir alan olmaktan çıkarıldığını belirtebilirim. Çalışmaları bu düzeye getirdikten sonra alandan ayrılma durumum söz konusudur.

1990 Ağustos ortalarında tekrar Akademi ortamına gelmem, yönetimde görev üstlenmem ve koordinatörlük görevini yürütmem söz konusudur. Bu sürede yapının eğitimi, yönetim konularında Parti Önderliği'nin eleştirilerini almam, özeleştiriler vermem söz konusudur. Bu sürede ortaya çıkan ve eleştiri konusu olan hususların eskiden özeleştirileri verilen hususlar olduğu, bunun da özeleştiriye köklü yaklaşılmadığı ve yüzeyselliğin aşılmadığı anlamını taşıdığı sonuçlarına vararak bunu kişiliğin kendine sevdalanması, kendi kendini aldatması, Partiyi aldatması olarak gördüm. Bunun sürüp gitmesinin tehlikeli sonuçlar yarattığını ve ilerde daha çok tehlikeler yaratacağını bilince çıkararak mutlaka bu kronikleşen kişiliği aşacağıma dair sözler verdim. Eğitim devresinin ağırlıklı bölümüne bizzat Parti Önderliği katılarak, güncel ve tarihsel çözümlemeler yaparak 4. Ulusal Kongremizin hazırlıklarını önemli bir aşamaya getirmiş, olgunlaştırmış, hem yapıyı eğitmiş ve hem de Kongre için raporlar geliştirip tamamlamıştır. Bu çalışmaları belli bir seviyeye getirdikten sonra, ülke zeminine taşırmak ve pratik yanlarıyla tamamlamak ve böylece Kongreyi resmen sonuçlandırmak için Kongre Hazırlık Komitesi'ni oluşturmuş, bu Komite'yi hazırlamış ve tüm güvenlik-teknik tedbirlerini alarak ülke zeminine ulaştırmıştır. Kongre Hazırlık Komitesi'nde koordinatörlük görevi verilmiş, Kongre resmen başlatılıncaya dek tüm çalışmaların bu komitenin sorumluluğunda olduğu belirtilmiştir. Komitenin bir yandan pratik tedbirleri alması, acil müdahaleyi gerektiren durumlara müdahale etmesi, uygun gördüğü görevlendirmelere gitmesi ve esasta da belli bir düzeye getirilmiş olan Kongre çalışmalarını belirlenen sürede başlatıp, tamamlaması görevleri vardı. Bu görevlerin yerine getirilmesi sürecinde komitenin bir komite düzenine ulaşıp çalışması, çalışmalarını Parti Önderliği'ne iletmesi, 4. Ulusal Kongre gerçekliğine göre çalışmalara yönelmesi, hazırlıkları zamanında ve tam yapması, gerekli düzeltme hareketine kongre ruhu ile yaklaşmasında ağırlıkla benden kaynaklanan hatalar içine girildi ve Parti Önderliği'nin eleştirileri gelişti. Bu eleştirileri bilinmektedir. Çalışmalara eskiyi aşmayan, geri, yanılgılı, ertelemeci, idare etme mantığı ile yaklaşma, bu anlamda da çalışmaları ve Kongre ruhunu, gerçekliğini geriye çekme, temsil etmede zayıf kalma, nasıl bir yönelim ve çalışma tarzı içine girildiğini kavrayamama, pratikte bunu sergileyememe, içinden geçilen dönemin özelliklerine denk bir yönelim içine girememe, çalışmaları tehlikelerle yüz yüze getirme, Parti ve halkın geleceğini belirleyecek çalışmaları zamanı iyi kullanarak, zamanında tamamlayamamayla Partiyi ve halkı risklerle karşı karşıya bırakma söz konusudur. Hazırlık Komitesi'nin çalışmalarını komite adına değil, adıma bildirmekle çalışmaları bireyselleştirme, kendimi komite yerine geçirme gibi bir durumu yaşadım. 4. Ulusal Kongremizin merkezileşmemeye, örgütselleşememeye, kurumlaşmamaya son verme gibi bir gerçeği söz konusuyken, hem de Kongre sürecinin yaşandığı bir süreçte ve Kongreyi hazırlamakla görevli bir kurumun üyesi olarak bu hata içine düşmek, daha işin başlangıcında Kongreye örgütsüzlüğü dayatma, ona ters düşme anlamını taşır. Yine talimatlarda eleştirilen sorunlara yaklaşımda Parti yaklaşımı, üslubu yerine, bireysel yaklaşım ve üslubu geçirme söz konusudur. Bütün bu eleştiriler, Parti ve Kongre gerçekliğimizin uzağında yaşadığımı açıkça ortaya koymaktadır. Eleştirilerden sonuç çıkararak güç kazandığımı ve daha da kazanacağımı, yol açtığım zararları giderebileceğimi, bu gücü kendimde gördüğümü belirtmek istiyorum. Bu eleştirileri partiyle ve Kongre gerçekliğimizle bütünleştirmenin ve onun pratik uygulama gücüne ulaşmanın bir aracı kıldığımı belirtmek istiyorum.

4. Ulusal Kongremiz bir dönemi kapatır ve yeni bir dönemi başlatırken; eskide direnmeye, partileşmemeye, merkezileşmemeye, taktik dışı yaşamaya da son vermekte, Partiyle daha doğru temellerde kaynaşma, geleceği kazanan

Devamı 26. sayfada

PKK IV. Ulusal Kongresi kararları

Açıklama:

26-31 Aralık 1990 tarihleri arasında yapılan PKK IV. Ulusal Kongresi'nde, Kürdistan Devrimi'nin tüm sorunları tartışılıp güçlü çözümlere ve çok kapsamlı kararlara ulaşıldı. Bu sayımızdan itibaren, Kongre kararlarını yayınlıyoruz.

Hatırlanacağı üzere, 4-13 Mayıs 1990 tarihleri arasında PKK II. Ulusal Konferansı yapılmış ve bu konferansta alınan kararlar Temmuz-1990 tarihli gazete sayımızdan başlayarak dört sayı peşpeşe yayınlanmıştı. Aldığımız bilgilere göre, 26-31 Aralık 1990'da gerçekleşen PKK IV. Ulusal Kongresi, II. Ulusal Konferans'ın aldığı bütün kararları esas olarak benimsemiş, ancak bazı ekler ve değişiklikler yapmıştır. Bir tekrara yol açmamak açısından ve yer sorununu da dikkate alarak sadece yapılan bu ek veya değişiklikleri yayınlamayı uygun bulmaktayız.

Okuyucunun, PKK II. Ulusal Konferans kararlarının IV. Ulusal Kongre tarafından onaylandığını dikkatten uzak tutmaması ve bu kararları öğrenmek istiyorsa Temmuz-Ekim 1990 tarihleri arasındaki Serxwebûn sayılarına bakması rica olunur.

Serxwebûn

Parti örgütlenmesine ilişkin

IV. Kongremiz, Parti tarihimizin en önemli zirvelerinden biri olarak gerçekleşti. Bu Kongre, Partimizin II. Ulusal Konferansı'nda en üst düzeye çıkan eleştirisel çıkışımızın pratik uygulaması olarak gerçekleştiğinden dolayı, bir anlamda gelişen eleştiri hareketimizin ilk büyük pratik adımı da oldu. Bu nedenle IV. Kongremizin çok özgün bir anlamı vardır. IV. Kongremiz, sorunların tartışılıp çözüm yollarının arandığı bir platformdan çok ulaşılmış bulunan çözümlerin emrediciliği ile pratiğe başlama, II. Ulusal Konferans'ın eleştiri ruhuna layık bir pratik gerçekleşme olarak tarihimize geçti.

IV. Kongremizin ele aldığı ve pratik çözüme kavuşturduğu sorunların başında parti örgütlenmesi ve buna karşı tutum ve davranışlar geliyordu. Bunun anlaşılır nedenleri vardır. Her şeyden önce, düşmana karşı verdiğimiz mücadelede ulaştığımız bu aşamada gelişmelerin önünü tıkayan, bizde var olan proletarya dışı sınıf etkileri ve bunların yol açtığı barikatlardır. II. Ulusal Konferansımız, geliştirmiş olduğu eleştirilerle sınıf dışı direnişin barikatları üzerine büyük bir projektör tuttu. II. Ulusal Konferans, bizde yaşanan sorunların ideolojik-politik sorunlar olmadığını, aksine bu alanda varılan düzeyin oldukça yüksek bir aşama olduğunu çok görkemli bir şekilde ortaya koymuştu. Bu gerçeği ortaya çıkaran bizzat içinde bulunduğumuz savaş pratiğiydi. Savaş pratiğimizin ortaya çıkardığı gerçek, Parti taktiğinin kısmi bir uygulanmasının bile başarıya götürdüğü, taktikten hafif bir sapmanın ise Kürdistan gerçeğinde büyük felaketlere yol açtığıdır. Dolayısıyla sorunumuz, savaş çizgisini pratik uygulamada düğümleniyordu.

Fakat, pratik uygulamanın sağlam olmaması veya bir türlü doğru pratiği tutturmama, tutturamama da kendi başına açıklanacak bir sorun değildi. III. Kongremiz, pratiğe militanca yürümemenin nedenlerini irdeleyip önemli oranda açığa çıkarmış ve geliştirdiği eleştiri ile pratiğe yürüyüşü sağlamış veya en azından pratiğe doğru yürümenin köprüsü olmuştu. Ne var ki, bu kez de pratiğe yürüyüş tarzı ciddi bir sorun olarak kendisini dayattı. Çünkü, tutturulan yürüyüş tarzı, bazı raporlarda da ortaya çıktığı gibi 40-50 partiyi bitirmeye yeterliydi. Bu tarza ilişkin eleştiri III. Kongre'de başlamış ve giderek daha yetkin bir şekilde II. Ulusal Konferans'ta zirveye çıkmıştı. II. Ulusal Konferans'ın tartışılmaz bir şekilde ortaya koyduğu gerçek şuydu: Parti çizgisine, taktiğine karşı açık bir direniş yok, ama bunu uygulamaya yetmeyen, doğru uygulamasını bilmeyen kişilik var ve bu, süreç içinde taktiği kendine çekerek pratik bir sapma içine girmekte, bir bütün olarak Partiyi özünden boşaltmaktadır. Bu durum, parti örgütlenmesinden devrimci faaliyetin her alanına kadar kendini göstermektedir. Partileşmeme, doğru tarzda savaşmama, halka karşı suçlu konuma düşme vb. gibi durumlar Parti taktiğini uygulamayan, uygulayamayan, ona gelmeyen yapılardan kaynaklanmaktadır. Ve bu da sömürgeciliğin ve işbirlikçi düzenin kişiliklerde elde etmiş olduğu mevzilerde kendini gösteren bir karşı direniş olmaktadır.

Bu konuda Parti Önderliği şöyle demektedir: *"Partinin yıllardır özenle eğitip örgütleyerek bağrında savaştırdığı kadroları bile, uluslaşma ve sınıflaşma mücadelemiz karşısında engel oluyorlar. Kitlelere ulusal ve sınıfsal bilinci doğru dürüst götürmemek ne anlama gelir? PKK adına hareket eden PKK kadrosu için çok ciddi ve aciliyet kazanan bir örgütlenmeye gelmemek ne anlama gelir? Örgüt kurallarını inşa etmemek, uygulamamak ne anlama gelir? Bizdeki kişilikler kendini gerek ulusal kurtuluş ve gerekse de sınıfsal kurtuluşa karşı çok ciddi bir engel olarak gösteriyor. Bütün çabalarımıza rağmen, Parti içinde de bu engel olma durumu çok güçlü bir tarzda yaşandığını gösteriyor. Dolayısıyla, ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelesini Parti içinde bizim kadrolarımıza karşı da yürütmek ve en başta da bir türlü örgütlenmeye ve kolektivizme gelmeyen önderlerimize karşı da yürütmek zorundayız...*

"Çok iyi bilinir ki, örgütlenemeyen, kolektivizme çekilemeyen bir kişilik, her an iflas etmeyle karşı karşıya olan bir kişiliktir. Bu konuda gösterdiğiniz direnç, tutuculuk etkisini tamamen düşmanda bulur. Bu konuda ısrar, objektif anlamda düşman etkisinin direnmesi olarak karşımıza çıkar..."

IV. Kongremiz, düşmanın içimizdeki bu mevzii direnişine güçlü bir saldırı olarak gerçekleşmiş; örgütlenme ve savaş da dahil devrimimizin tüm sorunlarına pratik çözümler getirmiştir. II. Ulusal Konferans, mücadelemizin sağlıklı bir işleyişe kavuşmasının, ancak Parti öncülüğüne ulaşmakla mümkün olduğunu ortaya koymuş ve bu yönde bir dizi karara varmıştır. IV. Kongremiz, Parti öncülüğünü yakalamada pratik tedbirler getiren bu kararları yeniden ele alırken, onların özüne bağlı kalarak daha yetkin bir şekilde uygulamak için bazı değişikliklere gitmiş, belli bir düzenlemeye tabi tutmuştur.

Buna göre;

Sağlıklı bir parti inşası ve işleyişi için;

A- Parti Üyeliği: Parti programını ve tüzüğünü kabul eden, parti örgütlerinden birinde yer alarak halk savaşına öncülük eden kişi parti üyesidir. Bu temelde;

a)- Parti üyesi, Marksist-Leninist dünya görüşüne sahip ve onun ülkemizdeki temsili olan Parti ideolojisi ve politikasını savaşkan bir şekilde savunup pratikte uygulama kabiliyetinde olmalıdır;

b)- Parti üyesi, sağlam bir parti işleyişinin garantisi olan parti tüzüğüne uygun hareket etmeyi yaşam tarzı olarak ele almalıdır;

c)- Parti üyesi, parti içinde sınıf mücadelesi gerçeğini unutmayan, parti dışı her türlü anlayış ve pratiğe karşı mücadeleyi düşmanla mücadeleden ayırmayan ve söz konusu eğilimlere karşı parti çizgisini, taktiğini savunma ve geliştirme kabiliyetinde bir yapıya ulaşmış olmalıdır;

d)- Parti üyesi, Cephe ve Ordu örgütlerini ve bunların faaliyetlerini yönetebilme yeteneğinde olmalıdır.

Bu vasıflara sahip olan kişi, parti üyesi olabilme hakkını kazanır.

Parti üyeliğine kabul için;

a)- Parti üyeliği için, kişi bir yıllık hazırlık evresinden geçer;

b)- Hazırlık evresinden sonra, durumu yeniden ele alınan kişi eğer uygun görülürse üyelik formu doldurularak resmi kaydı yapılır.

B- Örgütsel İnşa;

1- Parti bütün yurtiçi ve yurtdışı faaliyet sahalarında merkez, eyalet, bölge, mıntıka ve daha alt düzeylere kadar hiyararşik biçimde örgütlenir.

Bu amaçla;

a) - En üstte parti merkez komitesi oluşturulmalı;

b) - Eyalet, bölge, mıntıka ve daha alt düzeylerde parti komitesi ve temsilcilikleri örgütlenmelidir.

2 - Parti komite ve temsilcilikleri, hükmettikleri alanda partinin yetkin temsilini yaparak çizgiyi hayata geçirmek, bütün parti faaliyetlerini örgütleyip yürütmekle yükümlüdürler.

Üstten alta doğru Parti örgütlenmesini gerçekleştirmek, Cephe ve Ordu birliklerini yönetmek ve bunların faaliyetlerine öncülük etmek, basın-yayın, eğitim, propaganda-ajitasyon ve kültür faaliyetlerini örgütleyip yürütmek parti temsilcilik ve komitelerinin görevidir.

3 - Parti Merkezi;

- Halkımızın ulusal kurtuluşçu iradesinin en üst yönetim ve yürütme organı olarak, mücadelemizin bugün ulaşmış olduğu yüksek ve tarihi aşamanın gereği ideolojik, politik örgütsel, askeri vb. alanlarda güçlü bir önderlik ve savaş kurmaylığı biçiminde örgütlenmek ve bu doğrultuda örgütlenmesini işlerliğe kavuşturmak, kendini stratejik önderliğe uygulayacak ideolojik, politik düzeye ulaştırmakla yükümlüdür.

- Tüm Parti, Cephe ve Ordu faaliyetlerini en üstte parti çizgisi doğrultusunda örgütleyip yürütebilme kurmaylığını yapan;

- Parti, Cephe ve Ordu faaliyetlerinde, ortaya çıkan her türlü çizgi dışı feodal, burjuva, küçük-burjuva, tasfiyeci, sağ veya sol eğilim ve pratiklere karşı parti çizgisi ve ruhunun hakimiyeti temelinde kararlıca mücadele edip ezme gücünde olan;

- Kendi içinde profesyonel tarzda örgütlenen, her türlü kurumlaşmayı kendisinden başlatarak, aşağıya doğru uygulamaya geçen, tüm bunları en yetkin uygulama kabiliyetinde ve yeterli üye bileşiminde olan bir yapılanmada olmalıdır.

4- Parti Merkezinin iç örgütlenmesi;

Parti Merkezi kendi içinde iki komite halinde çalışır;

a)- Askeri Komite; Parti öncülüğünü ordu üzerinde sağlamak amacıyla ordu örgütlenmesinin beyninde yer alarak, tüm savaş ve ordu faaliyetlerine en üstte hükmeden komitedir.

Askeri komite, parti merkez bünyesinde savaşın sorunlarına stratejik ve taktik düzeyde çözüm aramak, savaş planları geliştirmek, dönem dönem çeşitli mücadele biçimleriyle bu planlamaları uygulamaya koymak, bu doğrultuda silahlı kuvvetleri örgütlemek, sevk ve idare etmekte görevli olup, partinin ordu içindeki temel uygulama aracıdır.

b)- Siyasi Komite; Parti-Cephe, basın-yayın, kültür vb. faaliyetleri merkezi düzeyde, parti politikasına göre düzenleyen komitedir.

Siyasi komite, parti ideolojisi ve politikasını daha fazla derinleştirerek, parti çizgisi doğrultusunda, mücadeleye önderlik edecek propaganda-ajitasyon faaliyetleriyle kitleleri ulusal kurtuluş mücadelesi etrafında, dönemin ihtiyaçlarına göre örgütleyerek, mücadele doğrultusunda eğitecek, pratik mücadelenin sorunları üzerinde parti yapısının eğitimini gerçekleştirecek, propaganda, eğitim ve kültür faaliyetlerini merkezi bir örgüt yapısı içinde örgütleyip, geliştirecek, ve giderek ağlarını ülkenin tüm alanlarına uzatacak biçimde parti faaliyetini ve çok yönlü örgütlenmeleri yürütecek kurumdur.

Siyasi komite bu görevlerini yerine getirmek için kendi arasında işbölümü yaparak, yurtiçi ve yurtdışı alanlarda konumlanmakla birlikte faaliyetlerin başında bulunan siyasi komitenin ağırlıklı bölümü ülke içinde konumlanır.

Parti Merkezi, askeri ve siyasi görevlerini en üstte yetkin bir tarzda yürütmek için, kendi bünyesinde askeri ve siyasi komitenin ögelerinin bileşiminden oluşan bir Merkez Yürütme Kurulu'nu oluşturur.

Merkez Yürütme; Parti, Cephe ve Ordu faaliyetlerini kendisinde somutlaştıran, bunların günlük yürütmesini ve koordinasyonunu sağlayan, Merkez Komite toplantıları arası dönemde alınan kararları en üst düzeyde hayata geçirmekten sorumlu olan organdır.

Merkez Yürütme; aynı zamanda yüksek denetleme ve uygulama kuruludur. Parti mali işleri Merkez Yürütme'de merkezileşir.

Ülke içi merkez; Ülkedeki bütün çalışmalara hakim olarak ülke çapında örgütlenmek, bunun işleyişine hükmetmek, nereye üslenirse üslensin, nasıl bir güç bölümünü yaparsa yapsın, gereken koordinasyonu, kurye sistemini sağlayarak, gerektiği zaman toplayarak güç dağılımını yapabilen bir görev bölümünü oluşturur.

Ülke içi merkez, bütün parti çalışmalarına hükmedebilen, bu konuda kendini örgütleyen, kitle faaliyetlerinden silahlı savaşıma kadar hepsine kumanda edebilen ve bu bağlamda karar çıkarma ve uygulama konumuna ulaşabilen kurumlaşmayı sağlar.

Ülke içi merkez, mevcut durumda kendi görevlerini yetkin bir düzeyde yerine getirmek için, ağırlıklı olarak ...'de üslenir ve eyaletlerde merkezi düzeyde kendini temsil ettirir.

Çalışma tarzı ve Parti öncülüğü;

1- Bütün Parti faaliyetleri en üstte Parti Genel Sekreterliğinin koordinesi ve önderliğinde birleşir.

2- Bütün Cephe ve Ordu faaliyetlerinde parti öncülüğü mutlaktır.

3- Cephe ve Ordu faaliyetlerinde parti öncülüğünü sağlamak için en üstte MK olmak üzere, tüm parti komite, birim ve temsilcilikleri kendilerini her türlü Cephe ve Ordu birimlerinin yönetim kademelerine çelik çekirdekler olarak yerleştirip esas yönetim gücü olurlar.

4- Cephe ve Ordu faaliyetlerinde parti öncülüğünü sürekli ve yetkin kılmak için her türlü ideolojik, siyasi, örgütsel tedbirler alınır; Parti önderliğinin yıpratılması, zayıflatılması ve yokedilmesi tehlikesine karşı mücadele edilir ve yaptırımlara gidilir.

5- Çalışmalar toplantı sistemine göre yürütülür.

Toplantılar;

a)- Yeni düzenlemeler yapar, yeni görevlendirmelere gider;

b)- Görevden alma, yeni görevlendirmeleri saptama, örgüt sorunlarını, propaganda ve eylem yönlerini belirlemeye kadar tüm faaliyetlerden sorumludur.

(...)

Kadro politikasına ilişkin

Partimizin IV. Ulusal Kongresi, mücadele tarihimiz boyunca, parti çizgisi ve taktiği karşısında istenen varlığı gösteremeyen kadroların, stratejik ve taktik hedeflere ulaşmamızı engelleyip geciktirdiği gibi, çeşitli dönemlerde Parti ve ulusal kurtuluş mücadelemizi tasfiyenin eşiğine getiren konumlara düştüğünü açığa çıkarmıştır.

Partimizin ideolojik-politik hattını özümseyip temsil etme ve Parti öncülüğünü devrimimizin her sahasındaki faaliyetlere egemen kılmada, yetersiz kalan, düşmanın özel savaşına ve partimiz içinde son tahlilde düşmanı temsil eden her türlü çizgi ve taktik dışı anlayış ve pratiklere karşı mücadelede suskun, başarısız, pasif ve uzlaşmacı bir konumu yaşayan kadroların bırakalım zaferi garantilemesini, parti varlığımızı iç ve dış saldırılara karşı korumayı bile başaramayacağı açıktır.

Mücadelemizin sıçrama dönemlerinde belirgin biçimde tıkanıklığı yaşayan ve çeşitli dönemlerde ortaya çıkan provokasyonların çabalarında, yetmezliklerinden çokça yararlanılan kadrolarımızın durumu bu sahadaki görevlerimizin ciddiyetini göstermektedir.

Öte yandan; her gün gelişen ve atılım yapan devrimci mücadelemizde düşmana karşı dişe diş sürdürülen silahlı savaşım içinde gerek kapsam ve gerekse derinlik açısından yeni boyutlar kazanan görevlerimiz hem nicelik ve hem de nitelik olarak muazzam bir kadro ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır.

Bunun için:

1- Kadro ve kadro adayları ideo-

Devamı 26. sayfada

Savaş yeni başlıyor...

Baştarafı 5. sayfada

halkına dayatılan emperyalizmin bir "kıskaç operasyonu"dur. Bir tarafta topyekun bir imha tehditi, diğer tarafta siyasal ölüm seçeneği!

1983 ve 1988'de teslim alma ve imha hareketi PKK üzerinde sürdürülüyordu. Ama, artık bunu tüm ulusal-toplumsal yapı üzerinde sürdürmek zorunda olduklarını biliyorlar. 1990 bahar ayaklanmaları bu gerçeği iyice ortaya koydu. PKK'nin salt Parti örgütünden veya gerilladan ibaret olmadığı, önderliğin ve siyasal çizginin halka malolduğu bütün gerçekliğiyle anlaşıldı. Bu durumda, militanlaşan halkın teslim alınması zorunluluğu ortaya çıktı. Özal, Çevik Kuvvet birliklerini ve askeri yığınağı bu amaç için ısrarla istedi. Nitekim şimdi de, ABD'nin İncirlik, Pirinçlik, Erhaç, Batman ve Van üslerinde kalması gerektiğinden söz ediyor, bunu talep ediyor.

Kürdistan'da 400 bin kişilik ordu savaşın içinde, Çevik Kuvvet birlikleri, kimyasal silahlar hazır bekletilmekte, Şırnak'ta görüldüğü gibi direnen ve onurunu savunan halka katliam dayatılmakta, Mecliste idam kararları bekletiliyor, PKK'li olduğu iddiasıyla insanlar gözaltına alınıyor ve işkencede katlediliyor...; öte yandan, Kürt örgütleriyle görüşmeler sürdürülüyor, Kürt dili üzerindeki yasak "kaldırılıyor",PKK içinde mücadeleci çizgiden vazgeçenlere "af" çıkacağı duyuruluyor. Her şey bu kadar açık.

Emperyalizmin halklara kan ve zulümden başka hiç bir şey verme yeteneğinde olmadığı, ama halkların bütün değerlerini çalmakta hünerli olduğu Körfez savaşıyla bir kez daha görülmüştür. Güney Kürdistan ve Irak'a binlerce ton bomba yağdırıldı. Ekonomik ve sivil hedefler hunharca tahrip edildi. Şimdi ise yıktıklarını dolar ve petrol karşılığında yeniden yapmak için kapışıyorlar.

Peki ya Kürdistan'da yıllardır yıktıkları, imha ettikleri ardından yapacakları ne vardır? Güney Kürdistan'ı önce Saddam'a bombalattılar. Sonra İncirlik'ten kalkan uçaklarıyla kendileri bombaladılar. Musul, Kerkük, Süleymaniye, Zaxo gibi Kürdistan kentleri şimdi enkaz halindedir. İncirlik'te 10 bini aşkın Amerikan piyadesi var. 1200 Amerikan askerinin Batman üssünde olduğu söyleniyor. Sömürgeci Türk ordusunun yanısıra bu askerlerin ve askeri gücün Kürdistan'da ne işi var, Kürdistan'dan hala ne istiyorlar?

Çok açık: Kürdistan artık altlarından kayıyor. Türkiye, Kürdistan'ı yitirmiştir. Ama emperyalizm elinde tutmak istiyor. Bunu, Türkiye'yi de kaybetmeden yapmak istiyor. 70 yıl sonra Kürdistan'ı hatırlaması bundandır. Emperyalizm mazlum halkları iki nedenle hatırlar. Birincisi imha etmek içindir, ikincisi eğer o halkın bir kazanımı varsa onu elinden gaspetmek içindir. Kürdistan'a yaklaşımı da böyledir.

Kürdistan halkı, bütün bunları tarihsel dersler içinde öğrenmiştir. Sömürgeciliği ve emperalizmi çok iyi tanımaktadır. Kendisine hiç bir çıkış yolu olmayan ilkel milliyetçi ve reformist önderlikleri de tanımaktadır. Tarihin her elverişli dönemini şu veya bu gücün çıkarlarına yamanarak çarçur eden ve bu politikayla halkı katliamlara götüren bu güçlerin günümüzdeki manevralarını da yakından takip etmekte ve emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı isyanıyla bu güçleri ulusal çıkarlar üzerinde hareket etmeye davet etmektedir.

PKK, halkın bu talebinin sözcüsüdür.

PKK önderliğinde gelişen ulusal bağımsızlık hareketi, bugün sadece Kuzey Kürdistan değil, bütün Kürdistan halkının istem ve çıkarlarını ifade etmektedir. Kürditsan halkı tarihte ilk kez bölünmüşlük duvarlarını bağımsızlık talebi etrafında aşmaktadır. Bu hareketin yaratıcısı ve öncüsü olarak PKK, tarihsel sorumluluğunun ağırlığınca hareket etmekte, samimi ve ciddi bir yaklaşımla Kürt halkı adına hareket etme iddiasındaki güçleri iddialarının gerçek sahibi olmaya çağırmaktadır. Ulusal Kongre için çabalar bu amaçladır.

Emperyalizmin Kürdistan üzerindeki oyunları biliniyor, bunlar yeni de değil. Son olarak İran-Irak savaşında görüldüğü gibi, sömürgeci devletlerin Kürdistan sorununu kendi aralarında nasıl kullandıkları, nasıl paylaştıkları ve ardından bunun neye mal olduğu biliniyor. Halepçe bunun sonucudur ve asla unutulmayacaktır.

Kürdistan'ı ve Kürdistan halkının çıkarlarını pazarlayarak varlık bulmak isteyen güçler bu onursuz, kirli ve suçlu yolu terketmek zorunda olduklarını artık kabul etmek zorundadırlar. Çünkü bundan böyle Kürdistan'da onurlu bir yaşam için mücadele etmek dışında yaşama olanağı yoktur. Kürdistan halkı buna fırsat vermeyecektir.

Son örneği Şırnak'ta yaşanan halk ayaklanmasında bağımsızlık sloganları haykıran ve PKK'nin adını bayraklaştıran halk kitleleri, emperyalizmin kanlı ve kirli girişimlerini nasıl karşılayacağını çok güzel göstermiştir. Kürdistan adına hareket ettiklerini iddia eden güçlerin çekim alanına girmeleri ve etrafında dönmeleri gereken güneş, Washington ya da diğer emperyalist merkezler değil, Kürdistan halkıdır.

PKK, Ulusal Kongre için çabalarıyla bu gerçeği anlatmaya ve bunun gereklerini yerine getirmeye çalışmaktadır. PKK, birlik sağlamaya çalışırken örgüt ve kişilerin adlarını ve nicel durumlarını değil, bu ana ilkeyi temel almaktadır.

Kürdistan bir devrimi yaşıyor. Ulusal Kurtuluş Devrimi sürecindeki Kürdistan'ın insanlığın genel çıkarları dışında kendisini sorumlu hissedeceği hiç bir merkez yoktur. Ama başta Kürdistanlı güçler olmak üzere dünyanın Kürdistan halkına karşı mutlaka yerine getirmeleri gereken sorumlulukları vardır ve PKK bu sorumlulukların da dayatıcı gücü olmaya devam edecektir. Bu bağlamda düşmanlara da dayattığı, hileli ve pis bir savaşı değil, savaş hukukuna bağlı bir savaşı tercih etmeleridir.

PKK IV. Kongresi ve Ulusal Kongre çalışmalarıyla dönemi nasıl karşılayacağını ve hazırlıkları bütün açıklığıyla ortaya koymuştur. Bu tek cümlede ifade edilebilir: Bağımsızlık mücadelesinde zafer için savaş! Emperyalizm ve sömürgeciliğin Kürdistan halkına dayattığı kirli savaş ve oyunların bulacağı tek karşılık budur.

PKK Ordu ve Cephe güçlerini devrimci savaşı geliştirme doğrultusunda hazırlıyor

Ortadoğu'da emperyalizm bir moloz yığınından yeniden "şato" yapmayı düşlüyor. Emperyalizm kendi "yeni dünya"sını neye dayanarak kuracak? Dayanacağı hiç bir yeni yapı yok. Kuveyt ve Irak'ta içine düştüğü durum bunun apaçık sergilenişidir. Adına "yeni politika" ve "yeni düzen" denilen şeyler çözümsüzlüğün ad değiştirmesinden öte bir anlam taşımamaktadır. Körfez krizinin "çözümü"nde hiç de yeni olmayan askeri şiddete başvurmaları, artık uşaklarına güvenemeyeceklerini söyleyip Ortadoğu'dan çıkma niyetlerinin olmadığını göstermeleri, gücün değil güçsüzlüğün ifadesidir.

Halklara yönelik tehdit, saldırı ve katliam köleci imparatorluklar döneminden bu yana vardır. Bunlar hiç de yeni yöntemler değildir. Ama Ortadoğu'da yeni olan bir durum var. Emperyalizmin dayandığı üst yapılar -cuntalar, diktatörlükler, monarşiler, krallıklar- çökerken, tabandan gelen bir anti-emperyalist hareket gelişmekte, ulusal ve toplumsal uyanışla yeni bir sabaha doğru yürümektedir Ortadoğu.

Emperyalistler, önce barbarlık yapsın diye besledikleri Saddam'ı daha sonra barbarca köşeye sıkıştırdılar. Ama onun yerine koyabilecek neleri var? Kuveyt'te eskiyi aşabilecek yeteneğe sahip kime dayanacaklar? Suudi'de, Birleşik Emirlik'te de aynı durum söz konusu. Ortadoğu'ya hava bombardımanları ve füze atışlarıyla "demokrasi" getirme iddiasında olan emperyalizm, Ortadoğu'dan demokrasi ve özgürlük için kovulacaktır. Bu, onun kendi eliyle yakınlaştırdığı kaçınılmaz kaderidir.

Türkiye açısından bakıldığında da dayanakları bakımından temelsizliği apaçık görülür. Nitekim, bölge egemenliğini sürdürebilmek için Türkiye'nin yıllardır dayandığı yapısını aşmak zorunda kalması, başka dayanaklara da ihtiyaç hissetmesi bundandır. 40 yıldır müttefiklik ilişkileriyle tanıyıp kullandıkları Türkiye'yi sanki yeni keşfetmiş gibi, burada bir "Kürt sorunu"nun varlığından bahsetmeleri, Türkiye'yi kınamaları, Kürtlere kültürel ve insani haklarının iadesini istemeleri bazıları için bir ileri adım gibi değerlendirilirse de, gerçekte tarih ve insanlık karşısında riyakarlıktan ve düzenbazlıktan başka bir şey değildir. Tarihi belgeler ortadadır, yakın geçmiş henüz gözler önündedir. NATO'nun halkların başına nasıl bela edildiği , 12 Eylül cuntası, Şahlık Saddam rejimi, Suudi gericiliği, İsrail siyonizmi gibi yönetimlerin kimler tarafından ayakta tutulup halklara musallat edildiği orta yerdedir.

Tek seçeneğimiz kazanmaktır...

Baştarafı 24. sayfada

bir devrimci militanlıkla yürümenin de koşullarını yaratmakta ve olanaklı kılmaktadır. Devlet kurma koşullarının hızla olgunlaştığı, tarihi fırsatın yaklaşmış olduğu, halkımızın ulusal birliğinin hızla geliştiği, savaşmak ve kazanmak için ayağa kalkıp karar kıldığı, halk iktidarını kurma olanaklarının güçlendiği bir dönemde, sonuca gitme, sonucu tayin etmenin tamamen taktik önderliğe bağlı olduğu gerçeği söz konusudur. Taktik önderlik hattına girme, onun gereklerini zamanında ve tam olarak yerine getirmenin tüm olanakları geçmişte de mümkün hale getirilmiş ve IV. Ulusal Kongremiz bunu zirveleştirmektedir. Buna dayanarak doğru bir partileşme, doğru bir katılım, önderselleşme, Parti hattı içinde, yaşamı içinde erime, onunla yaşama ve böylece tarih karşısında, halk karşısında ölümsüzleşmeyi başarmak, insan olmanın da asgari koşuludur. Bunu başarmak, yine eskide çakılıp kalmak, sorunu objektif-subjektif sınıf özellikleri gibi nedenlerle izah etmeye kalkışmak; Parti içinde düşmana bilinçli hizmet eden, düşmanın temsilciliğini yapan, taktiğini uygulayan biri olmakla ancak izah edilebilir. İçine girdiğimiz dönemin özellikleri dikkate alındığında, böylesi bir konumda yaşamanın her şeyi kaybettireceği çok açıktır. Oysaki Partimizin ve halkımızın kaybetme diye bir seçeneği yoktur, tek seçeneği kazanmaktır. Kazanmak da ancak PKK gerçekliğini tüm yanlarıyla yaşamak ve yaşatmaktan geçmektedir. Bu gerçeği yaşayamayanların, yaşatmayacağı da bir gerçektir. İçine girilen dönemin şiarı; ya kazanmak ya ölümden yaşamı yaratmaktır. Kişi olarak Parti, halk ve tarih karşısına bir suçlu, yenilmiş, kazanmamış olarak çıkmak istemediğimi, bunu salt bir niyet, istem olarak belirtmediğimi, gerçeklerimizi derinden yaşayarak, bunu pratiğimde ortaya koyacağımı, hiç bir zaman Partinin, halkın başına bela olmayacağımı, hizmet edip hayırlı bir evladı olacağımı, Parti saflarında sömüren değil, emek yaratan ve emeğe saygılı biri olacağımı, Parti, halk ve devrimden ve sorunlarının çözümünden başka bir sorunumun olmadığını belirtmek istiyor, geçmişte verdiğim ama gereklerini tam yerine getiremediğim sözlerimin gereklerini yerine getirme, verdiğim zararları bundan sonra görevlerimin hakkını vererek giderme çabası içinde olduğumu belirtiyor; başta Parti Önderliği olmak üzere, siz Kongre delegelerine ve tüm Partiye, devrim şehitlerine, dağda ve zindanlarda direnen yoldaşlara, halkıma, dünya ilerici insanlığına söz veriyor ve and içiyorum.

24.12.1990

Kongre kararları...

Baştarafı 25. sayfada

lojik, politik, askeri yönetim ve genel kültür konularında eğitime tabi tutulmalı, çeşitli görev sahaları için özel devrevi eğitimlerden geçirilmelidir.

2- Aydın-gençlik kesimi partimizin önde gelen kadro potansiyeli olarak değerlendirilmelidir.

3- Kadro adayları ve kadroların pratik sahada deney ve tecrübe sahibi olmaları için imkanlar yaratılmalıdır.

4- Kadroların devrimci yarışçılık ruhuyla faaliyetlere girişmesi için terfi, tayin ve ödüllendirme mekanizmaları işletilmelidir.

5- Kadrolar, yetersizlik ve zayıflıklarını eleştirici ruhla giderme ve olumlu yanlarını, yaratıcı yeteneklerini yüceltme temelinde geliştirilmelidir.

6- Kadrolarda uydu, bağımlı kişilik ruhu yok edilerek, bu özelliklerin gelişmesine izin verilmemeli, PKK militan kişiliğinin yerleşmesi sağlanmalıdır.

7- Kadroları geliştirmeyen, körelten, deforme eden ve keyfi, haksız yaklaşımlarda bulunan anlayış, tutum ve pratiklere karşı sonuç verici örgütsel tedbirler geliştirilmelidir.

8- Kadroları özel savaşın, tasfiyeciliğin, bölgeciliğin, ahbap çavuşluğun, duyarsızlığın ve her türlü geriliğin etkilerinden kurtarma amaç edinilmelidir.

9- Partimizin önderliksel sorununu çözmek için, bu yönlü uygunluk arzeden kadrolar özel eğitim ve yetiştirmeye tabi tutulmalıdır.

10- Kadrolarda silahlı mücadele ve saldırı ruhu, askeri kişiliği kazanma temelinde sürekli geliştirilip canlı tutulmalı, bu ruhun zayıflamasına izin verilmemelidir.

V.i.s.d.P:	**Yazışma Adresi:**	**Hesap numarası:**	**Avustralya 3.50 $**	**Hollanda 3.75 hlf**
			Avusturya 22.50 s.	**İngiltere 0.90 £**
H. Barcedoğmuş	**Serxwebûn**	**Stadtsparkasse - Köln**	**Belçika 75.00 bfr.**	**İsveç 7.50 skr.**
Vogelsangerstr. 286	**Postfach 10 16 83**	**Konto Nr.: 27 93 29 53**	**Danimarka 10.00 dkr.**	**İsviçre 3.00 sfr.**
5000 Köln 30	**5000 Köln 1**	**BLZ: 370 501 98**	**Fransa 7.50 ff.**	**Norveç 10.00 nkr.**

Baştarafı 28. sayfada

Kadın hareketi açısından kavranması gereken ikinci temel halka budur.

Bu ana halkaya bağlanmış yurtsever kadın hareketi, ulusal kurtuluş ve toplumun demokratikleştirilmesi görevleri ile, kadının ezilen bir cins olarak kurtuluş görevlerini birleştirmek ve bütünleştirmek yükümlülüğü ve zorunluluğu ile karşı karşıyadır.

Ulusal kurtuluş halkası bağlamında kadın hareketi, kendi ezilmişlik konumunu bilince çıkarmak, bu bilinci uzun vadeli ve çok geniş bir perspektif temelinde derinleştirmek, asgari ve azami görevlerini somutlaştırmak ve bütün bunları örgütlülük ve eylemlilik silahıyla etekemiğe büründürmek durumundadır.

Açık ki, ulusal kurtuluş ve halk demokrasisi kadın sorununu bütün boyutlarıyla çözümleyemez. Ancak çözüm yolunda devrim değerinde bir aşama yaptıracağı kesindir; bu nihai kurtuluş için mutlaka geçirilmesi gereken bir duraktır. Ulusal kurtuluş ve halk demokrasisi, kadına özgürleşme, nihai kurtuluşa giden bütün zemini, olanakları, ufku ve perspektifleri derinleştirir, olgunlaştırır. Bu anlamda kadın hareketi güncel görevlerini saptarken, nihai kurtuluş perspektiflerini de ana çizgileriyle de olsa belirlemek durumundadır, bu temelde bir hazırlık içinde bulunmalıdır.

Özetle şu noktaların altı çizilebilir:

- Kadın özgürlüğü, eşitliği ve kurtuluşu kadınlarımızın özgür çabası ve mücadelesinin eseri olacaktır, olmalıdır!

- Bunun için kadın, özbilincine, örgüt ve eylem silahlarına sahip olmalıdır. Kadın, erkeklerin sahip olduğu bütün gücün (askeri, siyasal, ideolojik, ekonomik, kültürel vb.) eksiksiz sahibi olmalıdır. Eşitlik, özgürlük ve kurtuluşun esas güvencesi kadının eksiksiz güç sahibi olmasından geçer.

- Kadının kurtuluşuna giden yol, bugün, ulusal kurtuluş sorununda düğümlenmiştir. Dolayısıyla kadın hareketi (yurtsever bir biçim kazanıyor), kendini ulusal kurtuluş mücadelesinin etkin, özgün bir bileşeni/ögesi olarak tanımlamalı ve katılımı bu temelde gerçekleştirmelidir. Cinsiyetçi baskı ve sömürüye tavır, sömürgeci ve feodal-komprador düzene karşı mücadele dışında ele alınamaz. Pratik süreç tarafından doğrulandığı gibi, Kürt kadınının toplumsal, siyasal, kültürel yaşama açılımı, ulusal kurtuluş sürecine etkin ve militan katılımından geçiyor...

-III-

Çok önemli bir hatırlatma daha yapmak durumundayız: Kadın sorununda ortaya çıkan sapmaları iki ana başlık altında toplamak mümkün.

Birincisi; ulusal veya toplumsal çelişkilerin çözümüyle kadının hemen ve bütünüyle kurtulacağını varsayan, dolayısıyla, kadın sorununun özgün boyutlarını, uzun vadeli çözüm süreci ve devrimci dinamiğini yadsıyan, görmezlikten gelen eğilim.

Bu sekter bir eğilim olduğu kadar, kadına "kurtuluşu ve özgürlüğü" erkek eliyle bahşeden/etmeyi düşünen bir eğilimdir. İpotekçidir. Kadının mevcut konumunun bilincine ulaşması, bunu güç silahları (örgüt, siyaset, eylem vb.) ile donatmasını aklının ucundan geçirmez, ya da bunu, varolan kendi tarihsel egemenlik alanına bir müdahale olarak görür. Bu, tarih boyunca oluşmuş ataerkil-erkek egemen (aynı zamanda egemen sınıf düşüncesinden kaynağını alır) düşüncenin/kültürün sol saflardaki yansımasıdır.

Anılan bu eğilimi reddediyoruz. Kadının siyaset sahnesinde, toplumsal yaşamın her alanında özgürce ve eşit bir şekilde yer almasını istiyorsak (istemekten öte bu bir ilke sorunudur, kaldı ki, bu, kadının en doğal, vazgeçilmez ve devredilmez hakkıdır) ama bunun önünde bir dizi handikap duruyorsa, bunları aşma, yerle bir etme mücadelesinde kadınlar yoksa, özgüçleri, bilinçleri, örgütlülük ve eylemliği ile yoksa, kurtuluşu ve özgürleşmeyi nasıl, hangi şekilde ve yolda başaracaklar ve kazanımlarını, haklarını nasıl koruyacaklar?

Kadınlar, bütün boyutları ve tam anlamı ile tarih sahnesine çıkmalıdırlar. Özgürlüklerini kendi elleri ve eylemleriyle kazanmalıdırlar (başka türlü, birileri tarafından bahşedilen "özgürlüklerin" kadınların cinsel konumlarını esas olarak değiştirmediği, tarihsel pratik tarafından doğrulanmıştır). Bu mücadele, onların özgür kişiliklerinin serpilmesi, olgunlaşması ve özgürleşmesinin zeminidir-ortamıdır-yoludur. Eşit ilişkiler özgürlük ortamında, özgür kişilikler arasında gerçekleşebilir, kadının cinsiyetçi baskı altında köle konumu ile geliştirilen ilişki eşit olamaz, tek yanlı ve kadına sahipliği getiren bir ilişki olur.

"Özgürlük savaşımına bel bükmenin, ondan vazgeçmenin kadın-erkek ilişkilerine getireceği hiçbir şey yoktur. Tam tersine bunu kötü kullanır, düşürür! (...) Kadını güçlendir, devrime kat, eline silahı ver, kanıtlasın kişiliğini, ne kadar ayakta kaldıysa, kadın o kadar saygıdeğerdir. Böyle kadınlar bol bol çıktığında bundan feodalite zarar görür, eski zarar görür. Özgürleşmiş kadın daha iyi sever (...) Güçlü kadının, güçlü erkeğin ortaya çıkması bu işin çözüm yolunun temelidir. Birbirine saygı gösterme temelinde kadın kendine inanacaktır. Kendini naza vurarak, melankoliye, romantizme vurarak kadın kişilik bulamaz ve böyle kadın da bence sevilmez. Erkeğin kendini etkili, yetkili, paralı, mülklü kılarak karşı cinsten aldığı köleliktir..." (Abdullah ÖCALAN)

Öteki eğilim şöyle özetlenebilir: Kadının bir cins olarak ezilmişlik konumu ile toplumların tarihsel gelişme durumları (toplumsal-ekonomik biçimleniş) arasındaki kopmaz bağlantıyı-ilişkiyi görmezlikten gelen, dolayısıyla kadın kurtuluş hareketini toplumsal kurtuluş hareketi bağlamına oturtmak yerine, ayrı veya mevcut sosyo-ekonomik düzenin özüne dokunmadan, paralel bir kanalda akıtmayı öngören, arka planda doldurulmamış bir "erkek egemen-erkek iktidar" hedefini nişanlayan eğilimdir. Günümüz toplumunda (bütün sınıflı toplumlarda-reel sosyalist topluma da sarkan) erkeğin egemenliği, iktidarı, cinsiyet ayrımcılığı gibi kavramlar bir olgudur. Ancak, erkek iktidarını, cinsiyet ayrımcılığını koşullayan, çevreleyen tarihsel, ekonomik, toplumsal, siyasal, ideolojik-kültürel vb. nedenler, etkenler nelerdir sorusunun yanıtını nesnel ve bilimsel bir temelde vermek gerekiyor. Bu noktada, toplumsal çelişki ve ilişkiler ile ezilen cins olarak kadının konumu arasındaki bağıntı sorunu önem kazanıyor. Doğru yaklaşımın başlıca düğüm noktalarından biri budur. Bu eğilimin tüm iddialarına karşın düzeniçi bir konumda kalma kaderi üzerinde ayrıntılıca durmaya gerek yok, bu çalışmanın konusu da değildir.

Sözü edilen bu eğilimi Kürt kadınına vurursak: Bu eğilime göre Kürt kadınları, ulusal kurtuluş mücadelesinin ötesinde veya en iyimser yorumla, ona paralel -dikkat edilsin, aynı yatakta akan değil, paraleli, erkek iktidarına karşı bir kavga içinde olsunlar! Bu ne kadar radikal bir çıkışı ve söylemi ifade ederse etsin, fazla bir pratik-siyasal anlamı ve değeri olabilir mi? Bu tarzda bir yürüyüşün bir arpaboyu yol alması mümkün değildir. Sömürgeci kurumlaşma ve baskı, bin yılların değer yargıları ve içiçe geçmiş, düğümlenmiş ilişki ve kurumları, toplumun diğer kesimlerini olduğu gibi, en başta da kadını soluk alamaz konuma getirmiştir zaten.

İşte, bu bin yılların içiçe geçmiş ve kemikleşmiş ilişki, kurum ve değer yargılarıyla sömürgeci egemenlik tarafından belirlenen kadının ezilmişlik konumunun parçalanması için, öncelikle, ulusal çelişkinin çözülmesi, yani ulusal bağımsızlığın gerçekleşmesi gerekiyor.

Görülüyor ki, ulusal-toplumsal kurtuluş dalgası bağlamı dışında bir kadın hareketinin Kürdistan koşullarında gelişme şansı bulunmuyor. Eğer böyle bir şans yakalanabilse bile bu, kadını kurtuluşa götürmek şöyle dursun, tüm iddiasına karşın, düzen içinde eriyip yozlaşmaktan başka bir gelecek beklemiyor kendisini!..

"Feministlerin hareketi bir tepki olabilir, ama bir çözüm yolu olamaz. Biz nasıl erkeksel bir toplum yarattıysak, o halde siz de öyle daracık yerlerde kadınsal bir toplum yaratamazsınız. Bunu aşmayı bilmek gerekiyor (...) Yalnız kadın toplumun içinde erkeklere söz saymakla hiçbir şey elde edemezsiniz." (Abdullah ÖCALAN)

O halde, kadın sorununun devrimci dinamiklerini yadsıyan ve kadın sorununda kadına esas rolü (bilinci, örgütü ve eylemliliği ile) oynatmayan sekter eğilime ve kadın sorunun ulusal-toplumsal kurtuluşla arasındaki şaşmaz-kopmaz bağlantı/bağlam dışında "çözme"ye çalışan diğer sapmaya karşı tavır almak, devrimci-radikal tutumumuzla kadının özgür hareketini örnek bir alternatif olarak teorik ve pratik çabalarımızla geliştirmek çok önemli bir görev olarak önümüzde duruyor!

Bugün daha net anlıyoruz ki, reel sosyalist ülkelerde de kadın sorunu bütünüyle çözümlenmemiştir. Kadının henüz bütün yönleriyle toplumsal ve siyasal yaşamda eşit ve özgür bir yer almadığını görüyoruz.

Neden?

Yanıtı kapsamlıdır, çok boyutludur. Ama bize göre, diğer bütün neden ve etkenlerin yanısıra, şu nedenin yadsınmaz bir rolü olsa gerektir: Kadın kendi konumunun (ezilen cins konumunun yanısıra toplumsal görevlerinin de) bilincine, örgütlülüğüne, etkin eylem gücüne ve iktidar gücüne -askeri-siyasi-ekonomik iktidar gücüne, kadın erkekler ile *eşit düzeyde* sahip olmalıdır-ulaşmadığı için, kendi sorununu sahiplenmemiştir, sorununu sahiplenmeyi örgüt, siyasal güç ve eylem silahlarıyla donatmamıştır. Dolayısıyla, reel sosyalizmde kadın sorunu değişik boyutlarıyla devam etmiştir.

Kadının kurtuluş sorunu, çok uzun vadeli bir sorundur. Halk demokrasisi ve sosyalizm altında da değişik boyutlarda varlığını sürdürür. Bu bakımdan uzun vadeli perspektiflere, sağlıklı güvencelere, sürekli bir çabaya ihtiyaç vardır. Çözümün esas dinamiği kadınların kendisidir, bilinçli kadın hareketidir. Kadının özgürleşmesi, toplumun bütün boyutlarıyla devrimci dönüşümü, demokratikleşmesi ve bu süreçte kadının özgür ve etkin yer almasına yakından bağlıdır. Kadının özgürleşme derecesi, toplumun özgürleşme derecesini verir. Kadının sözcüğün gerçek anlamıyla özgür olmadığı bir toplum özgür değildir; ya da özgürlüğü tek ayaklı, topal bir özgürlüktür.

IV.

Şimdiye kadar hep kadının özgürleşmesinden, özgürlük kavgasından, özgür kişiliğe ulaşması gerektiğinden söz ettik. Peki, nedir bunların somut anlamı, özgürlüğe atılan/atılacak ilk adım nedir gibi sorular çok önemlidir. Özgürlüğe adım atmanın anahtar sorularıdır.

Sözü aileye, aile kurumuna getirmek istiyoruz. Ülkemizde aile kurumunun niteliği, konumu ve oynadığı işlev genişçe çözümlenmiştir. Burada sadece birkaç çarpıcı noktasını hatırlatmakla yetineceğiz.

Kadın için aile, köleliğin kendisi ve kurumsal ifadesidir. Kadının ezilmişlik-kölelik konumu da bu kurumda somut biçimini alıyor, yaşanıyor.

Genelde kadınlarımız, meslekleri sorulduğunda, "ev kadınlığı" biçiminde yanıt verirler. "Ev kadınlığı-ev hanımlığı" sözü aslında kadının köleliğini somutluyor, hareket ve yaşam çerçevesini belirliyor, eve kapatılmışlığını da...

Kadının toplumsal-siyasal yaşama katılımını, açılımını, tarih sahnesine yürüyüşünü en başta engelleyen, onu çepeçevre kuşatan ortam yine ailedir, aile ilişkileridir.

Ulusal, toplumsal, siyasal geriliğin, her türlü gericiliğin kaynağı ve toplumsal-siyasal dayanağı da ailedir.

Aile tüm gerici değer yargılarının içiçe geçtiği, eklemlendiği ve bugünkü sömürgeci yapının atomize ettiği toplumsal-siyasal biçimlenişin odak noktasıdır.

Sömürgeci ve feodal-komprador ideoloji ve anlayışların yeniden üretim merkezi, yine ailedir. (Anne, babalarımızın bizi devrimci mücadeleden alıkoymak için döktüğü dili anımsayın. Sömürgeciler bu dökülen dilin onda birini bile yapmıyorlar.) Aile, her türlü devrim dışı, kolektivizm dışı eğilimin, bireyciliğin, bencilliğin şahikasıdır ve gericiliği üretir hep.

Eski Kürt bireyi-bu kadavraya çevrilmiş, lime lime edilmiş bir tiptir-aileye göbekten bağımlıdır; kendini bu ortamda yeniden, yeniden üretir durur. Aileden başka bir dünya tanımaz.

Dahası var; yurtseverleşmenin, devrimcileşmenin, özgürleşmenin, düzenden tam ve kesin kopuşmanın önünde duran en büyük engellerden biri eski aile yapısıdır, ilişkileridir, kültürüdür...

Daha geniş açılımı yapılabilir ailenin. Ancak bu birkaç çarpıcı boyutunun vurgulanması bile gerekli bir fikir veriyor. Özetlersek: Ülkemizde aile, anti-ulusal, anti-sosyal, anti-siyasal, anti-demokratik, anti-devrimci ve sürekli gericiliği üreten, düzenin temel direklerinden biri olan *sosyal-ajan* bir kurum niteliğindedir.

Son yıllarda devlet eliyle ailenin yeniden güçlendirilmesi konusunun ele alınması ve bunun bakanlık düzeyinde kurumsal bir ifadeye ulaştırılması boşuna değildir. Yine Özal ailesinin "örnek aile" olarak topluma sunulması gibi tutumlar da belli mesajlarla yüklüdür. Açıkça ifade ediyorlar: "Türk toplumunun temeli Türk ailesidir, mutlaka korunmalı ve güçlendirilmelidir." Aileyi Güçlendirme Genel Müdürlüğü bu amaç için kurulmuştur. Toplumumuzda eski aile ilişkilerinin çözümlenmesi, bu temelde bir dönüşüme uğratılması çabaları ile devletin aileye verdiği bu önem arasında isabetli bir ilişki vardır. Devletin aileye verdiği önem öncelikle siyasal kaygılardan kaynaklanıyor. Aile ve düzen arasındaki ilişki, çok net, açık ve hiç bir kuşkuya yer bırakmayacak kadar belirgin konuluyor.

Ailenin bu nesnel konumu ve oynadığı rol karşısında, özgürlüğe ilk adımın niteliği ve anlamı da belirmiş oluyor, somut olarak *eski aile yapısını, ilişkilerini, dayatmalarını, kültürünü, ahlakını vb., devrimci tarzda parçalamak, yıkmak, aileden devrimci kopuşu tam ve kesin yapmak.* Bu ilk koşuldur, özgürleşmenin ön koşuludur. *Düzenden kopuş, öncelikle aileden kopuştan geçer. Düzenden kopuşun en asli boyutu aileden kopuştur.* Aile ile düzen arasındaki ilişki kesin, dolaysız ve çok nettir çünkü. Bu genel toplumlar için geçerli olduğu gibi, bizde çok daha geçerli ve dayatıcıdır.

Aile kabuğunu-çemberini kıramayan, onun kölelik üreten ilişkilerini devrimci tarzda aşamayan, onun dayattığı yaşam tarzını reddetmeyen bir kimse (ister kadın, ister erkek gerçeğimiz bu, erkeklerimiz de ailenin kölesidir), bırakalım özgürlük kavgasının yiğit bir savaşçısı olmak; *özgür bir kişilik, kendine ait bir kişilik* geliştirmesi bile mümkün değildir, kesinlikle!..

Bu söylenenler, kadınlar için daha bir geçerli.

Kadının bir cins olarak ezilmişlik konumu, aile içinde, onun ilişkileri, ahlakı, kültürü tarafından üretildiği için, kadının kurtuluşa, özgürlüğe atacağı ilk adım, aile yapısından kopuşmaktır. Yani, eski aile ilişkilerini ve yapısını reddedip ilk planda güncelde aile ilişkilerine devrimci, özgür, eşit, demokratik değerleri, kültürü-ahlakı egemen kılmak gerekmektedir. Eskiden kopuş ile, yeni ilişkilerin devrimci bilinç ve değerler temelinde kurulması ve geliştirilmesi pratiği atbaşı gitmek durumundadır.

Aile, erkeğin iktidara egemen olduğu ortamdır, kurumdur. Bu ortam, her gün kadını biraz daha ezer ve tarihin-toplumun dışına iter. İşte, kadının özgürleşmesinin ilk adımı, aileye karşı alacağı tavır oluyor. Ve bu tavır, ulusal kurtuluş kanalında siyasal bir biçime büründürüldüğü, yani yurtsever bir biçim kazandığı ölçüde bir anlam kazanır ve özgürleşme adına layık olur...

Kısacası, özgürlüğe ekmek ve su kadar muhtaç olan Kürdistan kadını, öncelikle, içinde yaşadığı aileyi, onun hergün çeşitli biçimlerde ürettiği köleliği sorgulamak durumundadır. Ve yine bununla birlikte eski aile ilişkilerini ve kurumunu reddetmek görevi ile karşı karşıyadır. Özgürlük, özgürlüğe atılımın yolu bundan geçer...

-V-

Bütün bu açıklamalardan şu sonuçları çıkarıyoruz, özetle:

Kadının kurtuluşu kadının bilinçli ve örgütlü mücadelesinin eseri olacaktır.

Kadının kurtuluşu sorunu, ülkemizin kurtuluş sorununda düğümlenmiştir.

Özgürleşmenin ilk adımı, ön koşulu, aileden devrimci tarzda kopuşmak oluyor.

Ulusal kurtuluş mücadelesine örgüt, bilinç ve eylemliliği ile etkince katılım, kadının, özgürleşmesinin kapılarını da açacaktır.

Dolayısıyla, vatanı gibi özgürlüğe susamış Kürt kadınının ulusal kurtuluş mücadelesinde etkince yerini almaktan, özgürlüğü bu temelde bugünden avuçlamaktan başka bir yaşam seçeneği ve yolu yoktur.

Tüm toplumsal/ulusal siyasal kurtuluş ve özgürlük sorunlarımız ulusal kurtuluşta, siyasal bağımsızlıkta, diğer bir deyişle, sümürgeci ve feodal-komprador düzenin tasfiyesi sorununda düğümlenmiştir. Bu bakımdan, *ulusal kurtuluş yatağından akmayan hiç bir toplumsal akım, hedefine ulaşamaz, tersine yozlaşır gider.*

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'ne doğru yürürken...

KADIN SORUNU ÜZERİNE DÜŞÜNCELER

"Saflarımızdaki kadın faaliyetleri için de söylüyorum. Başta kendi özgünlüğünüzü bulmaya çalışın, gücünüzle. En azından güç olun, örgüt olun, siyasal güç, hatta askeri güç haline gelin. Askeri güç haline gelmemeyi ben ciddi bir eksiklik olarak görüyorum. Bilirsiniz, ordular erkek ordularıdır. Bunun herhalde kadının konumuyla çok sıkı bir bağlantısı vardır. Silah kimin elindeyse, söz de onun elindedir. Kadın kendi kendini silahlandırmalıdır. Askeri, siyasi yönden, ideolojik, kültürel yönden. Silaha "kendini" yakıştırmazsa, ideolojik-politik önderliğe kendini yakıştırmazsa, hangi kadın kurtuluşundan bahsedebilir?.. Kalkıp da ben sizin yerinize gidip özgürlüğünüzü kazanamam. Ancak ortamı hazırlayabiliriz, ancak engellemeyi biraz aşabiliriz. Ama büyümeyi siz kendi ayaklarınızla yapacaksınız. Bu dili kendiniz konuşturacaksınız, bu konuyu kendiniz açtıracaksınız."

Abdullah ÖCALAN

Bu yazımızda kadın sorununu, ülkemizin tarihsel gerçekliği ve devrimci pratiği bağlamında ele almaya çalışacağız. Konuyla ilgili bazı perspektifler sunmaya çalışacağız. Yapacağımız, genel bir "giriş" niteliğindedir, açılmaya, geliştirilmeye ve derinleştirilmeye ihtiyacı vardır. Sorunun bütün boyutlarını ele aldığımız iddiasında değiliz. Ancak ana çizgileri konusunda belli düşünceler getirildiği söylenebilir.

Günümüzde kadın sorunu enine boyuna tartışılmalıdır. Belli pratikler sorgulanmalıdır. Kadın sorununda belli eğilimleri temsil eden akımlara eleştirel yaklaşım gösterilmelidir. Bütün bunlar için de, sağlıklı bir bakış açısına sahip olmak gerekiyor. DEVRİM iddiasında olanlar bu alanı ihmal edemezler. Konuya pragmatik, güncel pratik açısından da yaklaşılamaz, ilkeli ve temelli bir teorik-ideolojik yaklaşım esastır.

-I-

Ülkemizde kadın hareketi çok yenidir. Tarihi ulusal kurtuluş mücadelesi ile başlar. Bir dizi neden ve etken yüzünden kadın hareketinin doğuşu ve gelişimi gecikmiştir, bu gelişim hızı, tatmin edici olmaktan uzaktır henüz...

Dolayısıyla bugünlerde kutlanılan 8 Mart'ın, onun temsil ettiği düşüncelerin ülkemizde ete-kemiğe bürünmesi ancak yeni yeni olabilmektedir. Fakat buna karşılık, mücadelemizin sunduğu olanaklar, kadınlarımıza açtığı gelişme ufukları ve zemini kadın hareketinin yükselmesini koşulluyor...

Kürt kadınlarının kaderi ve Kürdistan'ın kaderi iç içe geçmiştir, birçok ortak ve benzer noktaya sahiptir. İkincisi birincisini sürekli koşullamıştır. Yabancı egemenlik ve çağdışı yapılar, kölelik altında çiğnenen, tarihin dışına itilen ülkemiz, köle Kürt kadınının bu konumunu daha da ağırlaştırmış, dolayısıyla gelişme, gün ışığına çıkma olanaklarını hepten yok etmiştir.

Ülkemizin statüsü ile kadının konumu arasındaki bu kopmaz, şaşmaz ve dolaysız ilişki durumu, aynı zamanda, kadının kurtuluşu ile ülkemizin ulusal kurtuluşu arasındaki kopmaz, şaşmaz ve dolaysız bağ ve ilişkiyi belirleyen ve ortaya koyan tarihsel bir gerçekliktir. Bu bağ ve ilişkiyi koşullayan toplumsal, siyasal, ekonomik vd. etkenler de var...

Kadının ezilmişlik konumu toplumun tarihsel gelişme durumuna bağlıdır ve onun tarafından çerçevesi ve esası belirlenir. Bir önceki tarihsel gelişme aşamasında oluşan kadın konumu, diğer tarihsel aşamalara devredilir ve bu sürekli bir zincirleme olarak günümüze kadar gelir, günümüzün toplumsal düzeni tarafından yeniden üretilerek!..

Ülkemizin sürekli yabancı egemenlikler altında bir "yaşama" mahkum edilmesi gerçekliği ve bunun sonucu tarihsel-toplumsal gelişmenin dışında tutulmamız, çağdışı yapı ve ilişkilerin sürekli kemikleşen ve karmaşıklaşan olgusu, Kürt kadınının durumunu ve konumunu da açıklar... Kürt kadınının konumu, tarihsel-toplumsal gerçekliğimizden ayrı ele alınıp açıklanamaz.

Bu gerçekliğimiz, ülkemizde neden çeşitli eğilimlerde de olsa, bir kadın hareketinin gelişmediğini de açıklamaktadır. Her yönüyle kölelik çemberine alınmış, tarihin dışına itilmiş, beyni prangalanmış, diline kilit vurulmuş, kimliği yok sayılmış, inkar edilmiş bir toplum/bir kadın, bu konumuyla üretse üretse kölelik üretir, başka bir şey değil.

Dört bir yandan kölelik zincirine vurulmuş, dünyası evi ile sınırlandırılmış, toplumun ve ailenin ağır baskısı altında bunaltılmış Kürt kadınından kendini tanımlamasını ve bunun özgür eylemini beklemek ham hayalcilik olurdu..

Bu noktada, Kürt kadınının kendini tanıması, tanımlayabilmesi, geleneksel rolüne kafa tutabilmesi ve toplumsal-siyasal yaşama katılabilmesi için, ülkemizin köklü değişimler geçirmesi gerekiyordu. Neydi bu değişimler? Ülkemize kapitalist üretim ilişkilerinin -sömürgeci tarzda da olsa- taşırılması, bu temelde modern bir toplumsal birikimin belirlenmesi, yani ulusal kurtuluş sürecinin maddi koşullarının oluşması...

Görülüyor ki Kürt kadın hareketinin maddi temelleriyle ulusal kurtuluş mücadelesinin maddi temelleri aynıdır, aynı tarihsel dönem ve koşullara denk düşüyor. İkisi de aynı tarihsel-toplumsal dinamikler üzerinde yükseliyorlar.

Burada bir noktayı hatırlatmada yarar var: Kürt kadınının Kürt ulusal özellikleri ve değerlerinin taşıyıcısı olduğu söylenir. Bu doğrudur. Ancak bu taşıma ve yaşatma olgusu kendiliğinden ve ilkel tarzdadır. Bu durum, kendiliğinden ne ulusal kurtuluş, ne de kadın kurtuluş eğilimini doğurabilirdi. Fakat yurtseverliğin geliştirilmesinde, güçlendirilmesinde yadsınmaz bir etkendir.

Diğer ülkelerde burjuva devrimleri süreci ile birlikte çeşitli eğilimlerde kadın hareketlerinin de uç vermeye başladığını görüyoruz. Düşünce düzeyinde kadının bir cins olarak ezilmişlik konumunu sorgulayan ve bunun pratik çabasını sergileyen kadın şahsiyetlere tanık olabiliyoruz.

Bizde neden bu tür bir gelişme olmadı? Bu, kadınlarımızın yeteneksizliği ile açıklanabilir mi?

Bu sorunun yanıtı ülkemizin tarihi ve bugünkü sömürge ve aşiretçi-feodal yapılanmasındadır.

Diğer ülkelerde kadın hareketinin nüveleri, aydın hareketlerinin bir parçası olarak gelişiyor. Bizde de bu sorunun ifade edilmesi, tanımlanması olayı, devrimci aydın hareketi ile mümkün oluyor.

Ülkemizde aydın hareketi kendine özgüdür. Ve başından beri devrimci bir niteliğe sahiptir, proletaryanın önderliğinde bir ulusal kurtuluş mücadelesini yaratma ve geliştirme amacındadır. Yani kendine yeterli salt entellektüel bir çaba değildir. Bağımsız aydın hareketi *esas olarak* mücadelemizde ilk sözlerin söylendiği, ilk ilişkilerin örüldüğü dönemin faaliyetlerine denk düşüyor. Başka bir deyişle, devrimci teorik-ideolojik üretim faaliyetlerinin kendisi oluyor, esas olarak bizdeki aydınlanma hareketi.

Bu noktada, ülkemizin kaderi ve kadının kaderi ile ÖNCÜ ÇEKİRDEK'in varlığı ve gelişimi arasında şaşmaz yaşamsal bağ ve ilişki ile karşı karşıya kalıyoruz. Ülkenin sorunlarında ÖNCÜ'nün bu kadar tarihsel ve belirleyici bir rol oynadığı başka bir ülke gösterilemez. Bu da bizim özgün bir özelliğimiz, kendi tarihsel-ulusal gerçekliğimizden kaynaklanan özgün bir boyutumuz oluyor.

-II-

Kürt kadınının cinsel ve toplumsal konumunun açığa çıkarılması ve kadın kurtuluş sorununun ortaya konulması gibi ciddi adımlar ulusal kurtuluş mücadelesinin geliştirilmesi ile atılıyor, aynı zamanda, doğuşundan itibaren yurtseverlik biçimine bürünen kadın hareketinin başlangıç adımları anlamına geliyordu.

Ulusal kurtuluş mücadelemizin gelişmesi ve silahlı savaşım düzeyine ulaşması olayı, halkın ayağa kaldırılması, savaşımın kitlelere mal edilmesi görevini de dayattı. Zaten ilk sözlerden-ilk adımlardan başlayarak halka gitme, ezilen kitlelere yönelme, onları harekete geçirme, kitleselliğe ulaşma hedefi gözetilmiş, pratiğimiz de bu temelde gerçekleşmiştir. Dolayısıyla yaşama geçirilen kitle çizgisinin bir sonucu olarak ve o bağlamda bir yurtsever kadın hareketi de geliştirilmeye çalışılmıştır. Ve bu kadın hareketi belli bir örgütsel düzey ve biçime ulaştırılmıştır. Bunun yeterli olmadığı ortadadır.

Açık ki, bu noktada, kadın hareketinin geliştirilmesi, derinleştirilmesi, daha güçlü bir donanıma ve silahlara kavuşturulması ihtiyacı vardır.

Bu konuda yaratılanları, geliştirilenleri, sadece bir başlangıç, bir çerçeve olarak algılamak gerekiyor.

Her şeyden önce, Kürt kadını, kurtuluşu, özgürlüğü, bağımsızlığı ve erkeklerle her yönüyle eşit olma hakkını başkalarından değil, erkeklerden değil, *kendi öz bilinci, örgütlülüğü, gücü* ve *eylemliği* ile kazanabileceğine, elde edebileceği kazanımları ve hakları (özgürlüğü, eşitliği, kurtuluşu) yine ancak kendi özbilinci, örgütlülüğü, gücü ve eylemliliği ile koruyabileceğine *inanmalı* ve *bu bilinç ve inanç* temelinde büyük özgürlük yürüyüşündeki yerini almalı, rolünü bu bilinçle oynayabilmelidir.

Kendi ezilmişlik konumunun bilincine ulaşmak, kendi kurtuluş sorununun perspektiflerini geliştirmek, bu bilinci örgüt ve eylemlilik silahlarına kavuşturmak, kadının tarih sahnesine çıkmasının, özgürleşmesinin ve deyim yerinde ise "insanlaşması"nın *ön ve temel koşuludur.*

Kölelik konumunun bilincine ulaşamayanlar, özgürleşemezler. Özgür düşünce ve kişilik oluşturamayanlar, özgürlük kavgasına gerekli ve yeterli katılımı sağlayamazlar. Özgür kişilikleri örgüt ve eylem gücü ile konuşturmayanlar, *ne özgür ve eşit bir konum* yakayabilirler, ne de kazanılan konumu güvence altına alabilirler. Kadın hareketi açısından yakalanması gereken temel halkalardan biri budur. (Bu temel halkanın başka bir temel halka ile eklemlenmesi gerekiyor. Bu noktaya geleceğiz.)

Direniş anınız özgürlüğe giden yolda sönmeyecek bir meşaledir...

Başka bir ifade ile kadının kurtuluşu, özgürlüğü ve eşitliği *kadının özgür çabası ve mücadelesinin eseri olmalıdır/ olacaktır!* Özgür kadın hareketi, kadının özgürleşmesinin ve kurtuluşunun aracı, güvencesi ve adım adım gelişme ortamıdır.

Fakat unutmamak ve hiç bir zaman akıldan çıkarmamak gerekiyor ki, bu yaklaşım, şu nokta ile mutlaka tamamlanmalıdır: *Yurtsever kadın hareketi, kendini Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi içinde, o bağlamda ifade edebilir, geliştirebilir, anlam kazanarak özgül hedefine yürüyebilir.*

Kadın hareketinin kendi özgün özellikleri, sorunları vd. boyutlarını tanımlaması ve bu doğrultuda bir eylem tarzı içinde bulunması ve bu özgün tutumu ulusal-toplumsal kurtuluş mücadelesi bağlamına oturtması çelişik bir yaklaşım değil, tersine kaçınılmaz bir zorunluluktur. Dolayısıyla bizde kadın hareketinin, günümüzde yurtsever kimlik kazanması anlaşılırdır, içinden geçmekte olduğumuz tarihsel sürecin bir gereğidir.

Devamı 27. sayfada